

**Marzena Bukowska
Grzegorz Szczypa**

BIBLIOGRAFIA PRZEDMIOTOWA

**Michała
Głowińskiego**

Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej

BIBLIOGRAFIA PRZEDMIOTOWA

Michała

Głowińskiego

Marzena Bukowska
Grzegorz Szczypa

BIBLIOGRAFIA PRZEDMIOTOWA

Michała
Głowińskiego

Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej
Lublin 2023

Recenzent
prof. dr hab. Anna Maria Gruca
Uniwersytet Jagielloński

Redakcja wydawnicza
Sylvia Pociupany

Redakcja techniczna
Agnieszka Muchowska

Projekt okładki i stron tytułowych
Krzysztof Trojnar

Skład
Agnieszka Muchowska

Fotografia na okładce ze zbiorów prof. Michała Głowińskiego

© Wydawnictwo UMCS, Lublin 2023

ISBN 978-83-227-9684-9

Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej
ul. Idziego Radziszewskiego 11, 20-031 Lublin
tel. 81 537 53 04
www.wydawnictwo.umcs.eu
e-mail: sekretariat@wydawnictwo.umcs.lublin.pl

Dział Handlowy
tel./faks 81 537 53 02
Księgarnia internetowa: www.wydawnictwo.umcs.eu
e-mail: wydawnictwo@umcs.eu

SPIS TREŚCI

Michała Głowińskiego projekt poetyki zaangażowanej	6
Wstęp	22
Bibliografia podmiotowa prof. Michała Głowińskiego	24
Indeks osobowy.....	160
Wykaz tytułów czasopism.....	170
Wykaz skrótów	175

Grzegorz Wołowicz

MICHAŁA GŁOWIŃSKIEGO PROJEKT POETYKI ZAANGAŻOWANEJ

Michał Głowiński należy do uczonych, którzy najsilniej wpłynęli na kształt polskiej nauki o literaturze drugiej połowy XX wieku i czasów nam współczesnych. Jest jednym ze współtwórców i kreatywnym kontynuatorem strukturalistycznego paradygmatu badawczego (w dojrzałej wersji znanego jako teoria komunikacji literackiej), który rozwijany od początku lat 60. w skomplikowanych warunkach postalinowskiej Polski Ludowej przyczynił się do modernizacji i ponownego otwarcia na świat naszego literaturoznawstwa. Osiągnięcia poznawcze, ale też organizacyjne, wydawnicze i edukacyjne tzw. szkoły warszawsko-poznańskiej trudno przecenić. Korzystamy z nich do dzisiaj, mimo znaczących przeobrażeń, jakie wraz z upływem czasu następowały zarówno w życiu społeczno-politycznym (historyczna cezura 1989 roku), jak i w obrębie samej polonistyki. „Wiele z tych zdobyczy – jak słusznie w 1997 roku stwierdził Ryszard Nycz – ma charakter trwały; weszło, jak się zdaje, na stałe w krwiobieg życia naukowego, stając się oczywistym składnikiem różnorodnych programów badawczych, jak również efektywnym instrumentem dydaktyki uniwersyteckiej”¹. Słowa te nadal nie straciły aktualności, o czym świadczą indeksy publikowanych obecnie książek naukowych, wykazy cytowań czy uniwersyteckie spisy lektur dla studentów.

Dorobek naukowy Michała Głowińskiego ma znaczenie zresztą nie tylko dla polonistyki. Wpływał on i nadal wpływa na wiele innych dziedzin wiedzy: lingwistykę, socjologię, psychologię społeczną, kulturoznawstwo, historiografię, politologię, nauki o sztuce, by wymienić tylko część szerokiej i stałej jego recepcji. Formalnie przynależny do literaturoznawstwa, wszedł do ogólnohumanistycz-

¹ Ryszard Nycz, *Język modernizmu. Prolegomena historycznoliterackie*. Wydawnictwo Leopoldinum, Wrocław 1997, s. 209.

nego kanonu, o czym świadczy chociażby pięciotomowy wybór prac uczonego, który ukazał się w latach 1997-2000 pod redakcją Ryszarda Nycza w serii *Klasyki Współczesnej Polskiej Myśli Humanistycznej*, publikującej dzieła ścisłego grona najwybitniejszych reprezentantów polskiej nauki naszego czasu. Rzadko spotykana, imponująca rozległość i wielostronność dorobku Michała Głowińskiego, obejmującego na przestrzeni lat – obok niezwykle bogatej działalności naukowej – również inne sfery twórczości: krytykę literacką, dokumentację i analizę dyskursów ideologicznych, eseistykę, pisarstwo autobiograficzne i wspomnieniowe oraz literaturę piękną, powoduje, że oddziaływanie tego znakomitego badacza, ale także intelektualisty, pisarza, świadka historii, uczestnika debaty publicznej o szeroko uznawanym autorytecie wykracza daleko poza hermetyczną sferę akademii.

Niniejsza bibliografia rejestruje w ujęciu chronologicznym wszystkie publikacje Michała Głowińskiego, począwszy od jego pierwszego wydrukowanego tekstu, jakim była ogłoszona w 1954 roku w tygodniku „Nowa Kultura” recenzja pod wymownym w ówczesnym kontekście historycznym rozpoczynającej się odwilży oraz symptomatycznym na tle późniejszego dorobku uczonego tytułem *Przypomnienie Berenta*². Doprowadzony do roku 2021 wykaz zawiera łącznie imponującą liczbę 1281 pozycji: począwszy od drobniejszych tekstów związanych z codziennym życiem naukowym i kulturalnym, recenzji, wywiadów i rozmów z uczonym, przemówień, sprawozdań, itp., przez (często fundamentalne dla polonistyki akademickiej) wydawnictwa źródłowe, prace redakcyjne, skrypty, podręczniki i słowniki, po artykuły krytycznoliterackie i naukowe z czasopism i dzieł zbiorowych oraz w wielu przypadkach już klasyczne monografie, zbiory rozpraw i szkiców. W spisie uwzględnione zostały także zamieszczane w czasopismach oraz wydane w formie książkowej teksty autobiograficzne i wspomnieniowe oraz utwory eseistyczne i literackie Głowińskiego. Odnotowano również tłumaczenia jego tekstów i książek na języki obce, w tym także z naszej perspektywy egzotyczne. Niniejsza publikacja spełnia więc użyteczną dla badaczy literatury, historyków nauki, kultury, życia społecznego i politycznego funkcję dokumentacyjną: gromadzi i we właściwy sobie sposób porządkuje, w niektórych przypadkach także przypomina rozproszony po bibliotekach i czasopismach dorobek uczonego i pisarza, unaoczniając w ten sposób jego rzadko spotykaną skalę. Zachęca zarazem do jego interpretacji, podjęcia próby zintegrowania tej wielostronnej, zróżnicowanej rodzajowo, gatunkowo i tematycznie całości,

² Recenzja dotyczy wydanej w 1953 r. przez Spółdzielnię Wydawniczą „Czytelnik” powieści *Fachowiec*. Za swój właściwy debiut Głowiński uważa tekst *O sztuce miniatury* („Twórczość” 1955, nr 7), będący omówieniem tomu poezji Kazimierza Iłakowiczówny.

wykrycia rządzącego nią porządku. Słowem: postawienia strukturalistycznego z ducha pytania o „system Głowińskiego”.

Wnikliwej interpretacji projektu naukowego znakomitego teoretyka i historyka literatury dokonał już Ryszard Nycz w rozprawie *Michała Głowińskiego poetyka nowoczesna: strukturalizm, teoria komunikacji literackiej, historyczna poetyka kulturowa*³, stanowiącej wstęp do wspomnianego powyżej wyboru prac uczonego. Rozpatrując kwestię „uderzającej” i „zastanawiającej” ciągłości tego stale rozwijanego, wzbogacanego o różne inspiracje teoretyczne i poszerzanego tematycznie dorobku, Nycz sytuuje w jego centrum – jako „formę kluczową” – „oryginalnie uprawianą i metodycznie rozbudowywaną” poetykę. Nawiązanie do tradycji klasycznego formalizmu, ogniskującego swój namysł nad swoistością literatury jako szczególnej formy zastosowania języka, staje się u Głowińskiego początkiem „długotrwałego procesu”, prowadzącego w ostatecznym rezultacie do metodologicznej integracji, traktowanych tradycyjnie jako przeciwstawne, zewnętrznych i wewnętrznych procedur jej wyjaśniania⁴. Miłowym tego krokiem była – budowana przy wielkim wkładzie uczonego – teoria komunikacyjna, stawiająca w swoim centrum właśnie komunikacyjny, a więc międzyludzki wymiar literatury, co polegało na uwzględnieniu, dotychczas zazwyczaj pomijanej w analizach twórczości pisarskiej, fundamentalnej roli odbiorcy, zarówno implikowanego, jak i realnego. Problematyzacja taka pozwoliła – jak pisze Nycz – „odsłaniać coraz głębsze i bardziej bezpośrednie związki literatury ze społecznym i historycznym światem kultury”⁵, zabezpieczając zarazem, dodajmy, własną dyscyplinę przed niebezpieczeństwami tradycyjnego socjologizmu czy historyzmu. Komplementarnym w stosunku do komunikacyjnego sposobu uspołeczniania i uhistoryczniania tekstów literackich byłby, zauważalny w coraz częściej wykraczających poza granice literatury pracach Głowińskiego, proces „tekstualizacji historii i społecznej rzeczywistości”: „W tym przynajmniej znaczeniu, które wynika z dostrzeżenia faktu zasadniczej mediatyzacji dostępu do historii i społecznej rzeczywistości przez różnego rodzaju teksty i dyskursy oraz stające za nimi kulturowe systemy symboliczne”⁶. Doprowadziło to w dalekosiężnej teoretycznej konsekwencji do potraktowania literatury jako jednego ze składników „dyskursywnego uniwersum kultury”, obejmującego wszystkie przejawy zapośredniczonego poprzez język ludzkiego bytowania. Historyczna

³ Ryszard Nycz, *Michała Głowińskiego poetyka nowoczesna: strukturalizm, teoria komunikacji literackiej, historyczna poetyka kulturowa*, w: Michał Głowiński, *Powieść młodopolska. Studium z poetyki historycznej. Prace wybrane*, pod red. Ryszarda Nycza, t. 1., Universitas, Kraków 1997, s. 5-26.

⁴ Michał Głowiński, *Poetyka i okolice*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1992.

⁵ Nycz, *op. cit.*, s. 16-17.

⁶ Tamże, s. 22-23.

poetyka kulturowa stanowiłaby w takim ujęciu podstawowe narzędzie rozumienia utekstowionego świata.

„Zajmuję się poetyką”⁷ – w taki powściągliwy, wręcz skromny sposób określił Michał Głowiński dziedzinę swojej pracy naukowej, odbierając 23 kwietnia 2001 roku zaszczytny tytuł doktora *honoris causa* Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Konstatację tę uznać należy za klucz do jego biografii twórczej rozpatrywanej zarówno w porządku metodologicznym, jak i historyczno-kulturowym. Chciałbym, sporządzoną przez Nycza, dogłębną metanaukową interpretację dzieła Głowińskiego uzupełnić o kilka spostrzeżeń uwzględniających zewnętrzny, historyczny kontekst, w jakim powstawało i funkcjonowało. Traktuję tę moją wypowiedź jako drobny wkład do stale przyrastającej bibliografii przedmiotowej uczonego i pisarza.

*

Przyszły Akademik, laureat licznych prestiżowych nagród i zaszczytów zadebiutował w historycznej chwili rozpoczętych na fali tak zwanej odwilży i eksplodujących w Październiku 1956 roku, pod wieloma względami rewolucyjnych w stosunku do realiów stalinizmu, przeobrażeń w życiu politycznym, społecznym i kulturalnym Polski Ludowej. Doniosłość tej zmiany, w znacznej mierze już trwale rozluźniającej reguły funkcjonowania ówczesnego systemu politycznego, przy wszystkich jego późniejszych fluktuacjach i kryzysach, uczony z perspektywy czasu wielokrotnie mocno podkreślał. Ledwie dwudziestoparoletni (urodzony w 1934 roku) absolwent polonistyki warszawskiej, a następnie doktorant w nowo założonej z inicjatywy Kazimierza Budzyka Katedrze Teorii Literatury UW⁸, stał się aktywnym uczestnikiem odradzającego się życia kulturalnego, szybko wyrabiając sobie pozycję znaczącego krytyka literackiego, do 1962 roku regularnie publikującego na łamach najważniejszych ówczesnie czasopism, takich jak „Twórczość”, „Życie Literackie” i „Nowa Kultura”, potem także „Współczesność” i „Odra”. W przywróconym wielogłosie ożywionych sporów literackich zajmował wyraziście określoną pozycję reprezentanta tak zwanej „nowoczesności”, czyli tendencji artystycznej i intelektualnej nawiązującej do szeroko rozumianych rodzimych i światowych awangardowych tradycji artystycznych w literaturze i sztuce oraz naukowego nowatorstwa w humanistyce, poddawanych w okresie

⁷ Michał Głowiński, *Przemówienie poznańskie*, w: *Skrzydło i pięta. Nowe szkice na tematy niemitologiczne*, Wydawnictwo Literackie, Kraków 2004, s. 243.

⁸ Założenie tej Katedry było jednym z przejawów wychodzenia ze stalinizmu, kiedy to uznawano teorię literatury za przejaw burżuazyjnego formalizmu.

obowiązywania doktryny realizmu socjalistycznego – jako „formalistyczne” jego zaprzeczenie – druzgoczącej krytyce i wykluczanych z oficjalnego obiegu.

Demonstrowana przy różnych okazjach, wprost i pośrednio, poprzez dokonywane wybory literackie i formułowane oceny, opcja Głowińskiego na rzecz nowoczesności pozostawała w ścisłym związku z wypracowywaną przez niego metodą działania krytycznoliterackiego, polegającą – zgodnie z założeniami teorii formalistycznej – na „badaniu tej sfery zjawisk, które są specyficznie literackie, właściwe tylko literaturze”⁹. Postulowanej nowoczesności literatury nie wiązał z żadną ukształtowaną już poetyką (na przykład Awangardy Krakowskiej, choć wysoko oceniał jej osiągnięcia), definiował ją znacznie szerzej: jako ogólnie rozumianą postawę twórczą, mogącą manifestować się w różnorodnych formach literackich, odznaczających się jednak wspólną im wszystkim właściwością, jaką jest wysoko rozwinięta (samo)świadomość metajęzykowa i metaliteracka¹⁰. Podstawowej funkcji literatury upatrywał nie w *mimesis* („odbijaniu rzeczywistości”), również nie w ekspresji podmiotu wypowiedzi, lecz w opartym na „doświadczeniach nowoczesnej myśli”, „filozoficznym w nowym sensie” epistemologicznym namyśle nad „sposobem konstruowania przedstawienia poetyckiego”; w refleksji nad warunkami możliwości wypowiedzi literackiej, nad językiem rozumianym jako mowa oraz jako zespół reguł, form i konwencji twórczych. W 1960 roku pisał: „W poezji XX wieku [...] nie ma żadnego wybitnego poety, który nie zajmowałby się teorią słowa poetyckiego, który nie dążyłby do krytyki słowa zastanego i konstrukcji nowego”¹¹. Przytoczone słowa odnoszą się do twórczości poetyckiej, jednak krytyk stosował to kryterium również przy wartościowaniu utworów prozatorskich, opowiadając się zwłaszcza za tak zwaną prozą autotematyczną. Prekursorskie w stosunku do dzieł Stanisława Ignacego Witkiewicza i Witolda Gombrowicza *Wesele hrabiego Orgaza* Romana Jaworskiego budziło jego uznanie za zawartą w nim „krytykę powieści”, „demaskację zeskorupienia [tego] gatunku”: „to nie tylko polemika artystyczna z ustabilizowanym, uschematyzowanym gatunkiem literackim, to jeden z wyrazów negacji wartości ustalonych, to jeden z przejawów krytyki współczesnej cywilizacji”¹².

⁹ Michał Głowiński, *Poeci i inni*, „*Twórczość*” 1957, nr 5, s. 121.

¹⁰ Za „wielkich antycypatorów” tak rozumianej postawy twórczej Głowiński uznaje Cypriana Kamila Norwida i Bolesława Leśmiana, których dziełom poświęcił wiele, uznawanych dzisiaj za klasyczne, rozpraw. W przypadku drugiego z tych poetów ułożą się one w książkę *Zaświat przedstawiony. Szkice o poezji Bolesława Leśmiana* (Warszawa 1981, wyd. 2 zmienione i rozszerzone: Kraków, 1998). Do współczesnych reprezentantów awangardowego nurtu poezji zalicza krytyk natomiast Andrzeja Bursę oraz Tadeusza Różewicza.

¹¹ Michał Głowiński, *List do redaktora*, „*Współczesność*” 1960, nr 21, s. 12.

¹² Michał Głowiński, *Drwiące requiem dla historii*. (O „*Weselu hrabiego Orgaza*” Romana Jaworskiego), „*Twórczość*” 1960, nr 1, s. 97-108. Cytuję za: Michał Głowiński, *Intertekstualność*,

Jak zaświadcza chociażby powyższa wypowiedź, wbrew dość szeroko rozpowszechnionemu pogładowi na temat formalizmu jako kierunku programowo kwestionującego związku literatury ze światem zewnętrznym, skrajnie ergo-centricznego, w ujęciu przyjętym przez Głowińskiego metoda ta nie ma nic wspólnego z estetyzmem, rozumianym jako wyraz eskapistycznego braku zainteresowania niskimi problemami doczesnego świata. Wręcz przeciwnie, formalna analiza literatury staje się dla krytyka środkiem służącym do zajęcia stanowiska w najbardziej zasadniczych kwestiach życia społecznego. Często odnosi się on w swoich tekstach do niedawnej, stalinowskiej przeszłości:

Głowiński w swoich szkicach i recenzjach po wielokroć krytykował socrealizm. Opisując *Narzędzie ze światła* Przybosia, kilka zdań poświęcił biegunowej różnicy dzielącej motyw fabryki u tego poety i w „tematyce produkcyjnej”. Częściej rozprawiał się z problemem za pomocą epitetowego i peryfrastycznego skrótu – co mogło być spowodowane okolicznościami cenzuralnymi (nawet w liberalniejszych czasach październikowego przełomu) – wzmiankując o „ponurych dla naszej literatury latach”. Rozpoczynając zaś omówienie *Uśmiechów* Różewicza, wyobraził sobie badacza, który się kiedyś zajmie recepcją twórczości tego poety powstałej w latach czterdziestych i pięćdziesiątych. Zdumienie przyszłego badacza jest mikronarracją skrywającą szyderstwo pod adresem krytyki socrealistycznej¹³.

Zabiera także głos w dyskusjach nad sposobami wyjścia z socrealizmu, pożądanym kierunkiem rozwoju polskiej literatury, na przykład angażując się w „jedną z najważniejszych polemik krytycznoliterackich powojennej Polski”, jaka rozgorzała wokół manifestu Jerzego Kwiatkowskiego *Wizja przeciw równaniu. Nowa walka klasyków z romantykami* („Życie Literackie”, 1958, nr 3), rozpoczynającego – jak pisze monografistka tego wydarzenia literackiego – gwałtowną dyskusję,

skoncentrowaną wokół problemu wyobraźni twórczej i antynomii między poetykami świadomie ograniczającymi liryczny, nieracjonalny żywioł wyobrażeń na rzecz ładu konstrukcji i poznawania pozapodmiotowego świata a dykcjami otwarcie sięgającymi ku temu, co podświadome, nieufadzone, „wolne” i podmiototwórcze¹⁴.

groteska, parabola. Szkice ogólne i interpretacje. Prace wybrane, pod. red. Ryszarda Nycza, Universitas, Kraków 2000, t. 5, s. 177.

¹³ Adam Poprawa, *Krytyka literacka Michała Głowińskiego z lat 1954-1962*, „Pamiętnik Literacki” 2019, z. 4, s. 16.

¹⁴ Agata Stankowska, *Wizja przeciw równaniu. Wokół popaździernikowego sporu o wyobraźnię twórczą*, Wydawnictwo Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, Poznań 2013, s. 11.

Głowiński, stając zdecydowanie po stronie spostonowanej przez krakowskiego krytyka tradycji polskiej awangardy (za rzekome „zapoznanie prawdziwych źródeł poezji” i w konsekwencji, współodpowiedzialność za socrealizm¹⁵), uznając to dziedzictwo za „nadal aktualne” oraz najlepiej wyrażające „psychikę człowieka współczesnego” oraz „dwudziestowieczne doświadczenia”¹⁶, toczy spór o znacznie wyższą stawkę niż tylko estetyczną, jak to zresztą często w Polsce bywa, gdy tematem bądź pretekstem dyskusji staje się romantyzm, a częściej – różne wyobrażenia na jego temat. Formalizm i tradycja awangardowa z ich koncepcją języka i poezji dostarczają młodemu krytykowi podbudowy teoretycznej i narzędzi analitycznych do refleksji wykraczającej daleko poza rogatki autonomicznie traktowanej literatury. Pozwalają zarysować nowoczesną koncepcję polskiej kultury, zdecydowanie polemiczną zarówno wobec stalinowskiego totalizmu, jak i odżywiających w warunkach październikowej odnowy jej zadawnionych wzorców, automatyzmów czy natręctw. Podobnie ukierunkowany spór o stosunek do narodowych tradycji oraz kształt współczesności, toczony na różnych polach sztuki i nauki, stanie się głównym wątkiem życia intelektualnego i artystycznego całego następnego dziesięciolecia.

Adam Poprawa, autor tekstu przypominającego krytycznoliteracką aktywność Michała Głowińskiego, przyćmioną jego późniejszymi dokonaniem naukowymi, trochę też bagatelizowaną przez samego badacza, słusznie stwierdza, iż lata 1954-1962 stanowiły dlań „istotny czas formacji intelektualnej”, natomiast publikacje z tego okresu zasadnie uznaje, przywracając ich wagę i wskazując na ciągłość biografii twórczej uczonego, za jeden ze składników procesu „formowania się nowoczesnego polskiego literaturoznawstwa”¹⁷. W rzeczy samej, zarzucenie przez Głowińskiego działalności krytycznej w 1962 roku, spowodowane coraz silniejszym po Październiku działaniem cenzury (zwłaszcza tak zwanymi zapisami nakładanymi na nazwiska niektórych pisarzy i poetów) i wycofanie się do akademickiego ustronia, nie oznaczało zmiany zasadniczych poglądów na temat literatury, jej miejsca i roli w społeczeństwie.

*

W przywołanym już przeze mnie poznańskim przemówieniu Michał Głowiński wraca do początków swojej polonistycznej drogi, rozpoczętej studiami

¹⁵ Tamże, s. 32-33.

¹⁶ Michał Głowiński, *Awangarda i mity romantyczne*, „Życie Literackie” 1958, nr 6. W konkluzji swojej repliki na manifest Kwiatkowskiego stwierdza: „Żadne znaki na niebie i ziemi nie zapowiadają w roku pańskim 1958 nowego sporu klasyków z romantykami. Jeśliby nawet on nastąpił, wolałbym przegrać z rzekomym klasycyzmem, niż wygrać z anachronicznym romantyzmem. Zresztą nie wierzę w możliwości współczesnego romantyzmu. Ja go między mity włożę”.

¹⁷ Poprawa, *op. cit.*, s. 10.

w pierwszej połowie lat 50., wspomnianymi przez niego jako „czas trudny i nieprzyjemny”, związany z „poczuciem indoktrynacji i zniewolenia”:

W moim przypadku, a myślę, że jest on reprezentatywny, lata stalinowskiej indoktrynacji stały się sferą negatywnego odniesienia, szybko zdałem sobie sprawę, że nie należy robić niczego, co miałoby z nimi jakikolwiek związek. Już jako student marzyłem o tym, że zajmę się w dorosłym życiu w sposób profesjonalny nauką o literaturze, bo to właśnie mnie fascynuje; rozumiałem, że jeśli mam się w tej roli traktować poważnie, nie mogę naśladować tych, którzy w okresie stalinowskim na polonistyce wykładali, że muszę się szczerze odseparować od marksizmu. [...] Dokonałem wcześniej, tak zresztą jak moi najbliżsi koledzy, wyboru zdecydowanego i konsekwentnego: żywa i godna kontynuacji była dla mnie tradycja wywodząca się z formalizmu, a więc ten typ refleksji, który koncentrował się na tym, co w literaturze literackiej, na jej języku, wzorach gatunkowych, na tym wszystkim, co dalekie było od wszelkiej ideologii i determinizmów historycznych¹⁸.

Można by uznać ów dokonany u początków drogi zawodowej przez Głowińskiego i zespół kolegów i koleżanek, z którymi współpracował, wybór metodologiczny na rzecz formalizmu, wzmocniony dodatkowo imperatywem „szczerne odseparowanie się od marksizmu”, za wyraz świadomej rezygnacji z udziału w głównym nurcie ówczesnego życia naukowego, programowe ograniczenie swoich ambicji i zainteresowań do dziedziny wąskospecjalistycznych badań, niewykraczających poza ściśle fachowe, wręcz techniczne – właśnie „formalistyczne” kwestie. Interpretacja taka pozostawałaby zresztą w zgodzie z funkcjonującym od samego początku dziejów powojennego strukturalizmu polskiego¹⁹, przybierającym na sile od połowy lat 70. XX wieku, a pojawiającym się niekiedy

¹⁸ Głowiński, *Skrzydło i pięta*, s. 242-244.

¹⁹ Już w 1959 r. Alicja Lisiecka oceniała twórczość krytycznoliteracką młodych formalistów, w tym przede wszystkim Głowińskiego – „najwybitniejszego z tej grupy” – oraz Janusza Sławińskiego, jako „nie wiążącą się już dziś z niczym doświadczeniem”; jako „zamek na szklanej górze, wzniesiony w całkowitej próżni”. Cytuję za: Poprawa, *op. cit.*, s. 16. Poprawa interpretuje słowa wpływowej wówczas krytyczki jako wyraz stanowiska dogmatycznego, stalinowskiego. Jeśli uznać, co raczej pewne, że wypowiedziała ona pogląd sformułowany w kręgu Stefana Żółkiewskiego, którego publikację zresztą przywołała jako właściwą inspirację dla młodych formalistów, to sprawa była bardziej skomplikowana. Intencją Żółkiewskiego było odnowienie marksizmu literaturoznawczego w jego postaci przyjętej w pierwszej połowie lat 50. XX w. poprzez otwarcie go, między innymi, na strukturalizm. Z takim postulatem występowali w tamtym czasie także inni, związani z IBL PAN marksści, w tym nauczyciel Głowińskiego i Sławińskiego, Kazimierz Budzyk, także Maria Janion, Henryk Markiewicz. Jednak młodych formalistów udział w takim projekcie nie zainteresował. Musieli go realizować, na różne sposoby i z dobrymi rezultatami, sami pomysłodawcy. Dla starszych uczonych lata stalinizmu były tylko etapem ich zaczynających się dużo lub przynajmniej nieco

i dzisiaj jego wizerunkiem czy wręcz stereotypem nauki oddzielonej grubym murem „scjentyzmu” od spraw doczesnych, programowo apolitycznej i rozważnie strzegącej swojej koncesjonowanej autonomii, słowem: konformistycznie dostosowanej do specyficznych reguł popaździernikowej polityki kulturalnej i naukowej. Dając artystom i uczonym prawo do „wolności od” oficjalnego marksizmu w zamian za ideową, a zwłaszcza polityczną neutralność, umożliwiała ona funkcjonowanie swoistych „nisz”, enklaw lub – jak czasami bardziej złośliwie określano to zjawisko – „rezerwatów”: ściśle zakreślonych przestrzeni swobody pozwalających na realizację różnego rodzaju zainteresowań twórczych, często bardzo odległych od ideowych preferencji rządzących. W warunkach zliberalizowanej, nadal jednak ideologicznej dyktatury, zazdrośnie strzegącej swojego monopolu na decydowanie o zasadniczych kwestiach politycznych i społecznych, taki stan rzeczy oznaczał olbrzymi postęp w stosunku do sytuacji sprzed Października, chociaż zarazem niewątpliwym regres wobec związanych z 1956 rokiem oczekiwań, w ostatecznym jednak rachunku działał na korzyść kultury tamtego czasu. Po latach Głowiński tak oto wspominał ówczesną, własną i jego kolegów, sytuację w warunkach życia naukowego środkowego okresu Polski Ludowej: „Strukturalizm z pozoru był abstrakcyjny, nie związany z realiami PRL, i przez to – dawał szansę wolności. Traktowano nas jako niegroźnych: a, zajmują się formą, jacyś zwariowani”²⁰. Przywołany przez uczonego w żartobliwej formie publiczny wizerunek polskich strukturalistów sprzed lat, jako specjalistów skoncentrowanych na abstrakcyjnych, marginalnych, w najlepszym razie drugorzędnych sprawach²¹, pozostaje w głębokiej sprzeczności ze stanem faktycznym: treścią powstałych wówczas prac, intelektualną rangą i społecznym wydzwinięciem formułowanych w nich twierdzeń.

Wbrew wspomnianemu przeze mnie stereotypowi oraz – po części – pragmatycznemu (auto)wizerunkowi polskiego strukturalizmu jako „nauki czystej”, programowo stroniącej od kwestii społecznych i politycznych, realizowany przez Michała Głowińskiego w latach 60. i 70. XX wieku formalistyczno-strukturalistyczny projekt naukowy – gdy spojrzeć na niego z przyjętej w tym tekście perspektywy – stanowił w istocie konsekwentną, metodycznie przeprowadzaną,

wcześniej biografii zawodowych, dla Głowińskiego i jego rówieśników, urodzonych w latach 30., skrajnie negatywnym doświadczeniem formacyjnym.

²⁰ *Strukturalizm, modernizm i cień marksizmu. (Z Michałem Głowińskim rozmawia Anna Nasilowska)*, „Teksty Drugie” 1994, nr 5-6, s. 9.

²¹ Inny jeszcze, równie niesprawiedliwy wizerunek polskiego strukturalizmu (jako dogmatycznej teorii o totalizujących wobec przedmiotu swoich badań tendencjach), wykształcony w kontekście dokonującej się w polskim literaturoznawstwie po 1989 r. recepcji zachodniego poststrukturalizmu omawia Włodzimierz Bolecki w rozprawie *Janusz Sławiński: U źródeł polskiego poststrukturalizmu*, w: Janusz Sławiński, *Koncepcja języka poetyckiego Awangardy Krakowskiej. Prace wybrane*, pod red. Włodzimierza Boleckiego, Universitas, Kraków 1998, t. 1, s. 8-9.

fundamentalną polemikę z marksistowskim (w urzędowej wersji tej filozofii społecznej²²) sposobem pojmowania literatury. Uczony śmiało, wręcz zuchwale, wkraczał na wytyczone przez literaturoznawczy marksizm pole, dokonując radykalnych, subwersywnych przeformułowań stosowanych w jego obrębie pojęć i sposobów problematyzacji. Budował własną, imponującą myślową spójnością i konsekwencją koncepcję nauki o literaturze, w całkowicie odmienny sposób określając przedmiot i sposób swoich badań, jak i własne zobowiązania kulturowo-społeczne. Tak rozumiany i realizowany „formalizm” nie mógł pozytywnie odpowiedzieć na, wspomnianą przeze mnie wcześniej, ofertę statusu nauki pomocniczej marksistowskiego literaturoznawstwa, gdyż był jego całkowitym zaprzeczeniem, pozostawał z nim – powtórzmy – w fundamentalnym konflikcie. Naukowy dorobek polskiego strukturalizmu, stworzony przy walnym udziale Michała Głowińskiego, to coś znacznie więcej niż, użyteczny do dzisiaj, zbiór neutralnych procedur badawczych i kategorii analitycznych – to osiągnięcie nauki na swój sposób zaangażowanej, formułującej wyrazistą wizję człowieka, kultury i społeczeństwa.

Tak więc, na przykład, przedstawiony przez Michała Głowińskiego w jego doktorskiej książce *Poetyka Tuwima a polska tradycja literacka* (1962) sposób teoretycznego rozwinięcia kluczowej w tej pracy kategorii tradycji literackiej daje się interpretować jako gruntowna, choć nie sformułowana wprost rozprawa z marksistowskimi koncepcjami genezy literatury i teorii procesu historycznoliterackiego, według których utwory, prądy czy szkoły poetyckie stanowią „odbicie” teleologicznie rozumianego procesu dziejowego, wytwory kolejnych etapów historycznoliterackiej konieczności dziejowej, wznoszącej postępową literaturę na coraz wyższe poziomy realistycznego poznania rzeczywistości w marksistowskim sensie tego pojęcia. Głowiński odrzuca społeczno-historyczny determinizm w historii literatury, prowadzący do sformułowania „raz na zawsze skryształowanego kanonu tradycji” o raz na zawsze ustalonych znaczeniach. Uznaje tradycję za zjawisko relatywne, jako „coś dla kogoś określonego, w pewnej określonej sytuacji”²³: rezultat wyboru i funkcjonalizacji na własny użytek takiego lub innego składnika przeszłości, którego „sens zależy od kontekstu, w jaki został wprowadzony; wpływa on na znaczenie nowej całości, w jakiej uczestniczy, tak jak owa całość wpływa na niego – jest to stosunek wzajemny”²⁴. Proponuje dynamiczny (aktywny), a nie statyczny (bierny) stosunek do tradycji, a więc

²² Inna sprawa, że w latach 60. XX w. – jak wiadomo – również w obrębie pola marksizm dokonywano w Polsce daleko idących przeformułowań i rewizji.

²³ Michał Głowiński, *Tradycja literacka. Próba zarysowania problematyki*, w: Głowiński, *Intertekstualność, groteska, parabola*, s. 41. Rozprawa ta stanowi pierwszy rozdział książki Michała Głowińskiego *Poetyka Tuwima a polska tradycja literacka* (PIW, Warszawa 1962).

²⁴ Tamże, s. 44.

taki, który prowadzi do nowych rozwiązań literackich, a nie repetycji dawnych form. W podobny teoretycznie sposób – jako „próbę samookreślenia, sposób ujęcia własnego stosunku do świata”²⁵ – analizuje Głowiński recepcję w polskiej i europejskiej kulturze XX wieku pięciu ważnych dla niej mitów w książce *Mity przebrane*, wydanej w 1990 roku, lecz zawierającej teksty, z których pierwszy ukazał się w 1961 roku.

Głęboko polemicznego sensu wobec marksistowskiego socjologizmu dopatrzyć się można także w formułowanej w obrębie polskiego strukturalizmu od połowy lat 60. i potem stale rozwijanej komunikacyjnej teorii literatury, proponującej radykalnie odmienną od marksistowskiej – niegenetyczną koncepcję socjologii literatury. Analogicznie jak w przypadku problemu tradycji, punktem wyjścia do ujęcia tego zagadnienia jest praktyka literacka, a nie założenia formułowane w innym niż literacki porządku wiedzy. Wynaleziona przez Michała Głowińskiego – powszechnie dziś używana – kategoria wirtualnego odbiorcy (*Wirtualny odbiorca w strukturze utworu poetyckiego*, 1966) pozwala przeformułować genetyczno-przyczynowo teorię literatury, zogniskowaną na podlegającym takim czy innym – na przykład klasowym – determinantom podmiocie twórczym, wprowadzając do refleksji nad literaturą zagadnienie adresata, rozumianego jako zespół implikowanych przez utwór, zespoły utworów, określone konwencje czy kultury literackie, dyrektyw modelujących zachowanie czytelnika. Propozycja taka przenosi namysł nad socjalnym wymiarem twórczości do wnętrza zjawisk literackich, stawiając w centrum uwagi rodzaj założeń przez nie relacji społecznych, na przykład „ustawiających” odbiorcę, oczekujących od niego biernej postawy czytelniczej, gdy respektuje się jego przyzwyczajenia, lub wprost przeciwnie – postawy czynnej, gdy te przyzwyczajenia są naruszane. Tę drugą strategię o romantycznej proveniencji, na szczególny sposób aktualizowaną przez formalizm, Głowiński uznaje za główny wyznacznik literatury. Sformułowana przez uczonego koncepcja wykazuje analityczno-interpretacyjną skuteczność wobec wszelkich zjawisk literackich, niezależnie od ich usytuowania w czasie, co autor w swoim tekście demonstruje na różnych przykładach, w tym również, czego badacz wprost powiedzieć nie mógł, lecz co stanowi domyślny wniosek jego wywodu, wobec tekstów stanowiących pokłosie dogmatycznego marksizmu.

W centrum dorobku teoretyczno- i historycznoliterackiego Michała Głowińskiego sytuują się prace składające się na, wypracowany w obrębie polskiego strukturalizmu i w największym zakresie zrealizowany przez tego właśnie uczonego, projekt poetyki historycznej, rozumianej jako niegenetyczna historia

²⁵ Michał Głowiński, *Mity przebrane. Dionizos, Narcyz, Prometeusz, Marchońt, Labirynt*, Wydawnictwo Literackie, Kraków, 1990, s. 28.

literatury, zajmująca się – w najogólniejszym ujęciu – analizą, interpretacją i wartościowaniem dzieł form literackich, rozpatrywanych w immanentnym porządku literatury. Sformułowana na gruncie literackiego komunikacjonizmu kwestia pragmatycznego wymiaru form literackich w ich ukształtowanych historycznie wariantach, zawierająca się w pytaniu o to, „co robią one z czytelnikiem”, należy do głównych przedmiotów uwagi tak ukierunkowanej analizy historycznej. Specjalnością Głowińskiego stała się historia form narracyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem jednego z najbardziej nośnych społecznie w XIX i XX wieku gatunków literackich – powieści, chociaż obiektem swojego zainteresowania uczynił, na przykład, także formę sytuującą się pod względem rozmiaru na jej antypodach, czyli aforyzm, analizując nieklasyczne sposoby jego zastosowania w twórczości Norwida i Stanisława Jerzego Leca. Korpus jego prac poświęconych teorii i historii powieści (*Porządek, chaos, znaczenie. Szkice o powieści współczesnej*, 1968; *Powieść młodopolska. Studium z poetyki historycznej*, 1969; *Gry powieściowe. Szkice z teorii i historii form narracyjnych*, 1973) należy do kanonu polskiej nauki o literaturze. Formułują one całościową wizję historii tego gatunku, ukazywaną jako proces stopniowego przewyżczania klasycznego wzorca powieści realistycznej „o zamkniętej kompozycji i autorytatywnym narratorze”²⁶, na rzecz rozluźniających strukturę utworu i likwidujących omnipotencję autorytatywnego nadawcy wszechwiedzącego²⁷ różnego typu narracji spersonalizowanych, wyrażających ograniczone w swych kompetencjach poznawczych punkty widzenia, polifonicznych, aż po osiągniętą w najwyższym stopniu na gruncie francuskiego *nouveau roman* fazę pełnej samoświadomości artystycznej gatunku – „krytyki powieściowego rozumu”:

Forma powieściowa przestała być rzekomo bezbłędnym narzędziem, dostrzeżono, że nie jest po prostu „obrazem świata”, dostrzeżono, że nie jest obojętna i „niewinna”. [...] Dawna powieść przynosiła zespół twierdzeń na temat świata, chciała czytelnikowi narzucić określoną jego wizję, dlatego sprawy samej wypowiedzi znajdowały się na dalszym planie. „Nowa powieść” z tego rezygnuje, dlatego podstawową kwestią staje się problem języka, problem metod, jakimi

²⁶ Głowiński, *Powieść młodopolska*, s. 307.

²⁷ „W klasycznej powieści XIX wieku narrator jest [...] autorytetem, autorytetem, którego należy słuchać i przyjmować jego słowa bez nieufności, autorytetem, którego wiedzy i kompetencjom moralnym należy wierzyć” – Michał Głowiński, *Powieść i autorytety*. Cytuję za: Michał Głowiński, *Dzieło wobec odbiorcy. Szkice z komunikacji literackiej. Prace wybrane*, pod. red. Ryszarda Nycza, t. 3, s. 223. Przytoczony tekst po raz pierwszy opublikowany został w 1967 r.

pisarz posługuje się w procesie kreowania rzeczywistości powieściowej. W ten sposób metodologia staje się czynnikiem dominującym²⁸.

– relacjonuje Głowiński stanowisko teoretyków i praktyków francuskiego autotematyzmu powieściowego, wzbogacające, jak sam przyznaje, wypracowywane przez niego narzędzia krytycznej analizy tego gatunku²⁹.

Kluczowe z teoretycznego punktu widzenia miejsce w poświęconych powieści pracach Głowińskiego zajmuje problematyka realizmu, *mimesis* oraz wiążące się z tymi kategoriami zagadnienie prawdy w literaturze, stanowiące również centralne kategorie estetyki marksistowskiej. Prawda postrzegana jest przez uczonego jako „element struktury dzieła literackiego” i rozumiana relatywnie, zgodnie z koherencyjną, a nie klasyczną jej definicją, analogicznie jak w przypadku zagadnienia tradycji:

Nie należy [...] identyfikować literackiej prawdy z żadną z konkretnych poetyk historycznych: warunkiem istnienia każdego stylu było, że proponował swoim współczesnym to, co oni byli skłonni uważać za prawdę. Nie należy przeto także identyfikować jej z poetyką realistyczną, mimo narzucających się pokus³⁰.

Zadania historyka literatury upatruje więc nie w odnoszeniu sensów utworu literackiego do pozaliterackiej rzeczywistości, lecz w funkcjonalnej analizie reguł ich wytwarzania. Dziewiętnastowieczny realizm uznaje za jedną z historycznych koncepcji literackiej *mimesis*, ukształtowaną w określonym układzie społecznym, anachroniczną natomiast w świetle późniejszej historii gatunku powieściowego. Ahistoryczne próby reaktywowania tej formuły artystycznej traktuje jako przejaw uzurpacji, przywołując jako przykład takiej, „skazanej na klęskę” literacką postawę, „te oficjalne ruchy, które chciały za wszelką cenę wskrzesić tołstojowski wzorzec prozy”³¹. Sformułowaną przez uczonego aluzję łatwo odszyfrować. Jest ona jednym w wielu zawartych w pracach Michała Głowińskiego publikowanych w okresie PRL sygnałów polemiczności z dogmatycznym marksizmem oraz jego

²⁸ Michał Głowiński, *Powieść jako metodologia powieści*. Cytuję za: Michał Głowiński, *Intertekstualność, groteska, parabola. Szkice ogólne i interpretacje. Prace wybrane*, pod. red. Ryszarda Nycza, t. 5, s. 126, 153. Cytowany tekst po raz pierwszy opublikowany został w 1967 r.

²⁹ Michał Głowiński, *Powieść młodopolska. Studium z poetyki historycznej*, Ossolineum, Wrocław 1969. Podaję za Michał Głowiński, *Powieść młodopolska. Studium z poetyki historycznej. Prace wybrane*, pod. red. Ryszarda Nycza, t. 1, s. 37. Sprawie „nowej powieści” poświęcił Głowiński jeszcze jedną rozprawę: „*Nouveau roman*” – *problemy teoretyczne*, „Pamiętnik Literacki” 1964, z. 3, s. 253-312. Przedruk w *Prace wybrane*, t. 5, s. 83-121.

³⁰ Michał Głowiński, *Powieść i prawda*. Cytuję za: Michał Głowiński, *Narracje literackie i nieliterackie. Prace wybrane*, pod. red. Ryszarda Nycza, s. 22.

³¹ Michał Głowiński, *Powieść i autorytety, op. cit.*, s. 234.

socrealistyczną emanacją, rozumianą nie tylko jako zarzucony przez władzę po 1956 roku program artystyczny, lecz pewna stała możliwość, immanentnie wynikająca z założeń tej oficjalnej ideologii. Równocześnie z krytyką realistycznej koncepcji prawdy proponuje uczony w swoim tekście odmienną, „awangardową” jej koncepcję (w innym miejscu używa też znaczącej formuły „nowego realizmu”). W ujęciu tym „prawdą jest to, czemu udało się w jakimś przynajmniej stopniu wyjść poza obręb obowiązujących w danej chwili konwencji”: „kształtują ją więc te elementy utworu, które ustanawiają nowe sposoby mówienia, które nie ograniczają się do tego, co znane i zatwierdzone”³². Zagadnienie relacji pomiędzy klasycznym realizmem i jego samozwańczym spadkobiercą – realizmem socjalistycznym zanalizował Głowiński w opublikowanym po raz pierwszy w 1990 roku artykule *Realizm i demagogia*, w którym dopowiedział i rozwinął myśli formułowane wcześniej w pośredni, aluzyjny sposób.

Zaprezentowany tutaj sposób interpretacji prac Michała Głowińskiego sprzed 1989 roku można by jeszcze dłużej kontynuować. Większość stworzonych przez niego konceptualizacji teoretycznych oraz ujęć interpretacyjnych i historycznoliterackich dałoby się również przedstawić zgodnie z przyjętą przeze mnie perspektywą jako składowe spójnego, politycznie i społecznie zaangażowanego projektu literaturoznawczego o wyrazistym ukierunkowaniu polemicznym. Chociażby, na przykład, zaproponowane przez uczonego sposoby rozumienia intertekstualności (definiowanej, między innymi, w opozycji do „utwierdzającej jednogłosowości” alegacji³³), bądź przełomu literackiego (jako „układu literackiego niewykrystalizowania”³⁴). Także jego wybory literackie na rzecz takich twórców, jak Cyprian Kamil Norwid, Bolesław Leśmian, Józef Czechowicz, Miron Białoszewski, Zbigniew Bieńkowski, Czesław Miłosz, Wisława Szymborska, a w zakresie prozy – Waclaw Berent, Roman Jaworski, Stanisław Ignacy Witkiewicz, Witold Gombrowicz, nie stanowią tutaj przypadku. Ich twórczość traktuje uczony jako najpełniejszą realizację tej koncepcji literatury, z którą się utożsamia. Podobnie rzecz się ma z wyborami estetycznymi na rzecz takich, wywrotowych form twórczości, jak groteska, parodia, ironia czy też – z innego szeregu – gatunków z definicji ukierunkowanych na prezentację ludzkiej podmiotowości: esej, dziennik, formy dokumentarne.

³² Michał Głowiński, *Powieść i prawda*, op. cit., s. 35. Cytowany tekst po raz pierwszy ukazał się w 1971 r. Kwestii *mimesis* literackiej problematyzowanej w całkowicie inny niż tradycyjnie sposób poświęcił uczony także ważną rozprawę *Mimesis językowa w wypowiedzi literackiej* (1980).

³³ Michał Głowiński, *O intertekstualności*, w: Głowiński, *Intertekstualność, groteska, parabola*, s. 23. Pierwodruk w 1980 r.

³⁴ Michał Głowiński, *Sztuczne awantury*, w: Głowiński, *Intertekstualność, groteska, parabola*, s. 197. Pierwodruk w 1978 r.

Podobnie ukierunkowane, jak moja, analizy można by zresztą przeprowadzić wobec innych wybitnych uczonych i humanistów działających w warunkach ideologicznego dyktatu, wcale nie umniejszając przez to wartości stworzonego przez nich dzieła, wzbogacając tylko jego interpretację o dodatkowy aspekt. Takich na przykład jak Michaił Bachtin czy Jurij Lotman. Zaangażowanie obywatelskie Michała Głowińskiego związane jest zazwyczaj z jego głośnymi publikacjami na temat nowomowy i realizmu socjalistycznego (w tym zwłaszcza czterotomowym cyklem analiz języka propagandy PRL-owskiej) oraz aktywnością w niezależnym ruchu kulturalnym i naukowym: Towarzystwie Kursów Naukowych i drugim obiegu wydawniczym. Chciałem w niniejszym tekście wskazać na inny, mniej oczywisty i chronologicznie znacznie wcześniejszy wymiar tego zaangażowania. Pojęcie to zajmowało zresztą również ważne miejsce w dyskursie marksistowskim, tutaj przedstawiam je oczywiście inaczej – wskazując na kolejną, dokonaną przez uczonego subwersję w polu języka władzy.

Roland Barthes, nawiązując do swoich sporów z Jenem Paulem Sartre'em na temat sposobów politycznego zaangażowania literatury wyraził następującą opinię. „To upór szczególnego rodzaju, niestrudzenie głosić, że formalizm ma wrodzoną niechęć do historii. Co do mnie, zawsze się starałem podkreślać historyczną odpowiedzialność form”³⁵. Słowa te padły w 1967 roku, jednak już w swojej pierwszej książce, *Le Degré zéro de l'écriture* (1953), Barthes formułuje polemiczną wobec Sartre'owskiej koncepcję udziału pisarzy i krytyków w sprawach społecznych, proponując przekierowanie ich uwagi z treści na język, styl i formę twórczości, nawiązując tym samym do wielkiego odkrycia dwudziestowiecznej humanistyki, uznającego język za fundament kultury, czyli całego ludzkiego świata. W wywołanym tą poznawczą rewolucją ruchu intelektualnym od samego początku swojej aktywności intelektualnej i w niezwykle twórczy sposób uczestniczył także Michał Głowiński³⁶. Umożliwiają mu to – obok przede

³⁵ Roland Barthes, *O „Systemie mody” i analizie strukturalnej opowieści*, wywiad przeprowadził Raymond Bellour, w: *Ziarno głosu. Wywiady 1962–1980*, tłum. Maciej Falski, red. naukowa Anna Zofia Jaksender, wstęp Maciej Falski i Kajetan Maria Jaksender, Wydawnictwo Eperons -Ostrogi, Kraków 2016, s. 100.

³⁶ W rozprawie „*Nouveau roman*” – *problemy teoretyczne*, *op. cit.*, s. 292 Głowiński relacjonuje stanowisko Barthesa w *Le Degré zéro de l'écriture*, zwracając uwagę na sformułowaną przez niego ideę zaangażowania formalnego pisarzy i krytyków literatury: „W tej wspaniałej i imponująco bogatej książce znajduje się wiele tez i twierdzeń, które będą miały ogromne znaczenie dla rozwoju »nowej powieści« i jej teorii. Bodaj najważniejsze z nich głosi, że »cała literatura od Flauberta do naszych dni stała się problemem języka«. Znaczy to, że separuje się od funkcji instrumentalnych, jakie dotąd pełniła, i zaczyna zastanawiać się nad sobą. Przestając być narzędziem, literatura konstytuuje się w przedmiot. Zjawiskiem koniecznym staje się »zaangażowanie formalne«. [...] »Zaangażowanie formalne« to nie po prostu dbałość o formę (wtedy cała teoria byłaby niezwykle naiwna, parnasistowska), ale steoretyzowana świadomość, że »écriture« jest pierwszą rzeczywistością literatury, warunkowaną przez historię, w której się kształtuje”.

wszystkim talentu i pracowitości – przedwojenne tradycje polskiego formalizmu i bezpośredni kontakt z jego współtwórcami (Kazimierzem Budzykiem, Marią Renatą Mayenową, Marią Rzeuską), o których zawsze wyrażał się z najwyższym szacunkiem, a po 1956 roku ożywione związki z nauką światową. Instytut Badań Literackich PAN, w którym pracuje od 1958 roku, staje się miejscem spotkania najwybitniejszych reprezentantów nowatorskiej humanistyki ze Wschodu i Zachodu³⁷, działających w odmiennych warunkach ustrojowych, ale ukierunkowanych na wspólny cel, jakim jest demokratyczna, otwarta, pluralistyczna kultura oraz opór wobec wszystkich tych zjawisk i tendencji, które prowadzą do totalizacji, zamknięcia czy petryfikacji znaczeń i form. Tym uniwersalnym wartościami i wyzwaniem pozostaje Michał Głowiński wierny niezależnie od okoliczności historycznych, w których przyszło mu działać, czego dowiódł swoją twórczością zarówno w najtrudniejszych chwilach, jak i w warunkach Polski demokratycznej, stale poszerzając, jak to wyraził z humorem w jednym z wywiadów, swoje *emploi* o nowe formy twórczości, o nowe obszary zaangażowania³⁸. Niniejsza bibliografia daje z nich pełne sprawozdanie.

³⁷ Podtrzymywaniu kontaktów ze światową nauką poświęcił Michał Głowiński – zwłaszcza jako redaktor działu przekładów „Pamiętnika Literackiego” i autor ważnych antologii – wiele starań i pracy, czego liczne świadectwa odnotowuje niniejsza bibliografia.

³⁸ Warto zauważyć, że w swoich utworach literackich i wspomnieniowych Głowiński wprowadza w pisarski czyn te zasady poetyki, które w swojej twórczości krytycznej i naukowej uznaje za właściwe.

WSTĘP

W niniejszej pracy przedstawiono dorobek naukowy oraz artystyczny prof. dr. hab. Michała Głowińskiego od roku jego debiutu w 1954 r. do 2021 r. W celu opracowania zestawienia wykorzystano bieżącą Polską Bibliografię Narodową oraz Polską Bibliografię Literacką, zarówno w wersji tradycyjnej, jak i elektronicznej, a także bibliografie internetowe „Gazety Wyborczej” oraz „Rzeczpospolitej”. Dodatkowym źródłem były materiały uzyskane od Profesora i bibliografie internetowe obcojęzyczne, bezcenne dla tłumaczeń.

Mniejsza część opisów została przejęta z bibliografii, większa część została sporządzona z autopsji – wszystkie opisy zostały dostosowane do aktualnie obowiązujących norm: PN-82 / N-01152.01: Opis bibliograficzny. Książki, Warszawa 1984; PN 97-01152.02: Opis bibliograficzny. Wydawnictwa ciągłe i ich części, Warszawa 1997.

Bibliografia rejestruje wydawnictwa samoistne takie jak książki i czasopisma, utwory i fragmenty bibliograficzne w układzie chronologicznym. Wśród prac uwzględniono prace naukowe i popularnonaukowe, a także utwory literackie, sprawozdania, wywiady, wydawnictwa edytorskie czy źródłowe oraz tłumaczenia. Zasięg językowy i terytorialny bibliografii jest nieograniczony. W obrębie każdego roku materiał został uporządkowany według następujących grup:

- I. Monografie, skrypty, podręczniki.
- II. Artykuły z czasopism oraz rozprawy z dzieł zbiorowych.
- III. Recenzje, polemiki, omówienia.
- IV. Przekłady.
- V. Sprawozdania, komunikaty, głosy w dyskusji, odpowiedzi na ankiety, polemiki, omówienia, streszczenia, wypowiedzi.
- VI. Wywiady, mowy, przemówienia, rozmowa, wykład.
- VII. Wydawnictwa źródłowe.
- VIII. Prace redakcyjne.
- IX. Beletrystyka – proza, felieton, literatura piękna, nowele, opowiadania.

O przypisaniu pozycji do konkretnego roku decydowała data druku, przedruki mające miejsce w tym samym roku opisywane były w polu uwag, w tej samej pozycji co pierwowzór. Dopełnienie bibliografii stanowi:

- indeks osobowy, w którym znaleźli się autorzy, współautorzy, redaktorzy, recenzenci i tłumacze zestawionych prac oraz osoby, których dotyczą publikacje, a które wymienione są w tytule bądź adnotacji,
- wykaz stosowanych skrótów,
- indeks czasopism.

Dorobek i sylwetkę prof. dr. hab. Michała Głowińskiego referuje wstęp pióra dr. Grzegorza Wołowca, kierownika Zespołu Literatura i Konteksty oraz Ośrodka Studiów Kulturowych i Literackich nad Komunizmem Instytutu Badań Literackich PAN – serdecznie dziękujemy za życzliwe wsparcie i wzbogacenie publikacji.

Pragniemy podziękować prof. dr. hab. Annie Grucy (Instytut Studiów Informacyjnych UJ) za podjęcie się trudu recenzji naszej pracy i cenne uwagi (dotyczące m.in. dodania spisów treści monografii), z których skorzystaliśmy oddając pracę do druku.

Odrębne podziękowania chcemy przeznaczyć dla bohatera bibliografii, Prof. Michała Głowińskiego, na którego pomoc, wskazówki i czas mogliśmy zawsze liczyć. Praca nad zebraniem tak imponującego dorobku była dla nas niezwykle intelektualną (i często detektywistyczną) podróżą i mamy nadzieję, że jej wyniki okażą się przydatną pomocą w badaniach językoznawców, literaturoznawców, kulturoznawców czy historyków, ale też czytelników literackiej spuścizny Profesora.

Marzena Bukowska, Grzegorz Szczypa

BIBLIOGRAFIA PODMIOTOWA PROF. MICHAŁA GŁOWIŃSKIEGO

W obrębie każdego roku materiał został uporządkowany według następujących grup:

- I. Monografie, skrypty, podręczniki.
- II. Artykuły z czasopism oraz rozprawy z dzieł zbiorowych.
- III. Recenzje, polemiki, omówienia.
- IV. Przekłady.
- V. Sprawozdania, komunikaty, głosy w dyskusji, odpowiedzi na ankiety, polemiki, omówienia, streszczenia, wypowiedzi.
- VI. Wywiady, mowy, przemówienia, rozmowa, wykład.
- VII. Wydawnictwa źródłowe.
- VIII. Prace redakcyjne.
- IX. Beletrystyka – proza, felieton, lit. piękna, nowele, opowiadania.

1954

III

1. Fachowiec / Wacław Berent. – Warszawa, 1953. – Rec.: Przypomnienie Berenta // *Nowa Kultura*. – 1954, nr 11, s. 7.
2. „Manfred” / Adolf Rudnicki. – Warszawa, 1954. – Rec.: Manfred, czyli o Rudnickim – dramaturgu // *Życie Literackie*. – 1954, nr 38, s. 7.
3. Upiory nie straszą o północy, czyli o muzyce w Polskim Radio // *Przedpole*. – 1954, nr 10, s. 4.
[Dot. muzyki nadawanej w polskim radio].
4. Wybór wierszy / Stanisław Wygodzki. – Warszawa, 1954. – Rec.: O liryce Wygodzkiego // *Życie Literackie*. – 1954, nr 47, s. 5.

1955

II

5. Szkic o Gojawiczyńskiej // *Życie Literackie*. – 1955, nr 52, s. 6.

III

6. Dom nad jeziorem: powieść / Marek Domański. – Kraków, 1955. – Rec.: „Dom nad jeziorem” – Domańskiego // *Życie Literackie*. – 1955, nr 52, s. 10.
7. Dziadowska miłość / Maria Jarochowska. – Warszawa, 1955. – Rec.: Realizm i kłopoty z psychologią // *Życie Literackie*. – 1955, nr 8, s. 7–8.
8. Płomienie: poemat / Andrzej Mandalian. – Warszawa, 1954. – Rec.: „Płomienie” Mandaliana // *Życie Literackie*. – 1955, nr 6, s. 10.
9. Poezje 1940–1954 / Kazimiera Iłakowiczówna. – Warszawa, 1954. – Rec.: O sztuce miniatury // *Twórczość*. – 1955, nr 7, s. 162–165.
10. Sonety o Wicie Stwoszu i trzy poematy / Włodzimierz Słobodnik. – Warszawa, 1954. – Rec.: Sonety o Wicie Stwoszu // *Twórczość*. – 1955, nr 10, s. 160–162.
11. Sztuka pisarska Marii Dąbrowskiej / Włodzimierz Maciąg. – Kraków, 1955. – Rec.: Pierwsza monografia o Marii Dąbrowskiej // *Życie Literackie*. – 1955, nr 20, s. 9.
12. Wiersze wybrane / Jerzy Kamil Weintraub. – Warszawa, 1953. – Rec.: Weintrauba dziennik liryczny // *Twórczość*. – 1955, nr 12, s. 145–149.
13. Wiersze wybrane / Paweł Hertz. – Warszawa, 1955. – Rec.: Od klasycyzmu do prostoty // *Życie Literackie*. – 1955, nr 35, s. 6.
14. Wiersze wybrane / Zuzanna Ginczanka. – Warszawa, 1953. – Rec.: O liryce i satyrze Zuzanny Ginczanki // *Twórczość*. – 1955, nr 8, s. 116–119.
15. Wiersze wybrane: 1939–1954 / Kazimierz Andrzej Jaworski. – Warszawa, 1955. – Rec.: „Wiersze wybrane” Jaworskiego // *Życie Literackie*. – 1955, nr 40, s. 9.
16. Wybór poezji / Marian Piechal. – Warszawa, 1955. – Rec.: Przemiany Mariana Piechała // *Twórczość*. – 1955, nr 8, s. 119–123.
17. Życie w pieśni / Arnold Słucki. – Warszawa, 1955. – Rec.: „Życie w pieśni” Słuckiego // *Życie Literackie*. – 1955, nr 44, s. 9.

1956

II

18. Szkic o Leśmianie // *Twórczość*. – 1956, nr 10, s. 72–87.

III

19. Dzienniki i wspomnienia / Mieczysław Jastrun. – Warszawa, 1955. – Rec.: Rozważania podróżnika i moralisty // *Nowa Kultura*. – 1956, nr 15, s. 6.
20. Młoda proza roku 1955 // *Życie Literackie*. – 1956, nr 5, s. 1, 7.
21. Nowele wybrane / Gustaw Morcinek. – Kraków, 1956. – Rec.: Morcinek, czyli i o literaturze popularnej // *Życie Literackie*. – 1956, nr 28, s. 3, 4, 11.
22. Oblubienice / Natalia Rolleczek. – Warszawa, 1955. – Rec.: Na przedprożu beletrystyki // *Nowa Kultura*. – 1956, nr 17, s. 6.
23. Opadły liście z drzew / Tadeusz Różewicz. – Warszawa, 1955. – Rec.: Proza Różewicza // *Życie Literackie*. – 1956, nr 1, s. 3.
24. Poezje / Jan Śpiewak. – Warszawa, 1955. – Rec.: „Poeta obrazu” // *Twórczość*. – 1956, nr 6, s. 145–150.
25. Pożegnania / Julia Hartwig. – Warszawa, 1956. – Rec.: Liryka Julii Hartwig // *Twórczość*. – 1956, nr 8, s. 158–161.
26. Świadkowie ziemi: opowieści / Zenon Skierski. – Warszawa, 1955. – Rec.: Literatura i mitotwórstwo // *Nowa Kultura*. – 1956, nr 30, s. 6.
27. Uśmiechy / Tadeusz Różewicz. – Warszawa, 1955. – Rec.: „Uśmiechy” Różewicza // *Twórczość*. – 1956, nr 3, s. 124–128.
28. Wiersze wybrane / Maria Jasnorzewska-Pawlikowska. – Warszawa, 1954. – Rec.: „Sapho słowieńska” ..., Janusz Sławiński // *Twórczość*. – 1956, nr 4, s. 116–132.
29. Wiersze / Tadeusz Borowski. – Warszawa, 1954. – Rec.: Od katastrofizmu do poezji politycznej // *Twórczość*. – 1956, nr 1, s. 140–144.

1957

I

30. Wiadomości z teorii literatury / ..., Aleksandra Okopień, Janusz Sławiński; pod red. Kazimierza Budzyka. – Warszawa: Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, 1957. – 311 s.
Rec.: Makowski Stanisław // *Polonistyka. Czasopismo dla nauczycieli*. – 1957, nr 3, s. 61–63.

II

31. O żywe tradycje krytyki literackiej / ..., Janusz Sławiński // *Nowiny Literackie i Wydawnicze*. – 1957, nr 13, s. 2.

III

32. Cuda / Jerzy Harasymowicz. – Warszawa, 1956. – Rec.: Poezja kontrastów // *Twórczość*. – 1957, nr 3, s. 136–139.

33. Jest takie drzewo / Bohdan Drozdowski. – Kraków, 1956. – Rec.: Liryka bez złudzeń // *Twórczość*. – 1957, nr 2, s. 135–138.
34. Leśnik / Maria Kuncewiczowa. – Warszawa, 1957. – Rec.: Historyzm czy psychologia? // *Twórczość*. – 1957, nr 12, s. 144–147.
35. Obroty rzeczy / Miron Białoszewski. – Warszawa, 1956. – Rec.: Spóźnione uwagi o „Obrotach rzeczy” // *Twórczość*. – 1957, nr 5, s. 125–131.
36. Ocalony z otchłani / Henryk Vogler. – Katowice, 1957. – Rec.: Opowiadania konsekwentne // *Twórczość*. – 1957, nr 9, s. 132–135.
37. Poeci i inni / Jan Błoński. – Warszawa, 1956. – Rec.: „Poeci i inni” Jana Błońskiego // *Twórczość*. – 1957, nr 5, s. 117–122.
38. Stara szabla: opowiadania dawne i nowe / Stanisław Zieliński. – Warszawa, 1957. – Rec.: Satyry na polskie Oberammergau // *Życie Literackie*. – 1957, nr 51/52, s. 2, 17.
39. W podwójnym słońcu / Mieczysława Buczkówna. – Warszawa, 1957. – Rec.: Nowe wiersze Mieczysławy Buczkówny // *Twórczość*. – 1957, nr 12, s. 132–134.
40. Zatrute studnie / Kazimierz Truchanowski. – Warszawa, 1957. – Rec.: Nowa fantastyka // *Twórczość*. – 1957, nr 10/11, s. 169–177.
41. Zeszyt wierszy francuskich: przekłady / Adam Ważyk. – Warszawa, 1956. – Rec.: Od Wiktora Hugo do Aragona // *Nowiny Literackie i Wydawnicze*. – 1957, nr 6, s. 7.

1958

II

42. Awangarda i mity romantyczne // *Życie Literackie*. – 1958, nr 6, s. 2, 10–11.

III

43. Echo przez siebie / Stanisław Czachorowski. – Warszawa, 1958. – Rec.: Poszukiwania językowe // *Twórczość*. – 1958, nr 8, s. 139–142.
44. Karuzela / Jan Śpiewak. – Warszawa, 1957. – Rec.: Maski i ludzie // *Życie Literackie*. – 1958, nr 26, s. 10.
45. Kręgi / Anna Pogonowska. – Warszawa, 1958. – Rec.: „Wykreślam formę mgle...” // *Twórczość*. – 1958, nr 9, s. 145–147.
46. O jedności treści i formy / Artur Sandauer. – Kraków, 1957. – [recenzja] // *Pamiętnik Literacki*. – 1958, z. 3, s. 309–315.
47. Pada deszcz / Stefan Flukowski. – Warszawa, 1958. – Rec.: Fantazja i świat widzialny // *Twórczość*. – 1958, nr 10, s. 141–143.
48. Poezje i satyry / Jerzy Paczkowski. – Warszawa, 1958. – Rec.: O satyrach Paczkowskiego // *Twórczość*. – 1958, nr 8, s. 136–139.

49. Wiersze wybrane / Roman Bratny. – Warszawa, 1957. – Rec.: Nadmiar słów // *Twórczość*. – 1958, nr 3, s. 120–123.

1959

II

50. Niecierpliwi / Zofia Nałkowska. – Warszawa, 1958. – Trzy poetyki „Niecierpliwych” // *Twórczość*. – 1959, nr 3, s. 141–148.
51. Tradycja literacka (Próba zarysowania problematyki) // *Przegląd Humanistyczny*. – 1959, nr 3/12, s. 49–69.

III

52. Czarna z komanda Bayer / Czesław Ostańkiewicz. – Warszawa, 1958. – Rec.: Pozory autentyku // *Twórczość*. – 1959, nr 3, s. 167–169.
53. Formy / Tadeusz Różewicz. – Warszawa, 1958. – Rec.: Forma czy tworzenie // *Nowa Kultura*. – 1959, nr 5, s. 2.
54. Genezy / Mieczysław Jastrun. – Warszawa, 1959. – Rec.: Metafora przeszerzeni zamkniętej // *Twórczość*. – 1959, nr 6, s. 115–119.
55. Julian Tuwim, bibliografia / Janusz Stradecki. – Warszawa, 1959. – Rec.: Bibliografia do czytania // *Twórczość*. – 1959, nr 10, s. 105–107.
56. Monologi kibica literackiego / Zygmunt Lichniak. – Warszawa, 1958. – Rec.: Niby-krytyka // *Twórczość*. – 1959, nr 8, s. 138–139.
57. Myśli nieuczesane / Stanisław Jerzy Lec. – Kraków, 1957; Z tysiąca i jednej fraszki / Stanisław Jerzy Lec. – Warszawa, 1959; Kpię i pytam o drogę / Stanisław Jerzy Lec. – Kraków, 1959; Rec.: Aforyzmy, fraszki, liryki // *Twórczość*. – 1959, nr 11, s. 121–127.
58. Narzędzie ze światła / Julian Przyboś. – Warszawa, 1958. – Rec.: Liryka Światowida // *Twórczość*. – 1959, nr 1, s. 125–132.
59. O nowelach Marii Konopnickiej / Alina Brodzka. – Warszawa, 1958. – Rec.: Studium o nowelach Konopnickiej // *Twórczość*. – 1959, nr 4, s. 121–123.
60. Piękny warkocz Bereniki / Kazimierz Truchanowski. – Warszawa, 1959. – Rec.: Monologi sceptyczne // *Nowa Kultura*. – 1959, nr 40, s. 2.
61. Rzecz poetycka: młodzi / red. Lucyna Brzuchnalska. – Łódź, 1959. – Rec.: Młodzi 1959 // *Twórczość*. – 1959, nr 7, s. 110–113.
62. Wiersze / Andrzej Bursa. – Kraków, 1958. – Rec.: O Andrzeju Bursie // *Nowa Kultura*. – 1959, nr 21, s. 2.
63. Wiersze wybrane / Stanisław Młodożeniec. – Warszawa, 1958. – Rec.: Uwagi o Młodożeniu // *Nowa Kultura*. – 1959, nr 50, s. 2.
64. Wszystko jest obok / Ireneusz Ireduński. – Warszawa, 1959. – Rec.: Liryka Jedermanna // *Twórczość*. – 1959, nr 9, s. 154–157.

V

65. Wykłady prof. Romana Jakobsona w Krynicy / Aleksandra Okopieniowa, ... // *Pamiętnik Literacki*. – 1959, z. 1, s. 315–320.

1960

II

66. Drwiące requiem dla historii (O „Weselu Hrabiego Orgaza” Romana Jaworskiego) // *Twórczość*. – 1960, nr 1, s. 97–108.
67. Poezja, czyli sztuka myślenia // *Twórczość*. – 1960, nr 7, s. 59–67.
[Dot. książki Zbigniewa Bieńkowskiego, pt. „Trzy poematy”].
68. Rewelacje poetyki // *Współczesność*. – 1960, nr 19, s. 5.
69. Świat zdeterminowany // *Współczesność*. – 1960, nr 14, s. 1, 6–7.
O twórczości prozaików debiutujących po roku 1956.

III

70. Berenais / Stanisław Czycz. – Warszawa, 1960. – Rec.: Czy neoekspresjonizm? // *Twórczość*. – 1960, nr 11, s. 129–131.
71. Die Struktur der modernen Lyrik. Von Baudelaire bis zur Gegenwart / Hugo Friedrich. – Hamburg, 1956. – [recenzja] // *Pamiętnik Literacki*. – 1960, z. 4, s. 518–524.
72. Klechdy polskie / Bolesław Leśmian. – Warszawa, 1959. – Rec.: Laboratorium wyobraźni // *Twórczość*. – 1960, nr 2, s. 128–131.
73. Krowa / Adolf Rudnicki. – Warszawa, 1959. – Rec.: Krowa z edukacją towarzyską // *Współczesność*. – 1960, nr 10, s. 4.
74. Lekkomysłne serce / Kazimiera Hłakowiczówna. – Warszawa, 1959. – Rec.: W tonacji franciszkańskiej // *Twórczość*. – 1960, nr 7, s. 98–100.
75. Lumpenezje / Marian Grzeźczak. – Poznań, 1960. – Rec.: Poeta wśród rozgwarów miasta // *Twórczość*. – 1960, nr 9, s. 120–122.
76. Nietutejszy / Bronisław Wiernik. – Warszawa, 1960. – Rec.: Monolog zbyt obszerny // *Nowe Książki*. – 1960, nr 16, s. 992–993.
77. Oka sieci / Seweryn Pollak. – Warszawa, 1960. – Rec.: Poezja refleksyjna // *Twórczość*. – 1960, nr 12, s. 119–121.
78. Poezje wybrane / Walery Briusow. – Warszawa, 1960. – Rec.: Nad wierszami Walerego Briusowa // *Nowe Książki*. – 1960, nr 22, s. 1362–1364.
79. Portret z pamięci / Stanisław Stanuch. – Kraków, 1959. – Rec.: Powieść na jeden głos // *Współczesność*. – 1960, nr 2, s. 8, 10.
80. Rozmowa z księciem / Tadeusz Różewicz. – Warszawa, 1960. – Rec.: Poeta w słowach oszczędny // *Nowe Książki*. – 1960, nr 13, s. 774–775.

81. Sentymenty / Maria Paczowska. – Warszawa, 1960. – Rec.: Ucieczka sentymentalna // *Nowe Książki*. – 1960, nr 9, s. 535.
82. Siedem lat barwnych / Janusz Laskowski. – Warszawa, 1959. – Rec.: Poeztyka małoobrazkowa // *Twórczość*. – 1960, nr 4, s. 117–119.
83. Siekiera i niebo / Jerzy Skolimowski. – Warszawa, 1959. – Rec.: Źle i dobrze o wierszach Jerzego Skolimowskiego // *Twórczość*. – 1960, nr 3, s. 114–116.
84. Suita cygańska / Marian Ośniałowski. – Warszawa, 1959. – Rec.: Ośniałowskiego poezja popularna // *Twórczość*. – 1960, nr 2, s. 126–128.
85. Szkice literackie / Bolesław Leśmian. – Warszawa, 1959. – Rec.: Leśmiana księga autokomentarzy // *Współczesność*. – 1960, nr 12, s. 9.
86. Tajemnica Maxa Hellera. Opowiadania / Bernard Sztajnert. – Łódź, 1960. – Rec.: Etiudy w dobrym stylu // *Nowe Książki*. – 1960, nr 23, s. 1433–1434.

V

87. Rozmowa o poezji // *Współczesność*. – 1960, nr 22, s. 3–4.
Stenogram dyskusji o młodej poezji w red. „Współczesności”, wypowiedzi: ..., J. Maciejewski, J. Przyboś, A. Sandauer.
88. Szanowny Redaktorze! // *Współczesność*. – 1960, nr 21, s. 12.
[Dot. krytyki strukturalistycznej].
89. Z problematyki form lirycznych [streszcz.] // *Sprawozdania z Prac Naukowych Wydziału Nauk Społecznych PAN*. – 1960, z. 5, s. 68–70.
Streszcz. pr. A. Okopieniowej i T. Pysznińskiej o formach wypowiedzi lirycznej u Franciszka Karpińskiego.

1961

II

90. Bunt starców (przyczynek do gerontologii literackiej) // *Współczesność*. – 1961, nr 11, s. 1–2.
91. Maski Dionizosa // *Twórczość*. – 1961, nr 11, s. 73–106.
Przedruk z niewielkimi zmianami w tomie „Młodopolski świat wyobraźni” / pod red. Marii Podrazy-Kwiatkowskiej. – Kraków, 1977. – S. 353–406.
92. Pożegnanie z sentymentalizmem // *Widzenia*. – 1961, nr 1, s. 9–11.
93. Słowo umotywowane (O balladach Bolesława Leśmiana) // W: *Rzecz poetycka: tygiel* / Barbara Biernacka, [et al.]. – Łódź, 1961. – S. 43–56.
94. Tuwim w kręgu Norwida // *Pamiętnik Literacki*. – 1961, z. 1, s. 77–89.

III

95. Autoportret z bykiem / Ernest Bryll. – Warszawa, 1960; Moment bitwy / Ireneusz Iredyński. – Warszawa, 1961; Niebo związane z ziemią / Czesław

- Kuriata. – Warszawa, 1961; Przechodząca godzina / Adolf Niedworok. – Katowice, 1960; Ogród spadających masek / Leon Szwed. – Wrocław, 1960; Ucieczka przed nikim / Jerzy Czesław Smoliński. – Katowice, 1960 – Rec.: Debiuty i tomy drugie // *Nowe Książki*. – 1961, nr 21, s. 1290–1291.
96. Człowiek, który śnił / Henryk Vogler. – Warszawa, 1960; Przygody w teatrze – Kraków, 1960. – Rec.: Książki Henryka Voglera // *Nowe Książki*. – 1961, nr 14, s. 849–850.
97. Człowiek z głową jastrzębia / Jarosław Marek Rymkiewicz. – Łódź, 1960. – Rec.: Trudne sprawy klasycyzmu // *Twórczość*. – 1961, nr 2, s. 125–129.
98. Drogi samotności: rzecz o Franku Kafce / Roman Karst. – Warszawa, 1960. – Rec.: O Kafce po polsku // *Współczesność*. – 1961, nr 2, s. 9.
99. Łgarze pod Złotą Kotwicą / Jerzy Szaniawski. – Kraków, 1960. – Rec.: O Jerzym Szaniawskim – gawędziarzu i ironiście // *Twórczość*. – 1961, nr 4, s. 116–119.
100. Młyny boże – Niepokój / Kazimierz Truchanowski. – Warszawa, 1961. – Rec.: Światopogląd epicki // *Współczesność*. – 1961, nr 23, s. 3.
101. Modernizm polski / Kazimierz Wyka. – Kraków, 1959. – [recenzja] // *Pamiętnik Literacki*. – 1961, z. 3, s. 266–275.
102. „Niewinni”, powieść w jedenastu opowiadaniach / Hermann Broch; przeł. Wanda Jedlicka. – Warszawa, 1961. – Rec.: Uwagi o „Niewinnych” // *Współczesność*. – 1961, nr 19, s. 9.
103. Nowe studia o Norwidzie / red. Janusz Wiktor Gomulicki i Jan Zygmunt Jakubowski. – Warszawa, 1961. – Rec.: Nowa książka o Norwidzie // *Nowe Książki*. – 1961, nr 24, s. 1477–1479.
104. Owoc z moich piasków / Stanisław Swen Czachorowski. – Warszawa, 1961. – Rec.: Czachorowskiego wiersze mazowieckie // *Współczesność*. – 1961, nr 15, s. 6.
105. Poezje wybrane / Waclaw Rolicz-Lieder, wybr. i wstępem poprzedził Juliusz W. Gomulicki. – Warszawa, 1960. – Rec.: Rolicz-Lieder – poeta rewelacyjny // *Nowe Książki*. – 1961, nr 7, s. 391–392.
106. Powroty i zabłąkania / Wojciech Wyganowski. – Warszawa, 1960. – Rec.: Opowiadania Wojciecha Wyganowskiego // *Twórczość*. – 1961, nr 6, s. 104–106.
107. Próba całości / Julian Przyboś. – Warszawa, 1961. – Rec.: Nowy Przyboś // *Przegląd Kulturalny*. – 1961, nr 26, s. 5.
108. Seledynowe słonie / Janusz Jęczynek. – Warszawa, 1960. – Rec.: Pod znakiem Rimbauda // *Współczesność*. – 1961, nr 6, s. 9.
109. Zjazd Naukowy Polonistów – 10–13 grudnia 1958 / red. nauk. Kazimierz Wyka. – Wrocław, 1960. – Rec.: Księga polonistów // *Twórczość*. – 1961, nr 12, s. 143–145.

110. Znaki równania / Tymoteusz Karpowicz. – Warszawa, 1960. – Rec.: Liryka fenomenologiczna // *Odra*. – 1961, nr 5, s. 98–100.

V

111. Poetyka Tuwima a polska tradycja literacka // *Biuletyn Polonistyczny*. – 1961, z. 10, s. 22–24.
Streszcz. autoreferatu pracy doktorskiej.

1962

I

112. Poetyka Tuwima a polska tradycja literacka / ... – Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy, 1962. – 274, [2] s. (Seria: Historia i Teoria Literatury. Studia. Historia Literatury 7).

Rec.: Lipski Jan Józef // *Pamiętnik Literacki*. – 1964, z. 4, s. 598–610; Prokop J. // *Ruch Literacki*. – 1963, nr 5/6, s. 304–305; Rymkiewicz J. M. // *Współczesność*. – 1963, nr 8, s. 1, 7; Sprusiński Michał // *Twórczość*. – 1963, nr 8, s. 64–66; Stefanowska Zofia // *Nowe Książki*. – 1963, nr 7, s. 373–374; Wyka M. // *Życie Literackie*. – 1963, nr 28, s. 5; I.M. // *Ricerche Slavistiche*. – 1962, vol. 10, s. 199.

Spis treści: Od autora s. 5; Problemy tradycji literackiej s. 9–43; O pewnych przemianach form lirycznych od czasu romantyków s. 44–89; Tradycje młodopolskie s. 90–150; Tradycje romantyczne s. 151–217; W kręgu Norwida s. 218–234; Tendencje klasycystyczne s. 235–261; Zakończenie s. 262; Indeks osób s. 269.

113. Zarys teorii literatury / ..., Aleksandra Okopień-Sławińska, Janusz Sławiński. – Warszawa: Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, 1962. – 507, [1] s.

Rec.: Bujnicki Tadeusz, Jaworski Stanisław // *Pamiętnik Literacki*. – 1964, z. 2, s. 590–604; Niedzielski Cz. // *Pomorze. Dwutygodnik społeczno-kulturalny*. – 1963, nr 9, s. 4.
Inne wyd. 157, 205, 258, 419, 494.

II

114. Mury Jerycha / Tadeusz Breza. – Warszawa, 1961; Niebo i ziemia / Tadeusz Breza. – Warszawa, 1961. T. I, T. II. – Panorama czasu odeszłego // *Twórczość*. – 1962, nr 8, s. 75–83.

III

115. Mój anioł lewy / Zbigniew Kosiński. – Łódź, 1961; Alert / Konrad Frejdllich. – Łódź, 1961. – Rec.: Dwaj poeci // *Twórczość*. – 1962, nr 3, s. 136–138.
116. O lirykach Mickiewicza i Słowackiego. Eseje i studia / Czesław Zgorzelski. – Lublin, 1961. – [recenzja] // *Pamiętnik Literacki*. – 1962, z. 4, s. 625–631.

117. Szkice do portretów / Jerzy Kwiatkowski. – Warszawa, 1960. – [Recenzja] // *Pamiętnik Literacki*. – 1962, z. 1, s. 280–283.
118. Zmiana warty / Jan Błoński. – Warszawa, 1961. – Rec.: Legendy część negatywna // *Współczesność*. – 1962, nr 4, s. 10–11.

1963

II

119. Dystychy balladowe Leśmiana // W: Z teorii i historii literatury: prace poświęcone V Międzynarodowemu Kongresowi Słowistów w Sofii / pod red. Kazimierza Budzyka. – Wrocław, 1963. – S. 131–155. (Seria: Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej. T. 1).
120. Narracja jako monolog wypowiedziany (Z problemów dynamiki odmian gatunkowych) // W: Z teorii i historii literatury: prace poświęcone V Międzynarodowemu Kongresowi Słowistów w Sofii / pod red. Kazimierza Budzyka. – Wrocław, 1963. – S. 227–257. (Seria: Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej. T. 1).

III

121. Dochodzenie do gruszki / Stanisław Chaciński. – Wrocław, 1962. – Rec.: Poezja rzeczy małych // *Odra*. – 1963, nr 2, s. 97–99.
122. Utwory rozproszone. Listy / Bolesław Leśmian. – Warszawa, 1962. – Rec.: Rozmaitości leśmianowskie // *Twórczość*. – 1963, nr 7, s. 66–70.

1964

II

123. Kazimierz Budzyk // *Twórczość*. – 1964, nr 5, s. 107–108.
124. Leśmian, czyli poeta jako człowiek pierwotny // *Pamiętnik Literacki*. – 1964, z. 2, s. 385–417.
125. „Nouveau roman” – problemy teoretyczne // *Pamiętnik Literacki*. – 1964, z. 3, s. 285–312.
126. Poezja – istota nieschematyczna // *Odra*. – 1964, nr 7/8, s. 25–28.

III

127. Kto jest ten dziwny nieznajomy: wybór poezji / Leopold Staff; wybór, układ i posłowie Tadeusz Różewicz. – Warszawa, 1964. – Rec.: Staff i Różewicz // *Nowe Książki*. – 1964, nr 19, s. 865–867.
128. Twórczość Leśmiana (próba przekroju) / Jacek Trznadel. – Warszawa, 1964. – [recenzja] // *Pamiętnik Literacki*. – 1964, z. 4, s. 585–597.

129. *Utwory wybrane / Krzysztof Kamil Baczyński; wyb., wstęp i posłowie Kazimierz Wyka.* – Kraków, 1964. – Rec.: *Poetyckość i świadectwo czasu // Nowe Książki.* – 1964, nr 18, s. 838–840.
130. *Wspomnienia o Julianie Tuwimie / red. Wanda Jedlicka i Marian Toporowski.* – Warszawa, 1963. – Rec.: *Wspomnienia o Tuwimie // Nowe Książki.* – 1964, nr 9, s. 389–390.

IV

131. *Die Maske der Dionysos // Bibliotheca Classica Orientalis: Dokumentation der altertums wissenschaftlichen Literatur der Sowjetunion und der Länder der Volksdemokratie.* – 1964, nr 4, s. 251–254.
132. *Teoretické základy francouzského tzv. „nového románu” / ...; přel. Gabriel Laub // Estetika: časopis pro estetiku a teorii umění.* – 1964, nr 4, s. 313–321.

V

133. *Grupa literacka a model poezji – przykład Skamandra // Biuletyn Polonistyczny.* – 1964, nr 19, s. 28–30, toż: *Sprawozdania z Prac Naukowych Wydziału Nauk Społecznych PAN.* – 1964, z. 1, s. 76–79.
Streszczenie referatu wygłoszonego na zebraniu naukowym IBL PAN, 24 X 1963, Warszawa.
134. *Konferencja poświęcona poezji polskiej XX wieku (Warszawa, 28–30 listopada 1963) // Pamiętnik Literacki.* – 1964, z. 2, s. 635–641.
135. *Sprawozdanie z pobytu stypendialnego w Paryżu w miesiącach luty–wrzesień 1963 // Biuletyn Polonistyczny.* – 1964, z. 19, s. 22–23.

VII

136. *Wiersze wybrane / Julian Tuwim; oprac. ...* – Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1964. – LXVIII, 311 s. (Seria: Biblioteka Narodowa. Seria I, nr 184).
Rec.: *Opacki Ireneusz // Pamiętnik Literacki.* – 1966, z. 2, s. 625–636.
Inne wyd. 182, 248, 435.

1965

I

137. *Gatunek literacki i problemy poetyki historycznej / ...* – Warszawa: Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk, 1965. – 26, [1] s.
Konferencja poświęcona teorii procesu historycznego w literaturze i sztuce, Warszawa 24–26 maja 1965.

II

138. Anachronizm i konstrukcja czasu (Z problemów poetyki Żeromskiego) // *Pamiętnik Literacki*. – 1965, z. 1–2, s. 185–208.
139. Co to jest krytyka? / Roland Barthes; przekł. i słowo wstępne ... // *Współczesność*. – 1965, nr 7–8, s. 4–5.
140. Grupa literacka a model poezji (przykład Skamandra) // W: Z problemów literatury polskiej XX wieku. T. II, Literatura międzywojenna / red. t. Alina Brodzka i Zbigniew Żabicki. – Warszawa, 1965. – S. 48–68. (Seria: Z Prac Instytutu Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk).
Skrócony przedruk: Pokolenia i grupy literackie po 1918 roku / pod red. Jacka Kajtocha. – Kraków, 1976. – S. 194–213.
141. System egocentryczny docenta Sandauera // *Tygodnik Powszechny*. – 1965, nr 23, s. 3.
142. W poszukiwaniu czasu terazniejszego (O poezji Jarosława Marka Rymkiewicza) // W: Osnowa. Almanach literacki / pod red. Mariana Piechala. – Łódź, 1965. – S. 189–198.

III

143. Esej o wierszu / Adam Ważyk. – Warszawa, 1964. – Rec.: Rygory i swobody w wierszu // *Nowe Książki*. – 1965, nr 4, s. 156–157.
144. Podwójne interlinie / Edward Balcerzan. – Warszawa, 1964. – Rec.: Sito słów // *Twórczość*. – 1965, nr 4, s. 117–120.

V

145. Roland Barthes w Warszawie // *Twórczość*. – 1965, nr 11, s. 159.

1966

II

146. Bolesław Leśmian: „Otchłań” // W: Liryka polska – interpretacje / pod red. Jana Prokopa i Janusza Sławińskiego. – Kraków, 1966. – S. 232–241.
147. Cyprian Norwid: „Laur dojrzały” // W: Liryka polska – interpretacje / pod red. Jana Prokopa i Janusza Sławińskiego. – Kraków, 1966. – S. 162–167.
148. Zbigniew Morsztyn: „Emblema 102” // W: Liryka polska – interpretacje / pod red. Jana Prokopa i Janusza Sławińskiego. – Kraków, 1966. – S. 45–52.

III

149. Narrator w powieści przedromantycznej (1776–1831) / Maria Jasińska. – Warszawa, 1965. – Rec.: Sprawy narratora // *Nowe Książki*. – 1966, nr 1, s. 27–28.

150. Nowele i opowiadania / Aleksander Świętochowski; oprac. Samuel Sandler. – Wrocław, 1965. – Rec.: „Nowele i opowiadania” Świętochowskiego // *Nowe Książki*. – 1966, nr 9, s. 520–521.
151. O teoretycznoliterackich tradycjach prozy dokumentarnej: (podróż – powieść – reportaż) / Czesław Niedzielski. – Toruń; Poznań, 1966. – Rec.: Od podróży sentymentalnej do reportażu // *Nowe Książki*. – 1966, nr 13, s. 776–777.
152. Od Rimbauda do Eluarda / Adam Ważyk. – Warszawa, 1964. – Rec.: Ważyk, kubizm i wielcy Francuzi // *Nowe Książki*. – 1966, nr 2, s. 91–93.
153. Poezje wybrane / Jan Bolesław Ożóg. – Kraków, 1965. – Rec.: Poezja w C-dur // *Nowe Książki*. – 1966, nr 3, s. 146–148.
154. Pour une sociologie du roman / Lucien Goldmann. – Paris, 1964. – Rec.: Lucien Goldmann i socjologia powieści // *Studia Estetyczne*. – T. 3 (1966), s. 373–381.
155. Styl i kompozycja. Konferencje teoretycznoliterackie w Toruniu i Ustroniu / red. Jan Trzynałowski. – Wrocław, [etc.], 1965. – Rec.: Styl i kompozycja // *Odra*. – 1966, nr 3, s. 92–93.

V

156. Sprawozdanie z podróży naukowej do Czechosłowacji / ... – *Biuletyn Polonistyczny*. – 1966, z. 25, s. 122.

1967

I

157. Zarys teorii literatury / ..., Aleksandra Okopień-Sławińska, Janusz Sławiński. Wyd. 2 zm. – Warszawa: Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, 1967. – 543 s. (Seria: Z Prac Katedry Teorii Literatury Uniwersytetu Warszawskiego i Instytutu Badań Literackich PAN).
Zob. poz. 113.

II

158. Andrzej Bursa „Katownie” // *Tygodnik Kulturalny*. – 1967, nr 27, s. 4.
Przedruk: „Czytamy wiersze” / pod red. Janusza Maciejewskiego. – Warszawa, 1970. – S. 325–329.
159. Gatunek literacki i problemy poetyki historycznej // W: Proces historyczny w literaturze i sztuce: materiały konferencji naukowej, maj 1965 / pod red. Marii Janion i Anieli Piorunowej. – Warszawa, 1967. – S. 31–60. (Seria: Historia i Teoria literatury. Studia. Historia Literatury. T. 18).
Zob. poz. 137.

Przedruk: „Polska genologia literacka” / pod red. Danuty Ostaszewskiej i Romualda Cudaka. – Warszawa, 2007. – S. 69–71.

160. Język krytyczny Ignacego Matuszewskiego // *Pamiętnik Literacki*. – 1967, z. 2, s. 469–491.
161. Powieść i autorytety // *Twórczość*. – 1967, nr 1, s. 46–58.
162. Powieść jako metodologia powieści // W: W kręgu zagadnień teorii powieści / pod red. Janusza Sławińskiego. – Wrocław, 1967. – S. 77–107. (Seria: Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej. T. 7).
163. Tradycja literacka (Próba zarysowania problematyki) [wersja zmieniona] // W: Problemy teorii literatury / wyb. Henryk Markiewicz. – Wrocław, 1967. – S. 343–359.
164. Wirtualny odbiorca w strukturze utworu poetyckiego // W: Studia z teorii i historii poezji. Seria I / pod red. ... – Wrocław, 1967. – S. 7–32. (Seria: Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej. T. 9).
Przedruk w tomie „Poetyka, wybór materiałów” / oprac. Anna Kubale i Ewa Nawrocka. – Gdańsk, 1997. – S. 73–104.

IV

165. Román a autority / ..., přel. Pavol Wincer // *Slovenské Pohľady*. – 1967, nr 8, s. 71–79.

V

166. Dyskusja // W: Proces historyczny w literaturze i sztuce: materiały konferencji naukowej, maj 1965 / pod red. Marii Janion i Anieli Piorunowej. – Warszawa, 1967. – S. 108–110. (Seria: Historia i Teoria literatury. Studia. Historia Literatury. T. 18).

VIII

167. Studia z teorii i historii poezji. Seria I / pod red. ... – Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1967. – 220 s. (Seria: Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej. T. 9).
Rec.: Czaplejewicz Eugeniusz // *Pamiętnik Literacki*. – 1969, z. 1, s. 364–372.

1968

I

168. Porządek, chaos, znaczenie, Szkice o powieści współczesnej / ... – Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy, 1968. – 254 s.
Rec.: Żmigrodzka Maria // *Pamiętnik Literacki*. – 1970, z. 3, s. 304–309.

Spis treści: Wstęp s. 5; Powieść i autorytety s. 9; „Nouveau roman” – problemy teoretyczne s. 35; Powieść jako metodologia powieści s. 90; Lucien Goldman i socjologia powieści s. 137; Anachronizm i konstrukcja czasu (Z problemów poetyki Żeromskiego) s. 154; Drwiące requiem dla historii (O „Weselu hrabiego Orgaza” Romana Jaworskiego) s. 189; Trzy poetyki „Niecierpliwych” s. 211; Panorama powieściowa (O „Murach Jerycha” i „Niebie i Ziemi” Tadeusza Berezy) s. 231; [nota bibliograficzna] s. 249; Indeks s. 250.

II

169. Jan Bolesław Ożóg „Homer” // *Tygodnik Kulturalny*. – 1968, nr 5, s. 4.
Przedruk: „Czytamy wiersze” / pod red. Janusza Maciejewskiego. – Warszawa, 1970. – S. 227–232.
170. Konstrukcja a recepcja. (Wokół „Dziejów grzechu” Żeromskiego) // W: *Prace z poetyki: poświęcone VI Międzynarodowemu Kongresowi Słowistów / pod red. Marii Renaty Mayenowej i Janusza Sławińskiego*. – Wrocław, 1968. – S. 177–195. (Seria: *Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej*. T. 10).

III

171. Mikołaj Sęp-Szarzyński a początki polskiego baroku / Jan Błoński. – Kraków, 1967. – Rec.: Poeta, tematy, historia // *Twórczość*. – 1968, nr 9, s. 98–103.

IV

172. O románu v první osobě / přel. Miroslav Červenka // *Česká literatura*. – 1968, R. 16, nr 3, s. 289–297.

V

173. Konferencja poświęcona poezji Bolesława Leśmiana / ..., Janusz Sławiński // *Biuletyn Polonistyczny*. – 1968, z. 32, s. 10–13.
Sprawozdanie z konferencji naukowej zorganizowanej przez Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk. Warszawa, 10–12 VI 1968 r.

1969

I

174. Powieść młodopolska. Studium z poetyki historycznej / ... – Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1969. – 301 s. (Seria: *Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej*. T. 13).
Rec.: Bartoszyński Kazimierz // *Pamiętnik Literacki*. – 1972, z. 3, s. 329–339; Nycz Ryszard; tłum. Fedewicz Maria Bożenna // *Literary Studies In Poland*. – 1981, T. 7, s. 125–128.

Inne wyd. 676.

Spis treści: Wstęp s. 5; I. Gatunek literacki i problemy poetyki historycznej s. 14; II. Prąd literacki jako kategoria poetyki historycznej s. 38; III. Sytuacja powieści młodopolskiej s. 63; IV. Przekształcenia powieści realistycznej. Pozycja narratora s. 82; V. Przekształcenia powieści realistycznej. Powieść jako zespół scen s. 147; VI. Od dokumentu do wyznania. O powieści w pierwszej osobie s. 190; VII. Konstrukcje i destrukcje s. 231; VIII. Powieść młodopolska – Miejsce w historii s. 270; Resume s. 288; Wykaz cytowanych tekstów literackich s. 294; Indeks osób s. 296.

II

175. O powieści w pierwszej osobie // *Nurt*. – 1969, nr 1, s. 40–42, 58.

IV

176. Red, Haos, Znaczenie (I) / ..., prev. Petar Vujičić // *Izraz*. – 1969, nr 2, s. 223–236. Przekł. na język serbsko-chorwacki; fragm. w kolejnych odcinkach.
177. Red, Haos, Znaczenie (II) / ..., prev. Petar Vujičić // *Izraz*. – 1969, nr 3, s. 351–371.
178. Red, Haos, Znaczenie (III) / ..., prev. Petar Vujičić // *Izraz*. – 1969, nr 4, s. 459–476.
179. Red, Haos, Znaczenie (IV) / ..., prev. Petar Vujičić // *Izraz*. – 1969, nr 5/6, s. 604–636.
180. The Literary Genre and the Problems of Historical Poetics / ..., transl. Dawid Weinfeld // *Hasifrut Quarterly for the Study of Literature*. – 1969, vol. II, nr 1, s. 14–25.

VI

181. Wyznanie czytelnikowi (III) / rozm. Ewa Piotrowska // *Nurt*. – 1969, nr 6, s. 40.
Wywiad nt badań relacji pisarz – dzieło – odbiorca.

VII

182. Wiersze wybrane / Julian Tuwim; oprac. ... Wyd. 2 zm. – Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1969. – LXVIII, 328 s. (Seria: Biblioteka Narodowa. Seria I, nr 184).
Zob. poz. 136.

1970

II

183. Andrzej Bursa: „Katownie” // W: Czytamy wiersze / wybór, oprac. i wstęp Janusz Maciejewski. – Warszawa, 1970. – S. 325–329.
Inne wyd. 224.
184. „Ballada bezludna”, czyli opowieść o tym, czego nie było // *Nurt*. – 1970, nr 6, s. 35–38.
185. Ewolucje powieści // *Tygodnik Kulturalny*. – 1970, nr 42, s. 4, 11.
186. Jan Bolesław Ożóg: „Homer” // W: Czytamy wiersze / wybór, oprac. i wstęp Janusz Maciejewski. – Warszawa, 1970. – S. 227–232.
Inne wyd. 225.
187. Krytyka literacka Ostapa Ortwinia // W: Żywe fikcje: studia o prozie, poezji i krytyce / Ostap Ortwin; oprac. Jadwiga Czachowska; wstęp poprz. ... – Warszawa, 1970. – S. 5–42. (Seria: Pisma krytyczne / Ostapa Ortwinia; 2. Biblioteka Studiów Literackich).
188. Kunszt wieloznaczności // *Pamiętnik Literacki*. – 1970, z. 3, s. 129–141.
Przedruk w tomie „Lektury polonistyczne, Dwudziestolecie międzywojenne – II wojna światowa” tom II / pod red. Ryszarda Nycza. – Kraków, 1999. – S. 177–192.

III

189. Ze studiów nad językiem Juliana Tuwima / Roxana Sinielnikoff, red. nauk. Witold Doroszewski. – Wrocław; Warszawa; Kraków, 1968. – [recenzja] // *Pamiętnik Literacki*. – 1970, z.1, s. 400–402.

IV

190. Literárny druh a problémy historickej poetyky / ..., přel. Pavol Wincer // *Slovenská Literatúra*. – 1970, nr 3, s. 288–305.
Przedruk w tomie zbiorowym „Slovo, vyznam, dielo. Antológia pol'skej literárnej vedy” / ed. Anton Popovič. – Bratislava, 1972. – S. 424–453.

VIII

191. Studia z teorii i historii poezji. Seria II / pod red. ... – Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1970. – 455 s. (Seria: Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej. T. 20).
Rec.: Balbus Stanisław // *Pamiętnik Literacki*. – 1971, z. 4, s. 330–339.

1971

II

192. Norwidowska druga osoba // *Roczniki Humanistyczne*. – 1971, T. 19, nr 1, s. 127–133.
Nr tematyczny: O sztuce literackiej – prace ofiarowane Czesławowi Zgorzelskiemu.
193. [O poezji Tuwima] // W: O literaturze polskiej: materiały / wyb. i oprac. Andrzej Z. Makowiecki. – Warszawa, 1971. – S. 338–349.
Przedruk fragmentu „Wstępu” do „Wierszy wybranych” / J. Tuwima. – Wrocław, 1964.
194. O stylizacji // W: Problemy socjologii literatury / pod red. Janusza Sławińskiego. – Wrocław, 1971. – S. 149–165. (Seria: Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej. T. 23).
Przedruk fragmentu w antologii „Stylistyka polska” / wybór, oprac. i wstęp Ewa Miodońska-Brookes. – Warszawa, 1973.
195. Powieść a dziennik intymny // W: O prozie polskiej XX wieku: materiały konferencji ogólnopolskiej w Toruniu – listopad 1968 / pod red. Artura Hutnikiewicza i Heleny Zaworskiej. – Wrocław, 1971. – S. 375–394. (Seria: Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej. T. 24).
196. Powieść i prawda // W: Problemy socjologii literatury / pod red. Janusza Sławińskiego. – Wrocław, 1971. – S. 185–203. (Seria: Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej. T. 23).
197. Słowo i pieśń (Leśmiana poezja o poezji) // W: Studia o Leśmianie / pod red. ... i Janusza Sławińskiego. – Warszawa, 1971. – S. 184–200. (Seria: Historia i teoria literatury. T. 28).
198. Wokół „Powieści” Norwida // *Pamiętnik Literacki*. – 1971, z. 3, s. 3–31.
199. Wprowadzenie // *Pamiętnik Literacki*. – 1971, z. 2, s. 175–187.
[Do działu przekładów pt. „Francuska krytyka tematyczna”].

III

200. „Odpowiednie dać rzeczy – słowo”. Komentarz do aforyzmu // *Tygodnik Powszechny*. – 1971, nr 44, s. 4.
[Omów. dotyczące recepcji aforyzmu Norwida].
201. O potrzebie historii literatury. Szkice polonistyczne z lat 1944–1967 / Kazimierz Wyka. – Warszawa, 1969. – [recenzja] // *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. – 1971, nr 1, s. 126–128.

IV

202. Literárna tradícia (Pokus o náčrt problematiky) / ..., přel. Pavol Wincer // *Slovenské Pohľady*. – 1971, nr 7, s. 65–77.

Text je prepracovanou verzioiu štúdie publikovanej r. 1959 v časopise *Przegląd Humanistyczny* a tvoriacej úvodnú kapitolu práce "Poetyka Tuwima a polska tradycja literacka" (1962).

VIII

203. *Studia o Leśmianie / pod red ... i Janusza Sławińskiego*. – Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy, 1971. – 425 s. (Seria: Historia i teoria literatury. T. 28).

Rec.: Trznadel Jacek // *Pamiętnik Literacki*. – 1972, z. 1, s. 356–369.

1972

I

204. *Wiersze Bolesława Leśmiana: Interpretacje / ...* – Warszawa: Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, 1972. – 116, [4] s. (Seria: Biblioteka Analiz Literackich; 36).

Inne wyd. 436, 525.

Spis treści: Wstęp: Jak czytać wiersze Leśmiana? s. 5; *Urszula Kochanowska*. O toposie odwróconym s. 14; *Zmierzch bezpowrotny*. O wielogłosowości poezji s. 29; [*Zwoływali się surmą...*]. Notatka poetycka s. 45; *Fala*. Wiersz symboliczny s. 54; *Ballada bezludna*. Opowieść o tym, czego nie było s. 63; [*Wyruszyła dusza w drogę...*]. O rytmie i stylizacji s. 75; *Alcabon*. O grotesce w poezji s. 86; *Zamyślenie*. Poezja o poezji s. 101; Zakończenie s. 112; Wiadomości bibliograficzne s. 115; Spis ilustracji s. 118.

205. *Zarys teorii literatury / ...*, Aleksandra Okopień-Sławińska, Janusz Sławiński. Wyd. 3. – Warszawa: Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, 1972. – 543 s. (Seria: Z Prac Katedry Teorii Literatury Uniwersytetu Warszawskiego i Instytutu Badań Literackich PAN).

Zob. poz. 113.

II

206. *Małe narracje Mirona Białoszewskiego // Teksty*. – 1972, nr 6, s. 9–28.
207. *Peryfrazy współczesne // Teksty*. – 1972, nr 3, s. 48–58.
208. Stanisława Pigionia relacja o Sachsenhausen // W: Stanisław Pigoń. *Człowiek i dzieło: charakterystyki, wspomnienia, materiały: praca zbior.* / pod red. Henryka Markiewicza, Marii Rydlowej i Tadeusza Ulewicza. – Kraków, 1972. – S. 115–124.
209. *Witkacy jako pantagruelista // W: Studia o Stanisławie Ignacym Witkiewiczu / pod red. ... i Janusza Sławińskiego*. – Wrocław, 1972. – S. 59–82. (Seria: Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej. T. 30).

III

210. Jarosław Iwaszkiewicz / Andrzej Gronczewski. – Warszawa, 1972. – Rec.: Wyższa szkoła frazesu // *Literatura*. – 1972, nr 34, s. 7.
211. Literatura polska wobec rewolucji / pod red. Marii Janion. – Warszawa, 1971. – Rec.: Literatura i ruchy społeczne // *Literatura*. – 1972, nr 37, s. 4.
212. Norwid / Zdzisław Łapiński. – Kraków, 1971. – Rec.: W stylu klasycznym // *Literatura*. – 1972, nr 33, s. 7.
213. Powieść i czytelnicy. Społeczne warunkowanie zjawisk odbioru / Bogusław Sułkowski. – Warszawa, 1972. – Rec.: Powieść i czytelnicy // *Literatura*. – 1972, nr 40, s. 7.
214. Rym / Lucylla Pszczołowska. – Wrocław, 1972. – Rec.: Wszystko o rymie // *Literatura*. – 1972, nr 35, s. 7.
215. Sentymentalizm i pedanteria. O systemie estetycznym Karola Irzykowskiego / Wojciech Głowala. – Wrocław, 1972. – Rec.: Irzykowski usystematyzowany // *Literatura*. – 1972, nr 39, s. 6–7.
216. Studia stylistyczne / Karl Vossler i Leo Spitzer; wyb. i oprac. Maria Renata Mayenowa i Ryszard Handke. – Warszawa, 1972. – Rec.: Vossler i Spitzer // *Literatura*. – 1972, nr 42, s. 6.
217. Ty / Stanisław Srokowski. – Warszawa, 1971. – Rec.: „Ty” // *Głos Nauczycielski*. – 1972, nr 14, s. 10.
218. Uwagi nad poezją i wymową i inne pisma krytycznoliterackie / Leon Borowski. – Warszawa, 1972. – Rec.: Nauczyciel Mickiewicza // *Literatura*. – 1972, nr 31, s. 18.
219. Zarys dziejów literatury polskiej / Juliusz Kleiner, część trzecią (1918–1966) napisał Włodzimierz Maciąg. – Wrocław, 1972. – Rec.: Kleiner Maciągiem dopełniony // *Literatura*. – 1972, nr 43, s. 4.

IV

220. Literarny druh a problémy historickej poetiky / přel. Pavol Wincer // W: Slovo, význam, dielo: antológia poľskej literárnej vedy / sest. Anton Popovič. – Bratislava, 1972. – S. 424–453.

V

221. [Drogi Redaktorze...] // *Teksty*. – 1972, z. 5, s. 183.
[Sprostowanie dot. autorstwa monografii „Porządek, chaos, znaczenie”].

VIII

222. Studia o Stanisławie Ignacym Witkiewiczu / pod red. ... i Janusza Sławińskiego. – Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1972. – 320 s. (Seria: Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej. T. 30).

1973

I

223. Gry powieściowe, Szkice z teorii i historii form narracyjnych / ... – Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1973. – 346, [2] s.
 Rec.: Gawliński Stanisław, Kłosiński Krzysztof // *Pamiętnik Literacki*. – 1975, z. 2, s. 316–326; Michała Głowińskiego porządek bez chaosu / Wiegandtowa Ewa // *Teksty*. – 1976, nr 4/5, s. 266–270.
 Spis treści: Od autora s. 5; Część I Między monologiem a dialogiem: Powieść i prawda s. 9; Dialog w powieści s. 37; O powieści w pierwszej osobie s. 59; Powieść a dziennik intymny s. 76; Narracja jako monolog wypowiedzi s. 106. Część II Narracje wielkie i małe: Wokół *Powieści* Norwida s. 151; Anioł wśród fałszywych języków (O *Emancypankach* Prusa) s. 195; Konstrukcja a recepcja (Wokół *Dziejów grzechu* Żeromskiego) s. 215; Witkacy jako pantagruelista s. 243; Parodia konstruktywna (O *Pornografii* Gombrowicza) s. 279; Stanisława Pigonia relacja o Sachsenhausen s. 304; Małe narracje Mirona Białoszewskiego s. 319; Nota bibliograficzna s. 339; Indeks nazwisk s. 340.

II

224. Andrzej Bursa: „Katownie” // W: *Czytamy wiersze / wybór, oprac. i wstęp* Janusz Maciejewski. Wyd. 2 uzup. i popr. – Warszawa, 1973. – S. 394–398.
 Zob. poz. 183.
225. Jan Bolesław Ożóg: „Homer” // W: *Czytamy wiersze / wybór, oprac. i wstęp* Janusz Maciejewski. Wyd. 2 uzup. i popr. – Warszawa, 1973. – S. 293–298.
 Zob. poz. 186.
226. Leśmian – sen // *Teksty*. – 1973, nr 2, s. 80–93.
227. Kanony poetyckości i style historyczne // W: *O współczesnej kulturze literackiej*. T. 1 / pod red. Stefana Żółkiewskiego i Maryli Hopfinger. – Wrocław, 1973. – S. 205–213.
228. Norwida wiersze – papugaci // W: *Cyprian Norwid w 150-lecie urodzin: materiały Konferencji Naukowej 23–25 września 1971 / pod red. Marii Żmigrodzkiej*. – Warszawa, 1973. – S. 72–109. (Seria: *Historia i Teoria Literatury: studia*; 35).
229. O konkretyzacji // *Nurt*. – 1973, nr 5, s. 1–2.
230. Parodia konstruktywna (O „*Pornografii*” Gombrowicza) // *Twórczość*. – 1973, nr 1, s. 69–82.
 Przedruk w tomie „*Gombrowicz i krytycy*” / pod red. Zdzisława Łapińskiego. – Kraków, 1984. – S. 365–383.
231. Pracownia Poetyki Historycznej // *Biuletyn Polonistyczny*. – 1973, z. 49, s. 99–108.
232. „Tak jest dziwnie, tak jest inaczej” // *Teksty*. – 1973, nr 4, s. 9–15.

233. Wprowadzenie [do działu przekładów pt. „Dyskusja o »kotach« Baudelaire'a”] // *Pamiętnik Literacki*. – 1973, z. 3, s. 207–208.
234. Wprowadzenie [do działu przekładów pt. „Wokół recepcji Gombrowicza”] // *Pamiętnik Literacki*. – 1973, z. 4, s. 245–250.

III

235. Czas w powieściach Parnickiego / Małgorzata Czerwińska. – Wrocław, 1972. – Rec.: Czas jako przeżycie i konstrukcja // *Literatura*. – 1973, nr 18, s. 14.
236. Marcel Proust, Biografia / George D. Painter. – Warszawa, 1972. – Rec.: Wielka biografia // *Literatura*. – 1973, nr 4, s. 6.
237. „Oświecenie” / Mieczysław Klimowicz. – Warszawa, 1972. – Rec.: „Oświecenie” // *Literatura*. – 1973, nr 5, s. 7.
238. O stylistyce utworów mówionych / Józef Mayen. – Wrocław, 1972. – Rec.: Stylistyka form mówionych // *Literatura*. – 1973, nr 7, s. 6.
239. Opis formy. Studium o Kafce / Martin Walser; przeł. Edmund Misiołek. – Warszawa, 1972. – Rec.: Kafki opisanie // *Literatura*. – 1973, nr 2, s. 7.
240. Pod urokiem Italii (O Stefanie Żeromskim) / Andrzej Zieliński. – Warszawa, 1973. – Rec.: Żeromski z Baedekera // *Literatura*. – 1973, nr 22, s. 14.
241. Poszukiwanie realizmu. Studium o polskich obrazkach prozą w okresie międzypowstaniowym 1831–1863 / Józef Bachórz. – Gdańsk, 1972. – Rec.: Skromna mała literatura // *Literatura*. – 1973, nr 9, s. 6.
242. Przez znaki, granice autonomii sztuki poetyckiej. Na materiale polskiej poezji współczesnej / Edward Balcerzan. – Poznań, 1972. – Rec.: Od poematu do piosenki // *Literatura*. – 1973, nr 13, s. 6.
243. Romantyzm, rewolucja, marksizm: colloquia gdańskie / Maria Janion. – Gdańsk, 1972. – Rec.: Prelekcje gdańskie // *Literatura*. – 1973, nr 1, s. 7.
244. Rozmowy z Witoldem Lutosławskim / Tadeusz Kaczyński. – Kraków, 1972. – Rec.: Wokół tradycji i awangardy // *Literatura*. – 1973, nr 20, s. 6.
245. Studia i rozprawy. T. 3 / Maria Dłuska. – Kraków, 1972. – Rec.: Powrót // *Literatura*. – 1973, nr 11, s. 6.
246. Warszawscy „Pustelnicy” i „Bywalscy”. Tom I Felietoniści i kronikarze 1818–1899; Tom II Felietoniści i kronikarze 1900–1939 / wyb. i oprac. Jan Józef Lipski. – Warszawa, 1973. – Rec.: Felietony warszawskie // *Literatura*. – 1973, nr 23, s. 10.

VI

247. [Wywiad] Literaturoznawcy – w defensywie / ..., rozm. Maciej Szybist // *Student. Dwutygodnik społeczno-kulturalny*. – 1973, nr 7, s. 3.

W numerze 8/1973 r czasopisma *Student* – wyjaśnienie dotyczące niezgodności tytułu nadanego przez redakcję z sensem wywiadu.

VII

248. Wiersze wybrane / Julian Tuwim; oprac. ... Wyd. 3 zm. – Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1973. – LXVIII, 328 s. (Seria: Biblioteka Narodowa. Seria I, nr 184).

Zob. poz. 136.

1974

II

249. Aforyzmy, fraszki, liryki // W: *Myszę, że jestem...: o Stanisławie Jerzym Lecu* / oprac. Wanda Leopold. – Kraków, 1974. – S. 183–196. (Seria: Portrety Wielokrotne).

Przedruk, zob. poz. 57.

250. Ewolucja polskiej prozy narracyjnej w XX wieku // *Nurt*. – 1974, nr 12, s. 26–29.

251. Portret Marchołta // *Twórczość*. – 1974, nr 8, s. 76–89.

Skrócony przedruk w antologii „Średniowiecze, Renesans, Barok” / pod red. Jana Ślaskiego. – Warszawa, 1993. – S. 476–486.

IV

252. Der Dialog im Roman / ..., übersetzt von Peter Lachmann // *Poetica*. – 1974, Bd. 6, h. 1, s. 1–16.

253. Die literarische Gattung und die Probleme der historischen Poetik / ..., übersetzt von Walter Kroll // W: *Formalismus, Strukturalismus und Geschichte: zur Literaturtheorie u. Methodologie in d. Sowjetunion, ČSSR, Polen u. Jugoslawien* / Aleksandar Flaker, Viktor Žmegač (Hrsg.) – Kronberg/Taunus, 1974. – S. 155–185. (Serie: Scriptor-Taschenbücher; S 22: Literaturwiss).

254. Književna vrsta i problemi historiske poetike / ..., prev. Genovefa Chamot-Čulig // *Umjetnost Riječi; t. 18: Književna komunikacija. Antologija poljske znanosti o književnosti*. – 1974, nr 2–4, s. 309–330.

255. O konkretizaciji / ..., přel. Stojan Subotin // *Knjizevnost*. – 1974, nr 7, s. 68–78.

256. Roman und Wahrheit / ..., übersetzt von Peter Lachmann // W: *Literaturtheoretische Modelle und kommunikatives System. Zur aktuellen Diskussion in der polnischen Literaturwissenschaft* / Walter Kroll, Aleksandar

Flaker (Hrsg.). – Kronberg/Taunus, 1974. – S. 226–260. (Serie: Skripten Literaturwissenschaft; 4).

VII

257. Ozimina / Waclaw Berent. – oprac. i wstęp ... Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1974. – 315 s. (Seria: Biblioteka Narodowa. Seria I, nr 213).

Rec.: Paszek Jerzy // *Pamiętnik Literacki*. – 1975, z. 1, s. 365–369.

1975

I

258. Zarys teorii literatury / ..., Aleksandra Okopień-Sławińska, Janusz Sławiński. Wyd. 4. – Warszawa: Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, 1975. – 543 s. (Seria: Z Prac Katedry Teorii Literatury Uniwersytetu Warszawskiego i Instytutu Badań Literackich PAN).

Zob. poz. 113.

II

259. Język i frazes // *Tygodnik Powszechny*. – 1975, nr 10, s. 1–2.

Dot. współczesnej polszczyzny.

260. Komentarze do „Ślubu” // *Dialog*. – 1975, nr 11, s. 111–118.

Przedruk w tomie „Gombrowicz i krytycy” / pod red. Zdzisława Łapińskiego. – Kraków, 1984. – S. 639–653.

261. Powieść jako metodologia powieści. Narracja jako monolog wypowiedziany // W: *Literatura współczesna. Antologia wypowiedzi programowych i opracowań naukowych* / wybr. Jacek Kajtoch. – Kraków, 1975. – S. 294–312.

262. Przyboś: najwięcej słów // *Teksty*. – 1975, nr 1, s. 39–52.

263. Świadectwa i style odbioru // *Teksty*. – 1975, nr 3, s. 9–28.

III

264. Badania nad krytyką literacką / pod red. Janusza Sławińskiego. – Wrocław, 1974. – Rec.: *Krytyka krytyki* // *Literatura*. – 1975, nr 8, s. 10.

265. Dzieje grzechu / Wg powieści Stefana Żeromskiego i reż. Waleriana Borowczyka. – Zespół Tor 1975. – Rec.: *Grzesznica, Mendelssohn, secesja* // *Film*. – 1975, nr 23, s. 6–7.

266. Dzienniki 1899–1905 / Zofia Nałkowska, oprac. wstęp i komentarz Hanna Kirchner. – Warszawa, 1975. – Rec.: *Jak wydawać pisma intymne* // *Literatura*. – 1975, nr 45, s. 11.

267. „Filozofia słowa” Juliana Tuwima / Jadwiga Sawicka. – Wrocław, 1975. – Rec.: Tuwim słowiarz // *Literatura*. – 1975, nr 6, s. 5.
268. Formalismus, Strukturalismus und Geschichte. Zur Literaturtheorie und Methodologie in der Sowjetunion, CSSR, Polen und Jugoslawien / Aleksandar Flaker, Viktor Žmegač. – Kronberg/Taunus, 1974; Literaturtheoretische Modelle und kommunikatives System. Zur aktuellen Diskussion in der polnischen Literaturwissenschaft / Walter Kroll, Aleksandar Flaker. – Kronberg, 1974. – Rec.: Dwie antologie // *Literatura*. – 1975, nr 10, s. 6.
269. Język poetycki Mirona Białoszewskiego / Stanisław Barańczak. – Wrocław, 1974. – Rec.: Białoszewski – Barańczak // *Literatura*. – 1975, nr 39, s. 10.
270. Komunikacja językowa i literatura / Janusz Lalewicz. – Warszawa, 1975. – Rec.: O komunikacji literackiej // *Literatura*. – 1975, nr 43, s. 5.
271. Poetyka teoretyczna. Zagadnienia języka / Maria Renata Mayenowa. – Wrocław, 1974. – Rec.: System poetyki // *Literatura*. – 1975, nr 4, s. 4.
272. Poezja niemożliwa. Modele leśmianowskiej wyobraźni / Tymoteusz Karpowicz. – Wrocław, 1975. – Rec.: Poeta w potoku świadomości // *Literatura*. – 1975, nr 47, s. 12.
273. Profecja i profesura. Mickiewicz, Michelet i Quinet / Wiktor Weintraub. – Warszawa, 1975. – Rec.: Trzej profesorowie // *Literatura*. – 1975, nr 49, s. 11.
274. Przewodnik polonisty. Bibliografie. Słowniki. Biblioteki. Muzea literackie / Jadwiga Czachowska, Roman Loth. – Wrocław, 1974. – Rec.: Dyskretny urok bibliografii // *Literatura*. – 1975, nr 23, s. 6.
275. Społeczne funkcje tekstów literackich i paraliterackich / pod red. Stefana Żółkiewskiego, Maryli Hopfinger i Kamili Rudzińskiej. – Wrocław, 1974. – Rec.: O kulturze literackiej // *Literatura*. – 1975, nr 20, s. 5.
276. Staropolska teoria genologiczna / Teresa Michałowska. – Wrocław, 1974. – Rec.: Staropolskie teorie // *Literatura*. – 1975, nr 25, s. 6.
277. Teodor Parnicki / Małgorzata Czermińska. – Warszawa, 1974; Okruchy epopei. Proza Henryka Worcella / Jerzy Pluta. – Wrocław, 1974. – Rec.: Małe monografie // *Literatura*. – 1975, nr 18, s. 6.
278. Twórca jako wytwórca / Walter Benjamin; wyb. Hubert Orłowski; wstęp Jerzy Kmita, przeł. z niem. Hubert Orłowski i Janusz Sikorski. – Poznań, 1975. – Rec.: O kilku motywach u Benjamina // *Literatura*. – 1975, nr 41, s. 10.
279. Wacław Berent, His Life and Work / Joachim T. Baer. – London, 1974; Poetika básnických smerov v pol’skoj a slovenskoj poezji 20 storočia / Pavol Wincer. – Bratislava, 1974. – Rec.: Berent, awangarda... // *Literatura*. – 1975, nr 27, s. 12.

IV

280. Der potentielle Leser in der Struktur eines poetischen Werkes / ..., aus dem Polnischen von Grażyna Szarszewska // *Weimarer Beiträge: Studien und Mitteilungen zur Theorie und Geschichte der Deutschen Literatur* – 1975, h. 6, s. 118–143.
281. Der virtuelle Empfänger in der Struktur des Poetischen Werks / ..., aus dem Polnischen von Rolf Fieguth // *W: Literarische Kommunikation* / hrsg. von Rolf Fieguth. – Kronberg/Taunus, 1975. – S. 93–126.
282. Literarische Gruppen und Poesiemodelle – Das Beispiel der Gruppe Skamander // *W: Literarische Kommunikation* / hrsg. von Rolf Fieguth. – Kronberg/Taunus, 1975. – S. 43–66.
283. On Concretization / ..., transl. Urszula Niklas // *W: Roman Ingarden and contemporary Polish aesthetics : essays* / ed. by Piotr Graff and Sław Krzemień-Ojak. – Warszawa, 1975. – S. 33–45.
Przedruk w antologii: „Language, Literature and Meaning I: Problems of Literary Theory” / pod red. Johna Odmarka. – Amsterdam, 1979. – S. 325–349.
284. Polish Structuralism / ..., transl. Ewa M. Thompson // *Books Abroad. An international literary quarterly*. – 1975, vol. 49, nr 2, s. 239–243.

V

285. Bachtin [Michaił. Wspomnienie pośmiertne] // *Twórczość*. – 1975, nr 6, s. 156–157.
286. [List do redakcji] // *Student. Dwutygodnik społeczno-kulturalny*. – 1975, nr. 6, s. 15.
287. Mukarovsky Jan (zgon 8 II 1975). Wspomnienie pośmiertne] // *Literatura*. – 1975, nr 16, s. 10.
288. Narodowa czy zagraniczna? Spór o filharmonię / wypow. Jan Kłossowicz, ... [i in.] // *Literatura*. – 1975, nr 6, s. 1, 8–9.
[Wypowiedź w ankiecie teatralnej] *Teatr jaki jest* // *Więź*. – 1988, nr 6, s. 17.

VI

289. Kryzysy, kryzysy [wywiad] // *Student. Dwutygodnik społeczno-kulturalny*. – 1975, nr 5, s. 1, 9.

1976

I

290. Słownik terminów literackich / ..., [et al.]; pod red. Janusza Sławińskiego. – Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1976. – 577 s. (Seria: Vademecum Polonisty).

Rec.: Baniak J. // *Tygodnik Powszechny*. – 1977, nr 51, s. 1–2; Dziechcińska Hanna // *Literary Studies in Poland*. – 1978, nr 1, s. 105–106; Pięczka B. // *Zagadnienia Rodzajów Literackich*. – 1982, nr 1, s. 86–90; Pustkowski H. // *Zagadnienia Rodzajów Literackich*. – 1982, nr 1, s. 90–93; Zechenter W. // *Życie Literackie*. – 1977, nr 41, s. 14.
Inne wyd. 451, 464, 718, 789, 876, 877, 973, 1022, 1044, 1088.

II

291. Don Juan żywy i martwy // *Ruch Literacki*. – 1976, nr 2, s. 85–93.
292. Gatunek literacki i problemy poetyki historycznej // W: *Problemy teorii literatury*. Seria 2 / wyb. Henryk Markiewicz. – Wrocław, 1976. – S. 109–129.
293. Grupa literacka a model poezji. Przykład Skamandra // W: *Pokolenia i grupy literackie po 1918 roku. Antologia opracowań i szkiców krytycznoliterackich* / wyb. Jacek Kajtoch. – Kraków, 1976. – S. 194–213.
294. Leśmian: poezja przeczenia // *Pamiętnik Literacki*. – 1976, z. 2, s. 127–172.
295. Od poznania do epifanii (O poezji opisowej Leśmiana) // *Roczniki Humanistyczne*. [Tyt. tomu: O literaturze i teatrze. Prace ofiarowane Irenie Sławińskiej]. – 1976, T. 24, nr 1, s. 277–285.
296. Odbiór, konotacje, styl // W: *Problemy metodologiczne współczesnego literaturoznawstwa* / pod red. Henryka Markiewicza i Janusza Sławińskiego. – Kraków, 1976. – S. 384–406.
297. Pani Szmydtowa // *Teksty*. – 1976, nr 6, s. 178–179.
298. Przemiany powieści // W: *Lektury i problemy* / wyb. i oprac. Janusz Maciejewski. – Warszawa, 1976. – S. 652–660.
299. Spotkania i lektury // W: *Wspomnienia o Julianie Przybosiu* / oprac. i wstęp Janusz Sławiński. – Warszawa, 1976. – S. 389–397.
300. Wacław Borowy – artyzm i umysłowość // *Twórczość*. – 1976, nr 2, s. 93–105.
Zob. poz. 980.
301. Wyznania byłego recenzenta // *Nurt*. – 1976, nr 10, s. 20–21.

III

302. Język polski w okresie drugiej wojny światowej. Studium słowotwórczo-semantyczne / Feliks Pluta. – Opole, 1975. – Rec.: Kara Mustafa Wielki Wódz Krzyżaków // *Literatura*. – 1976, nr 7, s. 12.
303. Le temps, le récit et le commentaire, traduit de l'allemand par Michèle Lacoste, collection Poétique / Harald Weinrich. – Paris, 1973. – [recenzja] // *Linguistics*. – 1976, nr 169, s. 97–103.
304. Literatura w III Rzeszy / Hubert Orłowski. – Poznań, 1975. – Rec.: O literaturze w III Rzeszy // *Literatura*. – 1976, nr 5, s. 12.

305. Terminologia literacka w wypowiedziach o powieści w XVIII w. / Maria Rutkowska. – Wrocław, 1975. – Rec.: Jak mówiono o powieści w XVIII wieku? // *Literatura*. – 1976, nr 3, s. 12.
306. Znaki i myśli. Wybór pism z semiotyki, teorii nauki i historii filozofii / Izydora Dąmbaska. – Toruń, 1975. – Rec.: O bezimienności i milczeniu // *Literatura*. – 1976, nr 9, s. 10.

IV

307. Literary communication and literary history / ..., // *Neohelicon*. – 1976, T. 4, nr 3/4, s. 219–228.
308. Theoretical Foundations of Historical Poetics / ..., transl. by Bruno Braunter // *New Literary History*. – 1976, vol. 7, nr 2, s. 237–245.

VIII

309. Literatura wobec wojny i okupacji: studia / pod red. ... i Janusza Sławińskiego. – Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1976. – 312 s. (Seria: Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej. T. 43).
Rec.: Nycz Ryszard // *Pamiętnik Literacki*. – 1976, z. 4, s. 393–401.

1977

I

310. Style odbioru. Szkice o komunikacji literackiej / ... – Kraków: Wydawnictwo Literackie, 1977. – 258, [2] s.
Rec.: Bolecki Włodzimierz // *Literary Studies in Poland*. – 1978, t. 2, s. 149–156; Liba Peter // *Slovenská Literatúra*. – 1979, nr 6, s. 605–607; Żgutowicz Ewa // *Odra*. – 1979, nr 2, s. 103.
Spis treści: *Od Autora* s. 5; Komunikacja literacka jako sfera napięć s. 7; Odbiór, konotacje, styl s. 29; Wirtualny odbiorca w strukturze utworu poetyckiego s. 60; O konkretyzacji s. 93; Świadectwa i style odbioru s. 116; Studium lektury: Słowacki czytany przez Kleinera s. 138; O stylizacji s. 166; Kanony poetyckości i style historyczne s. 190; Grupa literacka a model poezji (przykład Skamandra) s. 202; Wieża Babel? (Wokół antologii Henryka Markiewicza) s. 223; Nota bibliograficzna s. 251; Indeks osób s. 253.

II

311. Biblioteka Krytyki Współczesnej // *Nurt*. – 1977, nr 6, s. 27.
[Dot. serii „Biblioteka krytyki współczesnej”].
312. Komunikacja literacka jako sfera napięć // *W: Problemy odbioru i odbiorcy: studia / pod red. Tadeusza Bujnickiego i Janusza Sławińskiego*. – Wroc-

- ław, 1977. – S. 57–72. (Seria: Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej. T. 47).
313. Kształtowanie się poetyki Skamandra // W: Skamander / Jadwiga Zacharska. – Warszawa, 1977. – S. 219–222. (Seria: Biblioteka „Polonistyki”).
Wstęp do: Julian Tuwim / Wiersze wybrane. – Wrocław, 1969. – S. XXIII–XXVIII.
314. Leśmian: poezja przeczenia // W: Młoda Polska. Wybór tekstów do ćwiczeń z historii literatury / wyb. Jerzy Paszek. – Katowice, 1977. – S. 137–141. (Seria: Uniwersytet Śląski; 148).
Przedruk: Leśmian: poezja przeczenia // *Pamiętnik Literacki*. – 1976, z. 2, s. 127–172.
315. Leśmian: poezja śmierci // *Teksty*. – 1977, nr 5/6, s. 98–115.
316. Maski Dionizosa // W: Młodopolski świat wyobraźni. Studia i eseje / pod red. Marii Podrazy-Kwiatkowskiej. – Kraków, 1977. – S. 353–406.
317. Posłowie [Do Paul Valéry „Myśli o języku”] // *Teksty*. – 1977, nr 5/6, s. 337.
318. Wprowadzenie [w dziale przekładów do: „Retoryka dawniej i dzisiaj”] // *Pamiętnik Literacki*. – 1977, z. 1, s. 201–202.

III

319. Kryzys języka w dramacie współczesnym: rzeczywistość czy złudzenie? / Grzegorz Sinko. – Wrocław, 1977. – Rec.: Dramat jako metajęzyk // *Nurt*. – 1977, nr 12, s. 24–25.
320. O Irzykowskim / ... // *Nurt*. – 1977, nr 8, s. 24–25.
[Omówienie publikacji dot. Karola Irzykowskiego oraz jego tekstów wydanych w ciągu ostatnich 3 lat].
321. Poetyka polskiej zagadki ludowej / Jan Mirosław Kasjan. – Toruń, 1976. – Rec.: O zagadce // *Nurt*. – 1977, nr 7, s. 24.
322. Próba zdrowego rozumu. Studia o Mickiewiczu / Zofia Stefanowska. – Warszawa, 1976; O sztuce poetyckiej Mickiewicza. Próby zbliżeń i uogólnień / Czesław Zgorzelski. – Warszawa, 1976. – Rec.: O Mickiewiczu // *Nurt*. – 1977, nr 4, s. 24.
323. Współczesna teoria badań literackich za granicą. Antologia / oprac. Henryk Markiewicz. T. 1–3. – Kraków, 1970–1973. – Rec.: Wieża Babel? Wokół dwu antologii Henryka Markiewicza // *Pamiętnik Literacki*. – 1976, z. 3, s. 345–358.
324. Zbiór poetów polskich XIX w., księgi I–VII / [oprac.] Paweł Hertz. – Warszawa, 1959–1975. – Rec.: Wielka antologia // *Nurt*. – 1977, nr 10, s. 28–29.

IV

325. On the First-Person Novel / transl. by Rochelle Stone // *New Literary History*. – 1977, vol. 9, nr 1, s. 103–114.

V

326. Obok literatury, ale nie – zamiast // *Kino*. – 1977, nr 9, s. 18–21.
[Ankieta dot. wątków i utworów od Młodej Polski do współczesności zasługujących na adaptację filmową].

VII

327. Metamorfozy czasu. Szkice krytyczne / Georges Poulet; wyb. Jana Błońskiego i ...; przedm. Jana Błońskiego. – Warszawa: PIW, 1977. – 578 s. (Seria: Biblioteka Krytyki Współczesnej).
328. Znak, styl, konwencja / wybór i wstęp ...; przeł. [z ang., czes., franc., niem., ros.] Krzysztof Biskupski, [et al.]; kom. red. Jerzy Wojciech Borejsza, [et al.]. – Warszawa: Czytelnik, 1977. – 326 s. (Seria: Panorama).
Rec.: Pytasz M. // *Literatura na świecie*. – 1979, nr 1, s. 334–340; Sójka J. // *Studia Metodologiczne = Dissertationes Methodologicae: zeszyty poświęcone integracji nauki*. – 1980, T. 19, s. 194–207.

VIII

329. Studia z teorii literatury. Archiwum przekładów Pamiętnika Literackiego T. 1 / pod red. ... i Henryka Markiewicza. – Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1977. – 379 s.

1978

II

330. Lektura dzieła a wiedza historyczna // W: Dzieło literackie jako źródło historyczne / pod red. Zofii Stefanowskiej i Janusza Sławińskiego. – Warszawa, 1978. – S. 94–113. (Seria: Z Prac Instytutu Badań Literackich PAN).
331. Leśmianowskie pytania i zagadki // *Pamiętnik Literacki*. – 1978, z. 2, s. 35–56.
332. Nienawistnicy, belfrzy, manipulatorzy // *Teksty*. – 1978, nr 1, s. 140–152.
333. [Przedmowa] Sztuczne awantury // W: Historje manjaków / Roman Jaworski. – Kraków, 1978. – S. 7–23.
334. Przestrzenne tematy i wariacje // W: Przestrzeń i literatura: tom poświęcony VIII kongresowi slawistów: studia / pod red. ... i Aleksandry Okopień-Sławińskiej. – Wrocław, 1978. – S. 79–96. (Seria: Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej. T. 51).
335. Tradycja literacka (próba zarysowania problematyki) // W: Teoria literatury (materiały pomocnicze) / wyb. i oprac. Grażyna Szymczyk, Henryk Pustkowski. – Uniwersytet Łódzki, 1978. – S. 423–441.
Inne wyd. 402.

336. Zaświat przedstawiony // *Twórczość*. – 1978, nr 5, s. 90–99.

IV

337. Style odbioru (Styles de réception) // W: *Sociology of literature in Poland = Sociologie de la littérature en Pologne* / red. Włodzimierz Bolecki, tłum. Lucjan Grobelak. – Wrocław, 1978. – S. 149–156. (Seria: *Literary Studies in Poland*; 2).

VIII

338. Przestrzeń i literatura. Tom poświęcony VIII Kongresowi Sławistów. *Studia* / pod red. ... i Aleksandry Okopień-Sławińskiej. – Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1978. – 333 s. (Seria: *Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej*. T. 51).

Rec.: Popiel Magdalena // *Pamiętniki Literacki*. – 1981, nr 1, s. 370–378; Próchnicki Włodzimierz // *Ruch Literacki*. – 1979, nr 2, s. 133–137; Rola E.L. // *Nowe Książki*. – 1979, nr 8, s. 34–35; Sterna-Wachowiak Sergiusz // *Nurt*. – 1981, nr 1, s. 31–32; Zmagania z przestrzenią / Wysłouch Seweryna // *Teksty*. – 1981, nr 6, s. 156–164; Živančević M. // *Zbornik za Slavistiku*. – 1980, T. 19, s. 207–208.

1979

II

339. Elegie autobiograficzne Leśmiana // W: *Zagadnienia literaturoznawczej interpretacji: studia* / pod red. Janusza Sławińskiego i Jerzego Świącha. – Wrocław, 1979. – S. 129–146. (Seria: *Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej*. T. 50).

340. Literackość jako działanie pedagogiczne // *Tygodnik Powszechny*. – 1979, nr 12, s. 6.

Przedruk: Janusz Korczak / *Życie i dzieło*. Materiały z Międzynarodowej Sesji Naukowej. Warszawa, 12–15 października 1978. – Warszawa, 1982. – S. 224–227.

341. Młodopolska lektura Słowackiego: Cezary Jellenta // *Teksty*. – 1979, nr 1, s. 103–119.

342. Nowo-Mowa (Rekonesans) [odczyt opublikowany anonimowo] // W: *Język propagandy* / red. Stefan Amsterdamski, Aldona Jawłowska, Tadeusz Kowalik. – Warszawa, 1979. – S. 3–30. (Seria: *Zeszyty Towarzystwa Kursów Naukowych*).

Zob. poz. 922.

Przedruk: *Antropologia słowa, Zagadnienia i wybór tekstów* / oprac. Grzegorz Godlewski, Andrzej Mencwel, Roch Sulima; wstęp i red. Grzegorz Godlewski. – Warszawa, 2003. – S. 597–603.

343. O grotesce // *Tygodnik Kulturalny*. – 1979, nr 12, s. 6.
344. Poeta – rocznik 33 // *Teksty*. – 1979, nr 2, s. 152–154.
Przedruk jako: Posłowie // W: *Poezje wybrane / Witold Dąbrowski; wstęp i wyb. Andrzej Mandalian* – Warszawa, 1983. – S. 119–122.
[O Witoldzie Dąbrowskim].
345. Poetyka a socjolingwistyka // *Teksty*. – 1979, nr 4, s. 11–33.

IV

346. Deux critiques littéraires sur Ibsen (Ortwin – Brzozowski) // W: *Swedish -Polish Literary Contacts / ed. Nils Ake Nilsson*. – Stockholm, 1979. – S. 61–72. (Series: Konferenser – Kungl. Vitterhets, historie och antikvitets akademien; 3).
347. La théorie du langage poétique chez Bolesław Leśmian / trad. Marie Szybowska // *Russian Literature*. – 1979, vol. VII, nr 4, s. 391–410.
348. On concretization // W: *Language, literature & meaning. I. Problems of Literary Theory / ed. John Odmark*. – Amsterdam, 1979. – S. 325–349.
349. Reading, Interpretation, Reception / ...; transl. by Wład Godzich // *New Literary History*. – 1979, vol. 11, nr 1, s. 75–82.

1980

II

350. Czy nowa polszczyzna? // *Polityka*. – 1980, nr 25, s. 9.
[O nowomowie we współczesnym języku polskim].
351. Literackość muzyki – muzyczność literatury // W: *Pogranicza i korespondencje sztuk: studia / pod red. Teresy Cieślukowskiej i Janusza Sławińskiego*. – Wrocław, 1980. – S. 65–81. (Seria: Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej. T. 56).
Przedruk: *Muzyka w literaturze. Antologia polskich studiów powojennych / red. Andrzej Hejmej*. – Kraków, 2002. – S. 101–121.
Zob. poz. 881.
352. Mimesis językowa w wypowiedzi literackiej // *Pamiętnik Literacki*. – 1980, z. 4, s. 59–71.
353. Muzyka w powieści // *Teksty*. – 1980, nr 2, s. 98–114.
Przedruk: *Muzyka w literaturze. Antologia polskich studiów powojennych / red. Andrzej Hejmej*. – Kraków, 2002. – S. 101–121.
Zob. poz. 881.
354. Narcyz i jego odbicia // *Twórczość*. – 1980, nr 10, s. 95–112.
355. Szkolna historia literatury: wprowadzenie w tradycję // W: *Olimpiada Literatury i Języka Polskiego. Założenia – oceny – postulaty / pod red.*

Bożeny Chrzęstowskiej i Teresy Kostkiewiczowej. – Warszawa, 1980. – S. 100–108.

Częściowy przedruk: *Metodyka literatury* / oprac. Jadwiga Pachecka, Anna Piątkowska, Katarzyna Salkiewicz. – Warszawa, 2001, t. I. – S. 253–262.

356. Tradycja literacka // *W: Teoria literatury. Metodologia badań literackich. Wybór tekstów dla studentów III roku filologii polskiej studiów zaocznych / wyb., wstęp i oprac. Bożena Tokarz, Stefan Zabierowski.* – Katowice, 1980. – S. 247–250. (Seria: Uniwersytet Śląski; 230).

Pierwodruk: *Przegląd Humanistyczny* 1959, nr 3. Przedruk za: *Problemy teorii literatury / pod red. Henryka Markiewicza.* – Wrocław, 1967. – S. 343–359.

IV

357. Angel in the Midst of False Tongues (On “Blue-stockings” [Emancypantki] by Prus) / ...; transl. Paul Coates // *Literary Studies in Poland.* – 1980, T. 6, s. 41–56.
358. L’auteur et la lecture // *W: Voz`mi na radost’: to honour Jeanne van der Eng-Liedmeier / Jeanne van der Eng-Liedmeier, B. J. Amsenga, (eds.).* – Amsterdam, 1980. – S. 21–27.
359. The Grotesque in Contemporary Polish Literature // *W: Fiction and Drama in Eastern and Southeastern Europe: Evolution and Experiment in the Postwar Period: proceedings of the 1978 UCLA Conference / ed. by Henrik Birnbaum and Thomas Eekman.* – Los Angeles, 1980. – S. 177–189. (Series: UCLA Slavic Studies; vol. 1).

VI

360. [Wywiad] Trzeba mówić o nowomowie / rozm. Marian Stala // *Student. Dwutygodnik społeczno-kulturalny.* – 1980, nr 25/26, s. 1, 10–11.

VII

361. Język i społeczeństwo / wyb. i wstęp ...; przeł. Joanna Arnold, [et al.]. – Warszawa: Czytelnik, 1980. – 388 s. (Seria: Panorama).
- Rec.: Majkowska G. // *Kwartalnik Pedagogiczny.* – 1982, nr 4, s. 124–30; Putkiewicz E. // *Kwartalnik Pedagogiczny.* – 1982, nr 1, s. 140–141; Stala M. // *Miesięcznik Literacki.* – 1983, nr 1/2, s. 119–123.

IX

362. Małe szkice [Biografie opatytwne, Świat bez cenzusu, Duch i ekonomia, Gdyby Kleiner wierzył w duchy..., Uczcijmy Wielkiego Pisarza!, Sen i gramatyka, Mówienie obok, Trąbki barokowe, Buty van Gogha, Wesoły nam dzień dziś nastał] // *Teksty.* – 1980, nr 5, s. 159–166.

363. Małe szkice [Ludzie-teksty, „Napis: »Uwaga las«”, Słowa i gesty, Wiszący strumień, Epizod z życia artysty, Monolog Gregora Samsy] // *Teksty*. – 1980, nr 1, s. 187–192.

1981

I

364. Zaświat przedstawiony. Szkice o poezji Bolesława Leśmiana / ... – Warszawa: Państwowy Instytut Wydawniczy, 1981. – 331, [1] s.
Rec.: Marciszuk P. // *Literatura*. – 1981, nr 48, s. 12; Syga T. // *Stolica*. – 1981, nr 38, s. 12; K.K // *Odra*. – 1982, nr 1/8, s. 92; Baer Joachim T. // *The Polish Review*. – 1983, nr 1, s. 93–95; Balcerzan E. // *Twórczość*. – 1983, nr 1, s. 111.
Inne wyd. 719.
Spis treści: Wstęp s. 5; Leśmian, czyli poeta jako człowiek pierwotny s. 13; Słowo i pieśń (Leśmiana poezja o poezji) s. 48; O języku poetyckim Leśmiana s. 64; Poezja przeczenia s. 102; Leśmianowskie pytania i zagadki s. 158; Uniezwyklenia, narracja i czas s. 184; Od poznania do epifanii (O poezji opisowej Leśmiana) s. 194; Leśmian – sen s. 205; Elegie autobiograficzne Leśmiana s. 230; Poezja śmierci s. 250; Don Juan żywy i martwy s. 264; Zaświat przedstawiony s. 270; „Otchłań” s. 292; Pierwsza monografia 305; Nota bibliograficzna 319; Indeks cytowanych utworów Bolesława Leśmiana s. 321; Indeks osób s. 326.

II

365. Figura wroga. O propagandzie marcowej // *Kultura i Życie*. – 1981, nr 1, s. 20–21.
366. Młodopolska lektura pism mistycznych Słowackiego // W: Słowacki mistyczny. Propozycje i dyskusje sympozjum. Warszawa, 10–11 grudnia 1979 / pod red. Marii Janion i Marii Żmigrodzkiej. – Warszawa, 1981. – S. 21–27. (Seria: Z Prac Instytutu Badań Literackich PAN).
367. Nowomowa // *Jedność* [Szczecin]. – 1981, nr 29, s. 6.
368. Nowomowa // *Przegląd Polski = Polish Review: tygodnik społeczno-literacki*. – 1981, nr 17, s. 12.
369. Socparnazizm // *Polityka*. – 1981, nr 6, s. 11.
370. Ten śmieszny Prometeusz // *Pismo*. – 1981, nr 4, s. 24–36.

III

371. Sztuka dźwięku / Ludwik Erhardt. – Warszawa, 1980. – Rec.: Wokół sztuki dźwięku // *Ruch Muzyczny*. – 1981, nr 6, s. 17–18.

IV

372. Constructive Parody: Gombrowicz's „Pornografia” // *Literary Studies in Poland*. – 1981, T. 7, s. 27–46.
373. Figura neprijateljla u martovskoj propagandi / ..., prev. Biserka Rajčić // *Književna rec.* – 1981, nr 178, s. 6.
374. Norwid le cose e la parola // *CSEO documentazione*. – 1981, nr 161, s. 219–221.

V

375. Wypowiedzi w dyskusji „Wyjście na prostą? O literaturze ostatnich lat” / ... i in., oprac. Marek Zieliński // *Więź*. – 1981, nr 7–8, s. 37–57.

VI

376. Czerwone krawaty [rel. ze spotkania i rozmowy z Witoldem Gombrowiczem w Paryżu w 1963 r.] / ..., spisała i opracowała Joanna Siedlecka // *Tygodnik Powszechny*. – 1981, nr 29, s. 4–5.
377. Język prawdy zamiast pustych słów nowomowy / rozm. Krystyna Gucewicz // *Express Wieczorny*. – 1981, nr 16, s. 4.

IX

378. Małe szkice [Monolog w pustce, Sztuka niemówienia dzień dobry, Placebo, Myszy jedzą papier, Kim był Jan Podbielski? Święta rzymskie, Dzieje upadku, Czytanie katedr, Prolegomena do krawatologii] // *Teksty*. – 1981, nr 2, s. 179–186.

1982

II

379. Dokument jako powieść // *W: Studia o narracji / pod red. Jana Błońskiego, Stanisława Jaworskiego, Janusza Sławińskiego*. – Wrocław, 1982. – S. 193–206. (Seria: Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej. T. 59).
380. [Przedmowa] Proza Bronisławy Ostrowskiej // *Utwory prozą / Bronisława Ostrowska*. – Warszawa, 1982. – S. 5–15.
Rec.: Baranowska A. // *Tu i teraz. Tygodnik*. – 1982, nr 30, s. 10; Bojarska A. // *Nowe Książki*. – 1982, nr 4, s. 37–38.
381. Sztuka mówienia do władców (O pieśni II, 14 Jana Kochanowskiego) // *Ruch Literacki*. – 1982, z. 1–2, s. 1–7.
Zob. poz. 468.

IV

382. La Poétique et la sociolinguistique // *Revue de Littérature Comparée*. – 1982, nr 221, s. 21–39.

VIII

383. Wypowiedź literacka a wypowiedź filozoficzna. *Studia* / pod red. ... i Janusza Sławińskiego. – Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1982. – 234 s. (Seria: Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej. T. 58). Rec.: Godlewski Grzegorz // *Literatura*. – 1982, nr 2, s. 62; Rola Lila // *Pamiętnik Literacki*. – 1983, z. 4, s. 377–380.

1983

I

384. Opis papieskiej podróży [z problemów manipulacji językowej] / ... – Warszawa: Tygodnik Wojenny [wydawn. II obiegu], 1983. – 16 s. (Seria: Biblioteka Tygodnika Wojennego).
[Wydano bez wiedzy i zgody autora].

II

385. Dialog w powieści // W: *Genologia polska. Wybór tekstów / wyb., oprac. i wstęp Ewa Miodońska-Brookes, Adam Kulawik, Marian Tatar*. – Warszawa, 1983. – S. 340–353.
Przedrukowano ze skrótami: „Gry powieściowe”, Warszawa, 1973.
386. Gatunek literacki i problemy poetyki historycznej // W: *Genologia polska. Wybór tekstów / wyb., oprac. i wstęp: Ewa Miodońska-Brookes, Adam Kulawik, Marian Tatar*. – Warszawa, 1983. – S. 77–106.
387. Metafora, demetaforyzacja, konteksty // W: *Studia o metaforze. II / pod red. ... i Aleksandry Okopień-Sławińskiej*. – Wrocław, 1983. – S. 89–101. (Seria: Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej. T. 62).
388. Wirtualny odbiorca w strukturze utworu literackiego // W: *Wybór materiałów źródłowych z teorii literatury / Małgorzata Czermińska i Anna Martuszevska [wybór]*. – Gdańsk, 1983. – S. 169–201. (Seria: Skrypty Uczelniane / Uniwersytet Gdański).

IV

389. A Few Preliminary Remarks / ...; transl. Paul Coates // *Literary Studies in Poland*. – 1983, T. 11, s. 7–13.
390. Commentaries on “Ślub” (The Marriage) / ...; transl. Agnieszka Kukulska i Maria Bożenna Fedewicz // *Literary Studies in Poland*. – 1983, T. 10, s. 79–94.

391. Les Temoignages et les styles de la réception / ...; trad. par Krzysztof Błoński // *Literary Studies in Poland*. – 1983, T. 9, s. 45–63.
392. Mimésis linguistique dans l'énoncé littéraire // *Acta Universitatis Wratislaviensis No 635. Romanica Wratislaviensia XX*. – 1983, nr 20, s. 301–314.

VIII

393. Studia o metaforze. II / pod red. ... i Aleksandry Okopień-Sławińskiej. – Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1983. – 267 s. (Seria: Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej. T. 62).

1984

II

394. Ciemne alegorie Norwida // *Pamiętnik Literacki*. – 1984, z. 3, s. 103–114.
395. Gorzkie kalambury (O *Purytanizmie* Cypriana Norwida) // *Studia Norwidiana*. – 1984, nr 2, s. 63–74.
396. Komentarze do „Ślubu” // W: Gombrowicz i krytycy / wyb. i oprac. Zdzisław Łapiński. – Kraków, 1984. – S. 639–653. (Seria: Pisarz i Krytycy).
397. Leśmian, Poe, Baudelaire // W: *Wielojęzyczność literatury i problemy przekładu artystycznego* / pod red. Edwarda Balcerzana. – Wrocław, 1984. – S. 157–169. (Seria: Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej. T. 64).
398. Parodia konstruktywna (O „Pornografii” Gombrowicza) // W: Gombrowicz i krytycy / wyb. i oprac. Zdzisław Łapiński. – Kraków, 1984. – S. 365–383. (Seria: Pisarz i Krytycy).
399. Pracownia Poetyki Historycznej // *Biuletyn Polonistyczny*. – 1984, z. 1, s. 233–237.
400. Próba opisu tekstu krytycznego // W: *Badania nad krytyką literacką. Seria II / studia* pod red. ... i Krzysztofa Dybciaka. – Wrocław, 1984. – S. 73–85. (Seria: Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej. T. 65).
401. Straszny piątek w domu hrabiny (O „Biesiadzie u hrabiny Kotłubaj” Wiktolda Gombrowicza) // W: *Prace ofiarowane Henrykowi Markiewiczowi [W sześćdziesiątą rocznicę urodzin]* / pod red. Tomasza Weissa. – Kraków, 1984. – S. 281–296.
402. Tradycja literacka (próbą zarysowania problematyki) // W: *Teoria literatury (materiały pomocnicze)* / wyb. i oprac. Grażyna Szymczyk-Kluszczyńska, Henryk Pustkowski. Wyd. 2 – Uniwersytet Łódzki, 1984. – S. 418–422.

Zob. poz. 335.

III

403. LTI: notatnik filologa / Victor Klemperer; przeł. Juliusz Zychowicz. – Kraków; Wrocław, 1983. – Rec.: LTI: totalitarny język ideologiczny // *Znak*. – 1984, nr 357–358, s. 1164–1175.

IV

404. On the “Gawęda” / ..., transl. Paul Coates // *Literary Studies in Poland*. – 1984, T. 12, s. 7–11.
405. Quatre types de fiction narrative // W: Typologie du roman: actes du colloque organisé par l'Université de la Sorbonne Nouvelle (Paris III) en collaboration avec l'Université de Wrocław, à Paris les 24–26 janvier 1983 / Christiane Moatti et Józef Heistein. – Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 1984. – S. 73–82. (Seria: Acta Universitatis Wratislaviensis No 690. Romanica Wratislaviensia XXII).
406. Narration en tant que monologue énoncé / ..., trad. par Anna Tyńska // *Literary Studies in Poland*. – 1984, T. 12, s. 129–161.

V

407. Maria Rzeuska (3 września 1908 – 20 maja 1982) // *Pamiętnik Literacki*. – 1984, z. 1, s. 383–387.

VIII

408. Badania nad krytyką literacką. Seria II / studia pod red. ..., Krzysztofa Dybciaka. – Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1984. – 174 s. (Seria: Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej. T. 65).

1985

II

409. Bouvard i Pecuchet // *Znak*. – 1985, nr 367, s. 116–118.
[Dot. G. Flauberta].
410. Pismak 1863 // *Krytyka*. – 1985, nr 19/20, s. 165–189.
Przedruk: *Znak*. – 1989, nr 10/12, s. 46–75; przedruk: Literatura południa wieku / pod red. Janusza Maciejewskiego. – Warszawa, 1992. – S. 61–95.
411. Ryszard III i Prometeusz. O „Nowym Wyzwoleniu” Stanisława Ignacego Witkiewicza // *Pamiętnik Literacki*. – 1985, z. 4, s. 17–27.
412. Wokół „Poematu dla dorosłych” // *Odra*. – 1985, nr 11, s. 29–39.

III

413. Groteska w sztuce polskiej XX wieku / Tomasz Gryglewicz. – Kraków-Wrocław, 1984. – Rec.: Groteska w sztuce i literaturze // *Biuletyn Historii Sztuki*. – 1985, nr 3/4, s. 389–390.

IV

414. Dokument kao roman / ..., prev. Biserka Rajčić // *Književna reč*. – 1985, nr 249, s. 17–18.
415. Figura neprijatelja u martovskoj propagandi // W: Poljsko pitanje: članci, eseji, polemike / izbor i prev. Biserka Rajčić. – Beograd, 1985. – S. 139–144.
416. Zugegen und doch nicht da / ..., hrsg. von Rolf Fieguth // W: Polnische Erinnerungen / Witold Gombrowicz; aus dem Polnischen von Klaus Stammmler. – München, 1985. – S. 241–253. (Serie: Gesammelte Werke / Witold Gombrowicz; Bd. 10).

V

417. [Wypowiedź] // W: Na nowo i poniekąd inaczej: fragmenty prozy żywej: rysunki / Leopold Buczkowski; [oprac.] Jan Kaja, Jerzy Pluta, Zygmunt Trziszka. – Bydgoszcz, 1985. – S. [15].
[Nt. książek Leopolda Buczkowskiego].

VI

418. [Wywiad] Teorijska poetika u Polskoj / razgovor i prev. Biserka Rajčić // *Književna reč*. – 1985, nr 249, s. 1, 16.

1986

I

419. Zarys teorii literatury / ..., Aleksandra Okopień-Sławińska, Janusz Sławiński. Wyd. 5. – Warszawa: Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, 1986. – 543 s. (Seria: Z Prac Katedry Teorii Literatury Uniwersytetu Warszawskiego i Instytutu Badań Literackich PAN).
Zob. poz. 113.

II

420. Białoszewski // *Przegląd Katolicki*. – 1986, nr 33, s. 3.
[O Mironie Białoszewskim].
421. Cztery typy fikcji narracyjnej // W: Teoretycznoliterackie tematy i problemy / pod red. Janusza Sławińskiego. – Wrocław, 1986. – S. 25–34. (Seria: Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej. T. 67).

422. Między dziełem a biografią. Na marginesie książek Rity Gombrowicz i Rajmunda Kalickiego // *Pamiętnik Literacki*. – 1986, z. 2, s. 123–136.
423. Młodzi poeci // *Przegląd Katolicki*. – 1986, nr 28, s. 3.
[Dot. poezji młodych].
424. Niby-groteska // W: Problemy wiedzy o kulturze. Prace dedykowane Stefanowi Żółkiewskiemu / pod red. Aliny Brodzkiej, Maryli Hopfinger i Janusza Lalewicza. – Wrocław, 1986. – S. 569–581.
[Nt. książki: Wojna skuteczna, czyli Opis bitew i potyczek z Zadufkami. T. 1 / Jerzy Andrzejewski. – Warszawa, 1953].
425. O intertekstualności // *Pamiętnik Literacki*. – 1986, z. 4, s. 75–100.
426. Szkolna historia literatury: wprowadzenie w tradycję // W: Teoretyczne problemy szkolnej komunikacji literackiej / wyb. i oprac. Władysław Dynak, Mieczysław Ingot. – Wrocław, 1986. – S. 145–153. (Seria: Edukacja literacka w szkole. Antologia opracowań, cz. 1).
427. Tyrteusz, Jeremiasz i coś jeszcze // *Przegląd Katolicki*. – 1986, nr 8, s. 3.
[O typach postaw romantycznych wobec twórczości].
428. Wartościowanie w badaniach literackich a język potoczny // W: O wartościowaniu w badaniach literackich: studia / pod red. Stefana Sawickiego i Władysława Panasa. – Lublin, 1986. – S. 179–195. (Seria: Literatura w Kręgu Wartości).

III

429. The fiction of truth: structures of meaning in narrative and dramatic allegory / Carolyn van Dyke. – Ithaca and London, 1985; A theory of parody, the teachings of twentieth-century art forms / Linda Hutcheon. – London, [et al.], 1985. – [recenzja] // *Revue de Littérature Comparée*. – 1986, nr 4, s. 464–465.

IV

430. Lettura dell'opera e conoscenza storica / ..., trad. Francesco Cataluccio // W: Testi letterari e conoscenza storica / ed. Francesco Cataluccio. – Milano, 1986. – S. 30–41.
431. Od spoljasnih i unutrašnjih metoda do knizevne komunikacije / ..., prev. Petar Vujičić // W: Teorija istorije književnosti: opšte pretpostavke / red. Predraga Palavestry. – Beograd, 1986. – S. 17–32. (Series: Odeljenje jezika i književnosti; 6).
432. Prijem, konotacija, stil / ..., prev. Biserka Rajčić // *Polja*. – 1986, nr 333, s. 449–450.
433. Testimonianze e stili della ricezione / ..., trad. Luigi Marinelli // *Strumenti Critici*. – 1986, nr 3, s. 321–341.

V

434. Kolokwium poświęcone S. I. Witkiewiczowi na Uniwersytecie w Amsterdamie // *Biuletyn Polonistyczny*. – 1986, z. 3–4, s. 59–62.

VII

435. Wiersze wybrane / Julian Tuwim; oprac. ... Wyd. 4 rozszerz. – Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1986. – LXVIII, 332 s. (Seria: Biblioteka Narodowa. Seria I, nr 184).
Zob. poz. 136.

1987

I

436. Wiersze Bolesława Leśmiana: Interpretacje / ... Wyd. 2. – Warszawa: Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, 1987. – 116 s. (Seria: Biblioteka Analiz Literackich; 36).
Zob. poz. 204.

II

437. Dzieje romantyzmu w PRL-u (Najkrótszy kurs) // *Kultura Niezależna*. – 1987, nr 32, s. 21–27.
[Pod pseudonimem J.M. Tomir].
438. Gatunek literacki i problemy poetyki historycznej // W: Problemy teorii literatury. Seria 2, prace z lat 1965–1974 / wyb. Henryk Markiewicz. – Wrocław, 1987. – S. 122–143.
439. Notatki o kwadraturze koła // *Kultura Niezależna*. – 1987, nr 30–31, s. 3–9.
[Pod pseudonimem J.M. Tomir].
Przedruk: *Kultura Niezależna*. – 1990, nr 63, s. 7–13.
440. Od metod zewnętrznych i metod wewnętrznych do komunikacji literackiej // W: Interpretacja dzieła / pod red. Marcina Czerwińskiego. – Wrocław, 1987. – S. 29–43.
441. „Przedmieście” Czesława Miłosza. Próba interpretacji // *Pamiętnik Literacki*. – 1987, z. 1, s. 203–215.
Przedruk: *Poznanie Miłosza. 2 / pod red. Aleksandra Fiuta*. – Kraków, 2000. – S. 197–211.
442. Roki // W: Trzy zimy & Głosy o wierszach / Czesław Miłosz; pod red. Renaty Górczyńskiej i Piotra Kłoczowskiego. – Londyn, 1987. – S. 130–133.
443. Tradycja literacka (Próba zarysowania problematyki) // W: Problemy teorii literatury. Seria 1, Prace z lat 1947–1964 / wyb. Henryk Markiewicz. Wyd. 2 poszerz. – Wrocław, 1987. – S. 339–354.

444. Wokół trzeciej wizyty // *Kultura Niezależna*. – 1987, nr 33, s. 3–24.
[Pod pseudonimem Erazm Łojewski].

IV

445. Des méthodes externes et internes à la communication littéraire / ..., trad. Marie Szybowska-Guyot // *Literary Studies in Poland*. – 1987, T. 17, s. 27–46.
446. Document as Novel / ..., transl. by Uliana F. Gabara // *New Literary History*. – 1987, vol. 18, nr 2, s. 385–401.
447. Richard III et Prométhée – Sur “Nowe Wyzwolenie” (La Nouvelle Délivrance) de S.I. Witkiewicz / trad. par Anna Tyńska // *Russian Literature*. – 1987, vol. XXII, nr 2, s. 115–128.
448. Sur le roman à la première personne / ..., trad. Alain Bony // *Poétique*. – 1987, nr 72, s. 497–507.
Przedruk: Esthétique et poétique, Textes réunis et présentés / par Gérard Genette. – Paris, 1992. – S. 229–245.

V

449. Jerzy Kwiatkowski 3 VI 1927 – 30 XII 1986 // *Biuletyn Polonistyczny*. – 1987, z. 3–4, s. 251–255.

VIII

450. Poezja polska okresu międzywojennego: antologia. Cz. 1–2 / wybór i wstęp ... i Janusz Sławiński; przypisy oprac. Janusz Stradecki. – Wrocław, [etc.]: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1987. – CIX, 242 s. (Cz. 1); 243–702 s. (Cz. 2). (Seria: Biblioteka Narodowa. Seria 1; nr 253).
Inne wyd. 699.

1988

I

451. Słownik terminów literackich / ..., [et al.]; pod red. Janusza Sławińskiego. Wyd. 2 poszerz. i popr. – Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1988. – 656 s. (Seria: Vademecum Polonisty).
Zob. poz. 290.

II

452. Juliusza Kleinera młodopolska historia literatury // *Ruch Literacki*. – 1988, nr 3, s. 157–171.

453. Literatura wobec nowomowy // W: *Ars philologica Slavica. Festschrift für Heinrich Kunstmann / Vsevolod Setschkareff, Peter Rehder, Herta Schmid, (eds.)*. – München, 1988. – S. 135–148. (Serie: *Sagners Slavistische Sammlung*; 15).
454. Literatura wobec symboliki // W: *Kultura, literatura, folklor: prace ofiarowane profesorowi Czesławowi Hernasowi w sześćdziesięciolecie urodzin i czterdziestolecie pracy / pod red. Marka Graszewicza i Jacka Kolbuszewskiego*. – Warszawa, 1988. – S. 484–497.
455. O Czesławie Zgorzelskim – na osiemdziesięciolecie // *Tygodnik Powszechny*. – 1988, nr 27, s. 6.
456. Posłowie // W: *Strukturalizm i semiotyka / Terence Hawkes; przeł. Ignacy Sieradzki*. – Warszawa, 1988. – S. 209–222.
457. Pracownia Poetyki Historycznej // *Biuletyn Polonistyczny*. – 1988, z. 5, s. 29–34.
458. Świadectwa i style odbioru // W: *Problemy teorii literatury. Seria 3, Prace z lat 1975–1984 / wyb. Henryk Markiewicz*. – Wrocław, 1988. – S. 428–354.
Przedruk: *Style odbioru: szkice o komunikacji literackiej / ...* – Kraków, 1977. – S. 116–137.
459. Szostakowicz: doświadczenie totalizmu // *Kultura Niezależna*. – 1988, nr 43, s. 26–40.
[Pod pseudonimem J.M. Tomir].

V

460. Pałac i rudera // *Res Publica*. – 1988, nr 1, s. 81–83.
[Wypowiedź w sprawie organizacji i finansowania Polskiej Akademii Nauk].
461. [Wypowiedź w ankiecie teatralnej] Teatr jaki jest // *Więź*. – 1988, nr 6, s. 17.
462. W sprawie jednego zdania [List do redakcji] // *Pamiętnik Literacki*. – 1988, z. 1, s. 415–416.
[Odpowiedź do artykułu Anny Martuszeńskiej, pt.: „Prawdopodobieństwo jako kategoria teoretycznoliteracka”, *Pamiętnik Literacki*. – 1987, nr 3, s. 137–159].

VIII

463. *Studia z teorii literatury. Archiwum przekładów Pamiętnika Literackiego. T. 2 / pod red. Kazimierza Bartoszyńskiego, ..., Henryka Markiewicza*. – Wrocław, [etc.]: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1988. – 453 s.

1989

I

464. Słownik terminów literackich / ..., [et al.]; pod red. Janusza Sławińskiego. Wyd. 2 poszerz. i popr. – Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1989. – 656 s. (Seria: Vademecum Polonisty).
Zob. poz. 290.

II

465. Intertekstualność w młodopolskiej krytyce literackiej // *Pamiętnik Literacki*. – 1989, z. 4, s. 47–76.
466. Nowa epoka – stary język // *Tygodnik Powszechny*. – 1989, nr 48, s. 1, 7.
467. Pismak 1863 // *Znak*. – 1989, nr 10–12, s. 46–75.
O publicystyce J. A. Miniszewskiego.
468. Sztuka mówienia do władców (O „Pieśni XIV” z „Ksiąg wtórych” Jana Kochanowskiego) // W: Jan Kochanowski. Interpretacje / pod red. Jana Błońskiego. – Kraków, 1989. – S. 80–87.
Zob. poz. 381.
469. Wielka przebieranka // *Kultura Niezależna*. – 1989, nr 54, s. 10–17.
[O języku propagandy].

IV

470. Les genres littéraires // W: *Théorie littéraire : problèmes et perspectives / sous la dir. de Marc Angenot, [et al.]; avec la collab. de Edmond Cros, [et al.]*. – Paris, 1989. – S. 81–94.

V

471. Dla Gustawa Herlinga-Grudzińskiego w 70 urodziny [wypowiedź] // *Puls*. – 1989, nr 41, s. 84.

1990

I

472. Mity przebrane: Dionizos, Narcyz, Prometeusz, Marchołat, labirynt /... – Kraków: Wydawnictwo Literackie, 1990. – 241, [2] s.
Rec.: Śmiech w labiryncie / Balcerzan Edward // *Gazeta Wyborcza*. – 1991, nr 55, s. 9; Piętra i zakamarki / Borkowska Grażyna // *Res Publica*. – 1991, nr 4, s. 108–110; [Fiałkowski Tomasz] Lektor // *Tygodnik Powszechny*. – 1991, nr 3, s. 8; Mity przebrane / Kania Kazimierz // *Słowo Powszechne*. – 1991, nr 213, s. 4; Nieprzewidywalny Głowiński / Koziełski Marian // *Tygodnik Powszechny*. – 1991, nr 44, s. 8; Kublik Andrzej // *Pamiętnik Literacki*.

– 1992, z. 3, s. 280–283; Głowiński po dwakroć / Łukasiewicz Jacek // *Odra*. – 1991, nr 6, s. 96–100; Filatelistyka kultury / Mikulski Zygmunt // *Akcent*. – 1992, nr 4, s. 195–196; Mity przebrane / Rosicka Janina // *Nowe Książki*. – 1991, nr 6, s. 10–12; Labirynt z luster / Sosnowski Jerzy // *Ogród*. – 1991, nr 4, s. 337–341; Michał Głowiński: „Mity przebrane” / Twardoń Ryszard // *Twórczość*. – 1992, nr 3, s. 110–115; Garderoba mitów / Zagańczyk Marek // *Tygodnik Literacki*. – 1991, nr 6, s. 15; Żak Stanisław // *Język Polski w Szkole Średniej*. – 1990, z. 4, s. 72–73.

Inne wyd. 585.

Spis treści: Maska Dionizosa s. 5; Narcyz i jego odbicia s. 55; Ten śmieszny Prometeusz s. 84; Portret Marcholta s. 107; Labirynt przestrzeni obcości s. 129; Aneks. Ryszard III i Prometeusz s. 217; Nota bibliograficzna s. 231; Indeks osób s. 233.

473. Nowomowa po polsku / ... – Warszawa: Wydawnictwo Polska Encyklopedia Niezależna PEN, 1990. – 146, [6] s. (Seria: Biblioteka Tekstów; 2).
 Rec.: Pobjojowisko / Bieńkowski Zbigniew // *Tygodnik Literacki*. – 1991, nr 20, s. 20; Postawiono na sekretariacie / Borkowska Grażyna // *Potop*. – 1991, nr 1, s. 12–13; Badacz nowomowy i nowomowa badacza / Chojan Marcin // *Dziś*. – 1991, nr 6, s. 155–158; Nowomowa / Cybulska Maja Elżbieta // *Tydzień*. – 1991, nr 47, s. 9; „Nawet bydłeta używają nie tylko bełkotu” / Kisiel Marian // *Twórczość*. – 1992, nr 7/8, s. 193–196; Słowa reglamentowane / Kloch Zbigniew // *Ex Libris*. – 1991, nr 8, s. 4; Zanegowany budulec polszczyzny / Liberek Jarosław // *Czas Kultury: kultura, literatura, filozofia*. – 1991, nr 5/6, s. 95–97; Głowiński po dwakroć / Łukasiewicz Jacek // *Odra*. – 1991, nr 6, s. 96–100; Wycieczka do muzeum? czyli o najnowszych książkach Michała Głowińskiego / Maćkiewicz Jolanta // *Tytuł*. – 1991, nr 4, s. 216–220; Paszek Jerzy // *Ruch Literacki*. – 1991, z. 4, s. 416–419; Aut Caesar au nihil / Piekara Magdalena // *Fa-Art*. – 1993, nr 1, s. 84–85; Słowa ukradzione znaczeniom (Nowomowa i neomowa) / Pieszczachowicz Jan // *Przekrój*. – 1991, nr 2396, s. 8; Rokoszowa Jolanta // *Pamiętnik Literacki*. – 1992, z. 1, s. 248–251; Laurka / Rybakówna Weronika // *Tygodnik Literacki*. – 1991, nr 13/14, s. 19; Notatnik filologa – M. Głowiński „Nowomowa po polsku” / Skarżyński Mirosław // *Język Polski w Szkole Średniej*. – 1991, z. 1, s. 97–100; Michał Głowiński jako badacz nowomowy / Stefanowska Zofia // *Teksty Drugie*. – 1992, nr 4, s. 101–106; Jak się to robi po polsku? / Ulicka Danuta // *Nowe Książki*. – 1991, nr 7, s. 7–9; Zagrodnikowa Alicja // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1992, nr 1/2, s. 178–182; Oni nami mówią / Zgółka Tadeusz // *Teksty Drugie*. – 1992, nr 4, s. 77–83.

Inne wyd. 493.

Spis treści: I Nowomowa (Rekonesans) s. 7; Nowomowa – rekonesansu ciąg dalszy s. 24; Peryfrazy współczesne s. 31; Język marksizmu-leninizmu w komunikacji społecznej s. 38; Literatura wobec nowomowy s. 43; II Figura wroga (O propagandzie marcowej) s. 63; Opis papieskiej podróży s. 68; Nowomowa tuż po Sierpniu s. 89; Wokół trzeciej wizyty s. 109; Nowomowa po polsku (w roku 1988) s. 125; Wielka przebieranka s. 136; Nowa epoka, stary język s. 144; Nota bibliograficzna s. 149.

II

474. Czy schodzimy na pobocze? // *Teksty Drugie*. – 1990, nr 5/6, s. 146–150.
475. Konstelacja „Wyzwolenia” // *Pamiętnik Literacki*. – 1990, z. 2, s. 35–77.
476. Marcowe gadanie [wybór fragmentów] // *Tygodnik Powszechny*. – 1990, nr 33, s. 6.
477. Narracja, nowomowa, forma totalitarna // *Teksty Drugie*. – 1990, nr 1, s. 127–133.
478. O Wojciechu Wyganowskim (1905–1990) // *Kultura Niezależna*. – 1990, nr 65, s. 109–115.
479. Posłowie // W: *Drewniany język* / Françoise Thom; tłum. z franc. Izabela Bielicka. – Warszawa, 1990. – S. 142–145.
480. Realizm jako demagogia // *Odra*. – 1990, nr 12, s. 36–41.

IV

481. Intertextuality in Critical Discourse // W: *Semantic Analysis of literary texts. To Honour Jan van der Eng on the Occasion of his 65th Birthday* / ed. by Eric de Haard, Thomas Langerak and Willem G. Weststeijn. – Amsterdam, 1990. – S. 201–205.
482. Novořeč po polsku / ..., přel. Jasna Hloušková // *Tvar*. – 1990, nr 37, s. 1, 12–13.

V

483. „Czytelnik” i konkurencja [list do redakcji] // *Gazeta Wyborcza*. – 1990, nr 74, s. 4.
[Nt. wypowiedzi J. S. Sity dot. wydawnictw niezależnych].
484. Dwa groźne języki. Wypowiedź w ankiecie – Dlaczego jest tak źle, skoro jest tak dobrze? – Kultura polska u progu lat 90 – ankieta „TP” // *Tygodnik Powszechny*. – 1990, nr 35, s. 7.
485. List do redakcji // *Ruch Literacki*. – 1991, z. 6, s. 756.
[Dot. recenzji Jerzego Paszka, która ukazała się w czasopiśmie „*Ruch Literacki*”, 1991, z. 4, s. 416–419 do książki „Nowomowa po polsku”].
486. Wokół Wierzbickiej, Trzy głosy // *Teksty Drugie*. – 1990, nr 4, s. 31–34.
[Głos w dyskusji].
487. [Wypowiedź w ankiecie] „Kultura polska po Jałcie” // *Nowe Książki*. – 1990, nr 12, s. 1–2.
488. Znowu o gatunkach literackich [streszcz. referatu] // *Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego*. – 1990, nr 50, s. 100–102.

VI

489. [Wywiad] Parę słów o rozczarowaniu / rozm. Piotr Gruszczyński // *Res Publica*. – 1990, nr 10, s. 110–113.
[Nt. kryzysu krytyki literackiej w Polsce].

VIII

490. Symbole i symbolika / wybr. i wstępem opatrzył ...; przeł. Grażyna Borkowska, [et al.]. – Warszawa: Czytelnik, 1990. – 375 s. (Seria: Panorama).

1991

I

491. „Ferdynand” Witolda Gombrowicza / ... Wyd. 1. – Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1991. – 118 s. (Seria: Biblioteka Analiz Literackich; 71).
Rec.: Faron Bolesław // *Nowości Biblioteki Analiz Literackich*. Lektura. – 1992, nr 3–6, s. 23–24.
Inne wyd. 613.
Spis treści: Wprowadzenie: dystans i forma s. 5; Początek i koniec s. 33; Kim jesteś, Józiu, czyli kto tę historię opowiada? s. 38; On i inni s. 49; Od porwania do porwania s. 58; Aforyzmy, groteska, symbolika s. 68; Wobec literatury s. 78; Stosunek do słowa s. 86; Arcydzieło absolutne s. 93. Materiały: Słowo wstępne s. 95; Gombrowicz o „Ferdynand” s. 96; Aby uniknąć nieporozumienia s. 96; Z „Dziennika” s. 99; IV. „Ferdynand” s. 103. Bibliografia s. 118.
492. *Marcowe gadanie: komentarze do słów 1966–1971 / ...* – Warszawa: Po-Most, 1991. – 339 s.
Rec.: Powtórka z nowomowy / Balbus Stanisław // *Tygodnik Powszechny*. – 1991, nr 47, s. 4; Kur wie lepiej / Bieńkowski Zbigniew // *Wokanda*. – 1991, nr 20, s. 12; Samoobrona człowieka myślącego / Bogucka Teresa // *Gazeta Wyborcza*. – 1991, nr 87, s. 15; Nowomowa / Cybulska Maja Elżbieta // *Tydzień*. – 1991, nr 47, s. 9; Dziechciaruk Stanisław // *Polityka*. – 1991, nr 26, s. 15; Gadanie nie tylko marcowe / Eisler Jerzy // *Tygodnik Solidarność*. – 1991, nr 30, s. 16; [Fiałkowski Tomasz] Lektor [Fiałkowski Tomasz] // *Tygodnik Powszechny*. – 1991, nr 24, s. 8; Zdemaskować kłamstwo / Liberek Jarosław // *Czas Kultury: kultura, literatura, filozofia*. – 1991, nr 7/8, s. 81–84; „Marcowego gadania” ciąg dalszy / Lis Andrzej // *Trybuna*. – 1991, nr 164, s. 5; Wycieczka do muzeum? czyli o najnowszych książkach Michała Głowińskiego / Maćkiewicz Jolanta // *Tytuł*. – 1991, nr 4, s. 216–220; Czytając „Marcowe gadanie” / Markiewicz Henryk // *Polityka*. – 1991, nr 21, s. 13; Jolanta Rokoszowa // *Pamiętnik Literacki*. – 1992, z. 1, s. 248–251; Michał Głowiński jako badacz nowomowy / Stefanowska Zofia // *Teksty Drugie*. – 1992, nr 4, s. 101–106; Pożytki czytania / Tomaszewski Jan A. // *Tygodnik Solidarność*. – 1995, nr 31, s. 9; Jak się to robi po polsku?

/ Ulicka Danuta // *Nowe Książki*. – 1991, nr 7, s. 7–9; Marcowe gadanie / Wichrowska Elżbieta Z // *Potop*. – 1991, nr 12, s. 15; Zagrodnikowa Alicja // *Zeszyty Prasoznawcze*. – 1992, nr 1–2, s. 182–183; Oni nami mówią / Zgółka Tadeusz // *Teksty Drugie*. – 1992, nr 4, s. 77–83; Gadu, gadu... / Żuliński Leszek // *Literatura*. – 1991, nr 8/9, s. 60.

Spis treści: *Pisatem tę rzecz do szuflady* s. 3; Oni 11 VIII 1966 s. 7; Pan 12 VIII 1966 s. 7; Sowiecki – Radziecki 14 VIII 1966 s. 8; Piraci amerykańscy 24 VIII 1966 s. 9; Rewizjonizm (1) 30 VIII 1966 s. 9; Tragiczny wrzesień 1 IX 1966 s. 10; My 30 IX 1966 s. 11; Partyzanci 1 IV 1967 s. 11; Małżeństwo rozwojowe 1 IV 1967 s. 12; Niszczymy lasy 11 V 1967 s. 12; Dać odpór 17 V 1967 s. 13; Młody poeta 19 V 1967 s. 14; Sionizm 29 V 1967 s. 14; Żyd 2 VI 1967 s. 15; Dokładać 4 VI 1967 s. 16; Pomagać partii (1) 4 VI 1967 s. 16; PRL 17 VIII 1967 s. 17; Soldateska izraelska 17 VIII 1967 s. 17; Prowokacyjny 17 VIII 1967 s. 18; Partia i rząd 11 X 1967 s. 18; Grono towarzyszy 16 X 1967 s. 19; Reżim 17 X 1967 s. 19; Agresja izraelska 7 XI 1967 s. 20; Wielka socjalistyczna rewolucja październikowa 10 XI 1967 s. 20; Bohaterski 21 XI 1967 s. 21; Zaangażowanie 21 XI 1967 s. 21; Kult jednostki 29 XI 1967 s. 22; Miniony okres 29 XI 1967 s. 22; Po październiku 14 XII 1967 s. 23; Nadmetraż 6 I 1968 s. 23; Czujność 6 I 1968 s. 24; Eksportowy, zagraniczny 12 I 1968 s. 24; Dewizowy 12 I 1968 s. 25; Towarzysz 14 I 1968 s. 26; Freies Europa 19 I 1968 s. 26; Postępowy 24 I 1968 s. 26; To nie przypadek, że... 24 I 1968 s. 27; Na linii – po linii 24 I 1968 s. 28; „Wybrać wolność” 28 I 1968 s. 28; Blitzkrieg 31 I 1968 s. 29; Sytuacja jest dobra, ale jeszcze nie beznadziejna 12 II 1968 s. 29; Obiektywne trudności 12 II 1968 s. 30; Patriotci 18 II 1968 s. 30; Obywatel 8 III 1968 s. 31; Dno 8 III 1968 s. 31; Marzec 1968 a język 13 IX 1968 s. 31; Wydarzenia marcowe 13 IX 1968 s. 33; Filozofowie marcowi 13 IX 1968 s. 33; Wichryciele 13 IX 1968 s. 34; Komandosi (1) 13 IX 1968 s. 35; O 14 IX 1968 s. 35; Dajczgawandy 14 IX 1968 s. 35; Encyklopedysta 14 IX 1968 s. 36; Vel 14 IX 1968 s. 36; Lewica intelektualna 14 IX 1968 s. 37; Ludzie pracy 15 IX 1968 s. 37; Liberał 15 IX 1968 s. 38; Niesłuszny liberalizm 15 IX 1968 s. 38; Prawidłowy – nieprawidłowy 15 IX 1968 s. 38; Arogancki 15 IX 1968 s. 39; Rozmiękczenie 19 IX 1968 s. 39; Otwarty 19 IX 1968 s. 40; Oczyszczanie szeregów 19 IX 1968 s. 40; Front 19 IX 1968 s. 41; Stać na gruncie 27 IX 1968 s. 41; Oś 29 IX 1968 s. 42; Nosiciel rewizjonizmu 29 IX 1968 s. 42; Opluskwać 29 IX 1968 s. 42; Politykierzy z tytułami naukowymi 29 IX 1968 s. 43; Bankruci polityczni 29 IX 1968 s. 43; Kolałowszczyzna, schaffizm 29 IX 1968 s. 44; Ulepszanie socjalizmu 1 X 1968 s. 44; Zaściankowy 1 X 1968 s. 45; Mieć życiorys 2 X 1968 s. 45; Oczerniać 2 X 1968 s. 45; Ukoronowanie 2 X 1968 s. 46; Antyradziecki 3 X 1968 s. 46; Mała stabilizacja 3 X 1968 s. 47; Partia 3 X 1968 s. 47; Oslawiony 3 X 1968 s. 48; Wycieczka 3 X 1968 s. 48; Demokratyzacja 3 X 1968 s. 49; Oddani partii, głęboko związani z narodem 3 X 1968 s. 49; Syjonista 4 X 1968 s. 50; Sprawki 4 X 1968 s. 50; Bezprzykładny 4 X 1968 s. 51; Klasa robotnicza (1) 5 X 1968 s. 51; Naród 5 X 1968 s. 52; Towarzysz Wiesław 5 X 1968 s. 52; Stalinizm 5 X 1968 s. 53; Odnowa (1) 5 X 1968 s. 54; Prasa kłamie 5 X 1968 s. 54; Dyktatura ciemniaków 5 X 1968 s. 55; Język i tabu 8 X 1968 s. 55; Bratni 8 X 1968 s. 56; Pomoc 8 X 1968 s. 56; Pokojowa kontrrewolucja 8 X 1968 s. 57; Strzec jak żrenicy oka 9 X 1968 s. 57; Zie-

nia, gleba 9 X 1968 s. 58; Instynkt 9 X 1968 s. 58; Ojczyzna 9 X 1968 s. 58; Marionetkowy 10 X 1968 s. 59; Wyłuskać 10 X 1968 s. 59; Jedynie słuszne 10 X 1968, 12 X 1968 s. 59; Pryncypialny 10 X 1968 s. 60; Budzić niepokój 10 X 1968 s. 60; Nacjonalizm 12 X 1968 s. 61; Internacjonalizm 12 X 1968 s. 61; Odszedł od nas 12 X 1968 s. 62; Racja stanu (1) 13 X 1968 s. 62; Kurza pamięć 14 X 1968 s. 63; Działacz 15 X 1968 s. 63; Aktywista 15 X 1968 s. 64; Raczujący rewizjoniści 15 1968 s. 64; Aktyw 17 X 1968 s. 64; Naród potępia 17 X 1968 s. 65; Święta krowa 17 X 1968 65; Dywersja ideologiczna 21 X 1968 s. 65; Gazrurka 21 X 1968 s. 66; Kierownicy 21 X 1968 s. 67; Fałszywe poglądy 22 X 1968 s. 67; Rozpracować 22 X 1968 s. 67; Opracowanie 23 X 1968 s. 67; Przed zjazdem, po zjeździe 26 X 1968 s. 68; Wystąpienie 26 X 1968 s. 69; Ludzki 26 X 1968 s. 69; Pomagać partii (2) 29 X 1968 s. 70; Knowania 29 X 1968 s. 70; Przenosić 29 X 1968 s. 71; Głęboko związani z klasą robotniczą 1 XI 1968 s. 71; Ideologiczny 1 XI 1968 s. 72; Naukowy 1 XI 1968 s. 72; Tezy 2 XI 1968 s. 73; Bronić wartości 2 XI 1968 s. 73; Pseudointelektualiści 2 XI 1968 s. 74; Internacjonalistyczny obowiązek 11 XI 1968 s. 75; Burżuazyjny 11 XI 1968 s. 75; Budowanie mostów 11 XI 1968 s. 76; Moskwa, Kreml 11 XI 1968 s. 77; Nie cofa się przed 11 XI 1968 s. 77; Tylko (1) 12 XI 1968 s. 77; Brudny 12 XI 1968 s. 78; Zdrowe ciało 14 XI 1968 s. 78; Krytykanctwo 14 XI 1968 s. 79; Wierny syn 14 XI 1968 s. 79; Zaostrzenie 16 XI 1968 s. 79; Po gospodarsku 16 XI 1968 s. 80; Grupa Mao Tse-Tunga 16 XI 1968 s. 80; Święty 17 XI 1968 s. 81; Naprawiacze marksizmu 17 XI 1968 s. 81; Walka z... 17 XI 1968 s. 81; Spełniać kierowniczą rolę 23 XI 1968 s. 82; Obóz, wspólnota 23 XI 1968 s. 83; Wyprowadzić z KC 23 XI 1968 s. 83; Synowie pułku 24 XI 1968 s. 84; Błędy i wypaczenia (1) 28 XI 1968 s. 84; Marcowy antysemita 28 XI 1968 s. 85; Drobnomieszczański 1 XII 1968 s. 85; Bolesna decyzja 1 XII 1968 s. 86; Góra 3 XII 1968 s. 86; Teren 3 XII 1968 s. 87; Kontrowersyjny 5 XII 1968 s. 87; Doktryna Breżniewa 5 XII 1968 s. 88; Odciąć się 7 XII 1968 s. 89; Zaciekły, zajadły 7 XII 1968 s. 89; Otoczka 8 XII 1968 s. 89; Merytoryczny 11 XII 1968 s. 90; Zachód 12 XII 1968 s. 90; Literaci, literaci 15 XII 1968 s. 91; Salon polityczny 15 XII 1968 s. 92; Kur wie lepiej 15 XII 1968 s. 92; Komandosi (2) 17 XII 1968 s. 93; Pozytywny 17 XII 1968 s. 93; Odpowiedzialność (1) 17 XII 1968 s. 94; Listek figowy 18 XII 1968 s. 94; Sześć na dziewięć 18 XII 1968 s. 95; Kręgosłup 25 XII 1968 s. 95; Odwilż 25 XII 1968 s. 95; Przykręcanie śruby 25 XII 1968 s. 96; Nowoczesność 30 XII 1968 s. 97; Powiedział 30 XII 1968 s. 97; Pracować nad 31 XII 1968 s. 98; Dywersja 31 XII 1968 s. 98; Mściwy 2 I 1969 s. 99; Bezczelny 2 I 1969 s. 99; Moralny 4 I 1969 s. 100; Kirszensztajn-Szewińska 8 I 1969 s. 101; Ekstremistyczny, ekstremiści 8 I 1969 s. 101; Rewizjonizm (2) 11 I 1969 s. 102; Kohorty Dajana 18 I 1969 s. 102; Rzekomo 21 I 1969 s. 103; Kosmopolityzm 21 I 1969 s. 103; Okupant 27 I 1969 s. 105; My, Polacy 3 II 1969 s. 105; Siły 3 II 1969 s. 106; CIA 7 II 1969 s. 107; Hece 7 II 1969 s. 107; Niecny 7 II 1969 s. 108; Autor „Trzech zim” 8 II 1969 s. 108; Twórcze dyskusje 8 II 1969 s. 109; Odwaga 8 II 1969 s. 109; Eksperyment 15 II 1969 s. 110; Demokracja 7 III 1969 s. 111; Przewodniczący Mao 13 III 1969 s. 111; Bandycki 13 III 1969 s. 112; Brudasy 16 III 1969 s. 112; Racjonalne jądro 17 III 1969 s. 113; Rewolucja 29 III 1969 s. 114; Dyktatura 29 III 1969 s. 114; Chuligani 31 III 1969

s. 115; Gniew ludu (1) 31 III 1969 s. 116; Ożywienie 3 IV 1969 s. 116; Monopol 3 IV 1969 s. 117; Przemycanie 3 IV 1969 s. 117; Rzeczowy, naukowy 3 IV 1969 s. 118; Sytuacja (1) 5 IV 1969 s. 118; Agresor 5 IV 1969 s. 119; Koła 5 IV 1969 s. 119; Krajowiec dewizowy 5 IV 1969; Obcy nam, bliski nam 5 IV 1969 s. 120; Jerozolimczycy 17 IV 1969 s. 120; Ofensywa 17 IV 1969 s. 121; Ceny zboża w Odessie 19 IV 1969 s. 121; Inspirowany 23 IV 1969 s. 122; Pałka: bijące serce partii 25 IV 1969 s. 122; Pseudoobiektywizm 25 IV 1969 s. 123; Opiekun 26 IV 1969 s. 124; Uczciwy 26 IV 1969 s. 124; Troska 27 IV 1969 s. 125; Atmosfera 27 IV 1969 s. 125; Kurs 27 IV 1969 s. 126; Wola partii 27 IV 1969 s. 126; Wprowadzenie wojsk 27 IV 1969 s. 127; Opinia publiczna 27 IV 1969 s. 127; Wojna sześciopdniowa 28 IV 1969 s. 128; Ekspansjonistyczny 28 VI 1969 s. 128; Prawicowi oportuniści 1 VII 1969 s. 129; Nie ma powrotu 1 VII 1969 s. 129; Nie rozumie 5 VII 1969 s. 130; Na czele 5 VII 1969 s. 131; Napad 9 VII 1969 s. 131; Nastroje 12 VII 1969 s. 132; Stacza się 12 VII 1969 s. 132; Awanturniczy 4 VII 1969 s. 133; Odwrócić uwagę 14 VII 1969 s. 133; Dolary 16 VII 1969 s. 134; Oderwany od życia 16 VII 1969 s. 134; Klimat 17 VII 1969 s. 135; Pomarcowy 17 VII 1969 s. 135; Wy 17 VII 1969 s. 136; Srebrne wesele 17 VII 1969 s. 136; Dać żer 17 VII 1969 s. 137; Zewrzeć szeregi 19 VII 1969 s. 137; Jedność 19 VII 1969 s. 138; Plenum 19 VII 1969 s. 138; Woda na młyn 19 VII 1969 s. 139; Nasza partia 19 VII 1969 s. 139; Dobrze nam znane metody 20 VII 1969 s. 139; Bestialstwa 20 VII 1969 s. 140; Buńczucznie 20 VII 1969 s. 140; Człowiek na księżycu 21 VII 1969 s. 141; Leninowski 22 VII 1969 s. 141; Wstyd 26 VIII 1969 s. 142; Ni pies, ni wydra 26 VIII 1969 s. 143; Pisaniny 30 VIII 1969 s. 143; Dwulicowość 30 VIII 1969 s. 144; Społeczeństwo 31 VIII 1969 s. 144; Dostać 31 VIII 1969 s. 145; Etap 31 VIII 1969 s. 145; Wujaszek Ho 6 IX 1969 s. 146; Wrogowie wszelkiej maści 6 IX 1969 s. 147; Narodowy i społeczny 7 IX 1969 s. 148; Propaganda 8 IX 1969 s. 148; Rozprawić się 8 IX 1969 s. 149; Sprawa 13 IX 1969 s. 149; Ludzkie oblicze 13 IX 1969 s. 150; Pomoc przeciw 19 IX 1969 s. 150; Ordynarny 22 IX 1969 s. 151; Hitlerowski 22 IX 1969 s. 152; Wytargować 27 IX 1969 s. 152; Susza 27 IX 1969 s. 153; Przyjaciele 27 IX 1969 s. 154; Praca ideologiczna 29 IX 1969 s. 154; Marksistowski 2 X 1969 s. 155; Niemarksistowski 2 X 1969 s. 155; Klasowy 2 X 1969 s. 156; Histeria 2 X 1969 s. 156; Pogłębiać 5 X 1969 s. 157; Bastion 12 X 1969 s. 157; Klasyczni wrogowie 12 X 1969 s. 158; Wychowawcy narodu 12 X 1969 s. 158; Zagrożenie socjalizmu 15 X 1969 s. 159; Biurokracja 16 X 1969 s. 159; Solidarność 9 XI 1969 s. 159; Obowiązek 9 XI 1969 s. 160; Kroczyć 9 XI 1969 s. 160; Tylko (2) 10 XI 1969 s. 160; Demaskować 10 XI 1969 s. 161; Szeł 10 XI 1969 s. 161; Zdrowy 10 XI 1969 s. 162; Masoneria 23 XII 1969 s. 162; Plotka 23 XII 1969 s. 163; Wszyscy uczciwi ludzie 23 XII 1969 s. 164; Postawa 24 XII 1969 s. 164; Władza ludowa 24 XII 1969 s. 165; Aparat 24 XII 1969 s. 165; Na delegacji 24 XII 1969 s. 166; Konwergencja 1 II 1970 s. 166; Wprowadzić w błąd 1 II 1970 s. 167; Oszukańczy 1 II 1970 s. 167; Semantyka radziecka 7 II 1970 s. 168; Świadomość burżuazyjna 7 II 1970 s. 169; Niemiecki 8 II 1970 s. 169; Monachium 8 II 1970 s. 170; Eks-obywatele 8 II 1970 s. 170; Znany nam skądinąd dobrze 8 II 1970 s. 171; Wyzwoleniczy 11 II 1970 s. 172; Pionki 11 II 1970 s. 172; Gościnność 11 II 1970 s. 173; Godność 11 II 1970 s. 174; Szkalowanie 11 II

1970 s. 174; Dywersyjny 11 II 1970 s. 175; Tatarnicy 14 II 1970 s. 175; Książę Pan 14 II 1970 s. 176; Rzeczywistość (1) 14 II 1970 s. 176; Powiązania 14 II 1970 s. 176; Antysowie-
tyzm 14 II 1970 s. 177; Macki 20 II 1970 s. 178; Kulturyści 20 II 1970 s. 178; Dawid 20 II 1970 s. 179; Penetracja 21 II 1970 s. 179; Umacnianie 21 II 1970 s. 180; Trockista 22 II 1970 s. 180; Kontestacja 22 II 1970 s. 181; Zdobycze 22 II 1970 s. 182; Ustrój 22 II 1970 s. 183; Wielkoduszność 25 II 1970 s. 183; Twórczy 27 II 1970 s. 183; Czyn 27 II 1970 s. 184; Wielki Lenin 1 III 1970 s. 185; Ramię 4 III 1970 s. 185; Oddział 4 III 1970 s. 186; Sam 8 III 1970 s. 186; Praska Wiosna 23 III 1970 s. 187; Pluralizm 23 III 1970 s. 187; Publicystyka 31 III 1970 s. 187; Praw szlachealnych dyktator 31 III 1970 s. 188; Głupia sprawa 2 IV 1970 s. 189; Który się do nich przyłączył 2 IV 1970 s. 190; Dni leninowskie 9 IV 1970 s. 190; Związek Sowiecki 14 V 1970 s. 191; Żelazny 16 IV 1970 s. 191; Kraj Rad 16 IV 1970 s. 192; Idee Lenina 22 IV 1970 s. 193; Drogowskaz 22 IV 1970 s. 193; Gwarancja 23 IV 1970 s. 194; Trzon 23 IV 1970 s. 194; Idea Lenina została wcielona w życie (1870–1970) 24 IV 1970 s. 194; Zachować poglądy 26 IV 1970 s. 196; Idea Len ZW C 28 IV 1970 s. 196; Partia – partia 30 IV 1970 s. 197; Przodujący 30 IV 1970 s. 197; Ujądanie 1 V 1970 s. 198; Sztandar 1 V 1970 s. 198; Dzieciątko Lenin 1 V 1970 s. 199; Przejściowy 2 V 1970 s. 200; Konsekwencje 2 V 1970 s. 200; Pod pręgierzem 3 V 1970 s. 201; Chlubny 7 V 1970 s. 201; Synowie i córki 7 V 1970 s. 201; W pierwszym szeregu 7 V 1970 s. 202; Wyciągnąć wnioski z doświadczeń historycznych 7 V 1970 s. 202; Jeden 8 V 1970 s. 203; Izraelski 8 V 1970 s. 203; Zwycięstwo, zwycięski, zwyciężyć 9 V 1970 s. 205; Pucz 9 V 1970 s. 205; Syjonizm 14 V 1970 s. 206; Państwotwórczy 14 V 1970 s. 207; Aneksjonistyczny 16 V 1970 s. 207; Stabilizacja 16 V 1970 s. 208; Budowa 16 V 1970 s. 208; Produkcyjny 17 V 1970 s. 209; Socjalistyczny w treści, narodowy w formie 17 V 1970 s. 210; Antyleninowski 21 V 1970 s. 210; Maoizm 21 V 1970 s. 211; Towarzysze radzieccy 21 V 1970 s. 212; Pekin 25 V 1970 s. 212; Prawdziwi przyjaciele 26 V 1970 s. 213; Pseudorewolucjoniści 30 V 1970 s. 213; Kruczata 30 V 1970 s. 214; Szpetny 30 V 1970 s. 214; Ograniczyć 1 VI 1970 s. 215; Cyta-
tolog 3 VI 1970 s. 215; Socrealizm 3 VI 1970 s. 216; Mobilizować 9 VI 1970 s. 217; Socjalizm realnie istniejący 9 VI 1970 s. 217; Stary – nowy 9 VI 1970 s. 218; Rewizjonizm (3) 14 VI 1970 s. 218; Lew Dawidowicz Bronstein, czyli rewizjonizm zwyrodniały 14 VI 1970 s. 219; Łapserdak 14 VI 1970 s. 219; Mocodawcy 18 VI 1970 s. 220; Syjonotrockiści 21 VI 1970 s. 220; Zasłużona rodzina polska 24 VI 1970 s. 221; Cenzura 24 VI 1970 s. 222; Dobrobyt 25 VI 1970 s. 223; Żydowski 27 VI 1970 s. 223; Dehumanizacja 27 VI 1970 s. 224; Wolność 27 VI 1970 s. 225; Niemiecko-żydowska reakcyjna fraternizacja 28 VI 1970 s. 225; Reforma, reformatorzy 1 VII 1970 s. 227; Obywatelski 1 VII 1970 s. 227; Odrąbywanie rąk 3 VII 1970 s. 228; Pupilkowie 6 VII 1970 s. 228; Wrzawa 9 VII 1970 s. 229; Prawdziwi marksści-leninowcy 11 VII 1970 s. 229; Rozjuszony 12 VII 1970 s. 230; Czynniki społeczne 13 VII 1970 s. 231; Cholera (1) 13 VIII 1970 s. 231; Lewacki 14 VIII 1970 s. 232; Spisek 27 VIII 1970 s. 232; Nowa polityka wschodnia 27 VIII 1970 s. 233; Korekta 3 IX 1970 s. 234; Ekstremiści 10 IX 1970 s. 234; Wrzesień – tragiczny i dumny 14 IX 1970 s. 235; Cholera (2) 28 IX 1970 s. 237; Ludobójczy 29 IX 1970 s. 237; Ujawnienie 30 IX 1970 s. 238; Roz-

wydrzony 2 X 1970 s. 238; Zdrowe jądro 5 X 1970 s. 239; Wojowniczy 5 X 1970 s. 239; Koniunkturalny 9 X 1970 s. 240; Obserwatorzy 9 X 1970 s. 241; Impertynent 10 X 1970 s. 241; Niegodny 10 X 1970 s. 242; Konstruktywny 20 XI 1970 s. 242; Chuligani syjonistyczni 26 XI 1970 s. 243; Żydzi polscy – Żydzi z Polski 26 XI 1970 s. 243; Syjonizm – sjonizm 26 XI 1970 s. 244; Plastykarze 26 XI 1970 s. 244; Zmiana cen 13 XII 1970 s. 245; Ttrudny 14 XII 1970 s. 245; Sytuacja (2) 17 XII 1970 s. 246; Dyskusja 17 XII 1970 s. 246; Wyjaśnianie 17 XII 1970 s. 247; Klasa robotnicza (2) 17 XII 1970 s. 247; Inspiratorzy 17 XII 1970 s. 248; Awanturnicy 17 XII 1970 s. 248; Element 17 XII 1970 s. 249; Część 17 XII 1970 s. 249; Stanowczy 17 XII 1970 s. 250; Zdrażnienia 17 XII 1970 s. 250; Lekcja 17 XII 1970 s. 250; Porządek 18 XII 1970 s. 251; Państwo 18 XII 1970 s. 251; Anarchia 18 XII 1970 s. 253; Dyscyplina 18 XII 1970 s. 253; Ład 18 XII 1970 s. 254; Odpowiedzialność (2) 18 XII 1970 s. 254; Zajścia 18 XII 1970 s. 254; Wrogowie 18 XII 1970 s. 255; Podzegać i szczuć 18 XII 1970 s. 255; Godzina milicyjna 18 XII 1970 s. 256; Racja stanu (2) 19 XII 1970 s. 256; Autorytet Polski 19 XII 1970 s. 257; Powaga chwili 19 XII 1970 s. 257; Wspólne dobro 19 XII 1970 s. 258; Gniew ludu (2) 19 XII 1970 s. 258; Ciąg dalszy gospodarskich porządków 19 XII 1970 s. 259; Sługusi 19 XII 1970 s. 259; Gorzko 20 XII 1970 s. 260; Trudności 20 XII 1970 s. 260; Prawica niemiecka 20 XII 1970 s. 261; Z pustego i Salomon nie należy 20 XII 1970 s. 261; Rzeczywistość (2) 21 XII 1970 s. 261; Samokrytyka 21 XII 1970 s. 262; Aprobata 23 XII 1970 s. 263; Zaufanie 23 XII 1970 s. 263; Kolegialność 23 XII 1970 s. 264; Konsultowanie 23 XII 1970 s. 264; Pałowanie 23 XII 1970 s. 265; Grudzień a język 24 XII 1970 s. 265; Harmonijny 24 XII 1970 s. 266; Nie ma nic wspólnego 24 XII 1970 s. 267; Człowiek 29 XII 1970 s. 267; Zbrodnie 29 XII 1970 s. 268; Wyuzdany 29 XII 1970 s. 269; Dialog 30 XII 1970 s. 269; Arbitralny 30 XII 1970 s. 270; Proletariusze wszystkich krajów łączcie się 31 XII 1970 s. 270; Leninowskie normy życia partyjnego 10 I 1971 s. 270; Z góry na dół i z dołu do góry 10 I 1971 s. 271; Kierownictwo 10 I 1971 s. 271; Młodzieńcy 10 I 1971 s. 272; Plan 13 I 1971 s. 272; Praca 13 I 1971 s. 273; Klasa robotnicza (3) 15 I 1971 s. 273; Ofiarność 15 I 1971 s. 274; Gangsterski 15 I 1971 s. 274; Błędy i wypaczenia (2) 15 I 1971 s. 275; Prawda 15 I 1971 s. 275; Obrona interesów ludzi pracy 17 I 1971 s. 276; Rasistowski 18 I 1971 s. 277; Odbudowa 20 I 1971 s. 277; Kamaryła 22 I 1971 s. 278; Ogniwa bezpośrednio odpowiedzialne za spokój 22 I 1971 s. 278; Przystąpić do pracy 25 I 1971 s. 278; Odnowa (2) 26 I 1971 s. 279; Pomożecie?... 28 I 1971 s. 279; Cała prawda 28 I 1971 s. 280; Geopolityka 28 I 1971 s. 280; Styl 30 I 1971 s. 281; Nabołały 10 II 1971 s. 282; Strajk 10 II 1971 s. 282; Tramwaje kursują w Łodzi normalnie 17 II 1971 s. 282; Socjotechnika przymusu 17 II 1971 s. 283; Rewindykacje 5 III 1971 s. 283; Adres 10 III 1971 s. 283; Głód informacji 11 III 1971 s. 284; Dobra robota 10 III 1971 s. 284; Agent 11 III 1971 s. 285; Członek PZPR 18 III 1971 s. 285; Własnymi siłami 19 III 1971 s. 286; Ośrodek pracy wychowawczej 26 III 1971 s. 286; Radiostacja CIA 26 III 1971 s. 287; Wiesenthal 26 III 1971 s. 287; Społeczeństwo potrzeb minimalnych 4 IV 1971 s. 288; Przywrócenie ładu 21 IV 1971 s. 289; Każdy z nas 21 IV 1971 s. 289; Wygłosić informację 24 IV 1971 s. 290; Aneks s. 291; I 14 XI 1969 s. 292; II 6 XII 1969 s. 295; III 25 I 1970 s. 298;

- Makatka z Leninem 22 IV 1984 s. 301; Komentarz do znaczków pocztowych 24 V 1970, 25 IV 1970 s. 303; Indeks s. 307.
493. Nowomowa po polsku / ... Wyd. 1 dodr. – Warszawa: PEN, 1991. – 146 s. (Seria: Biblioteka Tekstów; 2).
Zob. poz. 473.
494. Zarys teorii literatury / ..., Aleksandra Okopień-Sławińska, Janusz Sławiński. Wyd. 6 popr. – Warszawa: Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, 1991. – 541 s. (Seria: Z Prac Katedry Teorii Literatury Uniwersytetu Warszawskiego i Instytutu Badań Literackich PAN).
Zob. poz. 113.II
495. Co nam zostało z „Marcowego gadania” // *Dekada Literacka*. – 1991, nr 19, s. 1, 5.
[Fragm.: „Marcowe gadanie: komentarze do słów 1966–1971”. Warszawa, 1991].
496. Co nam zostało z „Marcowego gadania” // *Dekada Literacka*. – 1991, nr 20, s. 4.
[Fragm.: „Marcowe gadanie: komentarze do słów 1966–1971”. Warszawa, 1991].
497. Co nam zostało z „Marcowego gadania” // *Dekada Literacka*. – 1991, nr 21, s. 1, 5.
[Fragm.: „Marcowe gadanie: komentarze do słów 1966–1971”. Warszawa, 1991].
498. Fabryczne dymy i kwitnąca czeremcha // *Kino*. – 1991, nr 5, s. 26–29.
[Dot. filmu: „Niedaleko Warszawy”, reż. Maria Kaniewska-Forbert, 1954].
499. Jak czekista z czekistą // *Potop*. – 1991, nr 12, s. 1, 4–8.
[Dot. książki: Tadeusza Borowskiego „Kłopoty pani Doroty”. Warszawa, 1953].
500. Język marksizmu-leninizmu w komunikacji społecznej // W: "Words are physicians for an ailing mind" = *Orgīs nodogdīs eīdīn iātroī lsgoi* / red. Maciej Grochowski i Daniel Weiss. – 1991, s. 183–186. (Serie: Sagners Slavistische Sammlung; Bd. 17).
501. Marcowe gadanie [fragm.] // *Gazeta Świąteczna*, dod. do *Gazety Wyborczej*. – 1991, nr 87, s. 15.
502. Muza zmyślonych podróży // *Teksty Drugie*. – 1991, nr 1/2, s. 199–203.
Przedruk: Herling-Grudziński i krytycy / Zdzisław Kudelski. – Lublin, 1997. – S. 291–294.
503. Nie puszczaj przeszłości na żywioł (O „Krótkim kursie” jako opowiadaniu mitycznym) // *Res Publica*. – 1991, nr 11/12, s. 42–56.
504. O balladach Leśmiana // W: *Ballady* / Bolesław Leśmian; wybór i posłowie ... – Szczecin, 1991. – S. 119–126.
505. Peereliada [fragmenty książki] // *Gazeta Wyborcza*. – 1991, nr 771, s. 14.
506. Pochwała bohaterskiego oportunisty // *Teksty Drugie*. – 1991, nr 1/2, s. 224–233.
507. Poeta przemawia do Naczelnika // *Puls*. – 1991, nr 1, s. 76–80.

508. Poezja i rytuał. Wiersze na sześćdziesiąte urodziny Bolesława Bieruta // *Teksty Drugie*. – 1991, nr 6, s. 5–26.
509. Polak potrafi (zapiski z gierkowskiej epoki) // *Polityka*. – 1991, nr 51/52, s. 7.
510. Prześwity z niedawnych lat // *Gazeta Świąteczna*, dod. do *Gazety Wyborczej*. – 1991, nr 121, s. 12–13.
511. Wielka parataksa. O budowie dyskursu w „Legendzie Młodej Polski” Stanisława Brzozowskiego // *Pamiętnik Literacki*. – 1991, z. 4, s. 43–70.

III

512. Michał Głowiński poleca [recenzja] // *Gazeta Wyborcza*. – 1991, nr 247, s. 17.
Dot. książki Hanny Świdry-Ziemby.

V

513. Był jednym z nas // *Potop*. – 1991, nr 15/16, s. 7.
Jan Józef Lipski – wspomnienie pośmiertne.

VI

514. Pożegnanie nowomowy? / rozm. Monika Kuc // *Kultura i Życie*, dod. nr 259, do *Życia Warszawy*. – 1991, nr 22, s. 17,19.
515. PRL – świat nie opisany / rozm. Jacek Leociak // *Nowe książki*. – 1991, nr 7, s. 1–7.
516. „Strukturalizm był domeną wolności...” / rozm. Sławomir Chojnacki i Paweł Rodak // *Arka*. – 1991, nr 35, s. 84–91.
517. Świadectwa. Pytanie i odpowiedź / rozm. Bogusława Latawiec // *Kultura niezależna*. – 1991, nr 66, s. 111–112.
[Nt. wzrostu zainteresowania literaturą powstałą w PRL-u].

VII

518. Ballady / Bolesław Leśmian; wybór i posłowie ... – Szczecin: Glob, 1991. – 129 s.

IX

519. Główne wydarzenie naszej ery (Komentarze do słów) // *Arkusz*. – 1991, nr 2, s. 4.
520. Komentarze do słów // *Arkusz*. – 1991, nr 1, s. 17.
521. Małe szkice [Czytane przez ramię, Podziały, Uroki dekadencji, Arcydzieło anachroniczne, Niedokończone, Przestrzenie] // *Tytuł*. – 1991, nr 3, s. 111–115.

522. Małe szkice [Starzec z jabłkami, Filozof zabił żonę, Wspomnienie o Z., Pan Pafnucy, Portret nieznanego, Beethoven, Empatia, Epitafium dla pani Kloss, Potęga nazwy] // *Tytuł*. – 1991, nr 4, s. 190–199.

1992

I

523. Poetyka i okolice / ... – Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1992. – 332, [3] s.

Przedruk piętnastu artykułów z lat 1978–1988.

Rec.: Poetyka i okolice / Faron Bolesław // *Twórczość*. – 1994, nr 4, s. 119–121; W okolicach poetyki / Obtulowicz Jacek // *Warsztaty Polonistyczne*. – 1993, nr 2, s. 92–93; Summa Michała Głowińskiego / Wysłouch Seweryna // *Teksty Drugie*. – 1994, nr 5/6, s. 141–147; Żak Stanisław // *Język Polski w Szkole Średniej*. – 1992, z. 4, s. 120–121.

Spis treści: Od Autora s. 5; Od metod zewnętrznych i wewnętrznych do komunikacji literackiej s. 7; Literatura i nos Kleopatry s. 30; Poetyka a socjolingwistyka s. 47; Poetyka wobec tekstów nieliterackich s. 70; O intertekstualności s. 87; Mimesis językowa w wypowiedzi literackiej s. 125; Cztery typy fikcji narracyjnej s. 144; Lektura dzieła a wiedza historyczna s. 159; Metafora, demetaforyzacja, konteksty s. 178; Przestrzenne tematy i wariacje s. 196; Wartościowanie w badaniach literackich a język potoczny s. 222; Czy literatura może być wzorem mowy? s. 242; Dokument jako powieść s. 258; Muzyka w powieści s. 283; Literackość muzyki – muzyczność literatury s. 299; Nota bibliograficzna s. 324; Indeks nazwisk s. 327.

524. Rytułał i demagogia: trzynaście szkiców o sztuce zdegradowanej / ... – Warszawa: Open, 1992. – 177, [2] s.

Rec.: Czy warto być Herostratesem? / Bağlajewski Arkadiusz // *Kresy*. – 1993, nr 15, s. 178–180; Czy warto pisać o socrealizmie? / Fik Marta // *Puls*. – 1992, nr 59, s. 87–97; Chłodnym okiem / Kaszuba Dorota // *Nowa Res Publica*. – 1993, nr 1, s. 63–64; Literatura na telefon / Kornhauser Julian // *Dekada Literacka*. – 1993, nr 9, s. 8; Kurnik Agnieszka // *Ruch Literacki*. – 1993, z. 4, s. 509–511; Upiór roznegliżowany / Legeżyńska Anna // *Arkusz*. – 1993, nr 18, s. 4; Straszny dziadunio socrealizm / Łukaszewicz Michał // *Nowe Książki*. – 1993, nr 3, s. 66–67; Aut Caesar aut nihil / Piekara Magdalena // *Fa-Art*. – 1993, nr 1, s. 84–85; Ubizm / Tomasiak Wojciech // *Teksty Drugie*. – 1993, nr 2, s. 94–100.

Spis treści: Od Autora s. 5; Realizm i demagogia s. 9; Narracja, nowomowa, forma totalitarna s. 18; „Nie puszczać przeszłości na żywioł”. „Krótki kurs WKP(b)” jako opowiadanie mityczne [podtyt.]: *Opowiadać po bolszewicku – Historia święta komunizmu – Epopeja walki z herezykami – Dwaj wodzowie – Czas mityczny i etapy – Arcywzór formy totalitarnej* s. 24; Jak czekista z czekista („Kłopoty pani Doroty” Tadeusza Borowskiego) s. 46; Powieść na miarę naszych czasów („Obywatele” Kazimierza Brandysa) [podt.]: *Zachwyceń krytycy – Ideologizacja mowy wewnętrznej i partyjne superego – Wróg jest wszędzie*

s. 56; Niby-groteska („Wojna skuteczna” Jerzego Andrzejewskiego) [podtyt.]: *Książka zapomniana – Alegoryczna walka słusznego z niesłusznym – Przykładowy portret wroga – Wilki w kościele – Groteska czy atrapa? – Dwie lektury* s. 72; Artysta na totalitarnym dworze („Świadectwo” Dymitra Szostakowicza) s. 86; Pochwała bohaterskiego oportunisty. Epizod socrealistyczny w biografii Andrzeja Panufnika s. 95; Poezja i rytuał (wiersze na sześćdziesiąte urodziny Bolesława Bieruta) s. 104; Fabryczne dymy i kwitnąca czeremcha (scenariusz Adama Ważyka) s. 124; Wokół „Poematu dla dorosłych” [Podtyt.]: *Pożegnanie z sielanką – Realizm socjalistyczny z grzybkami – Różne wcielenia podmiotu – Obiektywnie antysocjalistyczny – Pisarze partyjni przemienieni* s. 133; Socparnasizm s. 157; Kierunek: wielka nomenklaturowa chałtura [podtyt.]: *Pogoda dla miernot – Ośmieszony i niemożliwy – Żukrowski i inni* s. 162; Nota bibliograficzna s. 173; Indeks osób s. 175.

525. Wiersze Bolesława Leśmiana: Interpretacje / ... Wyd. 3. – Warszawa: Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, 1992. – 116 s. (Seria: Biblioteka Analiz Literackich; 36).

Zob. poz. 204.

II

526. „Cham”, czyli pani Bovary nad brzegami Niemna // W: „Lalka” i inne: studia w stulecie polskiej powieści realistycznej / pod. red. Józefa Bachórze i ... – Warszawa, 1992. – S. 129–143. (Seria: Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej. T. 75).
527. Mowa i zło // *Ethos*. – 1992, nr 1, s. 97–104.
528. Pierwsze miesiące // *Konteksty. Polska Sztuka Ludowa: antropologia kultury, etnografia, sztuka*. – 1992, nr 1, s. 49–60.
O języku propagandy w stanie wojennym.
529. Style bycia, style mowy (Notatki z dawnych czasów) // *Teksty Drugie*. – 1992, nr 6, s. 83–102.
530. Wartościowanie w młodopolskim dyskursie krytycznoliterackim // W: Problematyka aksjologiczna w nauce o literaturze: studia / pod red. Stefana Sawickiego i Andrzeja Tyszczuka. – Lublin, 1992. – S. 309–352. (Seria: Literatura w Kręgu Wartości).

III

531. [...] poleca [recenzja] // *Gazeta Wyborcza*. – 1992, nr 52, s. 9.
[Dot. książki „Mechanizmy zniewalania w społeczeństwie – refleksje u schyłku formacji / Hanna Świada-Ziomba. – Warszawa, 1990. – 384 s.].
532. Dwudziestolecie, czas zagęszczony [recenzja] // *Polityka*, nr 13, dod. *Kultura*. – 1992, nr 4, s. 17.
[O książce Jerzego Kwiatkowskiego „Dwudziestolecie międzywojenne”].

IV

533. Březnové tlachy / ..., přel. Jasna Hloušková // *Tvar*. – 1992, nr 18, s. 6–7.
534. Jazyk marxismu-leninismu ve společenské komunikaci // *Klub. Literární Čtvrtletník*. – 1992, nr 2, s. 12–15.

V

535. Co dalej, narodzie? // *Gazeta Wyborcza*. – 1992, nr 134, s. 11.
[Dot. Wypowiedzi w ankiecie o ustawie lustracyjnej].
536. Jadwiga Flasińska (19 marca 1920 – 4 lutego 1991) // *Pamiętnik Literacki*. – 1992, z. 1, s. 257–259.
537. Mowa nad grobem Stefana Treugutta (12 lipca 1991) // *Rocznik Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza*. – 1992, R. 26/27, s. 165–166.
538. Roman Zimand (1926–1992) // *Gazeta Wyborcza*. – 1992, nr 86, s. 9.
539. [Wypowiedź] // *Polityka*. – 1992, nr 29 s. 15.
[Nt. bieżącego programu TV].

VI

540. [Wywiad] Na zgłiszczach nowomowy / rozm. Waldemar Grzegorzcyk // *Sztandar Młodych*. – 1992, nr 92, s. 9.
541. [Wywiad] Niewolnicy nowomowy / rozm. Wiesław Kot // *Wprost*. – 1992, nr 13, s. 66–67.
542. [Wywiad] Nowomowa starej władzy / rozm. Katarzyna Józefowicz // *Express Wieczorny*. – 1992, nr 60, s. 4.

VIII

543. „Lalka” i inne: studia w stulecie polskiej powieści realistycznej / pod. red. Józefa Bachorza i ... – Warszawa: IBL. PAN, 1992. – 200 s. (Seria: Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej. T. 75).
Rec.: Przybyła Zbigniew // *Pamiętnik Literacki*. – 1995, z. 3, s. 130–139.

IX

544. Małe szkice [Dwie pisarki, Wiadomości zdementowane, Śmietnik w Salamance, Adagio po adagiu, Muzyka autobiograficzna] // *Tytuł*. – 1992, nr 2, s. 177–180.
545. Małe szkice [Sen grudniowy 1 i 2, Wywiozą cię do Treblinki, Klatka z wężem i ze mną, Paradoks Ezopa, Gatunek bezinteresowny, „Kocham Gośćkę”] // *Tytuł*. – 1992, nr 3, s. 108–112.
546. Małe szkice [Metafory i zbrodnie, Robespierre szlifuje porównania, Śniła się literatka..., Nocne słyszenia, Korek, Cztery drobiazgi paryskie] // *Tytuł*. – 1992, nr 4, s. 142–148.

547. Małe szkice. Fizjologie szpitalne [Wejścia i wyjścia, Dwaj panowie, Miary i wagi, Podrózny, Prawo własności, Pan Józef, Waleczny pan Kowalski, Pan inżynier, Krótkie biografie, Bardzo rozmowna Pani, Szpitalna caryca, Lekarz kiczowy, Sztuka rozmowy] // *Tytuł*. – 1992, nr 1, s. 97–104.
548. Przemówienie powitalne przedstawiciela małp na 44-ym Zjeździe Postępowej Zjednoczonej Partii Ludzkości w roku 2984 // *Arkusz*. – 1992, nr 8, s. 1.

1993

I

549. Peereliada: komentarze do słów 1976–1981 / ... – Warszawa: PIW, 1993. – 389, [2] s.

Rec.: Pośmiertne życie nowomowy. Język komunistycznej propagandy odżywa dziś w sytuacjach konfliktów społecznych / Bratkowski Piotr // *Gazeta o Książkach, dod. do Gazety Wyborczej*. – 1993, nr 6, s. 5; [Kupiecki Robert] R.K. // *Dzieje Najnowsze*. – 1993, R. 25, nr 4, s. 156–157; Kupiecki Robert // *Wiadomości Historyczne*. – 1993, nr 6, s. 307; Peereliada – nowomowa, czyli noga postępu / Marianowicz Antoni // *Życie Warszawy*. – 1993, nr 172, s. 13; Pieśń o PRL / Pieczara Marek // *Życie Warszawy*. – 1993, nr 37, s. 7–8; Rzecz wielka jak rewolucja / Pilch Jerzy // *Gazeta Magazyn, dod. do Gazety Wyborczej*. – 1993, nr 17, s. 5; Przeciw zorganizowanemu kłamstwu / Romek Zbigniew // *Nowe Książki*. – 1993, nr 10, s. 24–25; Tomasiak Wojciech // *Pamiętnik Literacki*. – 1994, z. 2, s. 245–247.

Spis treści: Od autora s. 5; Bilety towarowe s. 7; Zabezpieczenie granicy państwowej s. 7; Komercyjny s. 8; Państwowość s. 8; Praca społeczna s. 9; Układ s. 10; Zrehabilitować się s. 10; Zaistniałe warunki s. 11; Chaos s. 11; Przywódca narodu polskiego s. 12; Sukces s. 13; Bolszewizm s. 13; Gomułkowski s. 14; Intelktualiści (1) s. 15; Podnosić rękę na ojczyznę s. 16; Demagogia s. 16; Rząd rządzi s. 17; Wnikliwy s. 17; Produkcja s. 18; Zgodny s. 18; Przyjacielska wizyta s. 19; Ostoja światowego pokoju s. 20; Rodzinka s. 20; Przeszkadzać s. 21; Hegemon s. 21; Obrona, obrońcy s. 22; Służebny s. 23; Anty- (1) s. 24; Anty- (2) s. 25; Niełatwy s. 26; Konwergencyjny s. 26; „Przyjaciele ludu” s. 27; Podły s. 28; Przywileje i dobrodziejstwa s. 29; Niepokój społeczny s. 29; Obcy s. 30; Robactwo s. 30; Rozwój rolnictwa w interesie społeczeństwa s. 31; Odbudowa pogłowia trzody chlewnej s. 32; Wstyd s. 32; Wyrozumiałość s. 33; Rodzina s. 34; Krzywda ojczyźnie s. 35; Walka klasowa s. 36; Zmagania i sukcesy s. 36; Intelktualiści (2) s. 37; Przeciwnicy odprężenia s. 38; Zamrożenie s. 39; Manewr gospodarczy s. 40; Arsenał s. 40; Polak potrafi s. 41; Docent s. 41; Wieś s. 42; Prawa obywatelskie s. 43; Prawa człowieka s. 44; Murarz s. 45; Renegaci s. 46; Kasjerzy s. 47; Wypędzeni s. 48; Jedność i destabilizacja s. 48; Straszak niemiecki s. 49; Cynicznie s. 50; Prowokacja s. 51; Gracze polityczni s. 52; Interesy s. 52; Tego pokroju s. 53; KOR s. 53; Sojusz s. 54; Eurokomunizm s. 55; Interwencja w wewnętrzne sprawy s. 56; Dysydenci s. 56; Bunt s. 57; Zbliżają się żniwa rzepaku s. 58; Ekshibicjonizm

polityczny s. 58; Po raz pierwszy weszli do kościoła s. 59; Przepięknie pospolite s. 60; Koordynować s. 60; Instynkt s. 61; Zaciętrzewieni s. 62; Nagonka na Polskę s. 63; Sołżenicyn i Amalriki s. 64; Iskra s. 64; Postęp/kłopoty s. 65; Nie dające się przewidzieć skutki s. 66; Dla obcych s. 66; Odpowiedzialność – rozważa s. 67; „Znak” s. 68; Historia s. 68; To, co zostało w Krakowie s. 69; Niesmak s. 70; Hupka – Czaja/Michnik – Blumsztajn s. 70; Boczny wyjściem (1) s. 71; Zawsze z partią s. 72; Dezinformacja 73; Prasa burżuazyjna s. 73; Sztuczna wrzawa s. 74; Kto dał im prawo? s. 75; Kosmopolityczny s. 76; Boczny wyjściem (2) s. 76; Głodówka s. 77; Płci obojga s. 78; Łapownik s. 79; Stara paczka s. 79; Sercem i przekonaniem s. 80; Pomyślny s. 81; Dostarczanie informacji s. 81; Serdeczne powitanie s. 82; Ogromna większość s. 83; Praca s. 83; Dobre imię s. 83; Wydarzenia, fakty, opinie s. 84; Mydłki polityczne s. 85; Bóg i ojczyzna s. 86; Prawdziwy Polak, prawdziwy katolik s. 86; Głodomory, reperkusje s. 87; Spokój s. 88; Terror polityczny s. 89; Surowo i przykładnie ukarani s. 90; Margines s. 90; Skąd mają pieniądze? s. 91; Rodowód s. 92; Bezrobocie, przestępczość, narkomania s. 92; Państwo ogólnonarodowe s. 93; Pomyślny s. 94; Dalszy s. 94; Humanistyczny s. 95; Komunista s. 96; Pranie mózgow s. 97; Działacz typu leninowskiego s. 96; Główne wydarzenie naszej ery s. 98; Wzajemne zaufanie s. 100; Odzyskanie niepodległości s. 101; Amnestia s. 102; Wolność słowa – przywilej i odpowiedzialność s. 103; Nieobyczajny wybryk s. 104; Dwa języki (1) s. 105; Obowiązek s. 106; Zapis s. 107; Zwalniać s. 107; Ożywiony s. 108; Robotnik s. 109; Nastroje kolejkowe 109; Aby Polska rosła w siłę, a ludzie żyli dostatniej s. 110; Cenzura s. 111; Prawo człowieka do życia w pokoju s. 112; Nieodpowiedzialne wystąpienie s. 113; Atak zimy s. 114; Hegemonizm s. 114; Separatystyczny s. 115; Destabilizacja s. 116; Obsesja pozytywności s. 117; Niepokorni s. 118; Na wieki – i nigdy inaczej s. 119; Rewolucja s. 120; Sprzeczne z prawem poczynania s. 120; Nowomowa jako język pisany s. 121; Rewolucja kwietniowa s. 122; Ograniczona pomoc radziecka s. 123; Ingerencja w wewnętrzne sprawy Afganistanu s. 123; Dalsza normalizacja s. 124; Zimnowojenny s. 125; Tak zwana sprawa Afganistanu s. 126; Protesty i oburzenie s. 126; Odprężenie 127; Wyzysk człowieka przez państwo s. 128; Ludobójcy spod znaku Pol-Pota s. 128; Efektywny s. 129; Wiosenne spotkania z filmem radzieckim s. 130; Rola automatyzmów w nowomowie s. 132; Mowa kolejkowa s. 134; Osobnicy, uzbrojeni ludzie s. 135; Zebranie Oddziału Warszawskiego Związku Literatów Polskich (5 maja) jako sytuacja retoryczna s. 135; W okolicach Warszawy s. 139; Księża patrioci s. 139; Pustka informacyjna s. 140; Fikcja bez granic s. 141; Mówić do strajkującego miasta s. 142; Strajk s. 144; Niepokoje społeczne s. 145; Trudna sytuacja na wybrzeżu s. 146; Mącić s. 146; Praca i odpowiedzialność s. 147; Nowomowa a kryzys społeczny s. 148; Kontrewolucja (1) s. 150; Razem z ludźmi pracy s. 151; Linia VI Zjazdu s. 152; Umowa społeczna (1) s. 153; Bez nowomowy s. 154; Zwrot s. 156; Wychodzić naprzeciw s. 156; Kontrola s. 157; Przywrócić wzajemne zaufanie s. 157; Robotnicza dyskusja s. 158; Było nam ostatnio bardzo ciężko s. 159; Wolne związki zawodowe s. 160; Siły antysocjalistyczne (1) s. 161; Straszak s. 162; Wystąpienie Prymasa Polski s. 163; Wolny – klasowy s. 164; Administracja s. 164; Odnowa s. 165; Szczerłość s. 166; Obywatelski

s. 167; Kto za nimi stoi s. 167; Sojusze nowego typu s. 168; Jasne stanowisko i dobra wola s. 169; Partia (1) s. 169; Gwarancje s. 170; Partia (2) s. 170; KOR, robotnicy i prawdziwi Polacy s. 171; Przyjąć do aprobowanej wiadomości s. 172; Robotnicy s. 173; Siły antysocjalistyczne (2) s. 174; Polak z Polakiem s. 174; Autentyczny, rzeczywisty, realny s. 175; Uspołecznienie środków produkcji s. 176; Płonne rachuby: o artykułach dla starszego brata s. 177; Oznaki i informacje s. 178; Klasa, partia i robole s. 178; Umowa społeczna (2) s. 180; Jedność s. 181; Pan s. 182; Pomoc s. 182; Solidarność (1) s. 183; Jak to nazwać? s. 184; Przywódca s. 184; Tak, ale s. 185; Propaganda sukcesu s. 186; Antybiurokratyczny s. 186; Niezależny samorządny (1) s. 187; Gorycz s. 188; Piec swoją pieczeń s. 188; Wypaczenia s. 189; Woluntaryzm s. 189; Katastrofa s. 190; Siły antysocjalistyczne (3) s. 191; Arogancki s. 192; Kryzys s. 193; Inflacja s. 193; Porozumienia s. 194; Ogniwo s. 195; Lekcja s. 195; Paraliż s. 196; Siłowy s. 197; Lepszy Kania niż Wania s. 198; Doły partyjne s. 199; Gasić towarzysza s. 199; Niezależny samorządny (2) s. 200; Socjalizm realnie istniejący s. 201; Gospodarz kraju s. 201; Naukowe podstawy s. 202; Pośrednicy s. 203; Technokraci s. 204; Rozliczać s. 205; Ingerować w wewnętrzne sprawy Polski s. 205; Opozycja demokratyczna s. 206; Święta krowa s. 207; Zupa na gwoździu s. 207; Inicjatywny s. 208; Dyskusji dość, dyskutujemy po męsku s. 208; Polityczny s. 209; Rząd dotrzymuje słowa s. 210; Strajk ostrzegawczy s. 211; Solidarność (2) s. 211; Nękanie strajkami s. 212; Machejek, październik 1980 s. 213; Kierownicza rola partii w państwie s. 214; Niezwykle s. 215; Niemoc, letarg s. 215; Wiarygodność (1) s. 215; Masy s. 216; Kosmopolici, nacjonałiści s. 217; Emocje s. 218; Prawda jest przeciwieństwem kłamstwa s. 218; Były pierwszy sekretarz s. 219; Głęboko przeżyłem s. 220; Twardy s. 220; Pykoza s. 221; Bez oklasków s. 222; Rozgoryczenie s. 222; Wytarte słowa s. 223; Szczerze (1) s. 223; Kredyt s. 224; Mądrość partii s. 224; Megalomania s. 225; Sterować s. 226; Postęp – opozycja s. 226; Sprawy, o których trzeba będzie zawsze pamiętać s. 227; Wartość najcenniejsza s. 227; Domowe problemy s. 229; Historyczny obowiązek s. 229; Obce fale radiowe s. 230; Są ludzie s. 232; Społeczny państwowy (1) s. 233; Nieodwracalny s. 234; Z inicjatywy NRD s. 234; Zachód wyznacza wiodącą rolę s. 235; Fundament wspólnego domu s. 236; Misja dziejowa s. 237; Własnymi siłami s. 238; Socjalizm – niepodległość s. 238; Socjalizm i sojusze s. 239; Normalizacja s. 240; Są granice, których przekroczyć nie wolno s. 240; Stabilizacja s. 241; Zdrowy rozsądek s. 241; Mówienie do góry s. 242; Kłeskowy s. 242; Żołnierski s. 243; Naprawa s. 243; Wysoka temperatura s. 244; Płotka s. 244; Socjalistyczny charakter odnowy s. 245; Rekomendacja s. 245; Uzurpatorzy s. 246; Mądrość zbiorowa wszystkich Polaków s. 247; Partia przemasza do rodaków s. 247; Zagrożenie s. 249; Fasadowość s. 250; Radosna twórczość s. 250; Pamiętamy s. 251; Napiszona frazeologia narodowa s. 251; Solidarność i poparcie s. 252; Obrona odnowy s. 253; Radykalizacja s. 254; W kieleckiej „Iskrze” s. 254; Ruch na szosach s. 255; Dorobek s. 256; Konsolidacja s. 257; Wypróbowany s. 257; PZPR zawsze z partią s. 257; Uniwersalne zasady socjalizmu s. 258; Klasowi przeciwnicy s. 259; Tragiczne wydarzenia s. 259; Słuszne robotnicze losy s. 260; Wszystkie seanse zarezerwowane s. 261; Sojusz robotniczo-chłopski s. 261; Socjalizm s. 262; Języki obce s. 263; Wyrwać antyso-

cialistyczne żądło s. 264; Dwuwładza s. 264; Dezintegracja s. 265; Neglizować s. 265; Mogą polegać na przyjaciółach s. 266; Socjalizm rozwinięty, socjalizm dojrzały s. 267; Reformy – reformizm s. 267; Anarchia i chaos s. 268; Decydent s. 269; Kompleksowy s. 270; Głębokie i wielkie s. 271; Klub dyskusyjny s. 271; Wyprowadzić z budynku s. 272; Tarcza pokoju i socjalizmu s. 273; Władze polityczne s. 273; Od pomyślności do katastrofy s. 274; Incydent s. 276; Odnowa/Od nowa s. 276; Twardogłowi s. 277; Ekstreмиści s. 277; Pełzająca kontrrewolucja s. 278; Zatrata busoli ideowej s. 278; Symboliczny s. 278; Rozwiązania siłowe s. 279; Ostatnia szansa s. 279; Dwa języki (2) s. 280; Przyrost szczerości i odwagi s. 281; Lewica – prawica s. 281; Generał armii s. 282; Führer KOR-u s. 283; Demonizować s. 284; Gierkowski s. 285; Nastroje insurekcyjne s. 285; Beton partyjny s. 286; Awanturńczy s. 287; Struktury – porozumienia s. 288; Służba narodowi s. 289; Limit s. 299; Tako rzecze Związek Radziecki s. 290; Braterska troska s. 291; Każdy, kto podniósł rękę s. 291; Katar i gruzlica s. 292; Straszliwy, złowieszczy sens s. 293; Granice zagwarantowane s. 294; Kaganiec demokracji s. 294; Gnojki polityczne s. 296; Sekretarz na miarę naszych czasów s. 296; Cofnąć pod względem ustrojowym s. 297; Pójść do partii s. 297; Pistolet strajkowy s. 298; Rządowy s. 298; Naukowy światopogląd s. 299; Trudne rozmowy z sojusznikami s. 300; Wiarygodność (2) s. 301; Rekomendować s. 301; Pierwsza dziesiątka s. 302; Skompromitować partię s. 303; Oczyszczać s. 303; Na miarę nadziei s. 303; Skierować wystąpienie s. 304; Język kołem się toczy s. 304; Język rewizjonizmu A.D. 1981 s. 305; Pustka słów s. 306; Czerwona burżuazja s. 307; Internacjonalistyczny s. 307; Przemawiać – Siwakiem s. 308; Dwie wiarygodności s. 309; Sztab s. 310; Piąta kolumna s. 311; Społeczeństwo bez prasy s. 312; „Solidarność” traci na popularności s. 312; Nowomowa i rozmowy polityczne s. 313; KOR, żółtko kontrrewolucyjna mina s. 314; Zmęczenie s. 315; Towarzysz Lis – pan Lis s. 316; Socjalista od roku 1906 s. 316; Komuno-faszystowski s. 317; Manipulacja s. 318; Hałastrza kontrrewolucyjnych polityków s. 319; Pluralizm s. 320; Masło zamiast armat s. 321; Rozstać się s. 322; Walka polityczna s. 322; Konfrontacja s. 323; Niewybredne ataki przeciwnika s. 324; Totalitarna dyktatura związku „Solidarność” s. 325; Nurt prawicowy – nurt robotniczy s. 326; Wolna gra s. 326; Temat s. 327; Samookreślanie się s. 327; Przeciwnostw mikstura s. 328; Odkomenderowany s. 329; Taczki s. 330; Kuglarze s. 330; Siły reakcyjne w partii s. 331; Konstytucyjne uprawnienia s. 332; Kontrrewolucja (2) s. 333; Zima s. 333; Leaderzy s. 334; Terroryzm strajkowy s. 335; Oskarżenie za s. 335; Polscy patrioci s. 336; Prawdziwi Polacy s. 337; Ekstrema s. 338; Ludzie niewiadomego pochodzenia s. 338; Kurdupel odnowy s. 340; Dobijanie własnego kraju s. 341; Partyjna sztuka interpretacji s. 342; Inicjatywa s. 343; Prowizorium systemowe s. 344; Społeczny/państwowy (2) s. 345; Zejźdźcie na ziemię s. 346; Zgromadzenie s. 347; Telewizja nie kłamie s. 348; Frymarczenie interesem narodowym s. 349; Dać swoją twarz s. 349; Solidaryzm społeczny s. 351; „Solidarność” – naród s. 352; Pismo o wyraźnie lewicowym charakterze s. 352; Paraliżować s. 353; Prawo jest łamane na każdym kroku s. 354; Ofiar nie było s. 354; Odblokowanie s. 355; Młode zapalone głowy s. 356; Dość s. 357; Figura wroga s. 358; W uczelni panuje spokój s. 359; Szczerze (2) s. 360; Rzucić na kolana s. 360;

Scenariusz s. 361; Porozumienie narodowe s. 362; Nie mówię, aby jątrzyć s. 363; Burżuazyjne idee i faszycyzacja s. 365; Przedłużające się ferie na koszt państwa s. 366; Podlizywał się władzy s. 366; Partia polityczna s. 367; Awanturnictwo polityczne s. 368; Puste słowa s. 369; Liberum veto s. 370; Izolacja s. 371; Chcemy spokoju s. 371; Dwa apele s. 372; Postscriptum s. 374.

550. Podręczny słownik terminów literackich / ..., [et al.]; pod red. Janusza Sławińskiego. – Warszawa: Open, 1993. – 285, [3] s.
Inne wyd. 586, 615, 643, 644, 675, 717, 763, 788, 827, 875, 972, 1162.

II

551. Białoszewskiego gatunki codzienne // W: Pisanie Białoszewskiego: szkice / pod red. ..., Zdzisława Łapińskiego. – Warszawa, 1993. – S. 144–151.
Przedruk: Polska genologia, Gatunek w literaturze współczesnej / pod red. Romualda Cudaka. – Warszawa, 2009. – S. 99–106.
552. Cztery szkice o propagandzie stanu wojennego // W: Primum philosophari: księga pamiątkowa Stefanowi Morawskiemu ofiarowana / pod red. Jolanty Brach-Czainy. – Warszawa, 1993. – S. 405–417.
553. Dzieło literackie wobec demokracji // *Polityka*, nr 50, dod. *Dodatek Kultura*. – 1993, nr 12, s. 2–3.
Przedruk [fragm.]: Literatura i demokracja / red. Marek Gumkowski. – Warszawa, 1995. – S. 37–45.
554. Gatunki literackie w muzyce // W: Inspiracje w muzyce XX wieku: filozoficzno-literackie, religijne, folklorem: materiały Ogólnopolskiej Konferencji Muzykologicznej 1–3 października 1993, Muzeum im. Anny i Jarosława Iwaszkiewiczów w Stawisku, Podkowa Leśna. – Warszawa, 1993. – S. 16–20.
555. Gombrowiczowska nadliteratura // *Teatr*. – 1993, nr 9, s. 11–12.
Przedruk: Szukanie głosu Gombrowicza / pod red. Doroty Kolano. – Radom, 2002. – S. 132–137.
556. Nowomowa // W: Współczesny język polski / pod red. Jerzego Bartmińskiego. – Wrocław, 1993. – S. 163–172. (Seria: Encyklopedia Kultury Polskiej XX Wieku. T. 2).
557. Potęga i słabość nowomowy. Odcinek 1. Notatki z lat 1977–1985 // *Odra*. – 1993, nr 1, s. 66–72.
558. Potęga i słabość nowomowy. Odcinek 2. Notatki z lat 1977–1985 // *Odra*. – 1993, nr 2, s. 53–58.
559. Potęga i słabość nowomowy. Odcinek 3. Notatki z lat 1977–1985 // *Odra*. – 1993, nr 3, s. 71–74.
560. Propaganda marcowa z perspektywy ćwierćwiecza // *Przegląd Historyczny*. – 1993, z. 3, s. 351–373.

561. Wiecowe gadanie // *Gazeta Wyborcza*. – 1993, nr 243, s. 14–15.

III

562. Co to jest muzyka? / Carl Dahlhaus, Hans Heinrich Eggebrecht; przeł. Dorota Lachowska; wstępem opatrzył Michał Bristiger. – Warszawa, 1992. – Rec.: Pytania zadawane muzyce // *Ruch muzyczny*. – 1993, nr 3, s. 6.
563. Nie szablą, lecz piórem: batalie publicystyczne II Rzeczypospolitej / pod red. Darii Nałęcz. – Warszawa, 1993. – Rec.: Pióro zamiast szabli // *Gazeta Wyborcza*. – 1993, nr 279, s. 10–11.

IV

564. Osož propaganda demokracií? // W: Súčasnosť mýtov a mýty súčasnosti: zborník z medzinárodnej konferencie, ktorá sa konala v dňoch 9. – 10. novembra 1993 v Budmericiach / [ed.: René Bílik]. – Bratislava, 1993. – S. 90–94.
565. Poetika i neliteraturnye teksty // *Slavânovedenie*. – 1993, nr 1, s. 35–43.

V

566. Pięciu: próba portretu zbiorowego // *Tygodnik Powszechny*. – 1993, nr 50, s. 1, 9. Wspomn.; Dot. badaczy: Jerzy Ziomek, Jerzy Kwiatkowski, Stefan Treugutt, Jan Józef Lipski, Roman Zimand.
567. Roman Zimand (16 listopada 1926 – 6 kwietnia 1992) // *Pamiętnik Literacki*. – 1993, z. 1, s. 263–269.
568. Stary krytyk mocno śpi [dyskusja] // *Nowa Fantastyka*. – 1993, nr 7, s. 69–71.
569. Szanowna Pani Redaktor // *Tytuł*. – 1993, nr 2, s. 231.
[List dot. artykułu Ziemowita Skibińskiego, pt.: „Tajemnica ze sztambucha” // *Tytuł*. – 1993, nr 1, s. 157; dot. „Poemat dla dorosłych” Adama Ważyka].
570. [Wypowiedź w ankiecie] „Polacy i Żydzi” // *Polska – Izrael*. – 1993, nr 1, s. 5.
[Nt. przyszłości stosunków polsko-żydowskich].
571. [Wypowiedź w ankiecie] Stulecie kinematografii – 20 najlepszych // *Kwartalnik Filmowy*. – 1993, nr 1, s. 145.

VI

572. Fundamentalista nie rozmawia / rozm. Agnieszka Herman // *Magazyn Literacki*. – 1993, nr 2, s. 27–29.
573. Między piórem a pałką / rozm. Sławomir Chojnacki i Paweł Rodak // *Rzeczpospolita*, nr 55, dod. *Plus – Minus*. – 1993, nr 7, s. 3.
574. Niezwykłe zwykłe / rozm. Janusz Majcherek. // *Teatr*. – 1993, nr 5, s. 4–6.

575. Nowomowa, bobowanie, wolność słowa / rozm. Halina Retkowska. // *Sztandar Młodych*. – 1993, nr 65, s. 3.
576. W każdym mieście – wiele miast (Z pisarzami o Warszawie) / rozm. Stefan Jurkowski // *Życie Codzienne*. – 1993, nr 30, s. 9.

VIII

577. Pisanie Białoszewskiego: szkice / pod red. ... i Zdzisława Łapińskiego. – Warszawa: Wydawnictwo IBL [Instytutu Badań Literackich], 1993. – 272, [2] s.

IX

578. Białe i czarne // *Arkusz*. – 1993, nr 18, s. 4.
579. Dwa charaktery współczesne [Miles gloriosus, Pani Helenka opowiada o swoich cierpieniach] // *Arkusz*. – 1993, nr 26, s. 4.
580. Małe szkice [Bywalcy, Futurolog, Korektor, Pani Młodziakowa wstąpiła do partii] // *Teatr*. – 1993, nr 7/8, s. 41.
581. Małe szkice [Don Juan w stanie spoczynku, Wielkie małe zdania, Błazeńskie słowa, Głośno myślę, O wirtuozach, O autorkach książek dla dzieci, Norwid? Monolog przewodniczki, Windą – do piekła] // *Tytuł*. – 1993, nr 1, s. 161–166.
582. Małe szkice [Dziadek do orzechów, Impas, Zmarłe cmentarze, Z opowieści zasłyszanych, Pielgrzym i dyktator, Utopia tatrzańska, Rozmówca, Trzy notatki z Muzeum Pergamońskiego] // *Tytuł*. – 1993, nr 4, s. 116–121.
583. Małe szkice [Moja matka odchodzi także w snach, Piżama i egzystencja, Rodzynki na śmietniku, Opowiadam... opowiadam..., Już skończyła się piękna pieśń bez słów, Powieść z życia wyższych sfer, Serenada w toalecie] // *Tytuł*. – 1993, nr 2, s. 115–119.
584. Małe szkice [Moje zdjęcie sprzed wieku, Zmiażdżony, Mądra kobieta, Niewierny Tomasz o historii, Bomba w Bombaju, Samozwańczy prorok, Dalsze ciągi, Operowa równość] // *Tytuł*. – 1993, nr 3, s. 135–139.

1994

I

585. Mity przebrane: Dionizos, Narcyz, Prometeusz, Marchołat, labirynt / ... [Wyd. 2]. – Kraków: Wydawnictwo Literackie, 1994. – 240, [3] s.
Zob. poz. 472.
Rec.: Lektury na weekend / Bugajczyk Robert // *Trybuna*. – 1994, nr 140, s. 15.
586. Podręczny słownik terminów literackich / ..., [et al.]; pod red. Janusza Sławińskiego. Wyd. nowe popr. – Warszawa: Open, 1994. – 285, [3] s.
Zob. poz. 550.

II

587. Aforyzm a slogan // W: En Slavist i humanismens tegn: festskrift til Kristine Heltberg / red. Per Jacobsen, Jørgen Steen Jensen, Runa Klukowska. – København, 1994. – S. 36–44. (Serie: Studier / Københavns Universitets Østeuropainstitut; 15).
588. „Jak ustalić w niebycie – byt ekonomiczny”. O „Pejzażu współczesnym” Bolesława Leśmiana // W: Wiary i słowa / pod red. Adama Poprawy i Andrzeja Zawady. – Wrocław, 1994. – S. 178–187.
589. Komentarze do „Pornografii” [posł.] // W: Pornografia. Wyd. 1 / Witold Gombrowicz. – Kraków, 1994. – S. 151–172.
Inne wyd. 681, 724, 918, 919, 954, 976, 1025, 1075.
590. Mowa: cytaty i aluzje // *Teksty Drugie*. – 1994, nr 3, s. 107–118.
591. Mowa w stanie oblężenia (część pierwsza) // *Kwartalnik Artystyczny*. – 1994, nr 2, s. 69–72.
592. Mowa w stanie oblężenia (część druga) // *Kwartalnik Artystyczny*. – 1994, nr 3, s. 73–77.
593. Pożegnanie // *Pamiętnik Literacki*. – 1994, z. 3, s. 175–178.
[Nt. historii działu przekładów *Pamiętnika Literackiego* z okazji jego zamknięcia].
594. „Póki słowa nie kłamią...”. O Zbigniewie Bieńkowskim 1913–1994 // *Polityka*, dod. *Kultura*. – 1994, nr 3, s. I–II.
595. PRL-owskie mity i realia // *Tygodnik Powszechny*. – 1994, nr 29, s. 5.
Przedruk: Spór o PRL / Marta Fik [i in.]; wstęp Piotr S. Wandycz. – Warszawa, 1996. – S. 37–42.
596. Upominam się o klasyków // *Notes Wydawniczy*. – 1994, nr 1, s. 34–35.

III

597. Lector in fabula: współdziałanie w interpretacji tekstów narracyjnych / Umberto Eco; przeł. Piotr Salwa. – Warszawa, 1994. – Rec.: Eco: tekst i czytelnik // *Gazeta Wyborcza*, nr 92, dod. *Gazeta o Książkach*. – 1994, nr 4, s. 9.
598. Pustelnik z Krakowskiego Przedmieścia / Andrzej Dobosz. – Warszawa, 1993. – Rec.: Dobosz warszawski // *Nowa Res Publica*. – 1994, nr 10, s. 38–41.

IV

599. From a Different Perspective / ..., transl. by Maya Peretz // *New Literary History*. – 1994, vol. 25, nr 4, s. 895–897.

VI

600. Język jest poza kłamstwem / rozm. Piotr Szewc // *Rzeczpospolita*. – 1994, nr 287, s. 6.

601. Nowomowa wiecznie żywa / rozm. Krzysztof Karwat // *Dziennik Zachodni*. – 1994, nr 93, s. 8.
602. Pięć pytań do prof. Michała Głowińskiego [rozm. Aleksandra Świetlik] // *Kwartalnik Artystyczny*. – 1994, nr 3, s. 137–138.
603. Po „Pamiętniku” / rozm. Janusz Majcherek // *Teatr*. – 1994, nr 11, s. 24–25. [Dot. spektaklu pt.: „Pamiętnik z powstania warszawskiego”, wg Mirona Białoszewskiego w Teatrze Powszechnym, Warszawa, 1994. Adaptacja i reż.: Waldemar Śmigasiwicz, scen. Maciej Preyer].
604. Rytuály demagogów / rozm. Alexandra Świetlik // *Przegląd Artystyczno-Literacki*. – 1994, nr 9/10, s. 4–5.
605. Strukturalizm, modernizm i cień marksizmu (Z Michałem Głowińskim rozmawia Anna Nasiłowska) / rozm. Anna Nasiłowska // *Teksty Drugie*. – 1994, nr 5/6, s. 5–16.

IX

606. Emil // *Arkusz*. – 1994, nr 7, s. 3.
Przedruk: Czarny rok ... czarne lata ... / oprac. i przypisami opatrzyła Wiktoria Śliwowska; słowo wstępne Wiktorii Śliwowskiej i Katarzyny Meloch; słowo końcowe Mariana Turckiego. – Warszawa, 1996. – S. 273–276.
607. Małe szkice [O patrzeniu w górę, Różne strony ciszy, Tylko jeden język, Poeta królestwa Albanii, Twarz, Lubię ryby, Ody, Oda do kundla] // *Tytuł*. – 1994, nr 1, s. 119–123.
608. Małe szkice [Powracające sny, Burzyciele świętyń, Badacz przestrzeni, Donosiciel, Powieść automatyczna, Bach w gotyku] // *Tytuł*. – 1994, nr 4, s. 145–150.
609. Małe szkice [Stare kobiety jadą na cmentarz, Wędrówki, Piach i woda, Portrety, Eufemizmy i historia, Biskup Kossakowski i Mitia Karamazow, Lekcja względności, Wyznania moralisty] // *Tytuł*. – 1994, nr 2, s. 151–157.
610. Małe szkice [W pałacu, Skąpy rycerz, Rufin, albo niemożność decyzji, Elegia Masseneta]. // *Teatr*. – 1994, nr 11, s. 40.
611. Małe szkice [Wychodzę po angielsku, W poczekalni u dentysty, Wielki pisarz dworski, Obrońca wartości, Przedwczesne nekrologi, Starsza pani czarno patrzy na świat, Stary aktor, Bachowski taniec śmierci, Przypisywane Mozartowi] // *Tytuł*. – 1994, nr 3, s. 173–179.
612. Pochód żałobny – 9 marca 1953 // *Tygodnik Powszechny*. – 1994, nr 24, s. 9.

1995

I

613. „Ferdynand” Witolda Gombrowicza / ... Wyd. 2. – Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1995. – 119, [1] s. (Seria: Biblioteka Analiz Literackich; 71). Zob. poz. 491.
614. Pismak 1863 i inne szkice o różnych brzydkich rzeczach / ... – Warszawa: Open, 1995. – 206 s.
- Rec.: Pojedynku z PRL-em ciąg dalszy / Bauer Zbigniew // *Twórczość*. – 1995, nr 10, s. 105–109; Brzydkie sprawy / Borkowska Grażyna // *Polityka – Kultura*. – 1995, nr 4, s. 7; Między mową a światem / Drzewucki Janusz // *Rzeczpospolita*. – 1995, nr 78, s. 6; [Fiałkowski Tomasz] // *Tygodnik Powszechny*. – 1995, nr 8, s. 13; Filolog w składzie makulatury / Jedlicki Jerzy // *Tygodnik Powszechny*. – 1995, nr 22, s. 7; Zabić pismaka? / Kofta Krystyna // *Nowe Książki*. – 1995, nr 6, s. 21; Norma i sens / Kowalczyk Andrzej Stanisław // *Nowa Res Publica*. – 1995, nr 11, s. 67; Archeologia języka / Makowski Adam // *Teksty Drugie*. – 1994, nr 5/6, s. 148–156; Same brzydkie rzeczy / Piasecki Marcin // *Gazeta Wyborcza*. – 1995, nr 44, s. 10.
- Spis treści: Pismak 1863 [podtyt.]: *Sobota drugi maja, ulica Rymarska – Historia nie-naturalna chudego literata – O pismactwie w ogólności – „Pisywał na Polaków” – Hipotetyczny ciąg dalszy* s. 5; Mowa i zło s. 39; LTI: totalitarny język ideologiczny (Wokół książki Victora Klemperera) s. 48; Marcowe fabuły (Rzecz o propagandzie roku 1968) [podtyt.]: *Zwykle i niezwykle – Wielki spisak – Budowanie stereotypu: agresja i handel – Niewdzięczny Żyd i miłośni Polak – Wielkie zastraszanie – Kilka słów o tradycji* s. 60; Zbrodnia indoktrynacji s. 95; Pawiany z Monachium (PRL-owska propaganda wobec Wolnej Europy) [podtyt.]: *Rozgłoszenia imienia Buczka – Uniwersalny symbol zła – Polacy z Monachium – Utajone Polemiki – Na samym dniu* s. 101; Humanistyka najmniejszego wysiłku s. 112; Życie po życiu (Mowa komunistyczna w postkomunistycznym społeczeństwie) s. 128; Style bycia, style mowy (Notatki z lat 1977 – 1985) [podtyt.]: *Rozkład komunikacji* s. 139; Retoryka rewolucji w społeczeństwie konserwatywnym s. 141; Język stanu wyjątkowego – język codzienny s. 142; Cenzura a język s. 143; Terror lewicowy a język komunizmu s. 146; Potęga i słabość słowa w systemie totalitarnym s. 146; Nowomowa a diglossia s. 149; Socjalistyczna sztuka wymyślenia s. 149; Rozmowa z urzędnikiem s. 151; Nowomowa, język potoczny, żargony s. 153; Żelazna miotła: Werblan 1958 – Werblan 1968 s. 154; Język rewolucji – język opozycji s. 157; Mały przepis na Bernsteina s. 159; Style bycia – style mowy s. 160; Trochę retrospekcji s. 164; Interes klasowy s. 165; Referat zjazdowy jako gatunek retoryczny s. 166; Dziewiąty Zjazd – próba charakterystyki językowej s. 168; Dyskurs ideologiczny partii – jesień 1981 s. 171; Propaganda a terror s. 174; Walki symboliczne s. 177; Podmiot niewiarygodny s. 180; Władza mówi o sobie s. 182; Sztuka insynuacji s. 185; Rama modalna w wypowiedzi propagandowej s. 187; Od populizmu do etatyzmu s. 189; Pisma pierwszych sekretarzy s. 191; Marchoń i nowomowa s. 193; Nowomowa czeska – nowomowa polska s. 194; Starzy komuniści i nowomowa s. 196. Nota bibliograficzna s. 199; Indeks osób s. 201.

615. Podręczny słownik terminów literackich / ..., [et al.]; pod red. Janusza Sławińskiego. Wyd. 6. – Warszawa: Open, 1995. – 285, [3] s.
Zob. poz. 550.

II

616. Das Leben nach dem Leben: die kommunistische Sprache in der postkommunistischen Gesellschaft // W: Die Sprache der Diktaturen und Diktatoren: Beiträge zum Internationalen Symposium an der Universität Erlangen vom 19. bis 22. Juli 1993 / hrsg. von Klaus Steinke. – Heidelberg, 1995. – S. 119–131.
617. Dzieło literackie wobec demokracji // W: Literatura i demokracja. Bezpieczne i niebezpieczne związki / [oprac. red. Marek Gumkowski]. – Warszawa, 1995. – S. 37–45.
618. Jest wielkim poetą // *Arkusze*. – 1995, nr 5, s. 1–2.
Przedruk: Opinia o twórczości poetyckiej Pani Wisławy Szymborskiej // *Poznańskie Studia Polonistyczne. Seria Literacka*. – 1995, nr 22, s. 11–14.
Przedruk: Radość czytania Szymborskiej: wybór tekstów krytycznych / oprac. Stanisław Balbus i Dorota Wojda. – Kraków, 1996. – S. 46–49.
619. Lekcja tradycji, lekcja czytania // *Polonistyka*. – 1995, nr 5, s. 263–264.
620. Mowa wojenna // *Przegląd Polityczny*. – 1995, nr 27/28, s. 64–69.
Fragm. książki: Mowa w stanie oblężenia: 1982–1985 / ... – Warszawa: Open, 1996. – S. 337.
621. O młodopolskiej krytyce literackiej – w największym skrócie // W: Stulecie Młodej Polski / studia pod red. Marii Podrazy-Kwiatkowskiej. – Kraków, 1995. – S. 309–318.
622. Polonistyczne drogi do niezależności // *Odra*. – 1995, nr 10, s. 46–55.
Przedruk: Wiedza o literaturze i edukacja / pod red. Teresy Michałowskiej, Zbigniewa Golińskiego i Zbigniewa Jarosińskiego. – Warszawa, 1996. – S. 30–43.
623. Polska literatura współczesna i paradygmaty symboliczne (1945–1995) // *Konteksty. Polska Sztuka Ludowa: antropologia kultury, etnografia, sztuka*. – 1995, nr 3/4, s. 134–140.
624. Stalin – czarodziej (O baśni totalitarnej) // *Polityka*, nr 20, dod. *Kultura*. – 1995, nr 5, s. 3.
625. Trzy młodopolskie manifesty literackie // *Pamiętnik Literacki*. – 1995, z. 2, s. 87–104.
[Nt. manifestów: „Confiteor” Stanisława Przybyszewskiego, „My młodzi” Stanisława Brzozowskiego, „Nie pieśń sen, lecz pieśń mocarza”. Tok energii w poezji polskiej – Cezarego Jellenty].
626. Władysław Gomułka jako krytyk teatralny // *Teatr*. – 1995, nr 10, s. 44–45.
627. Władza ludowa przemawia do pisarzy // *Gazeta Wyborcza*, nr 92, dod. *Gazeta Świąteczna*. – 1995, nr 116, s. 14–15.

Przedruk fragm. z: „Literatura i władza”, red. Bożena Wojnowska. – Warszawa, 1996.

Zob. poz. 651.

628. Wokół literatury. Półwiecze // *Sztandar Młodych*. – 1995, nr 237, s. 7.
[O piśmie „Twórczość”].

III

629. Dimitri Chostakovitch / Krzysztof Meyer. – Paris, 1994. – Rec.: Kijem go i marchewką // *Teksty Drugie*. – 1995, nr 6, s. 97–105.
630. Marcowa kultura: wokół „Dziadów”, literaci i władza, kampania marcową / Marta Fik. – Warszawa, 1995. – Rec.: Marcowe sploty // *Nowa Res Publica*. – 1995, nr 6, s. 69–72.

V

631. Powrót cenzury / Stanisław Jancecki // *Wprost*. – 1995, nr 38, s. 31.
[Zawiera wypowiedź M. G. dot. premiery filmu „Książdz”, reż. A. Bird, 1994].

VI

632. Gdzie jesteś, nowomowo? / rozm. Paweł Misior // *Gazeta Krakowska*, nr 250, dod. *Magazyn Piątek*. – 1995, s. 19.
633. Melogramat / ... i Jacek Kopciński / rozm. Janusz Majcherek // *Teatr*. – 1995, nr 11, s. 31–33.
634. Przełom nie nastąpił / rozm. Tomasz Markiewka // *Forum Akademickie*. – 1995, nr 7, s. 28–29.

IX

635. Agitatorzy // *Arkusz*. – 1995, nr 9, s. 6.
636. Czarna godzina // *Kwartalnik Artystyczny*. – 1995, nr 4, s. 129–132.
637. Małe szkice [Ikona?, W cmentarnym błędniku, Księga i beznadzieja, Ołówek, Plac Rybny w Ołomuńcu, Rokokowa dzikość (W hołdzie dla Rameau), Stary poeta, Język imperium] // *Tytuł*. – 1995, nr 2, s. 150–155.
638. Małe szkice [Księga kleksów, Monolog niejakiego Schlemihla..., Złodzieje snów, Trwanie bardzo długie, Cytaty nierozpoznane, Producent cytatów, Nienawistnik kocha koty] // *Tytuł*. – 1995, nr 3/4, s. 163–168.
639. Małe szkice [Radość życia, Żywoć człowieka higienicznego, Zgorzknienie, Podfilipski naszych czasów, Baltazar, albo wszechobecność wroga, Perfekcjonista] // *Tytuł*. – 1995, nr 1, s. 207–212.
640. Pani od matematyki // *Odra*. – 1995, nr 2, s. 75–79.
641. Uroczystość // *Kwartalnik Artystyczny*. – 1995, nr 3, s. 116–120.

1996

I

642. Mowa w stanie obłączenia: 1982–1985 / ... – Warszawa: Open, 1996. – 337 s.

Rec.: Mowa zdeprawowana / [Fiałkowski Tomasz] Lektor // *Tygodnik Powszechny*. – 1996, nr 25, s. 13; Nagroda Nike – finaliści / [Fiałkowski Tomasz] // *Tygodnik Powszechny*. – 1997, nr 39, s. 13; Na wszelki wypadek / Jastrzębski Jerzy // *Odra*. – 1997, nr 12, s. 132–134; Zapiski z martwego czasu / Michnik Adam // *Książki. Gazeta, dod. Gazeta Wyborcza*. – 1996, nr 8, s. 1; Zamiast powieści / Myszkowski Krzysztof // *Tygodnik Powszechny*. – 1996, nr 29, s. 13; Noc wronomowy / Piasecki Marcin // *Gazeta Wyborcza*. – 1996, nr 170, s. 8; [P.Ś.] // *Polonistyka*. – 1996, nr 10, s. 696; Były, dawny, tak zwany / Stefanowska Zofia // *Teksty Drugie*. – 1994, nr 5/6, s. 156–160; Zapiski z obłączonej mowy / Ulicka Danuta // *Nowe Książki*. – 1996, nr 10, s. 44–45.

Spis treści: Od autora s. 5; 1982: Pierwsze miesiące s. 7; Zajścia, ekscesy, awantury s. 40; Manipulowanie wiarą s. 41; Dewaluacja słów s. 42; Sztuka pełzania s. 44; List gończy s. 46; „Dyskusja” o związkach s. 47; Mała suita prokuratorska s. 49; Lewica s. 50; Rozczapierzone palce s. 52; Sztuka zatraskiwania drzwi s. 53; Pochwała przypisów s. 54; Matka Polka s. 55; Komunista w salonie s. 57; Sprawiedliwość społeczna s. 58; Na historycznym froncie s. 59; Ta okropna inteligencja s. 61; Lata siedemdziesiąte s. 63; Syjonistyczna mafia s. 65; Partyjny historyk s. 66; Emigracja wewnętrzna s. 68; Walka z symbolami: wojna krzyżowa s. 69; Ekstrema „Solidarności” s. 71; Administracja Reagana s. 72; Spekulacja i bogacenie się s. 73; Pod koniec sierpnia roku pamiętnego s. 74; Oskarżam s. 76; ZOMO s. 77; Walka o symbole: hymn, flaga, godło s. 78; „Trybuna Ludu” w dniu manifestacji s. 79; Propaganda po 31 sierpnia s. 83; Bohater s. 85; Górnik stołeczny s. 87; KOR s. 88; Propaganda a reakcje moralne s. 90; Demokracja wzbogacona s. 92; Demokracja wzbogacona – dopowiedzenie s. 94; Grupy inicjatywne s. 96; Lamenty kolaborantów s. 97; Nasze miejsce w partii s. 100; Partia – partia komunistyczna s. 101; Semantyka radziecka s. 102; Dwa programy s. 104; Niszczenie języka a podmioty mówiące s. 105; Nowe średniowiecze s. 106; Aktorzy i bojkot s. 108; Rok przełomu s. 110; Społeczeństwo polskie zasłużyło na zaufanie władz s. 111; Emeryt heroiczny s. 112; Wałęsa obraża Polaków s. 113. 1983: Głosy spod ziemi s. 116; Są decyzje s. 117; Aparatczyk skowyczy z nienawiści s. 118; Starzy i młodzi s. 120; Partia i literaci s. 122; Zorganizowana opinia społeczna s. 123; Bez aluzji s. 125; Patriotyzm s. 126; A la manière de Wanda Odolska s. 127; Dysonans s. 129; Brak godności s. 130; Realizm s. 132; Wymuszona decyzja s. 133; Ujęcie Józefa Pinióra s. 134; Wanna s. 136; Po 1 maja s. 137; Raj zagrożony s. 139; Dyskusja o historii s. 141; Język społeczeństwa – język władzy s. 142; Linia walki a porozumienia s. 144; Odrodzenie moralne s. 146; Przed przyjazdem papieża s. 147; Po wizycie Papieża s. 150; Nożownicy partyjno-literaccy s. 151; Sztuka pozorowania s. 154; Cytaty s. 155; Po uchyleniu stanu wojennego s. 157; Ujawniają się s. 158; Jankes z Gdańska s. 158; Wałęsiada s. 159; Zno-

wu wymuszona decyzja s. 161; Z myślą o przyszłości s. 162; Kampania nienawiści trwa s. 163; Tłumek, dzicz polityczna s. 164; Amerykańskie prowokacje s. 165; Ukryta, ale widoczna jak na dłoni s. 166; Realne sojusze s. 167; Państwo s. 168; Związek Literatów Polskich s. 168; Twórcy kultury – gośćmi żołnierzy s. 169; Nobel dla Wałęsy s. 170; Nobel dla Wałęsy – ciąg dalszy s. 172; Przed procesem KOR s. 173. 1984: Dwa cynizmy s. 175; Komunista s. 176; Z pozycji Kreona s. 177; Nieznośny Czaadajew s. 178; Święty Marks i wstrętny Tocqueville s. 180; Rytuał żałobny s. 181; Kod personalny komunizmu s. 183; Wymyślanie publiczności s. 184; O Szołochowie s. 185; Manifestacja politycznej jedności s. 187; Satelickie pisanie s. 188; Dożyliśmy czasów normalnych s. 189; Nastąpiły lata ciemności s. 190; Dobrowolny zakup masła s. 191; Farsa wyborcza s. 192; Bez nazwiska s. 192; Bliskie i serdeczne związki pisarzy Polski i ZSRR s. 193; Obowiązek partyjny s. 194; Osiągnięcia czterdziestolecia to rzetelna praca Polaków s. 195; Protest białostockich dziennikarzy s. 196; Idylla więzienna s. 197; O amnestii – w Sejmie s. 198; Robotnicy nie są od polemiki s. 200; USA contra Afganistan s. 201; Pozytywiści i komunistyczna teraźniejszość s. 202; Piękne czasy ZMP s. 204; Pismak s. 206; Narzucanie języka s. 207; Socporno, socastrologia s. 209; Cud gospodarczy s. 210; Jak się wybiera na Zachodzie? s. 211; Paszkwil na Bratkowskiego s. 212; Czterdzieści procesów na czterdziestolecie s. 214; Fety lipcowe s. 217; Korniki s. 218; Fety lipcowe – ciąg dalszy s. 220; Namiestnik w centrali s. 222; Dla Wrocławia s. 223; Promo w służbie socjalizmu s. 224; Nagonka na Lipskiego s. 225; O olimpiadzie s. 228; Generał do żołnierzy s. 229; Przeciw inteligentom, ku czci robotników s. 231; Banicja s. 233; Czytajcie ich, albowiem nie wiedzą co piszą s. 234; Heroiczny mit ubecji s. 237; Świadomość jest naszą siłą s. 240; Aluzje s. 241; Zmiana perspektywy s. 242; Nowe pomniki wdzięczności s. 244; Samorząd sterowany s. 245; Przebrany za milicjanta s. 245; Prowokacja s. 246; Wokół śmierci księdza Popiełuszki s. 248; Mordercy już bezpartyjni! s. 249; Państwo s. 249; Pogrzeb księdza Popiełuszki s. 251; Mówienie partyjne po zbrodni s. 252; Dyplomacja i symbole s. 255; Pastor spod Pittsburga s. 258; Kuroń dał głos s. 259; Awantury uliczne w Gdańsku s. 261; Anegdutki s. 262; Były, dawny, tak zwany s. 263; Partia i naród s. 264; Pogłębiać s. 265; Propaganda sukcesu – od nowa s. 266. 1985: Zagłuszanie procesu s. 267; Ubeckie słowa s. 269; Mniejsze zło s. 270; Oskarżeni oskarżają s. 271; Odzyskać Popiełuszkę s. 273; Konspiratorzy i podsądni s. 275; Inteligencja s. 277; Pragmatyczny s. 278; Wtargnąć s. 279; Nie podwyższono s. 279; Eufemizm i zbrodnia s. 280; Manipulowanie pytaniami s. 282; Sekretarz-korespondent s. 282; Wampiry przeciw socjalizmowi s. 283; Dobrodziejstwo amnestii s. 284; Wałęsa w błazna przemieniony s. 285; Światła lewica i ciemni irracjoniści s. 286; Konspiratorzy s. 288; Porozumienie s. 288; Amerykański łącznik s. 289; Antycypacje s. 290; Po fakcie s. 291; Na cudzy rachunek s. 293; Doktryna, dyrektywy i sytuacje mówienia s. 293; Język przeciw społeczeństwu s. 295; Rytuały s. 296; Wielkie redundancje s. 297; Ta postać s. 298; Dwa pochody s. 299; Jeden dzień antyamerykanizmu s. 299; Uwaga: PRL grozi s. 301; Bitbury s. 301; Bandyci s. 303; Więcej krzyku niż dyskusji s. 304; Przedmurze i pomost s. 306; Obcy s. 307; Portret polskiego

opozycjonisty według ministra Kiszczaka s. 308; „Intelektualiści” o inteligencji s. 310; Nic go nie łączy z polskością s. 312; Jubilat s. 313; Zatrzymano kolportera 314; „Kultura” s. 315; Technika rykoszetowa s. 316; Sprawozdania z procesu gdańskiego s. 317; Zbrodniczy Zachód s. 319; Proces polityczny s. 320; Propaganda na początku lata 1985 s. 321; Indeks osób s. 325.

643. Podręczny słownik terminów literackich / ... [et al.]; pod red. Janusza Sławińskiego. Wyd. 7. – Warszawa: Open, 1996. – 285, [3] s.

Zob. poz. 550.

644. Podręczny słownik terminów literackich / ... [et al.]; pod red. Janusza Sławińskiego. Wyd. 8. – Warszawa: Open, 1996. – 285, [3] s.

Zob. poz. 550.

II

645. Białoszewski: codzienność i teatr // *Teatr*. – 1996, nr 10, s. 11–15.

646. Jan Józef w Pałacu Staszica // W: Jan Józef – spotkania i spojrzenia: książka o Janie Józefie Lipskim / [zespół red. Alina Brodzka, et al.]. – Warszawa, 1996. – S. 67–70.

647. O dyskursie totalitarnym // W: O zagrożeniach i bogactwie polszczyzny / pod red. Jana Miodka. – Wrocław, 1996. – S. 241–245.

648. Paradoksy Jerzego Kwiatkowskiego // *Tygodnik Powszechny*. – 1996, nr 30, s. 12.

649. PRL-owskie mity i realia // W: Spór o PRL / Marta Fik, [et al.]. – Kraków, 1996. – S. 37–42.

650. „Spotykam go codziennie”... Bolesława Leśmiana trzy kategoryzacje świata // W: Językowa kategoryzacja świata / pod red. Renaty Grzegorzczukowej i Anny Pajdzińskiej. – Lublin, 1996. – S. 129–148. (Seria: „Czerwona Seria” Instytutu Filologii Polskiej UMCS; 8).

651. Wisława Szymborska. Literacka Nagroda Nobla 1996 // *Nowe Książki*. – 1996, nr 11, [2-a strona okł., 1].

652. Władza ludowa przemawia do pisarzy // W: Literatura i władza / red. Bożena Wojnowska. – Warszawa, 1996. – S. 115–129.

Materiały międzynarodowej konferencji „Literatura a władza”, zorganizowanej w grudniu 1994 roku z inicjatywy Instytutu Badań Literackich PAN, wspólnie z Wydziałem I Nauk Społecznych PAN i Polskim PEN Clubem.

653. Trzy wiersze o Mickiewiczu (Staff – Lechoń – Jastrun) // W: „W krainie pamiątek”. Prace ofiarowane profesorowi Bogdanowi Zakrzewskiemu w osiemdziesiątą rocznicę urodzin / pod red. Jacka Kolbuszewskiego. – Wrocław, 1996. – S. 427–435.

IV

654. „Ne puskat' proszłogo na samotniok”. „Kratkij kurs WKP(b)” kak mifičeskoje skazanije / ..., per. Konstantin Duszenko // *Novoe Literaturnoe Obozrenie*. – 1996, nr 22, s. 142–160.

V

655. [Notatka o powieści Piotra Bednarskiego „Błękitne śniegi”] // *Tygodnik Powszechny*, dod. *Kontrapunkt*. – 1996, nr 10, s. IV.
656. [Wypowiedź w ankiecie „Pytania na Nowy Rok”] / pytał Paweł Smoleński // *Gazeta Magazyn*, dod. do *Gazety Wyborczej*. – 1996, nr 51, s. 8–9.
657. [Wypowiedź] // *Wiadomości kulturalne*. – 1996, nr 31, s. 5.
[Nt. olimpiady w Atlancie].

VI

658. Pokazaliśmy języki nowomowie / rozm. Marcin Karłowski // *Życie*. – 1996, nr 41, s. 16.

IX

659. Autobiografia [Zaokienne widoki, Głupi Zdzisio, Gazeciarz, Siwek, Od warsztatów do MHD] // *Teksty Drugie*. – 1996, nr 1, s. 175–188.
Januszowi Majcherkowi.
660. Balbinka // *Arkusze*. – 1996, nr 4, s. 12–13.
661. Ciastko // *Kwartalnik Artystyczny*. – 1996, nr 2, s. 126–127.
662. Długi // *Odra*. – 1996, nr 9, s. 28–36.
663. Don Juan – żałobnik // *Teatr*. – 1996, nr 11, s. 53.
664. [Końcówka: fragment książki] // *Tygodnik Powszechny*. – 1996, nr 42, s. 5.
665. Małe szkice [Czarna odyseja, Całkiem serio, Oblicze Boga, Letnie parasole, Sklepikarz, Esteta, Rządząca na opak wywrócona] // *Tytuł*. – 1996, nr 4, s. 185–190.
666. Małe szkice [Moja science fiction, Sen śniłem..., Przepraszanie Albigenów, Zdanie niemożliwe, Ciotki rewolucji, Konspirator, Człowiek kiczowy] // *Tytuł*. – 1996, nr 3, s. 141–146.
667. Małe szkice [Ten dzień, O dziwieniu się, Okrutne słowa, Skąd pierwsze gwiazdy..., Wizyta w czas burzy, Wilcze futro, Hibernacja, Prawdziwi] // *Tytuł*. – 1996, nr 1/2, 172–176.
668. Opowiadania [Profesor marksizmu, Misjudeja] // *Akcent*. – 1996, nr 1, s. 10–18.
669. Samobójstwo dziadka // *Kwartalnik Artystyczny*. – 1996, nr 1, s. 105–108.
670. To ja zabiłem Pana Jezusa // *Kwartalnik Artystyczny*. – 1996, nr 3, s. 108–114.
671. W niedzielne przedpołudnie // *Nowa Res Publica*. – 1996, nr 12, s. 15–19.

672. Willa na Odolańskiej // *Kwartalnik Artystyczny*. – 1996, nr 4, s. 188–192.

1997

I

673. Ekspresja i empatia: studia o młodopolskiej krytyce literackiej / ... – Kraków: Wydawnictwo Literackie, 1997. – 408 s. (Seria: Syntezy, Analizy, Zbiory).

Rec.: Nowa lektura krytyki literackiej Młodej Polski / Gutowski Wojciech // *Kwartalnik Artystyczny*. – 1997, nr 2, s. 157–160; Świat młodopolskiej krytyki / Gutowski Wojciech // *Teksty Drugie*. – 1998, nr 4, s. 105–115; Kopec Zbigniew // *Poznańskie Studia Polonistyczne. Seria Literacka*. – 1997, t. 4, s. 331; (m) // *Śląsk*. – 1997, nr 5, s. 78; Krytyka po młodopolsku / Krassowski Maciej // *Wiadomości Kulturalne*. – 1997, nr 10, s. 21; R.K. // *Literatura*. – 1997, nr 3, s. 59; O młodopolskiej (i nie tylko) krytyce literackiej / Strzyżewski Mirosław // *Tytuł*. – 1998, nr 3, s. 179–189; Przekrój i zbliżenia młodopolskiej krytyki literackiej / Strzyżewski Mirosław // *Twórczość*. – 1997, nr 10, s. 114–117; Dyskurs historycznoliteracki / Ulicka Danuta // *Nowe Książki*. – 1997, nr 6, s. 15.

Spis treści: Od Autora s. 5; *Młodopolska krytyka literacka – wprowadzenie* s. 7: 1. Uwagi wstępne s. 7; 2. Punkty wyjścia i ewolucje s. 13; 3. Młodopolski ekspresyvizm s. 28; 4. Od ekspresjonizmu do hermeneutyki s. 62; 5. Reguła minimum terminologicznego s. 97; 6. Problem gatunków s. 117; 7. Portret literacki s. 128; 8. Wobec nowych form kultury s. 141; 9. Kształtowanie kanonu s. 151. *Intertekstualność w młodopolskiej krytyce literackiej* s. 156: 1. Ustalenia ogólne s. 156; 2. Mowa pozornie zależna w krytyce s. 158; 3. Utożsamienie i aktualizacja s. 177; 4. Intertekstualność a wartościowanie s. 184; 5. Intertekstualność jako problem interpretacji s. 188. *Wartościowanie w młodopolskim dyskursie krytycznoliterackim* s. 193: 1. Krytyka – domena ocen s. 193; 2. Trzy typy wartościowania s. 196; 3. Ekspresja a wartościowanie s. 204; 4. Wartościowanie bezpośrednie i pośrednie s. 209; 5. Miejsce wartościowania w dyskursie krytycznym s. 213; 6. Analizy [podtyt.]: A. Stanisław Brzozowski: „Leopold Staff »Skarb« – tragedia w trzech aktach” s. 217, B. Ignacy Matuszewski: „Wacław Berent »Próchno«” s. 223, C. Bolesław Leśmian: „Leon Choromański »Zuzanna«” s. 227; 7. Wartościowanie wobec tendencji epoki s. 231; *Trzy młodopolskie manifesty literackie* s. 237: 1. Wyznacznik manifestu jako gatunku s. 237; 2. *Confiteor* Przybyszewskiego s. 246; 3. *My młodzi* Brzozowskiego s. 252; 4. *Pieśń mocarza* Jellenty s. 259; *Wielka parataksa. O budowie dyskursu w „Legendzie Młodej Polski” Stanisława Brzozowskiego* s. 265: 1. Jak to dzieło interpretować? s. 265; 2. Pierwsze lektury *Legendy* s. 270; 3. Zestawienia, pierwsze plany, narastanie s. 275; 4. Aforyzmy, monologi wewnętrzne, retoryka s. 285; 5. Nauczyciel, pamflicista, hermeneuta s. 290; 6. Dzieło w wiecznym toku s. 298; *Konstelacja „Wyzwolenia”* s. 306: 1. Jedno dzieło – kilkadziesiąt omówień s. 306; 2. Od Chmielowskiego do Lacka s. 311; 3. Tęsknota za jednoznacznością s. 321; 4. Krytycy i maski s. 327; 5. Kim jest Konrad? s. 338; 6. Wobec romantyzmu, wobec Młodej Polski s. 343; 7. Kategorie, formalne

- w interpretacji *Wyzwolenia* s. 347; 8. Monografie, broszury, recenzje s. 350; 9. Konstelacja *Wyzwolenia* – konstelacja *Oziminy* s. 355; *Portret krytyka: Ostap Otwin* s. 359: 1. Wokół Ibsena i Wyspiańskiego s. 360; 2. Teoretyk powieści s. 371; 3. Interpretator liryki s. 376; 4. „Krytyka problematyzuje literaturę” s. 390; *Nota bibliograficzna* s. 398; *Indeks osób* s. 399.
674. Narracje literackie i nieliterackie / ... – Kraków: Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych „Universitas”, cop. 1997. – 312 s. (Seria: Prace wybrane Michała Głowińskiego / pod red. Ryszarda Nycza; t. 2. Klasycy Współczesnej Polskiej Myśli Humanistycznej).
675. Podręczny słownik terminów literackich / ..., [et al.]; pod red. Janusza Sławińskiego. Wyd. 10 zm., nowe, popr. i rozszerz. – Warszawa: Open, 1997. – 350 s.
Zob. poz. 550.
676. Powieść młodopolska. Studium z poetyki historycznej / ... Wyd. 2. – Kraków: Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych Universitas, 1997. – 333, [3] s. (Seria: Prace wybrane Michała Głowińskiego / pod red. Ryszarda Nycza; t. 1. Klasycy Współczesnej Polskiej Myśli Humanistycznej).
Zob. poz. 174.
Rec.: Klasyki Głowiński / (Iż) // *Wiadomości Kulturalne*. – 1997, nr 44, s. 21; M.K. // *Literatura*. – 1997, nr 12, s. 60.

II

677. Antyfona, czterdzieści cztery i towary zwyczajne // W: Nie tylko o Norwidzie / red. Jolanta Czarnomorska, Zbigniew Przychodniak, Krzysztof Trybuś. – Poznań, 1997. – S. 15–21. (Seria: Prace Komisji Filologicznej – Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk t. 38).
678. Co się stało z teorią dramatu (w Polsce)? // *Teatr*. – 1997, nr 3, s. 24–28. [Nt. nieobecności dramatu w badaniach teatrologów i literaturoznawców; tekst referatu wygłoszonego na sesji „Drogi nieobecny”, Błażejewko 1996].
679. Dzień Ulissesa // W: Kultura staropolska – kultura europejska: prace ofiarowane Januszowi Tazbirowi w siedemdziesiątą rocznicę urodzin / [kom. red. Stanisław Bylina, et al.]. – Warszawa, 1997. – S. 21–26.
680. Gombrowicz a Brzozowski // *Teksty Drugie*. – 1997, nr 1/2, s. 47–62.
681. Komentarze do „Pornografii” [posł.] // W: Pornografia / Witold Gombrowicz. – Kraków, 1997. – S. 151–170.
Zob. poz. 589.
682. Mówienie niestosowne // *Życie*. – 1997, nr 100, s. 11.
[O zmianach we współczesnej polszczyźnie].
683. O baśni totalitarnej. Stalin – czarodziej // W: Andersen – baśń wobec świata: materiały z sesji literackiej. Gdańsk, 21–22 kwietnia 1995 roku / [oprac. red. tekstów Maryla Hempowicz]. – Gdańsk, 1997. – S. 76–81.

684. O mówieniu cynicznym // *Etyka*. – 1997, nr 30, s. 17–24.
685. Opinia o twórczości naukowej Profesora Henryka Markiewicza // W: Nadanie Henrykowi Markiewiczowi tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Gdańskiego: Gdańsk-Oliwa dnia 17 października 1996 roku / Uniwersytet Gdański. – Gdańsk, 1997. – S. 37–41.
686. Zwierciadło na bezdrożach (Ryszarda Kapuścińskiego sztuka reportażu) // *Rzeczpospolita*, nr 244, dod. *Plus – Minus*. – 1997, nr 42, s. 15.

III

687. Janusz Korczak – Man of Letters [recenzja] / ..., tłum. Aleksandra Rodzińska // *Dialogue and Universalism*. – 1997, nr 9/10, s. 75–77.
688. Krzyżówka / Anita Janowska. – Wrocław, 1996. – Rec.: Andrzej i Halina: książki Anity Janowskiej to literatura autentyku // *Gazeta Wyborcza*. – 1997, nr 20, s. 15.
689. Requiem z ptakami / Adriana Szymańska. – Wrocław, 1996. – Rec.: Treny, erotyki... // *Przegląd Powszechny*. – 1997, nr 10, s. 98–102.

IV

690. Emil / ... // W: *Schwarze Jahre: Zeugen des Holocaust erinnern sich / vorw. von Władysław Bartoszewski; aus dem Polnischen von Karin Wolff*. – Leipzig, 1997. – S. 247–252. (Serie: Reclam-Bibliothek; Bd. 1602).

V

691. Dwa końce wieku: podobieństwa i różnice [głos w dyskusji: Kilka zdań o końcu wieku] // *Dekada Literacka*. – 1997, nr 10/11, s. 1, 6–11.
692. Po co piszę? [wypow.] // *Kwartalnik Artystyczny*. – 1997, nr 1, s. 6–7.
693. [Wypowiedź] // *Gazeta Wyborcza*. – 1997, nr 247, s. 13.
[Nt. znaczenia serii wydawniczej „Nike”].

VI

694. Esej – gatunek liberalny / rozm. Piotr Szewc // *Rzeczpospolita*, nr 155, dod. *Plus Minus*. – 1997, nr 27, s. 14.
695. Martwy język / rozm. Michał Cichy // *Gazeta Wyborcza*, nr 241, dod. *Kultura*. – 1997, nr 41, s. 13.
696. Między nowym totalizmem a nihilizmem aksjologicznym / rozm. Agnieszka Magdziak-Miszewska // *Więź*. – 1997, nr 2, s. 14–19.
[O dzisiejszej nowomowie].
Przedruk: *Gazeta Wyborcza*. – 1997, nr 32, s. 3; *Gazeta Wyborcza*, dod. *Gazeta Świąteczna*. – 1997, nr nr 33, s. 4.

697. Nowomowa dzisiaj (2) / rozm. Agnieszka Magdziak-Miszewska // *Gazeta Wyborcza*. – 1997, nr 33, s. 4.
698. Wstęp do narratologii / not. Beata Kubica // *Indeks – Pismo Uniwersytetu Opolskiego*. – 1997, nr 4, s. 30–31.

VIII

699. Poezja polska okresu międzywojennego: antologia. / wybór i wstęp ... i Janusz Sławiński; przypisy oprac. Janusz Stradecki. Wyd. 2 przejrz. – Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1997. – CXXXI, [1], 722 s. (Seria: Biblioteka Narodowa. Seria 1; nr 253).
Zob. poz. 450.

IX

700. Ekspansywna mama // *Charaktery*. – 1997, nr 5, s. 35–36.
Słowa, słowa, słowa – cykl felietonów na tematy językowe.
701. Historia pewnego przymiotnika // *Charaktery*. – 1997, nr 4, s. 11.
Słowa, słowa, słowa – cykl felietonów na tematy językowe.
702. Książki, których nie czytałem za młodu // *Dekada Literacka*. – 1997, nr 6/7, s. 5, 7.
703. Kurcze // *Charaktery*. – 1997, nr 11, s. 36.
Słowa, słowa, słowa – cykl felietonów na tematy językowe.
704. Kwadrans spędzony w cukierni // *Odra*. – 1997, nr 9, s. 48–50.
705. Nowe słówko // *Charaktery*. – 1997, nr 9, s. 35.
Słowa, słowa, słowa – cykl felietonów na tematy językowe.
706. Podstępne przymiotniki // *Charaktery*. – 1997, nr 10, s. 35.
Słowa, słowa, słowa – cykl felietonów na tematy językowe.
707. Polskojęzyczne // *Charaktery*. – 1997, nr 7, s. 35.
Słowa, słowa, słowa – cykl felietonów na tematy językowe.
708. Rudy Jasio // *Kwartalnik Artystyczny*. – 1997, nr 1, s. 97–100.
Przedruk: *Słowo Żydowskie*. – 1997, nr 9, s. 21–22.
709. Sekretarka stanu // *Charaktery*. – 1997, nr 8, s. 35.
Słowa, słowa, słowa – cykl felietonów na tematy językowe.
710. Szkice podróżne (I) // *Kwartalnik Artystyczny*. – 1997, nr 4, s. 190–197.
711. Śmierć siostry Longiny // *Kwartalnik Artystyczny*. – 1997, nr 2, s. 55–58.
712. Środki // *Charaktery*. – 1997, nr 6, s. 38.
Słowa, słowa, słowa – cykl felietonów na tematy językowe.
713. Ułamki z getta // *Tygodnik Powszechny*. – 1997, nr 18, s. 8.
714. Wyjście // *Nowe Książki*. – 1997, nr 9, s. 72–73.
[Fragm. z książki „Czarne sezony”].

715. [Z cyklu „Z szuflady pisarza”: Cztery fragmenty „Kończówki”] // *Nowe Książki*. – 1997, nr 1, s. 71–72.

1998

I

716. Dzieło wobec odbiorcy: szkice z komunikacji literackiej / ... – Kraków: Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych „Universitas”, cop. 1998. – 423, [1] s. (Seria: Prace wybrane Michała Głowińskiego / pod red. Ryszarda Nycza; t. 3 *Klasyki Współczesnej Polskiej Myśli Humanistycznej*).
717. Podręczny słownik terminów literackich / ..., [et al.]; pod red. Janusza Sławińskiego. Wyd. 11 zm. – Warszawa: Open, 1998. – 350 s.
Zob. poz. 550.
718. Słownik terminów literackich / ..., [et al.]; pod red. Janusza Sławińskiego. Wyd. 3 poszerz. i popr. – Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1998. – 706 s. (Seria: *Vademecum Polonisty*).
Zob. poz. 290.
719. Zaświat przedstawiony. Szkice o poezji Bolesława Leśmiana / ... Wyd. 2. – Kraków: Universitas, 1998. – 362, [1] s. (Seria: Prace wybrane Michała Głowińskiego / pod red. Ryszarda Nycza; t. 4. *Klasyki Współczesnej Polskiej Myśli Humanistycznej*).
Zob. poz. 364.

II

720. Cieśla – demiurg (O „Chałupie” Bolesława Leśmiana) // *Roczniki Humanistyczne*. – 1998, T. 46, nr 1, s. 429–435.
721. Głosy // *Teksty Drugie*. – 1998, nr 3, s. 169–172.
722. Kanony literackie: od socrealizmu do pluralizmu // *Odra*. – 1998, nr 10, s. 37–47.
723. Kilka uwag o modzie (w życiu umysłowym) // *Czas Kultury: kultura, literatura, filozofia*. – 1998, nr 4, s. 8–10.
724. Komentarze do „Pornografii” [posł.] // *W: Pornografia / Witold Gombrowicz*. – Kraków, 1998. – S. 151–170.
Zob. poz. 589.
725. Krytyka, towarzysząca literatury // *Znak*. – 1998, nr 7, s. 29–38.
726. Marzec po marcu // *W: Marzec 1968: trzydzieści lat później: materiały konferencji zorganizowanej pod patronatem Prezydenta m.st. Warszawy przez Instytut Historyczny UW, Instytut Studiów Politycznych PAN oraz Żydowski Instytut Historyczny przy współpracy Wydawnictwa Naukowego PWN SA na Uniwersytecie Warszawskim 6 i 7 marca 1998 r.; T.*

1. Referaty / pod red. Marcina Kuli, Piotra Osęki i Marcina Zaremby. – Warszawa, 1998. – S. 252–260.
727. O krytyce prokuratorskiej // W: Pośród spraw publicznych i teatralnych: Marcie Fik przyjaciele, koledzy, uczniowie / pod red. Marii Napiontkowej i Joanny Krakowskiej-Narożniak. – Warszawa, 1998. – S. 165–172.
728. Szymborska i krytycy. Kilka uwag na początek // *Teksty Drugie*. – 1998, nr 4, s. 177–199.
[Dot. opracowań o twórczości W. Szymborskiej opublikowanych w latach 1996–1997].
729. Wisławy Szymborskiej ballada o Zagładzie // W: Lustra historii. Rozprawy i eseje ofiarowane Profesor Marii Żmigrodzkiej z okazji pięćdziesięciolecia pracy naukowej / pod red. Marii Kalinowskiej i Elżbiety Kiślak. – Warszawa, 1998. – S. 183–189.

III

730. Glenn Gould czyli Sztuka fugi / Stefan Rieger. – Gdańsk, 1997. – Rec.: Portret antywirtuoza // *Nowa Res Publica*. – 1998, nr 11, s. 14–18.

IV

731. Metodi di analisi letteraria nel novecento / trad. Luigi Marinelli // *Ricerche Slavistiche*. – 1998/1999, vol. 45–46, s. 171–195.

V

732. „... nie słowami pochłaniam życie” // *Tygodnik Powszechny*. – 1998, nr 46, s. 15.
Laudacja z okazji przyznania Urszuli Kozioł nagrody Polskiego PEN-Clubu za 1998 r.
733. Dwie twarze [wypowiedź] // *Wprost*. – 1998, nr 7, s. 86.
[Nt. roli Andrzeja Szczypiorskiego w polskim życiu intelektualnym i społecznym z okazji 70. ur. pisarza; oprac.: Małgorzata Czarnecka, Wiesław Kot].
734. List do redakcji // *Ruch Muzyczny*. – 1998, nr 3, s. 4.
[Dot. wypowiedzi Mirosława Perza nt. wykonania Bacha].
735. [Wypowiedź bez tytułu – Dyskusja] // W: Do i od socjalizmu: dwa przełomy w ciągu półwiecza w Polsce: praca zbior. / pod red. Andrzeja Sicińskiego. – Warszawa, 1998. – S. 181–186.
736. [Wypowiedź w ankiecie „Dzieła najważniejsze”] // *Tygodnik Powszechny*, dod. *Kontrapunkt*. – 1998, nr 4/5, s. 4.

VI

737. Jaka piękna ta Romka / rozm. Wojciech Staszewski // *Gazeta Wyborcza*. – 1998, nr 93, s. 4.

738. Nielegalni, ale nie obcy / rozm. Dominika Wielowieyska // *Gazeta Wyborcza*. – 1998, nr 255, s. 2.
739. O kłamstwie w języku // W: *Rozmowy na koniec wieku. Seria 2 / rozm. prowadzą Katarzyna Janowska, Piotr Mucharski*. – Kraków, 1998. – S. 161–174.

IX

740. Budujemy kapitalizm // *Charaktery*. – 1998, nr 2, s. 37.
Słowa, słowa, słowa – cykl felietonów na tematy językowe.
741. Czarne sezony / ... – Warszawa: Open, 1998. – 182 s. (Seria: Biblioteka „Kwartalnika Artystycznego”).
Rec.: Targowisko nowości / Cichy Michał // *Gazeta Wyborcza*. – 1998, nr 120, s. 17; Czarne sezony / Dobosz Andrzej // *Tygodnik Powszechny*. – 1999, nr 23, s. 6; Dzieciństwo, wojna, Zagłada / [Fiałkowski Tomasz] Lektor // *Tygodnik Powszechny*. – 1998, nr 27, s. 13; Odpowiedzialność / Kajewski Piotr // *Odra*. – 1999, nr 7/8, s. 104–105; Adres po tamtej stronie / Kowalczyk Andrzej Stanisław // *Nowa Res Publica*. – 1998, nr 7/8, s. 103–104; „Nie zajmują mnie światy możliwe...” / Krawczyńska Dorota // *Midrasz*. – 1998, nr 9, s. 52; Wyjście z piwnicy / Leociak Jacek // *Plus Minus*. – 1998, nr 22, s. 15; Wielkie i mniejsze prozy Głowińskiego / Łukasiewicz Jacek // *Nowe Książki*. – 1998, nr 9, s. 50–51; Muszę opowiedzieć... / Madejski Jerzy // *Pogranicza*. – 1998, nr 4, s. 117–120; Czarne sezony / Matuszewski Ryszard // *Więź*. – 1998, nr 8, s. 207–211; Zagłada w świetle rozumu chłopięcego / Nowak Leszek // *Czas Kultury*. – 1999, nr 3, s. 97–99; [recenzja] / Rappaport Gilbert C. // *Acta Sueco-Polonica*. – 2000, nr 8/9, s. 159–164; [recenzja] / Rappaport Gilbert C. // *Polin*. – 2001, t. 14, s. 408–413; Czarne sezony / Rostropowicz Clark Joanna // *Przegląd Polski = Polish Review: tygodnik społeczno-literacki*. – 1999, nr 22, s. 6; Tożsamość i pamięć / Rżany Rafał // *Nowa Okolica Poetów*. – 1999, nr 2, s. 205–206; Gruda traumy / Szczuka Kazimiera // *Książki. Gazeta*. – 1998, nr 6, s. 6; Najważniejsze doświadczenie życia / Święch Jerzy // *Arkusze*. – 1999, nr 2, s. 11–12; Obowiązek pamięci / Tomasiak Wojciech // *Kwartalnik Artystyczny*. – 1998, nr 3, s. 242–243; Gorzkie świadectwo / Wilczek Piotr // *Śląsk*. – 1998, nr 8, s. 74; Po obu stronach muru / Zapert Tomasz Zbigniew // *Życie*. – 1998, nr 122, s. 7; Przemysleniami powracając do lat dzieciństwa / Żółciński Tadeusz J. // *Słowo Żydowskie = Dos Jidisze Wort*. – 1998, nr 12, s. 17.
- Inne wyd. 778, 914, 1115, 1268.
- Spis treści: Ułamki z getta s. 9; Ciastko s. 21; Emil s. 24; Samobójstwo dziadka s. 29; Fasola i skrzypce s. 34; Wyjście s. 40; Długi s. 45; Czarna godzina s. 60; Szczere wieczorne rozmowy s. 68; Willa na Odolańskiej s. 75; Dom pod orłami s. 83; Kwadrans spędzony w cukierni s. 91; Rudy Jasio s. 97; Śmierć siostry Longiny s. 102; W niedzielne przedpołudnie s. 109; Wesz na berecie, ornat, buty s. 124; Misjudeja s. 137; To ja zabiłem Pana Jezusa s. 144; Książki, których nie czytałem za młodu s. 156; „I Niemcy są ludzie” s. 165.
742. Liberalizm // *Charaktery*. – 1998, nr 4, s. 33.

Słowa, słowa, słowa – cykl felietonów na tematy językowe.

743. Major Bieżanecw // *Kwartalnik Artystyczny*. – 1998, nr 2, s. 155–159.
744. Małe szkice [Błądzą i jestem..., Miejsce mityczne, Budowniczy systemu, Zadowolonek, Kotka i Narcyz, Oda do torby (na ramieniu)] // *Tytuł*. – 1998, nr 1, s. 200–203.
745. Marcyś // *Akcent*. – 1998, nr 1/2, s. 46–52.
746. Mowa pełna nienawiści // *Charaktery*. – 1998, nr 5, s. 36.
Słowa, słowa, słowa – cykl felietonów na tematy językowe.
747. My z lat trzydziestych // *Przegląd Polityczny*. – 1998, nr 36, s. 100–105.
Charakterystyka pokolenia w cieniu przemian politycznych.
748. Ośrodku // *Kwartalnik Artystyczny*. – 1998, nr 4, s. 185–189.
749. Pan Mucha // *Nowe Książki*. – 1998, nr 6, s. 74–75.
750. Pasjonaci i epitety // *Charaktery*. – 1998, nr 3, s. 33.
Słowa, słowa, słowa – cykl felietonów na tematy językowe.
751. Przemówił wódz // *Gazeta Wyborcza*, nr 232, dod. *Gazeta Świąteczna*. – 1998, s. 26.
752. Przywidzenia i figury: małe szkice 1977–1997 / ... – Kraków, Wydawnictwo Literackie, 1998. – 147 s.
Rec.: Uwalniająca samotność / Cichy Michał // *Gazeta Wyborcza*. – 1998, nr 149, s. 21;
Wielkie i mniejsze prozy Głowińskiego / Łukasiewicz Jacek // *Nowe Książki*. – 1998, nr 9, s. 50–51; Przywidzenia i figury / Rogala Agnieszka // *Akcent*. – 1998, nr 4, s. 140–135.
Spis treści: SNY I PRZYWIDZENIA: Klatka z węzłem i ze mną s. 5; Śmietnik w Salamance s. 5; Dziadek do orzechów s. 6; Czarna odyseja s. 7; Wywiozą cię do Treblinki s. 7; Moja Matka odchodzi także w snach s. 8; Księga i beznadzieja s. 8; W okolicy dworca s. 9; Piach i woda s. 10; Sen śniłem... s. 10; Wędrówki s. 11; W poczekalni u dentysty s. 12; Całkiem serio s. 13; Moja science fiction s. 13; Portrety s. 14; Ikona? s. 15; Księga kleksów s. 15; Sen grudniowy (1) s. 16; Sen grudniowy (2) s. 16; Powracające sny s. 17; Gmach s. 18; Pizama i egzystencja s. 18; Wizyta w czas burzy s. 19; Rodzynki na śmietniku s. 19; Wychodzę po angielsku s. 20. DOŚWIADCZENIA: Impas s. 21; Lekcja względności s. 21; Skąd pierwsze gwiazdy... s. 22; Moje zdjęcie sprzed wieku s. 23; Bywalczy s. 23; Różne strony ciszy s. 24; W cmentarnym błędniku s. 25; Ten dzień s. 25; Fizjologie szpitalne [Wejścia i wyjścia s. 26; Dwaj panowie s. 26; Miary i wagi s. 27; Podróżny s. 27; Prawo własności s. 27; Pan Józef s. 28; Waleczny pan Kowalski s. 28; Pan inżynier s. 29; Krótkie biografie s. 29; Bardzo rozmowna pani s. 30; Szpitalna caryca s. 30; Lekarz kiczowy s. 31; Sztuka rozmowy s. 31]. REALIA: O dziwieniu się s. 32; Zamarłe cmentarze s. 32; Burzyciele świętyń s. 33; Przepraszenie albigensów s. 34; Następny do gazu s. 34; Z opowieści zasłyszanych s. 35; Język imperium s. 35; Święta rzymskie s. 36; Śmierć byłego dyktatora s. 37; Utopia tatrzańska s. 38; Jajko sadzone s. 38; Prolegomena do krawatologii s. 39; Wyznania moralisty s. 40; Prawdziwi s. 40. O LITERATURZE: Monolog Gregora Samsy s. 41; Złodzieje snów s. 41; Niewierny Tomasz o historii s. 42; Monolog niejakiego Schlemihla, potomka sławnego

Petera S., którego przypadki pięknie opowiedział hrabia von Chamisso s. 43; Monolog przewodniczki s. 43; W brzuchu wieloryba s. 44; Cytaty nierozpoznane s. 45; Poeta królestwa Albanii s. 45; Wielki pisarz dworski s. 46; Dwie pisarki s. 46; Norwid? s. 47; Korektor s. 48; Powieść automatyczna s. 49; O autorkach książek dla dzieci s. 49; Pielgrzym i dyktator s. 50; Dzieje upadku s. 51; Biografie optatywne s. 51; Gdyby Kleiner wierzył w duchy s. 52; Duch i ekonomia s. 53; Czytane przez ramię s. 54; Wiadomości zdementowane s. 55; Gatunek bezinteresowny s. 55; Ody s. 56; Oda do torby (na ramieniu) s. 56; Windą – do piekła s. 57; Zejście pani Dulskiej do piekieł s. 57; Biskup Kossakowski i Mitia Karamazow s. 58; Sklepiarz s. 59; Pochwała dekadencji s. 59; Powieść z życia wyższych sfer s. 60; Usta milczą... (interpretacja) s. 61. O MOWIE: Wielkie małe zdania s. 62; Opowiadam... opowiadam... s. 62; Paradoks Ezopa s. 63; Tylko jeden język s. 64; Sen i gramatyka s. 64; Lubię ryby s. 65; Ołówek s. 66; Eufemizmy i historia s. 66; Metafory i zbrodnie s. 67; Robespierre szlifuje porównania s. 68; Okrutne słowa s. 68; Zdanie niemożliwe s. 69; Na wolności s. 70; Błażeńskie słowa s. 70; Bomba w Bombaju s. 71; Mądra kobieta s. 71; Potęga retoryki s. 72; Monolog w pustce s. 72; Głośno myślę s. 73; Placebo s. 73; Mówienie obok s. 74; Wiszący strumień s. 74; Samozwańczy prorok s. 75; „Kocham Gośkę” s. 76. O MUZYCE: Bachowski taniec śmierci s. 77; Niedokończone s. 77; Bach w gotyku s. 78; Rokokowa dzikość (W hołdzie dla Rameau) s. 79; Adagio po adagiu s. 79; Operowa równość s. 80; Przypisywane Mozartowi s. 80; Arcydzieło anachroniczne s. 81; Muzyka autobiograficzna s. 82; Dalsze ciągi s. 82; Nocne słyszenia s. 83; Kim był Jan Podbielski? s. 84; Epizod z życia artysty s. 84; O wirtuozach s. 85; *Elegia* Masseneta s. 86; Letnie parasole. Z PODRÓŻY: O patrzeniu w górę s. 88; Czytanie katedr s. 88; Palimpsesty s. 89; Plac Rybny w Ołomuńcu s. 90; Serenada w toalecie s. 90; Trzy notatki z Muzeum Pergamońskiego s. 91 [Syjamscy myśliciele s. 91; Koń z Milo s. 91; ... zawsze widzisz podobnych do siebie s. 92]; Drobiazgi paryskie [Błądzenie jako forma egzystencji s. 92; Miejsce mityczne s. 93; Wersja kanoniczna s. 93; Bez skansenu s. 94; Jednorożec s. 94; Rue des Rosiers s. 95]; MOJE MAŁE BESTIARIUM: Zmiażdżony s. 96; Hibernacja s. 96; Wilcze futro s. 97; Kotka i Narcyz s. 97; Oda do kundla s. 98; Myszy jedzą papier s. 98. O STAROŚCI: Przestrzenie s. 100; Stare kobiety jadą na cmentarz s. 100; Starsza pani czarno patrzy na świat s. 101; Epitafium dla pani Kloss s. 102; Starzec z jabłkami s. 103; Stary aktor s. 104; Miles gloriosus s. 104; Ciotki rewolucji s. 105; Don Juan – żalobnik s. 106. FIGURY I CHARAKTERY: Potęga nazwy s. 107; Portret nieznanego s. 108; Wspomnienie o Z. s. 108; Empatia s. 109; W pałacu s. 109; Don Juan w stanie spoczynku s. 110; Beethoven s. 111; Podfilipski naszych czasów s. 111; Sfrustrowany Julcio s. 112; Obrońca wartości s. 113; Herostrates s. 114; Pan Pafnucy s. 114; Pechowiec s. 115; Donosiciel s. 116; Esteta s. 117; Wiatry historii s. 117; Białe i czarne s. 118; Fanatyk s. 119; Producent cytatów s. 120; Pani Młodziakowa wstąpiła do partii s. 120; Pani Helenka opowiada o swoich cierpieniach s. 121; Pani Aneta ma zawsze rację s. 122; Nienawistnik kocha koty s. 123; Twarz s. 123; Zarzuty w formie pochwał s. 124; Filozof zabił żonę s. 125; Zadowolonek s. 126; Wszystko oddzielnie s. 127; Pycha cnoty s. 127; Przedwczesne nekrologii s. 128; Anzelm, albo o cnocie beczynności s. 129;

Człowiek kiczowy s. 130; Badacz przestrzeni s. 130; Futurolog s. 131; Zgorzknienie s. 132; Radość życia s. 132; Skrytość s. 133; Pięte koło u wozu s. 134; Rozmówca s. 135; Perfekcjonista s. 135; Baltazar, albo wszechobecność wroga s. 136; Żywoć człowieka higienicznego s. 137; Hipochondryk s. 137; Konspirator s. 138; Skąpy rycerz s. 139; Rufin, albo niemożność decyzji s. 140; Rzodkiewka na opak wywrócona s. 140; Pan z klasy średniej s. 141; Krótki dopisek na zakończenie s. 142.

753. Rzekomy // *Charaktery*. – 1998, nr 8, s. s. 34.

Słowa, słowa, słowa – cykl felietonów na tematy językowe.

754. Szczere wieczorne rozmowy // *Charaktery*. – 1998, nr 1, s. 42–43.

755. Szkice podróżne (II) // *Kwartalnik Artystyczny*. – 1998, nr 1, s. 109–116.

756. Towarzyszka Kawon // *Arkusze*. – 1998, nr 3, s. 16.

757. Ulice i symbole // *Charaktery*. – 1998, nr 7, s. 32.

Słowa, słowa, słowa – cykl felietonów na tematy językowe.

758. Wiesz na berecie, ornat, buty // *Gazeta Wyborcza*, nr 68, dod. *Gazeta Świąteczna*. – 1998, s. 19.

759. Willim // *Kwartalnik Artystyczny*. – 1998, nr 3, s. 191–193.

760. Z odzysku // *Charaktery*. – 1998, nr 1, s. s. 37.

Słowa, słowa, słowa – cykl felietonów na tematy językowe.

761. Ziemniaki faliste // *Charaktery*. – 1998, nr 6, s. 33.

Słowa, słowa, słowa – cykl felietonów na tematy językowe.

1999

I

762. Końcówka (czerwiec 1985 – styczeń 1989) / ... – Kraków: Wydawnictwo Literackie, cop. 1999. – 417 s.

Rec.: Wspaniałe lata / [Fiałkowski Tomasz] Lektor // *Tygodnik Powszechny*. – 1999, nr 27, s. 13; Terapia „Trybuną Ludu” / Szczęsna Joanna // *Gazeta Wyborcza*. – 1999, nr 110, s. 14; Zaminowany język / Tomasiak Wojciech // *Kwartalnik Artystyczny*. – 1999, nr 3, s. 146–148; Język i śmietnik / Wyka Marta // *Nowe Książki*. – 1999, nr 9, s. 73.

Spis treści: Kilka słów wprowadzenia s. 5; *Część pierwsza*: Zaangażowani s. 9; Obraz tygodnia s. 10; Polska się bawi s. 12; Masło rotacyjne s. 14; Partyjni między sobą s. 15; Realizm, racjonalizm s. 20; Najlepsza rubryka w gazecie s. 24; Psychoza szpiegowska s. 26; Slogan przedwyborczy s. 28; O kłamstwie i metakłamstwie s. 31; Społecznicy s. 33; Koledzy z ulicy Batorego s. 35; Milewski w Białym Domu s. 37; Kiszczaki s. 39; Parlament s. 41; Militarystyka s. 43; Terrorystyka państwowa s. 45; Na dnie s. 47; Hamlet ni ma racji s. 49; Charakter narodowy s. 51; Jak mówi partyjny profesor s. 53; Odwaga spoglądania prawdzie w oczy s. 57; Polonocentryczny s. 61; Wróg Montano s. 63; Codzienna Orwelliada s. 65; Obieg narodowy, czyli znowu o Nawrockim s. 67; O tym, na co nie zwraca się uwagi s. 70; Mecenat s. 72; Symbol jako przedmiot i narzędzie walki s. 74; Styl normalizacji s. 77;

Nic albo nic s. 81; Posiedzenia s. 83; Wiek XXI s. 85; O Filipinach s. 87; Rzekomy bohater s. 90; Odnowa moralna s. 93; Zdrowie moralne s. 96; Dobro i represje s. 98; Z libijskiego punktu widzenia s. 100; Cudzoślowsy ideologiczne s. 102; Terror „made in USA” s. 105; Sztuka lizusostwa s. 107; Na szczytach myśli marksistowskiej s. 109; Racjonalizacja przewozów samochodowych s. 111; Pokój miłujące chrześcijanki w Podkowie Leśnej s. 113; Gdzieś w Czarnobylu s. 115; Wielkie trucie s. 119; „Trybuna Ludu” popiera s. 121; Wciąż o katastrofie s. 123; Preteksty i reżyserie s. 126; Propaganda w groteskę przemieniona s. 128; Biedacy w Ameryce s. 131; Oczekiwanie fikcji s. 133; Służebna, przewodnia, kierownicza s. 135; Masy s. 137; Kiedy sąsiedzi cię nie chwalą... s. 139; Pisarz polskiego losu s. 141; Zawsze to samo s. 143; Zjazdowe obrazki s. 146; Anarchia s. 148; Brzydota zaprogramowana s. 150; Powrót biernika postulatycznego s. 152; Dla motłochu s. 153; Handel w ideologicznym opakowaniu s. 155; Słowne igraszki s. 157; Profesor znormalizowany s. 159; Piszą do „Trybuny Ludu” s. 162; Drobne ukąszenia s. 164; Widmo przeszłości s. 166; Pierwsze ostrzeżenie s. 169; Styl chuligański s. 171; Żywoć milicjanta poczciwego s. 173; Karos i Popiełuszko s. 175; Żaba nogę podnosi... s. 176; Przyspieszenie s. 178; Komunistka odpowiada na zarzuty s. 180; Przeciwnik nigdy nie ma racji s. 183; Rocznica październikowa s. 185; Arogancja i cudzoślowsy s. 187; Partia w walce ze złem moralnym s. 189; Paskudne słowo „wolność” s. 191; Małe poprawki do historii muzyki s. 194; Była „Solidarność” s. 196; Upadek wrogów s. 198; Odrodzenie s. 200; Tolerancja s. 202; Powieść w odcinkach s. 204; Pod znakiem Goebbelsa s. 207; Poglądy i światopoglądy s. 209; Nieznośny żargon s. 211; W stylu *fait divers* s. 213; Stare – nowe s. 215; Dyskusja literacka s. 218; Pluralizm s. 220; Żywoć bohatera s. 222; Kto czyta „Trybunę Ludu”? s. 225; Nasz socjalistyczny pluralizm s. 228; Salon zależnych s. 230; Przebudowa s. 232; Pozorne jednoznaczności s. 235; Solidarność s. 237; O Schimku s. 240; Retoryka nowego s. 243; Trzy grosze „Trybuny Ludu” s. 246; Oberammergau s. 248; Odszczekiwanie s. 250; Nazwy miejscowe s. 252; Czysty rytuał s. 255; Demokracji potrzeba nam jak powietrza s. 257; Czerwoni bronią Papieża s. 259; Pochwała alegorii s. 261; Stalinizm s. 264; Usprawiedliwienie zbrodni s. 266; Socjalizm liryczny s. 268; Eufemizmy s. 270. *Część druga*: Nowa technika propagandowa s. 275; Gotowe rezultaty s. 276; Trockizm s. 277; Międzynarodowy antykomunizm s. 278; Jeszcze o trockizmie s. 279; Socjalistyczna przedsiębiorczość s. 280; Partia o marcu s. 281; O Waldheimie s. 283; Brutalny s. 284; Nasz główny wróg – Australia s. 285; Grupa P. Wałęsy s. 286; Pomarańczowa Alternatywa s. 287; Primadonna z Zaspły albo konceptyzm socjalistyczny s. 288; Kronika zmian kadrowych s. 289; Lewica literacka s. 290; Nieudany s. 291; Hieny s. 292; Fałszywi pacyfiści s. 293; Władze polityczne s. 294; Zadyma s. 295; Jeszcze o hienach s. 296; Konstruktywne sterowanie demokracją s. 297; Były Polak s. 298; Spory zbiorowe s. 299; Przed 1 Maja (1) s. 300; Co dalej z Polską? s. 301; Kopciuszek Europy s. 302; Portret Wałęsy s. 303; Aresztowanie – przeciwdziałanie s. 304; Przed 1 Maja (1) s. 305; Niepokojące skutki strajku s. 306; Tęsknota za sławą? s. 307; Święto Stronnictwa Demokratycznego s. 308; Sprawiedliwość społeczna s. 309; Przygotowania s. 310; Deja vu s. 311; Użycie siły w Nowej Hucie nie znaczy rozwiązywania konfliktów siłą s. 312; Kon-

fidenci i donosiciele s. 313; Rok 1981 s. 314; Dyskurs legalistyczny s. 315; Liberum veto s. 317; Zgodna ocena s. 318; Okupacja s. 320; Chory człowiek Europy s. 321; Wykolei kraj s. 322; Incydenty s. 323; Powtórzeń ciąg dalszy s. 324; Falowanie reformy s. 325; Kronika towarzyska nowego typu s. 326; 53. rocznica śmierci Józefa Piłsudskiego s. 327; Po burzy s. 328; Miasto w tulipanach s. 329; Pożegnanie s. 330; Sygnał s. 331; Rozumna większość polskiego społeczeństwa s. 332; Ameryka traci popularność s. 333; Cele przeciw s. 334; Wałęsówka i ocet s. 335; Napastowana cnota s. 336; My niewinni, ono winne s. 337; System wielopartyjny s. 338; Stylizacja wyborcza s. 339; Centrum s. 340; Kultura polityczna s. 341; W stylu marcowym s. 342; Niby co innego, a jednak to samo s. 344; W nowym stylu s. 345; Przebudowa – odnowa s. 346; Nieznani sprawcy s. 347; Doktryna Breżniewa s. 348; Żałosny spektakl s. 349; Szantaż strajkowy s. 350; Solidarność s. 351; Przez Rostock i Hamburg s. 352; Czas naznaczony s. 353; Nielegalne s. 354; Żądania nierealne s. 355; Z namowy s. 356; Stosowne decyzje s. 357; O dzienniku telewizyjnym s. 358; O dzienniku – uzupełnienie s. 359; I dzisiaj o dzienniku telewizyjnym s. 360; Stocznia s. 362; Bieg do tyłu s. 363; Przeglądy prasy zachodniej s. 364; Wielkie przemilczenie s. 365; Pluralizm konfrontacyjny s. 366; Przyczynek do walki na slogany s. 367; Manipulatory s. 368; Wałęsa z Kiszczakiem... s. 369; Konstruktwna polityka s. 370; Polski sierpień s. 371; Troskliwa partia s. 372; Okrągły stół s. 373; Osobliwa polemika s. 374; Partia opozycyjna s. 376; Staro typu – nowego typu s. 377; Nowy bohater s. 378; Porozumienie i walka s. 379; Fakty dokonane s. 380; Lobman wraca s. 381; Lobman działa s. 382; Język właściciela s. 383; Porozumienie s. 384; Wielkie szczucie s. 385; Kampania się nasila s. 386; Stocznie w Bilbao s. 387; Nie ma, nie było, nie będzie s. 388; Realizm, rozważa, rozsądek s. 389; Wielki cyrk s. 390; Obłudna pani Thatcher s. 391; Wieniec od narodu s. 392; Od Legionów do Ludowego Wojska s. 393; Próby zakłócania s. 394; Opozycja winna s. 395; Dla pamięci, ku przestrodze s. 396; Filozofowie s. 397; Trybuna z betonu s. 398; Szmitowski s. 399; Z inicjatywy s. 400; Wstąpiłem do Partii s. 401; Czy koniec nowomowy? S. 402; Indeks osób 403.

763. *Podręczny słownik terminów literackich / ..., [et al.]; pod red. Janusza Sławińskiego. Wyd. 12 zm. – Warszawa: Open, 1999. – 350 s.*

Zob. poz. 550.

II

764. *Dziwna parodia języka lewicy // Gazeta Wyborcza, nr 283, dod. Gazeta Świąteczna. – 1999, s. 13.*

765. *Nauka o literaturze wśród innych dyscyplin // W: Humanistyka przełomu wieków / pod red. Józefa Kozielskiego. – Warszawa, 1999. – S. 343–357.*

766. *Posłowie // W: Osmałeni / Irit Amiel. – Izabelin, 1999. – S. 103–109. Inne wyd. 1095.*

767. *Roman Âkobson v Polse // W: Roman Âkobson: teksty, dokumenty, issledovaniâ = Roman Jakobson : Texts, Documents, Studies / [Henryk Baran (red.), Sergej Iosifovič Gindin (red.)]. – Moskva, 1999. – S. 254–261.*

768. Tajemnica Dobraczyńskiego // *Gazeta Wyborcza*, nr 153, dod. *Gazeta Świąteczna*. – 1999, s. 22.
769. Zapisy z szuflady // *Gazeta Wyborcza*, nr 300, dod. *Wigilijna*. – 1999, s. 31,33.

III

770. Chopin. Człowiek, dzieło, rezonans / Mieczysław Tomaszewski. – Poznań, 1998. – Rec.: Wszystko o Chopinie // *Teksty Drugie*. – 1999, nr 6, s. 70–73.
771. Wokół książki Stefana Jarocińskiego o Debussym [recenzja] // *Res Facta Nova*. – 1999, nr 3, s. 13–17.

V

772. Gombrowicz: trzydzieści lat później [wypowiedź w ankiecie] // *Tygodnik Powszechny*. – 1999, nr 31, s. 8.
773. [Wspomnienie o Krzysztofie Jungu] // *Zeszyty Literackie*. – 1999, nr 3, s. 112–113.
774. [Wypowiedź w ankiecie: „Czym jest dla mnie życie duchowe?”] // *Życie Duchowe*. – 1999, nr 19, s. 34–36.

VI

775. Jestem beneficjentem zmian / rozm. Anna Bikont i Joanna Szczęśna // *Gazeta Wyborcza*, nr 195, dod. *Gazeta Świąteczna*. – 1999, s. 12–13.
776. Komunistyczne gadanie / rozm. Paweł Ratyński // *Życie*. – 1999, nr 98, s. 18.
777. Według Głowińskiego. Nasze triumfy, nasze klęski / rozm. Artur Domoślawski // *Gazeta Świąteczna*, dod. do *Gazety Wyborczej*. – 1999, nr 112, s. 2.
- [Nt. polityczne po 1989 roku].

IX

778. Czarne sezony / ... Wyd. 2. – Warszawa: Open, 1999. – 182, [2] s. (Seria: Biblioteka „Kwartalnika Artystycznego”).
Zob. poz. 741.
779. Droga do Druskiennik; Święte obrazki // *Akcent*. – 1999, nr 1, s. 33–37.
780. Jasza i Maks // *Kwartalnik Artystyczny*. – 1999, nr 4, s. 161–163.
781. Księga kredytowa // *Arkusz*. – 1999, nr 2, s. 10–11.
[Fragm. z książki „Czarne sezony”].
782. Małe szkice [Esej i kicz, Lament krów, Wesoły czardasz, Piekło i niebo, Na gałęzi czarnej wiszę..., Po imieniu, Wstydzić się siebie, Genius loci, Przed wojną, Zapomniane dźwięki, Sygnet, Schab po żydowsku, List do

- Prometeusza, Podstępny mowy] // *Tygodnik Powszechny*. – 1999, nr 51/52, s. 17.
783. Nocleg w gabinecie osobliwości, albo Signora Baba Jaga // *Kwartalnik Artystyczny*. – 1999, nr 1, s. 140–144.
784. O pani, która nie chciała się narażać // *Kwartalnik Artystyczny*. – 1999, nr 3, s. 109–112.
785. Starosta // *Kwartalnik Artystyczny*. – 1999, nr 2, s. 153–156.

2000

I

786. Dzień Ulissea i inne szkice na tematy niemitologiczne / ... – Kraków: Wydawnictwo Literackie, 2000. – 266 s.
- Rec.: PRL schodzi do przypisów / Jurasz Włodzimierz // *Życie z Książkami*. – 2001, nr z 19, s. 8; Warhol – Stalin / Komendant Tadeusz // *Książki. Gazeta*. – 2000, nr 4, s. 9; Głowiński z marginesów / Koziółek Ryszard // *Fa-Art*. – 2001, nr 2, s. 68–71; Powrót do PRL / Lektor [Fiałkowski Tomasz] // *Tygodnik Powszechny*. – 2000, nr 40, s. 13; Tematy niemitologiczne / Majerski Paweł // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2001, nr 2, s. 147–150; Jeszcze daleko do Itaki / Poprawa Adam // *Odra*. – 2001, nr 2, s. 113–114; *Przegląd Polityczny*. – 2000, nr 46/47, s. 200–201; Socwesterny / Szczęsna Joanna // *Gazeta Wyborcza*. – 2000, nr 182, s. 13; Klucz literacki do PRL / Zawada Andrzej // *Nowe Książki*. – 2000, nr 9, s. 48; Literatura a paradygmaty kulturowe / Zięba Jan // *Teksty Drugie*. – 2000, nr 5, s. 119–126.
- Inne wyd. 826.
- Spis treści: Od Autora s. 5; Polska literatura współczesna i paradygmaty symboliczne (1945–1995) s. 7; Dzieło literackie wobec demokracji s. 28; O dyskursie totalitarnym s. 37; O mówieniu cynicznym s. 42; Kanony literackie od socrealizmu do pluralizmu s. 51; Notatki o kwadraturze koła s. 70; PRL-owskie mity i realia s. 78; Władza ludowa przemawia do pisarzy s. 84; Stalin-czarodziej (O baśni totalitarnej) s. 98; Kijem go i marchewką s. 111; Marcowe sploty s. 121. Aneks: Władysław Gomułka jako krytyk teatralny s. 128; Marzec po marcu s. 132; Dzień Ulissea s. 142; My z lat trzydziestych (Rozważania aż nadto subiektywne) s. 150; Polonistyczne drogi do niezależności s. 165; Pięciu: próba portretu zbiorowego s. 183. Aneks: Jan Józef w Pałacu Staszica s. 193; Dobosz warszawski s. 197; Antyfona, czterdzieści cztery i towary zwyczajne s. 206; Krytyka, towarzyska literatury s. 215; O krytyce prokuratorskiej s. 227; Szymborska i krytycy s. 235; Nota bibliograficzna s. 259; Indeks osób s. 262.
787. Intertekstualność, groteska, parabola: szkice ogólne i interpretacje / ... – Kraków: Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych „Universitas”, cop. 2000. – 502 s. (Seria: Prace wybrane Michała Głowińskiego / pod red. Ryszarda Nycza; t. 5. Klasycy Współczesnej Polskiej Myśli Humanistycznej).

788. Podręczny słownik terminów literackich / ..., [et al.]; pod red. Janusza Sławińskiego. Wyd. 13. – Warszawa: Open, 2000. – 350 s.
Zob. poz. 550.
789. Słownik terminów literackich / ..., [et al.]; pod red. Janusza Sławińskiego. Wyd. 3 poszerz. i popr. (dodr.). – Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 2000. – 706 s. (Seria: Vademecum Polonisty).
Zob. poz. 290.

II

790. Gombrowicz poprawia Dantego // *Teksty Drugie*. – 2000, nr 5, s. 58–67.
[Dot. techniki cytowania Dantego we fragmencie pt. „Diariusz Rio Parana”].
791. Gombrowiczowska diatryba // *Pamiętnik Literacki*. – 2000, z. 4, s. 63–81.
[Dot. twórczości eseistycznej].
792. Inspiratorzy, Spiskowa kategoryzacja świata w okresie marcowym // *Teksty Drugie*. – 2000, nr 1/2, s. 75–84.
793. Interpretator i portrecista. O Wacławie Borowym w 50-lecie śmierci // *Tygodnik Powszechny*. – 2000, nr 46, s. 14.
794. Marcowe gadanie [fragm. książki] // W: Literatura przełomów politycznych 1956, 1968, 1981: antologia w opracowaniu szkolnym / wyb., wstęp i oprac. Krystyna Heska-Kwaśniewicz. – Katowice, 2000. – S. 153–161. (Seria: Dla Szkół Średnich).
795. Posłowie // W: Dwudziestolecie międzywojenne / Jerzy Kwiatkowski. – Warszawa, 2000. – S. 551–554. (Seria: Wielka Historia Literatury Polskiej).
Inne wyd. 835, 883, 925, 1056, 1126, 1146.
796. Przedmowa // W: Chcę dawać świadectwo aż do końca. Dzienniki 1933–1938 / Victor Klemperer; tłum. Anna i Antoni Klubowie. – Kraków, 2000. – T. 1. S. 11–28.
797. „To wszystko chyba za trudne do opowiedzenia” // *Tygodnik Powszechny*. – 2000, nr 37, s. 12.
[Dot. książki Anki Grubińskiej, pt.: „Ciągłe po kole: rozmowy z żołnierzami getta warszawskiego”. Warszawa, 2000].

III

798. Dziennik 1933–1945. Wybór dla młodych czytelników / Victor Klemperer. – Kraków, 1999. – Rec.: Kroniki czasu katastrofy // *Rzeczpospolita*, nr 51, dod. *Rzecz o Książkach*. – 2000, nr 2, s. 4–5.
[Dot. Victora Klemperera].

IV

799. Bruchstücke aus dem Ghetto / ...; aus dem Polnischen von Roswitha Matwin-Buschmann // *Die Horen*. – 2000, nr 198, s. 143–151.
800. Fragments from the ghetto / ...; transl. Marci Shore // *Chicago Review*. – 2000, vol. 46, nr 3/4, s. 139–149.
801. La Littérature Polonaise Contemporaine Et Son Contexte Symbolique / trad. Élisabeth Amiet // W: *La Littérature Polonaise du XXe siècle: textes, styles et voix / textes réunis par Hanna Konicka et Hélène Włodarczyk*. – Paris, 2000. – S. 43–54. (Séries: Cultures et Sociétés de l'Est; 34).
802. La villa et la rue Odolanka / ...; trad. Maryla Laurent // *Tsafon. Revue d'études juives du Nord*. – 2000, nr 39, s. 161–168.
803. Realizmus és demagógia / ...; ford. Balogh Magdolna // *Holmi*. – 2000, nr 4, s. 439–446.

V

804. Adam // *Teksty Drugie*. – 2000, nr 1/2, s. 235–239.
Pożegnanie Adama Makowskiego, tragicznie zmarłego członka redakcji *Tekstów Drugich*.
805. Nauka o literaturze [wypowiedź o rankingu uczelni] // *Perspektywy*. – 2000, nr 4, s. 16–17.
806. Wypowiedź w ankiecie „Śmierć i sztuka” // *Tygodnik Powszechny*, nr 45, dod. *Kontrapunkt*. – 2000, nr 8/9, s. 10–11.

VI

807. Język spuszczonej z uwięzi / rozm. Katarzyna Ewa Zdanowicz // *Kurier Poranny*. – 2000, nr 144, s. 11.
808. Nie ma literatury bez śmietnika / rozm. Małgorzata Wyszyńska // *Gazeta Wyborcza*, nr 84, dod. *Gazeta Wyborcza Poznań*. – 2000, s. 9.

IX

809. Akademiak Żarkow // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2000, nr 4, s. 133–138.
810. Czyn urodzinowy // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2000, nr 2, s. 175–179.
811. Dyspozycyjny // *Nowa Res Publica*. – 2000, nr 9, s. 49.
Słowa, słowa, słowa – cykl felietonów.
812. Kwity na ... // *Nowa Res Publica*. – 2000, nr 6, s. 72.
Słowa, słowa, słowa – cykl felietonów.
813. Małe szkice [Droga, Noc czarna, Ucieczka, Wędrowanie, Na ławce w parku, A to był sen..., Muzyka nocą, Postój, Różne czasy, Za zakrętem, Mała archeologia domowa, Dział wód] // *Zeszyty Literackie*. – 2000, nr 72, s. 13–20.

814. Małe szkice [Śmiech Luizy Tetrzzini, Trzej Tenorzy, Ufność, Konkurs, Miasto oszalałych zegarów, Paryż bagienny, Na stojąco, Arystokrata] // *Tytuł*. – 2000, nr 1–2, s. 212–220.
815. Małe szkice [Poszukiwania, Samobójstwo starego narcyza, Winogrona, Ich grolle nicht..., Pisarz doskonały, Laurka dla Courths-Mahlerowej, Palimpsesty, Nasza klasa] // *Tytuł*. – 2000, nr 3, s. 198–204.
816. Młodzieniec z agencji // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2000, nr 1, s. 139–142.
817. Obiad i lunch // *Nowa Res Publica*. – 2000, nr 11, s. 53.
Słowa, słowa, słowa – cykl felietonów.
818. Odpowiedzialność // *Nowa Res Publica*. – 2000, nr 8, s. 66.
Słowa, słowa, słowa – cykl felietonów.
819. Powrót // *Odra*. – 2000, nr 2, s. 42–49.
820. Pozostałości // *Nowa Res Publica*. – 2000, nr 7, s. 74.
Słowa, słowa, słowa – cykl felietonów.
821. Starszy człowiek na przełomie wieków // *Nowa Res Publica*. – 2000, nr 6, s. 3–11.
Szkic przedstawiony w kwietniu 2000 roku na konferencji zatytułowanej „Na początku wieku” zorganizowanej przez Zakład Literatury Romantyzmu na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.
822. U fryzjera // *Arkusz*. – 2000, nr 2, s. 10.
823. Wielki dzień // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2000, nr 3, s. 144–150.
824. Z wakacji // *Nowa Res Publica*. – 2000, nr 10, s. 60.
Słowa, słowa, słowa – cykl felietonów.
825. Zapraszam // *Nowa Res Publica*. – 2000, nr 5, s. 36.
Słowa, słowa, słowa – cykl felietonów.

2001

I

826. Dzień Ulissesa i inne szkice na tematy niemitologiczne / ... Wyd. 2. – Kraków: Wydawnictwo Literackie, 2001. – 266, [2] s.
Zob. poz. 786.
827. Podręczny słownik terminów literackich / ..., [et al.]; pod red. Janusza Sławińskiego. Wyd. 14 popr. – Warszawa: Open, 2001. – 350 s.
Zob. poz. 550.

II

828. Co to za dziwne zwierzę? // *Gazeta Wyborcza*. – 2001, nr 104, s. 22–24.
Esej nt. głównych osiągnięć literatury XX w.; Z fot. najwybitniejszych pisarzy tego okresu.
829. Kilka uwag, co nie nowe // *Odra*. – 2001, nr 2, s. 59–61.
O literaturze współczesnej.

830. Między obcością i swojskością. Tom dedykowany prof. Alinie Brodzkiej // W: *Maski współczesności: o literaturze i kulturze XX wieku* / pod red. Lidii Burskiej i Marka Zaleskiego. – Warszawa 2001. – S. 66–74.
831. Narratologia – dzisiaj i nieco dawniej // *Teksty Drugie*. – 2001, nr 5, s. 20–30. Przedruk: Sporne i bezsporne problemy współczesnej teorii literatury / pod red. Włodzimierza Boleckiego i Ryszarda Nycza. – Warszawa 2002. – S. 149–159.
832. „(...) nie my mówimy słowa, to słowa nas mówią” // W: *Spotkania nie tylko literackie*. – Warszawa, 2001. – S. 60–76. (Seria: Szkolna biblioteka humanisty).
833. Nieobecne ogniwo. Pamiątka z lat odwilży // *Przegląd Polityczny*. – 2001, nr 52/53, s. 74–79.
[Nt. książki zatrzymanej przez cenzurę w 1957 pt. „Rachunek pamięci”].
834. Oswajanie Akteona // W: *W kręgu Młodej Polski. Prace ofiarowane Marii Podrazie-Kwiatkowskiej* / red. Marian Stala, Franciszek Ziejka. – Kraków, 2001. – S. 127–134.
835. Posłowie // W: *Dwudziestolecie międzywojenne* / Jerzy Kwiatkowski. Wyd. 2 – Warszawa, 2001. – S. 551–554. (Seria: Wielka Historia Literatury Polskiej).
Zob. poz. 795.
836. [Posłowie] Poeta na poboczu // W: *Późne żniwo* / Jerzy Kozarzewski. Wyd. 2 skr. [wybór i układ Kazimierz Kowalski]. – Opole, 2001. – S. 100–102.
837. Rosjanin, Niemiec, Żyd – O nazwach narodowości w PRL-owskim wysłowieniu // W: *Komunizm: ideologia, system, ludzie* / pod red. Tomasza Szaroty. – Warszawa, 2001. – S. 17–26.
838. Wyznania agnastyka // *Życie Duchowe*. – 2001, nr 28, s. 57–61.
Przedruk: *Co nas łączy?: dialog z niewierzącymi* / [Red. Maria Wolańczyk]. – Kraków, 2002. – S. 180–184.

III

839. Dziennik z całego życia [recenzja] // *Rzeczpospolita*, nr 169, dod. *Plus Minus*. – 2001, nr 29, s. 4.
[Dot. zakończenia wielotomowej edycji „Dzienników” Zofii Nałkowskiej].
840. Getto warszawskie. Przewodnik po nieistniejącym mieście / Barbara Engelking, Jacek Leociak. – Warszawa, 2001. – Rec.: Przewodnik po umarłym świecie // *Rzeczpospolita*, nr 219, dod. *Rzecz o książkach*. – 2001, nr 9, s. E4.
841. Sąsiedzi: historia zagłady żydowskiego miasteczka / Jan Tomasz Gross. – Sejny, 2000. – Rec.: Pogrom i sprawy ogólne // *Nowe Książki*. – 2001, nr 1, s. 59–60.

IV

842. A múltat végképp eltörölni / ...; ford. Balogh Magdolna // *A Krátkij kursz mint mitikus elbeszélés*. – 2001, nr 3, s. 47–61.
843. A Pogrom and General Matters // W: Thou shalt not kill: Poles on Jedwabne / [Texts rev. and ed. by William Brand, transl. by Lawrence Fahrenholz, et al.]. – Warszawa, 2001. – S. 151–155.
844. En svart tid / ...; översättning Erland F. Josephson och Piotr Zettinger. – Stockholm: J&Z Publikationer, 2001. – 156 s.
Tłum. na szwedzki „Czarnych sezonów”.
Zob. poz. 741.
845. From „Czarne Sezony”. (The Black Seasons) / ...; transl. Marci Shore // *Metamorphoses*. – 2001, vol. 9, nr 2, s. 321–329.
Zob. poz. 741.
846. „Inspiratoren”, Die antisemitische Kampagne 1968 in Polen und die verschwörungstheoretische Kategorisierung der Welt // W: Verschwörungstheorien: anthropologische Konstanten – historische Varianten / hrsg. von Ute Caumanns und Mathias Niendorf. – Osnabrück, 2001. – S. 137–149.
847. Pisatel' i kntgotorgovec // *Nowaja Polska*. – 2001, nr 12, s. 68–69.
848. Střediska / ...; přel. Václav Burian // *Literární Noviny*. – 2001, nr 30, s. 6.
849. Willa na Odolanskobj (Iz sbornika "Chjornye vremena") / ...; per. Aleksandr Bondarev // *Nowaja Polska*. – 2001, nr 2, s. 43–46.

V

850. [Bez tytułu] // W: Znani i nieznanani o życiu duchowym / wstęp Stanisław Obirek. – Kraków, 2001. – S. 26–27. (Seria: Biblioteka Życia Duchowego; t. 14).
[Odp. na ankietę kwartalnika *Życie duchowe*: Czym jest dla mnie życie duchowe?]
851. Ankieta „Mój Miłosz” // *Tygodnik Powszechny*, dod. *Apokryf*. – 2001, nr 16, s. 18.
852. Janusz Szpotański (1929–2001) // *Gazeta Wyborcza*. – 2001, nr 241, s. 2.
853. Już klasyk // *Gazeta Wyborcza*. – 2001, nr 54, s. 2.
Wyp. o Julianie Przybosiu
854. Miejsce Przybosisia // *Gazeta Wyborcza*. – 2001, nr 250, s. 14.

VI

855. Nie ośmielam się bawić w prorocтва i wieszczona / rozm. Włodzimierz Korolczuk // *Nowe Echo Podlasia*. – 2001, nr 30, s. 4.
856. O perspektywach nauki o literaturze i pamięci społecznej / rozm. Roman Chymkowski // *Rubikon*. – 2001, nr 3–4, s. 5–13.
857. Pamięć i charaktery / rozm. Stanisław Bereś // *Odra*. – 2001, nr 4, s. 60–66.

858. Zapisywanie Zagłady / rozm. Anka Grupińska // *Tygodnik Powszechny*, dod. *Kontrapunkt*. – 2001, nr 1/2, s. 14–15.

VIII

859. Psychoanaliza i literatura / wybór, red. i oprac. Paweł Dybel; ... – Gdańsk: Słowo/Obraz Terytoria, cop. 2001. – 311 s. (Seria: Tematy Teoretyczno-literackie: archiwum przekładów „Pamiętnika Literackiego”; t. 2).

IX

860. Harry Rubin // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2001, nr 1, s. 119–122.
861. Klamka // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2001, nr 4, s. 77–82.
862. Magdalenka z razowego chleba / ... – Kraków: Wydawnictwo Literackie, 2001. – 215 s.
- Rec.: Ze studni pamięci / Budzyński Adam // *Aneks Trybuny*. – 2001, nr 171, s. E; Polski Proust. Nowa książka Michała Głowińskiego / Cirlić Dorota Jovanka // *Gazeta Wyborcza*. – 2001, nr 194, s. 10; Anatomia pamięci / Fitas Adam // *Zeszyty Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego*. – 2003, nr 3/4, s. 116–119; Królestwo niepamięci / Frątczak Marcin // *Topos*. – 2001, nr 4/5, s. 158; [recenzja] / Kurkiewicz Juliusz // *Tygodnik Powszechny*. – 2003, nr 24, s. 11; W poszukiwaniu Peerelu / Lektor // *Tygodnik Powszechny*. – 2001, nr 40, s. 13; Ćwiczenia z pamięci / Młodkowska Marta // *Midrasz*. – 2001, nr 7/8, s. 73; [recenzja] // *Przegląd Polityczny*, – 2001, nr 50, s. 152–153; Pamięć jest podróżą / Stankowska Agata // *Arkusz*. – 2002, nr 1, s. 12; Lekturnik (2) / Szaruga Leszek // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2001, nr 3, s. 164–174; [recenzja] / [Śliwiński Piotr] [P.Ś.] // *Polonistyka*. – 2001, nr 9, s. 572; Świat z pamięci / Śliwiński Piotr // *Nowe Książki*. – 2001, nr 9, s. 20; Powroty do przeszłości / Zawistowska Władysława // *Słowo Żydowskie = Dos Jidische Wort*. – 2001, nr 17, s. 18, 20; Spisywanie z okruczeń pamięci / Żółciński Tadeusz J. // *Słowo Żydowskie = Dos Jidische Wort*. – 2003, nr 16/17, s. 24–25.
- Spis treści: Odgłosy minionych lat: Pani od matematyki s. 7; Czynn urodzinowy s. 16; Przemówił wódz s. 24; Pochód żałobny – 9 marca 1953 s. 33; Agitatorzy s. 40; Jaś Kowalski s. 46; Starosta s. 56; Balbinka s. 62; Towarzyszka Kawon s. 67; Mundek s. 73; Marcycs s. 83; Profesor marksizmu s. 95; Wielki dzień s. 102; Akademik Żarkow s. 113; Ośrodk s. 123; U fryzjera s. 130. Mieszanimy podróżne: Droga do Druskiennik s. 139; Z getta do getta s. 143; Święte obrazki s. 146; Potęga stereotypu s. 151; „Jadę za męż” s. 155; Mała stacja pod Kopenhagą s. 159; Rozmowy o pani Walewskiej s. 163; Repatrianci s. 167; Nocleg w gabinecie osobliwości, albo Signora Baba Jaga s. 173; Frontierra belga s. 182; O pani, która nie chciała się narażać s. 187; Młodzieniec z agencji s. 193; Powrót s. 201.
863. Małe szkice [Fikcja dobrego dzieciństwa, Zaszłość, cena w sklepie osiedlowym] // *Arkusz*. – 2001, nr 4, s. 6.
864. Małe szkice [Nie ma ucieczki..., Przemiana, Spokojne jest życia pająka?, Uczona i Dante, Przyczyny ogólne, Monologista, Żółć na języku, Błąd obfi-

- tości, O kilka zdań za dużo, Nie-pamięć, Ręce chirurga, Uśmiech wirtuoza, Wielka fuga, Arie-duety] // *Tygodnik Powszechny*. – 2001, nr 15, s. 17.
865. Mit Ameryki // *Newsweek*. – 2001, nr 9, s. 112.
866. Pani doktor Pikowa // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2001, nr 3, s. 145–152.
867. Piękna sztuka prania // *Rzeczpospolita*, nr 139, dod. *Plus Minus*. – 2001, nr 24, s. D1–D2.
868. Podróż zimowa // *Charaktery*. – 2001, nr 8, s. 38–40.
869. Reguły i przypadki // *Newsweek*. – 2001, nr 12, s. 112.
870. Skrzydła i pięta [fragm.] // *Rzeczpospolita*, nr 131, dod. *Rzecz o Książkach*. – 2001, nr 6, s. 3.
871. Szaleństwo // *Odra*. – 2001, nr 10, s. 58–67.
872. Z czerwonej masy rączka // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2001, nr 2, s. 93–103.
873. Zwykłe umieranie // *Więź*. – 2001, nr 3, s. 93–99.

2002

I

874. Gombrowicz i nadliteratura / ... – Kraków: Wydawnictwo Literackie, 2002. – 284 s.
- Rec.: Gombrowicz palimpsestowy / Bielecki Marian // *Teksty Drugie*. – 2005, nr 3, s. 104–109; Midas: Gombrowicz Michała Głowińskiego / Garbal Łukasz // *Kresy*. – 2003, nr 2/3, s. 182–187; Jest i go nie ma / Mikos Marek // *Gazeta Wyborcza*. – 2002, nr 131, s. 22; Gombrowicz w nieważkości / Sieradzki Jacek // *Rzeczpospolita*, dod. *Rzecz o Książkach*. – 2002, nr 9, s. D4; Gombrowicz i nadliteratura / Zweiffel Maciej // *Pamiętnik Literacki*. – 2003, z. 4, s. 251–255.
- Spis treści: Gombrowiczowska nadliteratura s. 5; Straszny piątek w domu hrabiny (O *Biesiadzie u hrabiny Kotłubaj*) s. 16; Między obcością a swojskością s. 44; Parodia konstruktywna (O *Pornografii*) s. 60; Komentarze do *Pornografii* s. 89; Komentarze do *Ślubu* s. 115; Gombrowicz jako młody krytyk s. 137; Gombrowicz a Brzozowski s. 160; Gombrowiczowska diatryba s. 184; Gombrowicz poprawia Dantego s. 223; Między dziełem a biografią, na marginesie książek Rity Gombrowicz i Rajmunda Kalickiego s. 242; Aneks Jest i właśnie go nie ma s. 265; Indeks osób s. 279; Nota bibliograficzna s. 283.
875. Podręczny słownik terminów literackich / ..., [et al.]; pod red. Janusza Sławińskiego. Wyd. nowe, popr. – Warszawa: Open, 2002. – 350 s.
- Zob. poz. 550.
876. Słownik terminów literackich / ..., [et al.]; pod red. Janusza Sławińskiego. Wyd. 3 (dodr.). – Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 2002. – 706 s. (Seria: *Vademecum Polonisty*).
- Zob. poz. 290.

877. Słownik terminów literackich / ..., [et al.]; pod red. Janusza Sławińskiego. Wyd. 4 bez zm. – Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 2002. – 706 s. (Seria: Vademecum Polonisty).
Zob. poz. 290.

II

878. Anty-oda współczesna (O „Odzie negatywnej” Konstantego Pużyny) // W: Jan Błoński ... i literatura XX wieku / red. Małgorzata Sugiera, Ryszard Nycz. – Kraków, 2002. – S. 229–238.
879. Doctoris Lectio // W: Michael Głowiński – doctor honoris causa Universitatis Studiorum Mickiewiczianae Posnaniensis, 5 XI 2001 / [red. Halina Oszmiańska]. – Poznań, 2002. – S. 19–25. (Seria: Doktorzy Honoris Causa / Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu; nr 37).
880. Ironia jako akt komunikacyjny // W: Ironia / pod red. ... – Gdańsk, 2002. – S. 5–16. (Seria: Tematy Teoretycznoliterackie. T. 3).
881. Literackość muzyki – muzyczność literatury // W: Muzyka w literaturze: antologia polskich studiów powojennych / red. Andrzej Hejmej. – Kraków, 2002. – S. 101–121.
Zob. poz. 351, 353.
882. Mowa agresji // W: Człowiek i agresja: głosy o nienawiści i przemocy: ujęcie interdyscyplinarne / [red. Łada Jurasz-Dudzik; przedm. Stefan Amsterdamski]. – Warszawa, 2002. – S. 259–272.
883. Posłowie // W: Dwudziestolecie międzywojenne / Jerzy Kwiatkowski. Wyd. 3 – Warszawa, 2002. – S. 551–554. (Seria: Wielka Historia Literatury Polskiej).
Zob. poz. 795.
884. Posłowie // W: Mity greckie / [oprac. tekstu, wstęp, wybór il.] Stanisław Srokowski; [Walentyna Węgrzyn (red.); posł. ...]. Wyd. 4, uzup. – Wrocław, 2002. – S. 179–182.
885. Prus-parodysta: „Ze wspomnień cyklisty” // W: Na pozytywistycznej niwie / red. Tomasz Lewandowski, Tomasz Sobieraj. – Poznań, 2002. – S. 233–238. (Seria: Prace Komisji Filologicznej / Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk. Wydział Filologiczno-Filozoficzny; t. 45).
886. Starszy człowiek na przełomie wieków // W: Na początku wieku: rozważania o tradycji / red. Zofia Trojanowiczowa, Krzysztof Trybuś. – Poznań, 2002. – S. 15–25. (Seria: Prace Komisji Filologicznej / Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk. Wydział Filologiczno-Filozoficzny; t. 44).
887. Sto lat minęło jak... // *Pamiętnik Literacki*. – 2002, z. 1, s. 15–20.
888. Świat jak ciasne buty (O „Dzienniku 1960–1969” Zygmunta Mycielskiego) // *Śląski Wawrzyn Literacki 2001*. – 2002, z. 1, s. 31–44.

889. Świat ptasi w poezji Bolesława Leśmiana // W: Romantyzm, poezja, historia: prace ofiarowane Zofii Stefanowskiej / pod red. Marii Prussak i Zofii Trojanowiczowej. – Warszawa, 2002. – S. 281–292.
890. Wyznania agnostyka // W: Co nas łączy?: dialog z niewierzącymi / wstępem opatrzyl Leszek Kołakowski; [red. Maria Wolańczyk]. – Kraków, 2002. – S. 180–184.

III

891. Literatura polska wobec Zagłady / pod red. Aliny Brodzkiej-Wald, Doro-ty Krawczyńskiej, Jacka Leociaka. – Warszawa, 2000. – Rec.: Wielkie zderzenie // *Teksty Drugie*. – 2002, nr 3, s. 199–211.
892. Przeczytane [recenzja] // *Tygodnik Powszechny*. – 2002, nr 43, s. 11.
„Uporzeczywe Echo. Sztetl Konin. Poszukiwanie” / Theo Richmond; przeł. Piotr Szymczak. Poznań, 2001.

IV

893. Černé sezony / ...; překlad: Jindrich Kolda, Václav Burian. [Z pol. přel. Barbara Bolková, et al.]. – Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2002. – 142, [2] s.
Zob. poz. 741.
894. Čtyři typy vyprávěcí fikce / ...; přel. Peter Vidlák // W: Od poetiky k dis- kursu: výbor z polské literární teorie 70.–90. let XX. století / sest. Jiří Trávníček. – Brno, 2002. – S. 28–38. (Série: Strukturalistická Knihovna; sv. 13).
895. Od vnějších a vnitřních metod k literární komunikaci / ...; přel. Peter Vidlák // W: Od poetiky k diskursu: výbor z polské literární teorie 70.–90. let XX. století / sest. Jiří Trávníček. – Brno, 2002. – S. 180–195. (Série: Strukturalistická Knihovna; sv. 13).
896. Schwarze Zeiten [Der Kuchen, Emil, Die Bohnen und die Geige, Wie wir herauskamen] / ...; aus dem Polnischen von Barbara Schaeffer // *Ansichten*. – 2002, nr 13, s. 121–141.
[Fragm. z książki „Czarne sezony”].
897. Serenade in der Toilette // ...; übersetzt von Martin Pollack // *Podium*. – 2002, nr 125/126, s. 25–28.

V

898. Dobra, zła, nijaka? // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2002, nr 3, s. 97–99.
[Wypowiedź w ankiecie redakcyjnej „Jaki jest terazniejszy stan literatury polskiej?”].
899. Głos w dyskusji z udziałem Z. Majchrowskiego, J. Błońskiego, ..., A. Bode- garda // W: Szukanie głosu Gombrowicza: wybór referatów i wypowiedzi

- z czterech edycji Międzynarodowego Festiwalu Gombrowiczowskiego (1993–1999) / pod red. Doroty Kolano. – Radom, 2002. – S. 29.
900. [Komentarz] // *Gazeta Wyborcza*. – 2002, nr 131, s. 23.
[Nt. przyznawania przez nowe, lewicowe władze RP odznaczeń twórcom zaangażowanym w system komunistyczny w czasach PRL].
901. Mój Kraków // *Dekada Literacka*. – 2002, nr 3/4, s. 58–65.
Przemówienie wygłoszone podczas uroczystości wręczenia Autorowi Nagrody im. Kazimierza Wyki (luty 2002).
902. Nauka o literaturze, integracja, dyskurs partnerski // *Nauka*. – 2002, nr 2, s. 117–123.
[Referat z konferencji „Humanistyka polska wobec integracji europejskiej”, 10–11.12.2001 r. Warszawa. Organizator: IBL PAN i in.].
903. O Zofii Stefanowskiej // W: *Romantyzm, poezja, historia: prace ofiarowane Zofii Stefanowskiej* / pod red. Marii Prussak i Zofii Trojanowiczowej. – Warszawa, 2002. – S. 5–10.
904. [Odpowiedź] // *Teksty Drugie*. – 2002, nr 6 s. 220.
List do redakcji – odpowiedź do tekstu „Ideal sięga bruku” Tadeusza Witkowskiego.
905. [Wypowiedź w ankiecie Krytyki Politycznej pt. „Ewolucja, rewolucja, rozkład. Czym jest i czym powinien być etos inteligentki w dzisiejszej Polsce?”] // *Krytyka Polityczna*. – 2002, nr 1, s. 24–25.

VI

906. Bagaż pamięci / rozm. Katarzyna Suchcicka // *Relacje*. – 2002, nr 10, s. 20–22.
907. Jesteśmy fajni! / rozm. Filip Gawryś // *Rzeczpospolita*. – 2002, nr 303, s. 7.
908. O lzi v jazyke / beseda [rozmowa] Katarzyna Janowska i Piotr Mucharski // *Nowaja Polska*. – 2002, nr 2, s. 79–84.
909. Ornitolog w ptaka przemieniony / rozm. Piotr Szewc // W: *Wolność i współczucie: rozmowy z pisarzami* / Piotr Szewc; Stanisław Barańczak, [et al.]. – Kraków, 2002. – S. 21–36.
910. Schreiben über den Holocaust / sprach [rozmowa] Anka Grupińska, aus dem Polnischen von Doreen Daume // *Ansichten*. – 2002, nr 13, s. 142–166.

VIII

911. Ironia / pod red. ... – Gdańsk: Słowo/Obraz Terytoria, cop. 2002. – 208 s. (Seria: Tematy Teoretycznoliterackie; t. 3).

IX

912. Charaktery (1) [Człowiek w pancerzu, Na złe, ale nie – na dobre, Taki śliczny, dobry, uroczy chłopczyk, Nienawidzić siebie, nienawidzić innych] // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2002, nr 1, s. 113–115.
913. Charaktery (2), [Głędzenia i czaple, Lekarz urażony, Encyklopedysta, Radość niewiedzy, Poprzednik Arystotelesa] // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2002, nr 2, s. 117–120.
914. Czarne sezony / ... Wyd. 3. – Kraków: Wydawnictwo Literackie, 2002. – 233 s.
Zob. poz. 741.
Rec.: Spisywanie z okruszków pamięci / Żółciński Tadeusz J. // *Słowo Żydowskie = Dos Jidisze Wort*. – 2003, nr 16/17, s. 24–25.
915. Egzamin z filozofii // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2002, nr 3, s. 119–125.
916. Sweter // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2002, nr 4, s. 98–101.

2003

II

917. Groteska jako kategoria estetyczna // W: Groteska / pod red. ... – Gdańsk, 2003. – S. 5–15. (Seria: Tematy Teoretycznoliterackie; t. 4).
918. Komentarze do „Pornografii” [posł.] // W: Pornografia / Witold Gombrowicz. – Kraków, 2003. – S. 165–182.
Zob. poz. 589.
919. Komentarze do „Pornografii” [posł.] // W: Pornografia / Witold Gombrowicz. Wyd. 5 – Kraków, 2003. – S. 151–170.
Zob. poz. 589.
920. Kryzys dyskursu patriotycznego // *Przegląd Polityczny*. – 2003, nr 60, s. 61–68.
Przedruk: *Patriotyzm wczoraj i dziś*. – 2006, T. 5, s. 5–22.
921. Norwid i Jakobson (O granicach lingwistycznej analizy poezji) // W: Anabasis: prace ofiarowane profesor Krystynie Pisarkowej / pod red. Ireneusza Bobrowskiego. – Kraków, 2003. – S. 73–78.
922. Nowomowa // W: Antropologia słowa: zagadnienia i wybór tekstów / oprac. Grzegorz Godlewski, Andrzej Mencwel, Roch Sulima; wstęp i red. Grzegorz Godlewski. – Warszawa, 2003. – S. 597–603. (Seria: Wiedza o Kulturze).
Zob. poz. 342.
923. O wdzięczności // *Indeks – Pismo Uniwersytetu Opolskiego*. – 2003, nr 3/4, s. 21–22.

924. Obrazek z wakacji i wielkie znaczenia. O wierszu Wisławy Szymborskiej „Ze wspomnień” // W: *Ulotność i trwanie: studia z tematologii i historii literatury* / pod red. Ewy Wiegandt, Agnieszki Czyżak, Zbigniewa Kocpia. – Poznań, 2003. – S. 25–32.
925. Posłowie // W: *Dwudziestolecie międzywojenne* / Jerzy Kwiatkowski. Wyd. 3 dodr. – Warszawa, 2003. – S. 551–554. (Seria: *Wielka Historia Literatury Polskiej*). Zob. poz. 795.

III

926. Błony umysłu / Jolanta Brach-Czaina. – Warszawa, 2003. – Rec.: Lizanie i głębsze znaczenia // *Dekada Literacka*. – 2003, nr 9/10, s. 114–118.
927. Strzępy całunu / Andrzej Mandalian. – Warszawa, 2003. – Rec.: Poezja trzeciego wieku // *Gazeta Wyborcza*. – 2003, nr 165, s. 11.
928. Urwany lot. Pokolenie inteligenckiej młodzieży powojennej w świetle listów i pamiętników z lat 1945–1948 / Hanna Świda-Ziemia. – Kraków, 2003. – Rec.: Między analizą socjologiczną a osobistym wspomnieniem // *Tygodnik Powszechny*. – 2003, nr 29, s. 17.

IV

929. Březnové žvásty / ...; přel. Jana Horáková // *Pravo, dod. Salon*. – 2003, nr 38, s. 4.
930. Březnové žvásty / ...; přel. Jindrich Kolda // *Listy*. – 2003, nr 1, s. 39–43.
931. Eine Madeleine aus Schwarzbrot / ...; aus dem Polnischen von Martin Pollack. – Frankfurt am Main: Jüdischer Verlag im Suhrkamp Verlag, 2003. – 170 s.
932. Krize vlasteneckého diskursu // *Listy*. – 2003, nr 4, s. 25–31.
933. Neusprach, Eine Erkundung // W: *Anti-Totalitarismus: eine polnische Debatte* / hrsg. von Paweł Śpiewak; aus dem Polnischen von Anne Altmayer, [et al.]. – Frankfurt, 2003. – S. 284–309. (Serie: *Denken und Wissen: eine polnische Bibliothek*).
934. O partida de sah // *Lettre Internationale – Ediția română*. – 2003, nr 47, s. 43–46.
935. Poet tretiego vozrasta // *Nowaja Polska*. – 2003, nr 12, s. 34–35.
936. Red, Haos, Značenje / ...; prev. Petar Vujičić. – Beograd: Narodna knjiga Alfa, 2003. – 164 s.
937. Tatra-Utopie. Kleine Prosa / ...; übersetzt von Martin Pollack // *Transit*. – 2003, nr 25, s. 88–92.

V

938. Odpowiedź // *Midrasz*. – 2003, nr 10, s. 41.
[Dot. „Czarnych sezonów” i prozy wspomnieniowej; adresatka – Katarzyna Meloch].

939. Paweł Hertz (29 października 1918 – 13 maja 2001) // *Pamiętnik Literacki*. – 2003, z. 1, s. 245–250.
Sprostowanie dot. wydania „Portretu Słowackiego” [Dot. błędu w druku]. // *Pamiętnik Literacki*. – 2003, z. 3, s. 279.
940. Wierna opowieść [wypowiedź] // *Gazeta Wyborcza*. – 2003, nr 71, s. 5.
O „Pianiście” R. Polańskiego.
941. [Wypowiedź] / pytał Paweł Smoleński // *Gazeta Wyborcza*. – 2003, nr 119, s. 2.
Dot. rezygnacji profesora Jana Strelaua z funkcji wiceprezesa PAN zgłoszoną w związku z ogłoszonym oświadczeniem lustracyjnym.

VI

942. Jak się nazywa nasza dyscyplina? [wykład] // W: Michał Głowiński – doctor honoris causa Universitatis Opoliensis: [Opoliae, 10 Martii 2003]. – Opole, 2003. – S. 34–43.
943. Jiny 8 brezen pred petra triceti laty / rozhovor [rozmowa] Jindrich Kolda // *Listy*. – 2003, nr 1, s. 36–38.
944. Kolor cierpienia / rozm. Dorota Szuszkiewicz // *Życie Warszawy*, dod. *Stolica*. – 2003, nr 16, s. 10–12.
945. Nowomowa odeszła do lamusa? / rozm. Barbara Stankiewicz // *Indeks – Pismo Uniwersytetu Opolskiego*. – 2003, nr 3/4, s. 26–28.

VIII

946. Groteska / pod red. ... – Gdańsk: Słowo/Obraz Terytoria, cop. 2003. – 193 s. (Seria: Tematy Teoretycznoliterackie; t. 4).

IX

947. Burza // *Dekada Literacka*. – 2003, nr 5/6, s. 52–57.
948. Historia jednej topoli i inne opowieści / ... – Kraków: Wydawnictwo Literackie, 2003. – 251 s.
Rec.: Miasteczko i inne czasy / Beczek Jakub // *Nowe Książki*. – 2003, nr 5, s. 7; [recenzja] / Bielik-Robson Agata // *Teksty Drugie*. – 2003, nr 2/3, s. 331–335; [Recenzja] / Broda Marzena // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2003, nr 4, s. 149–152; [recenzja] / Dernałowicz Maria // *Twórczość*. – 2004, nr 4, s. 109–112; [recenzja] / Kurkiewicz Juliusz // *Tygodnik Powszechny*. – 2003, nr 24, s. 11; Rekomendacje / Kuś Mira // *Znak*. – 2003, nr 7, s. 156–157; Masłoń Krzysztof // *Książki*. – 2003, nr 3, s. 50–51; Trudna sztuka narracji / Masłoń Krzysztof // *Rzeczpospolita*, nr 51, dod. *Rzecz o Książkach*. – 2003, nr 3, s. D4; [recenzja] // *Przegląd Polityczny*. – 2003, nr 60, s. 172–173; Została tylko topola / Więclawska Katarzyna // *Akcent*. – 2003, nr 3, s. 140–143; Spisywanie z okrucichów pamięci / Żółciński Tadeusz J. // *Słowo Żydowskie = Dos Jidisze Wort*. – 2003, nr 16/17, s. 24–25.

Spis treści: Historia jednej topoli s. 5; Szaleństwo s. 31; Księga kredytowa s. 51; Podróż zimowa s. 60; Wuj Erazm s. 68; Harry Robin s. 76; Odwiedziny s. 82; Zwyczaj umieranie s. 90; Trzy kobiety s. 100; Sweter s. 111; Jasza i Maks s. 117; Major Bieżancew s. 123; Willim s. 134; Z czerwonej masy rączka s. 138; Pani doktor Pikowa s. 154; Papuga i ratlerek s. 167; Pan Mucha s. 174; Pan Juliusz s. 181; Pamiętna lekcja s. 192; Klamka s. 205; Piękna sztuka prania s. 214; Egzamin z filozofii s. 224; Uroczystość s. 234; Opowiadanie i oczywistość s. 243.

949. Małe szkice [Ocalona, Przeciw myśliwym (pamflet), Mucha tse-tse ma doktorat z genetyki, Spotkanie kloszarda z Charonem, Dziennik wielkiego pisarza] // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2003, nr 1, s. 105–109.
950. Małe szkice [Pseudonim: Szekspir, Monolog Ofelii, Ostatnia zupa, Język diabła, Nokturny] // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2003, nr 4, s. 114–117.

2004

I

951. Skrzydła i pięta: nowe szkice na tematy niemitologiczne / ... – Kraków: Wydawnictwo Literackie, 2004. – 262 s.

Spis treści: Starszy człowiek na przełomie wieków s. 5; Kryzys dyskursu patriotycznego s. 21; Wielkie zderzenie s. 43; Mowa agresji s. 63; Pamiętka z lat odwilży s. 78; Inspiratorzy (O spiskowej kategoryzacji świata w okresie marcowym) s. 92; Rosjanin, Niemiec, Żyd (O nazwach narodowości w PRL-owskim wysłowieniu) s. 107; Język jako bariera s. 120; Co to za dziwne zwierzę? (O literaturze XX wieku) s. 133; Skrzydła i pięta s. 151; Nauka o literaturze. integracja, dyskurs partnerski s. 156; Dziennik z minionych lat s. 166; Świat jak ciasne buty (O *Dzienniku 1960–1969* Zygmunta Mycielskiego) s. 183; Victor Klemperer: dziennik czasu Zagłady s. 196; Casus: Dobraczyński s. 212; Francja: trochę wspomnień i refleksji s. 219; Mój Kraków s. 231; Przemówienie poznańskie s. 241; Wyznania agnostyka s. 249; Nota bibliograficzna s. 255; Indeks osób s. 257.

II

952. Biblioteka // *Gazeta Wyborcza*. – 2004, nr 86, s. 24–25.
953. Gatunki – gramatyką literatury // W: Akty i gatunki mowy / red. Jerzy Bartmiński, Stanisława Niebrzegowska-Bartmińska, Joanna Szadura. – Lublin, 2004. – S. 205–216. (Seria: Współczesna polszczyzna: wybór opracowań; 3).
954. Komentarze do „Pornografii” [posł.] // W: Pornografia / Witold Gombrowicz. – Kraków, 2004. – S. 165–182.
Zob. poz. 589.
955. Krytyka literacka i ruchome cele // *Więź*. – 2004, nr 5, s. 124–127.

956. Miłosz turpistyczny // W: Między teatrem a literaturą: księga ofiarowana Profesorowi Januszowi Deglerowi w 65. rocznicę urodzin / pod red. Adolfa Juzwenki i Jana Miodka. – Wrocław, 2004. – S. 463–467.
957. Nienawidzić siebie // *Nauka*. – 2004, nr 3, s. 9–20.
[O filmie „Fanatyk” i książce: Przedsiębiorstwo holokaust / Normana Finkelsteina. – Warszawa, 2001].
958. Tuwim po latach, czyli poeta w czyścicu // *Tygodnik Powszechny*. – 2004, nr 1, s. 15.
W półwiecze śmierci autora „Balu w operze”.
959. Zawsze to samo (Wokół książki Sergiusza Kowalskiego i Magdaleny Tulli: „Zamiast procesu: Raport o mowie nienawiści”) // *Przegląd Polityczny*. – 2004, nr 65, s. 27–35.
Przedruk: Zawsze to samo // W: Liberalizm polski / wybór i red. nauk. Ireneusz Krzemieński. – Warszawa, 2015. – S. 496–511.

III

960. Język na wygnaniu / Imre Kertész, przeł. Elżbieta Cygielska i Elżbieta Sobolewska. – Warszawa, 2004. – Rec.: Ogólność i autobiografia // *Nowe Książki*. – 2004, nr 11, s. 12.

IV

961. Domain of Freedom // *Academia*. – 2004, nr 1, s. 50.
962. Gombrowicz ou la Parodie constructive / ...; traduit du polonais par Maryla Laurent. – Paris: Les éditions Noir sur Blanc, 2004. – 270 s.
Tłum. na jęz. franc. „Gombrowicz i nadliteratura”
Zob. poz. 874.
963. Pamjatnyj urok / ...; per. Steŭła Tonkonogowa // *Nowaja Polsza*. – 2004, nr 1, s. 52–56.
964. Patriotic Discourse Versus Nationalist Discourse // *Studies in Polish Linguistics*. – 2004, vol. 1, s. 97–102.
965. Tempi bui. Un'infanzia braccata / ...; trad. Claudio Madonia, postfazione di Valerio Marchetti-Rozen. – Firenze: Editrice La Giuntina, 2004. – 213 s.
Tłum. na jęz. włoski „Czarnych sezonów”
Zob. poz. 741.

V

966. [Opinie] Głosy o książce Adama Michnika „Wyznania nawróconego dysydenta” // *Zeszyty Literackie*. – 2004, nr 86, s. 116–118.
O książce Adama Michnika „Wyznania nawróconego dysydenta”.

VIII

967. Narratologia / pod red. ... – Gdańsk: Słowo/Obraz Terytoria, cop. 2004. – 302 s. (Seria: Tematy Teoretycznoliterackie: archiwum przekładów „Pamiętnika Literackiego”; t. 6).

IX

968. Małe szkice [Czytając Maupassanta, Bal maskowy, Wiek matuzalemowy, Zabawa w pogrzeb, Złote zęby] // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2004, nr 2, s. 117–120.
969. Małe szkice [Mała kreska po środku, Przy cmentarnej bramie, Oczyszczenie, Zamarłe słowa, Pycha] // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2004, nr 4, s. 163–166.
970. Małe szkice [Rzeźby bez głowy, Martwa natura ze ścierką, z torbą i z dziurką od klucza, Oda do haczyka, Esprit d’escalier, O dewaluowaniu słów] // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2004, nr 1, s. 98–101.
971. Małe szkice [W pensjonacie, Złoczyńca w ofiarę przemieniony, Człowiek kultury, Sztuka szkodzenia sobie, Wydziobywanie rodzynek, Sztuka przerwy (między częściami), Muzyka i codzienność, Wiązanka melodii, Wulgaryzacja, Przepis na kicz pogłębiany, Kostiumy, Historiozofia zupy kalafiorowej] // *Tygodnik Powszechny*. – 2004, nr 10, s. 8.

2005

972. Podręczny słownik terminów literackich / ..., [et al.]; pod red. Janusza Sławińskiego. Wyd. 14 (dodr.) – Warszawa: Open, 2005. – 350 s.
Zob. poz. 550.
973. Słownik terminów literackich / ... [et al.]; pod red. Janusza Sławińskiego. Wyd. 4 bez zm., dodr. – Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 2005. – 706 s. (Seria: Vademecum Polonisty).
Zob. poz. 290.

II

974. Jak ich postrzegano // *Przegląd Polityczny*. – 2005, nr 73/74, s. 125–133.
Zaw. rec.: Kwestia żydowska w XIX wieku: spory o tożsamość Polaków / pod red. Grażyny Borkowskiej i Magdaleny Rudkowskiej. – Warszawa, 2004.
975. Kanony literackie i czasy współczesne // *Zeszyty Szkolne*. – 2005, nr 3, s. 14–18.
976. Komentarze do „Pornografii” [posł.] // W: *Pornografia* / Witold Gombrowicz. – Kraków, 2005. – S. 165–182.
Zob. poz. 589.

977. Monolog wewnętrzny Telimeny // *Pamiętnik Literacki*. – 2005, z. 4, s. 41–54.
978. Poślowie // *Teksty Drugie*. – 2005, nr 4, s. 217.
[Komentarz do wspomnień Magdaleny Kozarzewskiej].
979. Postać literacka jako symbol polityczny: Nikodem Dyzma // W: *Idealy nauki i konflikty wartości: studia złożone w darze profesorowi Stefanowi Amsterdamskiemu / pod red. Ewy Chmieleckiej, Jerzego Jedlickiego i Andrzeja Rycharda*. – Warszawa, 2005. – S. 311–321.
980. Wacław Borowy – artyzm i umysłowość // W: *Zatajony artysta. O Wacławie Borowym 1890–1950 / wybór szkiców i wspomnień Andrzej Biernacki*. – Lublin, 2005. – S. 185–200. (Seria: *Mistrzowie*; t. 3).
Zob. poz. 300.
981. Wiedza o literaturze wobec nauk o kulturze // *Teksty Drugie*. – 2005, nr 1/2, s. 44–49.
982. Wprowadzenie // W: *Stosowność i forma: jak opowiadać o Zagładzie? / red. ..., [et al.]*. – Kraków, 2005. – S. 7–20.

III

983. Castorp / Paweł Huelle. – Gdańsk, 2004. – Rec.: Nad „Castorpem” // *Przegląd Polityczny*. – 2005, nr 70, s. 65–68.
984. Strukturalistyczna wyobraźnia metateoretyczna: o procesach paradygmatyzacji w polskiej nauce o literaturze po 1958 roku / Dominik Lewiński. – Kraków, 2004. – Rec.: Gang strukturalistów // *Teksty Drugie*. – 2005, nr 1/2, s. 83–93.

IV

985. La narration historique et la narration dans le roman historique // W: *La littérature face à l'histoire / sous la dir. Marii Delaperrière*. – Paris, 2005. – S. 41–52.
986. Několik slov o strukturalismu / ...; přel. Veronika Forková // *Slovo a Smysl*. – 2005, nr 3, s. 248–252.
987. Mythen in Verkleidung: Dionysos, Narziß, Prometheus, Marcholt, Labyrinth / ...; aus dem Polnischen von Jan Conrad. – Frankfurt am Main: Suhrkamp Verlag, 2005. – 306 s. (Serie: *Denken und Wissen*).
988. *The Black Seasons / ...; foreword by Jan Tomasz Gross ; translated from the Polish by Marci Shore*. – Evanston Illinois: Northwestern University Press, 2005. – XIV, 198, [1] s. (Series: *Jewish Lives*).
Inne wyd. 1099.

V

989. O Eligiuszu Pieczyńskim słów kilka // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2005, nr 1, s. 107.
990. Ze wspomnień czytelnika // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2005, nr 3, s. 56–58.
W dziale „Głosy i Głosy w 1. rocznicę śmierci Czesława Miłosza”.

VI

991. „Czy pan jest nowoczesny?” / rozm. Ryszard Koziołek // *Świat i Słowo*. – 2005, nr 1, s. 41–51.
992. Polskie gadanie [fragm.] / rozm. Teresa Torąńska // *Gazeta Wyborcza*, dod. *Duży Format*. – 2005, nr 19, s. 2–6.

VIII

993. Stosowność i forma: jak opowiadać o zagładzie? / red. ..., [et al.]. – Kraków: Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych Universitas, cop. 2005. – 413 s.

IX

994. Biblioteka // *Przegląd Pruszkowski*. – 2005, nr 1, s. 82–91.
Tekst został opublikowany w *Gazecie Wyborczej* z 10–12 kwietnia 2004 roku; stanowi on rozdział książki „Kładka nad czasem, obrazki z Miasteczka”.
995. Dwie kobiety [Pani Hrabina, Ballada o Andzi przysmak] // *Akcent*. – 2005, nr 1, s. 17–23.
996. Jazda, panie Gwiazda // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2005, nr 1, s. 118–122.
997. Kaszanka i śnieg // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2005, nr 4, s. 145–150.
998. Sny o Miasteczku // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2005, nr 3, s. 152–155.
999. Ślady, albo Wezuwiusz z odpadów // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2005, nr 2, s. 134–141.

2006

II

1000. Dramat języka. Uwagi o mowie publicznej IV RP // *Przegląd Polityczny*. – 2006, nr 78, s. 26–31.
1001. Elegia żydowskich cmentarzy / the Elegy for Jewish Cemeteries [wstęp] // W: Powiększenie: Nowy Cmentarz Żydowski w Krakowie = Blowup: the New Jewish Cemetery in Kraków / fot. wykonał, całość ułożył i cytatami opatrzył Andrzej Nowakowski; wstęp ... / oprac. Eugeniusz Duda, Anna Jodłowiec-Dziedzic, Leszek Hońdo; [przekł. na ang. Agnieszka Sadecka, Elżbieta Petrajtis O'Neill]. – Kraków, 2006. – S. 9–12.

1002. Esej Błońskiego po latach // *Zagłada Żydów: studia i materiały*. – 2006, nr 2, s. 12–20.
1003. „Nad miastem chmury apokaliptyczne...” (O wierszu Zygmunta Krasińskiego z roku 1848) // W: *Apokalipsa. Symbolika – tradycja*. Tom I / pod red. Krzysztofa Korotkicha i Jarosława Ławskiego. – Białystok, 2006. – S. 135–150.
1004. O konieczności nie-bycia sobą // *Teksty Drugie*. – 2006, nr 1/2, s. 320–325. [Dot. dzieciństwa w czasach Holokaustu].
1005. Osobliwości nauk humanistycznych // W: *Polskie nauki humanistyczne i społeczne w nowym stuleciu, w nowej Europie* / [oprac. red. Paulina Kierzek]. – Warszawa, 2006. – S. 52–57.
1006. „Pająk” Czesława Miłosza // W: *Światy przedstawione : prace z historii i teorii literatury ofiarowane profesorowi Jerzemu Speinie / pod red. Marii Kalinowskiej, [et al.]*. – Toruń, 2006. – S. 387–394.
Przedruk za: Czesław Miłosz, „Wiersze tom 4” Kraków, 2004. – S. 265–266.
1007. Pisomowa, czyli o wolnoamerykance językowej // *Polityka*, dod. *Poradnik Inteligentna*. – 2006, nr 50, s. 14–18.
1008. Prokuratorska aprobata dla „mowy nienawiści” // W: *Przestępstwa nie stwierdzono: prokuratorzy wobec doniesień o publikacjach antysemitycznych / [red. Marek Gumkowski]*. – Warszawa, 2006. – S. 27–32.
1009. Scena podwórkowa i parodia kiczu (O wierszu Mirona Białoszewskiego „Pretensjonale”) // W: *Wobec romantyzmu: studia i szkice ofiarowane profesor Danucie Zamącińskiej-Paluchowskiej / red. Małgorzata Łukaszuk, Marian Maciejewski*. – Lublin, 2006. – S. 201–209. (Seria: *Źródła i Monografie / Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II*; 297).
1010. Wielkie otwieranie: prywatna historia października // *Przegląd Polityczny*. – 2006, nr 78, s. 123–127.
1011. Wokół konkursu imienia Jana Józefa Lipskiego // *Zeszyty Literackie*. – 2006, nr 95, s. 183–184.

IV

1012. Česká setkání / ...; přel. Marie Havránková // *Česká Literatura*. – 2006, nr 2/3, s. 323–328.
1013. Der Oktober 1956 – Die grosse Öffnung / ...; aus dem Polnischen von Markus Krzoska // *Inter Finitimos. Jahrbuch zur deutsch-polnischen Beziehungsgeschichte*. – 2006, nr 4, s. 119–131.
1014. La neohabla (un reconocimiento) / ...; trad. Desiderio Navarro // *Criterios*. – 2006, nr 35, s. 288–307.

V

1015. Do Redakcji „Pamiętnika Literackiego” // *Pamiętnik Literacki*. – 2006, nr 2, s. 271.

[Dot. działu przekładów w *Pamiętniku Literackim* wznovionych w ramach serii „Tematy Teoretycznoliterackie” przez Wydawnictwo „słowo/obraz terytoria”].

VI

1016. „Moja kładka wznoszona nad czasem różne ma wymiary...” / rozm. Żaneta Nalewajk i Krzysztofa Krowiranda // *Tekstualia*. – 2006, nr 4, s. 89–108.
1017. Takie zwyczajne podwarszawskie miasteczko / rozm. Beata Kęczkowska // *Gazeta Wyborcza*, dod. *Gazeta Stołeczna*. – 2006, nr 40, s. 7.

IX

1018. Kładka nad czasem: obrazki z Miasteczka / ... – Kraków: Wydawnictwo Literackie, 2006. – 214 s.

Rec.: Przywołane miasteczko / Buryła Sławomir // *Fraza: pismo literacko-społeczne*. – 2006, nr 1/2, s. 267–269; Nad Utratą / Lektor [Fiałkowski Tomasz] // *Tygodnik Powszechny*. – 2006, nr 8, s. 21; Z diabłem po Miasteczku / Lewandowski Waclaw // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2006, nr 2, s. 241–244; Przeżyć i pisać / Łuszczkiewicz Piotr // *Nowe Książki*. – 2006, nr 6, s. 53; Pochwała fikcji / Madaliński Artur // *Twórczość*. – 2006, nr 10, s. 129–130; Promenady i obrazki: o muzyczności dzieła literackiego (na przykładzie „Kładki nad czasem” Michała Głowińskiego) / Małgorzata Okupnik // *Zeszyty Naukowe Centrum Badań im. Edyty Stein*. – 2012, nr 8, s. 157–177; Ostra rozprawa z nieznośną pamięcią / Radziwon Marek // *Gazeta Wyborcza*. – 2006, nr 32, s. 16.

Spis treści: Prolog s. 5; Promenada I: rzeka s. 9; Pani hrabina s. 13; Ballada o Andzi Przysmak s. 22; Promenada II: linie poplątane s. 27; Staroświeccy mieszczanie s. 33; Biblioteka s. 51; Promenada III: Szpital s. 62; Zamarły cmentarz s. 72; Kurz s. 84; Promenada IV: Warsztaty s. 98; Trzy groby s. 107; Miejscowi pisarze s. 120; Promenada V: domy s. 135; Zaokienne widoki (1) s. 148; Zaokienne widoki (2) s. 160; Krótka historia hochsztaplera Józefa Jelitki s. 167; Promenada VI: Czarna Droga s. 180; Ślady albo Wezuwiusz z odpadów s. 188; Jazda, panie Gwiazda! S. 199; Sny o Miasteczku s. 205; Epilog s. 211.

1019. Małe szkice [Zaproszenie, Wózek, Głowa ludności, Uczone snobizmy, Epitafium dla maszyny do pisania] // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2006, nr 2, s. 194–197.
1020. Rusycysta Mordechaj // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2006, nr 1, s. 122–129.

2007

I

1021. Monolog wewnętrzny Telimeny i inne szkice / ... – Kraków: Wydawnictwo Literackie, 2007. – 421 s.

Rec.: „Starszy pan” i „uboga krewna”, czyli opowieść o wierności / Gruchała Wojciech // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2007, nr 2, s. 170–174; Ironia i empatia / Łuszczkiewicz Piotr // *Nowe Książki*. – 2007, nr 6, s. 40; [recenzja] / Mizerkiewicz Tomasz // *Pamiętnik Literacki*. – 2010, z. 2, s. 228–233; Pająk w wannie poety / Szczęsna Joanna // *Gazeta Wyborcza*. – 2007, nr 200, s. 16. Spis treści: Część I s. 5: Nauka o literaturze wśród innych dyscyplin s. 7; Wiedza o literaturze wobec nauk o kulturze s. 24; Jak się nazywa nasza dyscyplina? s. 35; Literatura wobec symboliki s. 46; Kilka słów o strukturalizmie s. 64; Sto lat minęło jak...s. 70; Co się stało z teorią dramatu (w Polsce)? s. 80; Narratologia dzisiaj i nieco dawniej s. 95; Narracja historyczna – narracja w powieści historycznej s. 112; Ironia jako akt komunikacyjny s. 123; O liryce pieśniowej s. 135; Norwid i Jacobson (O granicach lingwistycznej analizy poezji) s. 147. Część II s. 157: Sztuka mówienia do władców (*O pieśni XIV* z „Ksiąg wtórych” Jana Kochanowskiego) s. 159; Monolog wewnętrzny Telimeny s. 169; „Nad miastem chmury apokaliptyczne...” (O wierszu Zygmunta Krasińskiego z roku 1848) s. 195; Prus – parodysta: *Ze wspomnień cyklisty* s. 224; Świat ptasi w poezji Bolesława Leśmiana s. 234; Oswajanie Akteona s. 252; Trzy wiersze o Mickiewiczu (Staff – Lechoń – Jastrun) s. 263; Tuwim po latach s. 276; *O Wolności tragicznej* Wierzyńskiego s. 285; Muza zmyślonych podróży s. 298; Paweł Herz jako historyk literatury s. 305; „Póki słowa nie kłamią, nic światu nie grozi” (O twórczości Zbigniewa Brzezińskiego) s. 316; Miłosz turpistyczny s. 325; *Pająk* Czesława Miłosza s. 334; Wisławy Szymborskiej ballada o Zagładzie s. 345; Obrazek z wakacji i wielkie znaczenia (O wierszu Wisławy Szymborskiej *Ze wspomnień*) s. 357; Scena podwórkowa i parodia kiczu (O wierszu Mirona Białoszewskiego *pretensjonale*) s. 369; Anty-oda współczesna (*O Odzie negatywnej* Konstantego Puzyny) s. 381; *Nad Castorpem* s. 395; Nota bibliograficzna s. 408; Indeks nazwisk s. 413.

1022. Słownik terminów literackich / ..., [et al.]; pod red. Janusza Sławińskiego. Wyd. 4 bez zm., dodr. – Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 2007. – 706 s. (Seria: Vademecum Polonisty).

Zob. poz. 290.

II

1023. Gombrowicz źle widziany // *Tygodnik Powszechny*. – 2007, nr 29, s. 19.
1024. Jak być antysemitą? [Tyt. autora: Swoistości dyskursu antysemickiego] // *Przegląd Polityczny*. – 2007, nr 84, s. 31–36.
1025. Komentarze do „Pornografii” [posł.] // *W: Pornografia* / Witold Gombrowicz. – Kraków, 2007. – S. 165–182.

Zob. poz. 589.

1026. O wielu wybitnych dzisiaj nie pamiętamy // *Dziennik*. – 2007, nr 158, s. 22.
1027. Poetyka falsyfikatu politycznego // *Przegląd Polityczny*. – 2007, nr 82, s. 73–79.
1028. Retoryka nienawiści // *Nauka*. – 2007, nr 2, s. 19–27.
1029. Trzy poematy o języku (Tuwim – Jastrun – Bieńkowski) // W: *Amoenitates vel lepores philologiae* / pod red. Romana Laskowskiego i Romana Mazurkiewicza. – Kraków, 2007. – S. 521–529.
Tom dedykowany Profesorowi Wacławowi Twardzikowi w siedemdziesiątą rocznicę urodzin.

III

1030. Szostakowicz i Stalin / Sołomon Wołkow, przeł. z ros. Maria Putrament. – Warszawa, 2006. – Rec.: Geniusz i tyran // *Przegląd Polityczny*. – 2007, nr 85/86, s. 198–200.
1031. Twarz Tuwima / Piotr Matywiecki. – Warszawa, 2007. – Rec.: Poeta o poecie // *Tygodnik Powszechny*, dod. *Książki w tygodniku*. – 2007, nr 26, s. 7.

IV

1032. Drama języka / ...; přel. Václav Burian // *A2: kulturní čtrnáctideník*. – 2007, č. 1, s. 16–17.
1033. Tre saggi su “nowomowa” e linguaggio del potere / ...; trad. Lucyna Gebert // W: *Pl.it. Rassegna italiana di argomenti polacchi. La Polonia tra identità nazionale e appartenenza europea* / coordinatore Luigi Marinelli. – Rzym, 2007. – S. 174–213.

VI

1034. Rewolucja antymoralna / rozm. Jan Strzałka // *Tygodnik Powszechny*. – 2007, nr 7, s. 8.
1035. Z Zagłady się nie wychodzi / rozm. Justyna Sobolewska // *Dziennik*. – 2007, nr 283, s. 24.
1036. Zamiast lustracji wyszła antylustracja / rozm. Witold Głowacki // *Dziennik*. – 2007, nr 103, s. 24–25.

IX

1037. Listy kierowane w przeszłość // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2007, nr 4, s. 117–122.
1038. Małe szkice [Anty-Narczyz, Stary literat, Kult koni, W brzuchu niedźwiedzia] // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2007, nr 3, s. 130–134.
1039. Małe szkice [Fabuły przerwane, Historiozof, Aktorki, Muzyka śmierci, Ostatni kwartet] // *Pogranicza*. – 2007, nr 4, s. 21–23.
1040. Rzeka // *Przegląd Pruszkowski*. – 2007, nr 1, s. 81–84.

1041. Widoczki z miasteczka // *Akcent*. – 2007, nr 2, s. 7–12.
1042. Wołanie kamieni // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2007, nr 2, s. 109–112.
1043. Z opowieści Dawida W. // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2007, nr 4, s. 67–74.

2008

I

1044. Słownik terminów literackich / ..., [et al.]; pod red. Janusza Sławińskiego. Wyd. 5 bez zm. – Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 2008. – 706 s. (Seria: Vademecum Polonisty).
Zob. poz. 290.

II

1045. Awangardowy barok Zbigniewa Bienkowskiego (O cyklu „W imię twoje”) // W: Awangardowa encyklopedia czyli Słownik rozumowany nauk, sztuk i rzemiosł różnych. [Prace ofiarowane Profesorowi Grzegorzowi Gaździe] / pod red. Ireny Hübner, [et al.]. – Łódź, 2008. – S. 43–51.
1046. Błoński's Essay Years Later // *Holocaust Studies and Materials*. – 2008, nr 1, s. 23–30.
1047. Czy w cieniu Zagłady? // W: Myślenie po Zagładzie. Głosy z Polski / pod red. Sebastiana Rejaka. – Warszawa-Kraków, 2008. – S. 19–34.
1048. Jerzy, osobowość eseistyczna // W: Noty dla edytora: Jerzemu Timoszewiczowi na urodziny 75 / [zebr. i oprac. Magdalena Raszewska i Paweł Kądziała; wyd. Piotr Kłoczowski]. – Warszawa, 2008. – S. 87–88.
1049. Kapuściński: reportaż jako sztuka // W: „Życie jest z przenikania...”: szkice o twórczości Ryszarda Kapuścińskiego / zebr., oprac. i wstępem opatrzył Bogusław Wróblewski; posł. Alicja Kapuścińska. – Warszawa, 2008. – S. 63–66.
1050. Kładę nacisk na poezję, mocną część literatury // *Dziennik*. – 2008, nr 302, s. 14.
1051. Naśladowca wyobraźnia (Rzecz o eseju Kazimierza Wyki „Obrona van Meegerena”) // W: Literatura – punkty widzenia – światopoglądy: prace ofiarowane Marcie Wyce / pod red. Doroty Kozickiej, Macieja Urbanowskiego. – Kraków, 2008. – S. 175–185.
1052. O Mirosławie Puchalskiej. Wstęp // W: Wokół Młodej Polski: szkice i sylwetki: prace wybrane z lat 1954–1996 / Mirosława Puchalska. – Warszawa, 2008. – S. 5–10.
1053. O Warszawskim Kole Polonistów słów kilka // W: Tradycje polskiej nauki o literaturze: Warszawskie Koło Polonistów po 70 latach: praca zbior. / pod red. Danuty Ulickiej i Marcina Adamiaka. – Warszawa, 2008. – S. 27–30.

1054. Opinia o dorobku naukowym profesora doktora Ryszarda Nycza // W: Ryszard Nycz: doctor honoris causa Universitatis Opolensis / [red. Jan Neuberg]. – Opole, 2008. – S. 24–30.
1055. Poetyka wobec tekstów nieliterackich // W: Polska genologia lingwistyczna / red. nauk. Danuta Ostaszewska, Romuald Cudak. – Warszawa, 2008. – S. 150–160. (Seria: Zagadnienia i Problemy Współczesnej Genologii).
Przedruk za: Poetyka i okolice / red. ... – Warszawa, 1992. – S. 70–86.
1056. Posłowie // W: Dwudziestolecie międzywojenne / Jerzy Kwiatkowski. Wyd. 3, 2 dodr. – Warszawa, 2008. – S. 551–554. (Seria: Wielka Historia Literatury Polskiej). Zob. poz. 795.
1057. Seminarium, czyli dialog // *Pogranicza*. – 2008, nr 2, s. 56–59.

III

1058. Łaskawe / Jonathan Littell; przeł. Magdalena Kamińska-Maurugeon. – Kraków, 2008. – Rec.: Od strony kata (O Łaskawych Jonathana Littella) // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2008, nr 4, s. 107–120.

IV

1059. Intertekstualność / ...; per. z pol'. Serhii Ākovenko // W: Teoriâ literaturi v Pol'šì: antologiâ tekstìv: druga polovina XX-počatok XXI / skladeno Bogusław Bakula; red. Volodimir Morenec`. – Kiïv, 2008. – S. 284–309.

V

1060. Język polski – niepożądany [wypowiedź] // *Gazeta Wyborcza*. – 2008, nr 289, s. 19.
[Dot. Karty oceny jednostki naukowej nauk humanistycznych i społecznych].
1061. Nienawiść, pogarda i antysemityzm w języku publicznym (panel dyskusyjny) // W: „Czterdzieści lat później: Marzec 1968–2008”, sesja naukowa na Uniwersytecie Warszawskim, 8–9 marca 2008. – Warszawa, 2008. – S. 37–47. (Seria: Debaty Otwartej Rzeczpospolitej).
[Debata z udziałem M. G., Piotr Oseka, Joanna Tokarska-Bakir, Jerzy Jedlicki (moderator)].
1062. Wypowiedź w ankiecie: „Historycy o badaniach dziejów Polski Ludowej” // W: Historycy o badaniach dziejów Polski Ludowej: ankieta / [rada red. ..., et al.]. – Warszawa, 2008. – S. 49–52. (Seria: Polska 1944/45–1989: studia i materiały. T. 8).

VI

1063. „Lalki” nie można czytać na skrót / rozm. Justyna Sobolewska // *Dziennik*. – 2008, nr 161, s. 16.

1064. Nie ośmielam się bawić w prorocstwa i wieszczona / rozm. Włodzimierz Korolczuk // W: Trzeci notes prasowy. – Siedlce, 2008. – S. 10–13.
1065. O antyinteligentkiej fobii / rozm. Cezary Michalski // *Europa [Magazyn Idei Dziennika]*. – 2008, nr 245, s. 2–4.
1066. „Tutaj działa sam język” / rozm. Rafał Pankowski // *Nigdy więcej*. – 2008, nr 16, [b. s.].

IX

1067. Fabuły przerwane: małe szkice 1998–2007 / ... – Kraków: Wydawnictwo Literackie, 2008. – 196 s.

Kontynuacja pracy: Przywidzenia i figury: małe szkice 1977–1997. Kraków, 1998.

Rec.: Wędrówki w czasie / Buryła Sławomir // *Pogranicza*. – 2008, nr 2, s. 110–113; Pańska skórka / Król Zofia // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2008, nr 1, s. 173–176; Sny, przypowieści, charaktery / Lektor // *Tygodnik Powszechny*. – 2008, nr 9, s. 36; Zapiski z upływającego czasu / Morawiec Arkadiusz // *Nowe Książki*. – 2008, nr 6, s. 9–10.

Spis treści: Od Autora s. 5; SNY I PRZYWIDZENIA: Błądzą więc jestem s. 7; Paryż bagieny s. 8; Wędrowanie s. 9; Wózek s. 11; Ciemności pokryły miasto s. 12; Ucieczka s. 13; W pensjonacie s. 14; Na gałęzi czarnej wiszę... s. 15; Nie ma ucieczki... s. 16; Raj w piekło przemieniony s. 17; Orkiestra w sądzie s. 18; Na ławce w parku s. 19; Ostatnia zupa s. 20; A to był sen... s. 21; Noc czarna s. 22; Zaproszenie s. 23; Piekło i niebo s. 24; Muzyka nocą s. 25; Ich grolle nicht... s. 26; Na stojąco s. 27; Winogrona s. 28; Oczyszczenie s. 29; Grzyby s. 30; Przemiana s. 31; Wielki krzyk s. 32; Spotkanie kłozarda z Charonem s. 33; Stary poeta w historycznym kostiumie s. 34; Uczona i Dante s. 35; Political fiction s. 36; Doktryna wojenna s. 37; Lęki wielkie i małe s. 38. DOŚWIADCZENIA I REALIA: Przed wojną s. 40; Zaszłości s. 41; Genius loci s. 42; Kostiumy s. 43; Wspaniała interpretacja historyczna s. 44; Scena w sklepie osiedlowym s. 45; Schab po żydowsku s. 46; Kłamstwa funeralne s. 47; Przy cmentarnej bramie s. 48; Dwa pogrzeby s. 49; Zabawa w pogrzeb s. 50; Ufność s. 52; Wstydzic się siebie s. 53; Exprit d`escalier s. 54; Droga s. 55; Miejsce umierania s. 56; Piesek s. 57; Mała archeologia domowa s. 58; Ręce chirurga s. 59; Przeciw myśliwym (pamflet) s. 60; W brzuchu niedźwiedzia s. 61; Mucha tse-tse ma doktorat z genetyki s. 62; Spokojne jest życie pająka? s. 63; Lament krów s. 64; Martwa natura ze ścierką, z torbą i z dziurką od klucza s. 65; Epitafium dla maszyny do pisania s. 66; Oda do Haczyka s. 67; Za zakrętem s. 68; Analogie s. 70; Kult koni s. 71; Osaczenie s. 71; Miasto oszalałych zegarków s. 72; Zapomniane dźwięki s. 74; Konkurs s. 75; Rzeźby bez głowy s. 76; Widoczki z Miasteczka s. 77; [Starszy pan na rowerze s. 77; Nasza klasa s. 78; Młodzieniec ze skrzypcami s. 79; Młody ksiądz s. 80; Obrączka s. 81; „Pydyrasta” s. 83; Aktywista s. 83; Kukułka s. 85; U Kazi s. 85; Bóźnica s. 86; Puste miejsce s. 87; Narożny dom s. 88; Smak ciastek z czasów dzieciństwa s. 89; Pańska skórka s. 90]. O STAROŚCI: Samobójstwo starego Narcyza s. 92; Anty-Narcyz s. 93; Bieg Atalanty s. 94; List do Prometeusza s. 95; Trzej tenorzy s. 90; Tajemnica Ko-

- respondencji s. 97; Dział wód s. 98; Wiek matuzalemy s. 98; Mała kreska pośrodku s. 99; Fabuły przerwane s. 100. O MUZYCE: Muzyka i codzienność s. 102; O słuchaniu muzyki s. 103; Różne czasy s. 104; Wiązanka melodii s. 105; Muzyka śmierci s. 106; Sztuka przerwy (między częściami) s. 107; Wielka fuga s. 108; Ostatni kwartet s. 109; Postój s. 111; Arie duety s. 112; Nokturny s. 113; Wesoły czardasz s. 114; Symfonie z czasów mojej młodości s. 115; Wulgaryzacje s. 116; Uśmiech wirtuoza s. 118; Gwizdek s. 119. O MOWIE: O dewaluowaniu słów s. 121; Zamarłe słowa s. 122; Nie ma wyjścia s. 123; Podstępny mowy s. 124; Wielcy malarze monet s. 125; Głowa ludności s. 126; Zaprzeczenie nie całkiem wiarygodne s. 127; Kastet i mimoza s. 128; Język diabła s. 129. O LITERATURZE – Z LITERATURY: Poszukiwania s. 131; Pseudonim: Szekspir s. 132; Monolog Ofelii s. 133; Pisarz doskonały s. 134; Po imieniu s. 135; Esej i kicz s. 136; Przepis na kicz pogłębiony s. 137; Błąd obfitości s. 138; Nie-pamięć s. 139; O kilka zdań za dużo s. 140; Właściciel tematu s. 141; Historiozofia zupy kalafiorowej s. 142; Laurka dla Courths-Mahlerowej s. 143; Hiob był kułakiem s. 144; Czytając Maupassanta s. 145; Wydzióbwanie rodzynków s. 147; Poprzednicy s. 148; „Cierpliwe cerowanie dziurawej pamięci” s. 149. FIGURY I CHARAKTERY: Fikcja dobrego dzieciństwa s. 151; Uczzone snobizmy s. 152; Arystokrata s. 153; Stary literat s. 154; Lekarz urażony s. 156; Monologista s. 157; Żółć na języku s. 158; Taki śliczny, dobry, uroczy chłopczyk s. 159; Encyklopedysta s. 160; Historiozof s. 161; Człowiek w pancerzu s. 162; Poprzednik Arystotelesa s. 163; Pani Idalia, albo o sztuce krytykowania s. 165; Człowiek kultury s. 167; Zewnętrzne dysonanse s. 168; Łagodzi obyczaje? s. 169; Nienawidzić siebie, nienawidzić innych s. 171; Palimpsesty s. 172; Na wyżynach egotyizmu s. 173; Głędzenia i czaple s. 174; Radość niewiedzy s. 175; Witamina pochwały s. 176; Sztuka szkodzenia sobie s. 177; Złoczyńca w ofiarę przemieniony s. 178; Za pan brat ze wszystkimi s. 179; Skąpstwo jako źródło cierpień s. 181; Ocalona s. 182; Przyczyny ogólne s. 183; Sygnet s. 184; Złote zęby s. 186; Diabeł s. 187; Bał maskowy s. 188; Aktorki s. 189; Śmiech Luizy Tetrzzini s. 190.
1068. „Magdalenka z razowego chleba” [fragm.] // W: Ta nasza młodość... Wspomnienia absolwentów polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego z 1955 roku / oprac. tekstu Anna Chałubińska-Szurczak, Zbigniew Książczak, Irena Przybyłowska-Hanusz. – Warszawa–Szydlowiec, 2008. – S. 94–104. Przedruk z: Magdalenka z razowego chleba / ... – Kraków: Wydawnictwo Literackie, 2001. Zob. poz. 862.
1069. Małe szkice [Klandestyni, Marchewka na słodko, O przechodzeniu do historii, Rapsodie nie-polskie] // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2008, nr 4, s. 144–147.
1070. Małe szkice [Kicz znośny, kicz nieznośny, Siostry, Riksza, Ludzie z rogami, Zaświadczenie] // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2008, nr 3, s. 139–142.
1071. Małe szkice [Lascia ch'io pianga, Mentalność kolejkowa, Pod wiatr (zachodni), Dwie Irlandie, Piękny szczur] // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2008, nr 2, s. 124–127.

2009

I

1072. Nowomowa i ciągi dalsze: szkice dawne i nowe / ... – Kraków: Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych Universitas, cop. 2009. – 266 s.
Rec.: Świetna lekcja historii i noc żywych trupów / Bednarek Magdalena // *Czas Kultury: kultura, literatura, filozofia*. – 2010, nr 5, s. 136–138; Potyczki z nowomową / Kaliszuk Przemysław // *Akcent*. – 2010, nr 2, s. 144–148.
Spis treści: Od Autora s. 7; Część I: Nowomowa (Rekonesans) s. 11; Nowomowa – rekonesansu ciąg dalszy s. 34; Peryfrazy współczesne s. 44; Język marksizmu-leninizmu w komunikacji społecznej s. 53; Literatura wobec nowomowy s. 59; Aforyzm a slogan s. 82; Figura wroga (O propagandzie marcowej) s. 92; Opis papieskiej podróży s. 99; Nowomowa tuż po Sierpniu s. 128; Wokół trzeciej wizyty s. 155; Nowomowa po polsku (w roku 1988) s. 177; Wielka przebieranka s. 192; Nowa epoka, stary język s. 203; Część II: Dramat języka s. 211; Czy totalitaryzacja języka? S. 223; Retoryka nienawiści s. 236; Rewolucja antymoralna. Z Michałem Głowińskim rozmawia Jan Strzałka s. 248; Nota bibliograficzna s. 261; Indeks s. 263.

II

1073. Dziennikowe kwadratury koła // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2009, nr 1, s. 59–62.
Dotyczy współczesnych nurtów w prozie polskiej.
1074. Głosy do rozważań Johna M. Ellisa // *Znak*. – 2009, nr 10, s. 55–61.
Dotyczy kryzysu współczesnej nauki o literaturze.
1075. Komentarze do „Pornografii” [posł.] // W: *Pornografia* / Witold Gomborowicz. – Kraków, 2009. – S. 165–182.
Zob. poz. 589.
1076. Leśmianowska mgła – nierozeznawka // W: *Słowa i metody. Księga dedykowana profesorowi Jerzemu Święchowi* / pod red. Aliny Kochończykowej, Andrzeja Niewiadomskiego i Bogusława Wróblewskiego. – Lublin, 2009. – S. 157–163.
1077. Narracja historyczna – narracja w powieści historycznej // W: *Narracja, historia, fikcja: dawne kultury w historiografii i literaturze* / pod red. Łukasza Grützmachera. – Warszawa, 2009. – S. 129–135. (Seria: Spotkania Dawnych Kultur).
1078. „Sacrum” zlaicyzowane (wokół wiersza Leśmiana „Dzień skrzydlaty”) // W: *Albumy Gdańskie: prace ofiarowane Profesorowi Józefowi Bachórzowi na siedemdziesiątą piątą rocznicę urodzin i pięćdziesięciolecie pracy nauczycielskiej* / pod red. Jana Daty i Bolesława Oleksowicza. – Gdańsk, 2009. – S. 683–690.

1079. Widzieć siebie – z czasu minionego („Tamten” Bolesława Leśmiana i „Kilkunastoletnia” Wisławy Szymborskiej) // *Poznańskie Studia Polonistyczne. Seria Literacka*. – 2009, nr 16, s. 63–69.
1080. [Wprowadzenie] Jan Józef Lipski – krytyk i znawca poezji // W: *Słowa i myśli*. T. 1, *Szkice o poezji* / Jan Józef Lipski; wybór, oprac. edytorskie i noty Łukasz Garbal. – Warszawa, 2009. – S. 5–17. (Seria: Biblioteka „Więzi”; t. 242).

III

1081. Jeden dzień w socrealizmie i inne szkice / Jacek Łukasiewicz. – Katowice, 2006. – [recenzja] // *Pamiętnik Literacki*. – 2009, z. 1, s. 214–217.

IV

1082. Fragments du livre „Bavardage de mars. Commentaire des mots 1966–1971” / ...; trad. Ewa Izabela Nowak // W: *L’art face à la politique, L’art polonais dans le contexte sociopolitique dans les années 1945–1970 et après 1989* / Ewa Izabela Nowak. – Paryż, 2009. – S. 279–291.

V

1083. Nekrolog: Peer Hultberg (8 listopada 1935 – 20 grudnia 2007) // *Pamiętnik Literacki*. – 2009, z. 1, s. 249–252.
1084. Wielki krytyk // *Tygodnik Powszechny*. – 2009, nr 8, s. 22–23.
[Wspomnienie o Janie Błońskim].

VI

1085. Mowa publiczna i jej deformacje: degeneracja, wulgaryzacja / rozm. Adam Leszczyński // *Gazeta Wyborcza*. – 2009, nr 267, s. 26.
1086. „Zawierzmy kalendarzowi”. Wieczór wspomnieniowy poświęcony Zbigniewowi Bieńkowskiemu [rozmowa] // *Tekstualia*. – 2009, nr 2, s. 129–131.

IX

1087. Śpiewaczka Klementyna // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2009, nr 1, s. 119–127.

2010

I

1088. *Słownik terminów literackich* / ..., [et al.]; pod red. Janusza Sławińskiego. Wyd. 5 bez zm., dodr. – Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 2010. – 706 s. (Seria: *Vademecum Polonisty*).
Zob. poz. 290.

II

1089. Czesław Zgorzelski: między formalizmem a tradycją romantyczną // W: Czytanie liryki po Zgorzelskim / red. Bernadetta Kuczera-Chachulska, Tomasz Chachulski. – Warszawa, 2010. – S. 9–20. (Seria: Problemy Romantyzmu = Les Problèmes du Romantisme; t. 5).
1090. Jakiego językoznawstwa potrzebuje poetyka? // W: Człowiek – Słowo – Świat [tom dedykowany Jadwidze Puzyninie] / red. nauk. Jolanta Chojak, Tomasz Korpysz, Krystyna Waszakowa. – Warszawa, 2010. – S. 70–72.
1091. Mijają lata... // *Teksty Drugie*. – 2010, nr 1/2, s. 67–69.
1092. Notatki o dzisiejszej mowie politycznej // W: Retoryka i polityka: dwudziestolecie polskiej transformacji / red. nauk. Marek Czyżewski, Sergiusz Kowalski, Tomasz Tabako. – Warszawa, 2010. – S. 239–248. (Seria: Biblioteka Dyskursu Publicznego).
1093. O rozstaniu z teorią literatury // W: Po[granicza] teorii / red. Ewa Rychter, Marian Bielecki. – Wałbrzych, 2010. – S. 17–20.
1094. Odpocziwić literaturę polską! // *PAUza Akademicka*. – 2010, nr 73, s. 3.
1095. Posłowie // W: Osmaleni / Irit Amiel. Wyd. 2. – Izabelin, 2010. – S. 103–109. (Seria: Biblioteka – Świat Literacki 68).
- Zob. poz. 766.
1096. Posłowie // W: Przypisy do nicości: poezja Zbigniewa Bieńkowskiego / Paweł Sarna. – Mikołów, 2010. – S. 193–198. (Seria: Biblioteka Arkadii – Pisma Katastroficznego; t. 56. Seria Krytyczna).
1097. Sprawa Dzierżyńskiego // W: Sploty kultury / red. Nicole Dołowy-Rybińska, [et al.]. – Warszawa, 2010. – S. 140–156.
1098. Trzy dni z „Naszym Dziennikiem” // *Societas/Communitas*. – 2010, nr 2, s. 99–118.

IV

1099. The Black Seasons / ...; foreword by Jan Tomasz Gross; translated from the Polish by Marci Shore. Wyd. 2[nd print.] – Evanston Illinois: Northwestern University Press, 2010. – XIV, 198, [1] s. (Series: Jewish Lives).
- Zob. poz..988.

V

1100. O Hannie – jubileuszowo // *Teksty Drugie*. – 2010, nr 3, s. 236–240.
Dot. Hanny Kirchner.
Przedruk: [Bez tyt.] // *Tekstualia*. – 2010, nr 4, s.101–105.
1101. [Wypowiedź w ankiecie „Mój Chopin”] // *Zeszyty Literackie*. – 2010, nr 1, s. 111–112.

VI

1102. Amator kwaśnych jabłek / rozm. Dariusz Zaborek // *Gazeta Wyborcza*, dod. *Gazeta na Święto*. – 2010, nr 255, s. 10–13.
Przedruk: Życie. Przewodnik praktyczny. 16 wywiadów *Dużego Formatu* / Dariusz Zaborek. – Warszawa, 2011. – S. 27–46.
1103. Autobiografia musi być kompromisem / rozm. Jacek Leociak // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2010, nr 2, s. 25–40.
1104. Lęk przed zamknięciem / rozm. Katarzyna Kubisiowska // *Tygodnik Powszechny*. – 2010, nr 20, s. 28–29.
1105. Linie graniczne / rozm. Anna Zawadzka // *Academia*. – 2010, nr 1, s. 40–43.
1106. Nowomowa nie wyparuje szybko z języka polskiego. O fenomenie drugiego obiegu wydawniczego w PRL oraz państwowej cenzurze / rozm. Malwina Wapińska // *Dziennik Gazeta Prawna*. – 2010, nr 18, s. A16.
1107. „Osobista przygoda duchowa” – jubileusz literacki Hanny Kirchner / rozm. Marta Ciesielska, ..., Hanna Kirchner oraz Iwona Smolka // *Tekstualia*. – 2010, nr 4, s. 99–110.
1108. Panczerz / rozm. Mariusz Kurc // *Replika*. – 2010, nr 26, s. 6–7.
Przedruk: Tęczowa rewolucja. Rozmowy Les/Gej/Bi/Trans / pod red. Mariusza Kurca i Krzysztofa Tomasika. – Warszawa, 2011. – S. 79–85.
1109. Podwójne milczenie / rozm. Joanna Podgórska // *Polityka*. – 2010, nr 43, s. 108–110.
1110. Procesja i parada / rozm. Dariusz Wilczak // *Newsweek*. – 2010, nr 28, s. 28–31.
1111. Rozmowa z prof. Michałem Głowińskim / rozm. Teresa Torańska // W: Trzy rozmowy Teresy Torańskiej: Śmierć spóźnia się o minutę. – Warszawa, 2010. – S. 103–153. (Seria: Biblioteka Gazety Wyborczej).
[Wywiad z M.G. przedrukowany ponownie w: zob. poz.1156].
1112. Śmierci nie należy pomagać / rozm. Agata Pyzik // *Lampa*. – 2010, nr 7/8, s. 86–89.
1113. Tabloidyzacja i retoryka wroga / rozm. Krzysztof Lubczyński // *Głos Nauczycielski*. – 2010, nr 49, s. 5.

IX

1114. Bar „Ganimed” // *Odra*. – 2010, nr 7/8, s. 78–82.
1115. Czarne sezony / ... Wyd. 3 dodr. – Kraków: Wydawnictwo Literackie, 2010. – 231, [2] s.
Zob. poz. 741.
1116. I ja miałem stracone noce // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2010, nr 2, s. 13–24.
[Numer dedykowany M.G.].

1117. *Kręgi obcości: opowieść autobiograficzna / ...* – Kraków: Wydawnictwo Literackie, 2010. – 534, [2] s.

Inne wyd. 1138.

Rec.: W kręgu Głowińskiego / Browarny Wojciech // *Odra*. – 2010, nr 12, s. 113–114; Głosy o „Kręgach obcości” Michała Głowińskiego / Hartwig Julia, [i in.] // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2010, nr 2, s. 41–85; Autobiografia i ekspresja: „Kręgi obcości” Michała Głowińskiego / Hellich Artur // *Pamiętnik Literacki*. – 2017, z. 1, s. 77–88; Długa pełnia życia / Katz Janina // *Znak*. – 2010, nr 11, s. 131–134; [recenzja] / Klecel Marek // *Glaukopis*. – 2011/2012, nr 23/24, s. 343–347; Oswajanie obcości – Michał Głowiński „Kręgi obcości” / Krawiel Monika // *Próby*. – 2013, nr 3, s. 138–144; Inność, wolność / Lektor [Fiałkowski Tomasz] // *Tygodnik Powszechny*. – 2010, nr 20, s. 34; ...nad świeżą ranką sensu: notatki literackie / Łukasiewicz Jacek // *Odra*. – 2010, nr 6, s. 35–36; Czas oswojony / Majcherek Janusz // *Zeszyty Literackie*. – 2010, nr 3, s. 171–176; Oswajanie obcości / Jagiełło Michał // *Przegląd Powszechny*. – 2010, nr 7/8, s. 152–156; Poszukiwanie prawdy o sobie i o świecie / Kuźma Erazm // *Pogranicza*. – 2010, nr 4, s. 89–92; Uporządkowana całość / Łuszczkiewicz Piotr // *Nowe Książki*. – 2010, nr 7, s. 40–41; Humanista godzi się sam ze sobą / Szlachetka Małgorzata // *Akcent*. – 2010, nr 4, s. 110–113; Ostatni mur do zburzenia: finaliści Nagrody im. Moczarskiego 2011 / Torańska Teresa // *Gazeta Wyborcza*. – 2011, nr 261, s. 14; „Kręgi obcości”, podwójne wyjście. Projekt autobiograficzny Michała Głowińskiego / Ubertowska Aleksandra // *Teksty Drugie*. – 2011, nr 4, s. 195–205; Rozmowa z pamięcią / Werner Andrzej // *Przegląd Polityczny*. – 2010, nr 101, s. 178–182; „Należy dbać o to, by być sobą”: polscy uczeni wobec PRL-u / Wóycicki Kazimierz // *Kwartalnik Historii Nauki i Techniki*. – 2013, nr 4, s. 91–103; Ten Obcy: Głowiński / Zaręba Jarosław // *Arterie*. – 2010, nr 3, s. 145–147.

Brak spisu treści.

1118. *Małe prozy [Pochwała reformacji, pochwała kontrreformacji, Kto napisał Adagio Albiniego?, Pani Hyde, Integralni przyjaciele zwierząt]* // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2010, nr 4, s. 133–136.

[Tytuł błędnie wprowadzony przez redakcję, wł. „Małe szkice”].

1119. *Małe prozy [Proporcje, Starzy kawalerowie, Prymus, Jan i Piotr]* // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2010, nr 3, s. 157–160.

[Tytuł błędnie wprowadzony przez redakcję, wł. „Małe szkice”].

2011

I

1120. *Realia, dyskursy, portrety: studia i szkice / ...* – Kraków: Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych Universitas, 2011. – 452 s.

Rec.: Czytelnik i twórca / Jagiełło Michał // *Nowe Książki*. – 2012, nr 6, s. 40; Realia, dyskursy, portrety / Krzywiec Grzegorz // *Teksty Drugie*. – 2012, nr 5, s. 135–139.

Spis treści: I: Sprawa Dzierżyńskiego s. 9; Jak pisać o Polsce Ludowej (Odpowiedź na ankietę) s. 31; Październik 1956: wielkie otwieranie s. 39; Mówić jak oni (Głosy do XXVIII rozdziału *LTI Victora Klemperera*) s. 51; Dzieje romantyzmu w PRL (Najkrótszy kurs) s. 69; Dwie nogi s. 81; Trzy dni z „Naszym Dziennikiem” s. 89; Gombrowicz źle widziany s. 119; Postać literacka jako symbol polityczny: Nikodem Dyzma s. 127.

II: Swoistość dyskursu antysemitckiego s. 145; Aneks: Dyskurs antysemitcki w epoce poprawności politycznej s. 161; Poetyka falsyfikatu politycznego s. 167; Zawsze to samo (Wokół książki Sergiusza Kowalskiego i Magdaleny Tulli *Zamiast procesu. Raport o mowie nienawiści*) s. 189; Prokuratorska aprobata dla mowy nienawiści s. 217; Aneks: Pięć lat później s. 227; Jak ich postrzegano (Wokół tomu zbiorowego *Kwestia żydowska w XIX wieku*) s. 231; Czy nowy martwy język? s. 255; Nienawidzić siebie s. 271; O konieczności nie-bycia sobą s. 289; Esej Błońskiego po latach s. 299; Literatura polska wobec Zagłady (Rozważania wstępne) s. 315; Od strony kata (O *Laskawych* Jonathana Littela) s. 335; Czy w cieniu Zagłady? s. 353. III: O Kazimierzu Truchanowskim s. 369; O Wojciechu Wyganowskim s. 389; O Janie Józefie Lipskim s. 401; O Romanie Zimandzie s. 417; O Mirosławie Puchalskiej s. 429. Nota bibliograficzna s. 439; Indeks 443.

II

1121. Chodzić do kina // *Images. The International Journal of European Film, Performing Arts and Audiovisual Communication*. – 2011, vol. 8, nr 15/16, s. 202.
1122. Epitafium dla Maureen Forrester // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2011, nr 1, s. 159–163.
1123. Pod znakiem Dionizosa = Under the Sign of Dionysus // W: Król Roger – Karol Szymanowski: [opera w trzech aktach] = King Roger: [opera in three acts] / oprac. programu Mateusz Fabjanowski; przekł. Joanna Dutkiewicz, Karolina Sofulak (wywiad); Teatr Wielki – Opera Narodowa. – Warszawa, 2011. – S. 18–20.
[Równoległy tekst w jęz. ang.]
1124. Poezja a dyskurs publiczny (wokół dwu wierszy Czesława Miłosza) // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2011, nr 2 [dod.], s. 113–119.
W dziale „Głosy i Głosy – najważniejsze książki i wiersze Czesława Miłosza”.
1125. Pokutnik // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2011, nr 4, s. 189–195.
1126. Posłowie // W: Dwudziestolecie międzywojenne / Jerzy Kwiatkowski. Wyd. 3, 3 dodr.; Wyd. 3, 4 dodr. – Warszawa, 2011. – S. 551–554. (Seria: Wielka Historia Literatury Polskiej).
Zob. poz. 795.
1127. Potęga i słabość nowomowy (1). Notatki z lat 1977–1985 // *Odra*. – 2011, nr 1 [dod. spec.], s. 133–135.
Przedruk: fragm. z *Odry*. – 1993, nr 1.

1128. Prokuratorska aprobata dla mowy nienawiści (część druga – 2011) // W: Przestępstwa z nienawiści w Polsce na podstawie badań akt sądowych z lat 2010–2011 / [oprac. raportu Adam Kwiecień, Piotr Tomaszewski]. – Warszawa, 2011. – S. 19–22. (Seria: Raport / Otwarta Rzeczpospolita – Stowarzyszenie Przeciw Antysemityzmowi i Ksenofobii; 2010/11, z. 3).
1129. Tajemnicze tango Leśmiana // W: „Jak się z wami zrosło moje życie”: prace dedykowane profesorowi Romanowi Lothowi / pod red. Beaty Dorosz i Pawła Kądzeli. – Warszawa, 2011. – S. 174–180.
1130. Tu mówi bieda (O Dzieciach Sancheza Oscara Lewisa) [Posłowie] // W: Dzieci Sáncheza: autobiografia rodziny meksykańskiej / Oscar Lewis; przeł. Aleksandra Ołędzka-Frybesowa. – Kraków, 2011. – S. 635–645.
1131. Życiorys Batji Klig – wprowadzenie // *Zagłada Żydów: studia i materiały*. – 2011, nr 7, s. 485–486.

IV

1132. Newspeak / ...; przeł. Katarzyna Bołbot // *Lógr, Magazyn pro moderni Kulturę*. – 2011, nr 3, s. 16–18.
Tłum. na jęz. czes. rozdz. książki „Nowomowa po polsku”

V

1133. Alina Witkowska (1928 – 2011) // *Nauka*. – 2011, nr 2, s. 165–167.

VI

1134. Ani grama fikcji / rozm. Krzysztof Pilawski // <http://www.piszemywspomnienia.pl/index.php?v=opinie&c=ani-grama-fikcji> [dostęp z dn. 08.12.2019].
1135. Bohaterstwo, przyzwolenie, współudział / rozm. Tomasz Machała // *Wprost*. – 2011, nr 2, s. 18–21.
1136. Retoryka PiS: krótki kurs samoobrony / rozm. Adam Leszczyński // *Gazeta Wyborcza* [święteczna]. – 2011, nr 89, s. 17.

IX

1137. Czarna godzina [broszura] / ... – Warszawa: Otwarta Rzeczpospolita, 2011. – 15 s.
Fragment „Czarnych sezonów”.
1138. Kręgi obcości: opowieść autobiograficzna / ... Wyd. 1 [dodr.]. – Kraków: Wydawnictwo Literackie, 2011. – 534, [2] s.
Zob. poz. 1117.

2012

II

1139. Eros i przemijanie. Wokół poematu Józefa Czechowicza Hildur, Baldur i czas // W: *Stolice i prowincje kultury: księga jubileuszowa ofiarowana profesor Alinie Kowalczykowej / pod red. Jacka Brzozowskiego, Mirosława Skrzypczyka i Marka Stanisza*. – Warszawa, 2012. – S. 435–441.
1140. Dwie nogi // W: *Literatura i socjalizm / pod red. Katarzyny Chmielewskiej, Doroty Krawczyńskiej i Grzegorza Wołowca*. – Warszawa, 2012. – S. 7–12. (Seria: *Komunizm: idee – dyskursy – praktyki*).
1141. Język w służbie utopii // *Polityka*, dod. *Pomocnik Historyczny*. – 2012, nr 6, s. 50–54.
Tytuł nadany przez Redakcję bez porozumienia z Autorem. Pierwotny tytuł: „Pierwsza dekada”.
1142. Mija dwadzieścia lat // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2012, nr 4, s. 23.
1143. Najstarszy // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2012, nr 2, s. 131–136.
1144. Pamiątka z lat odwilży [wstęp] // W: *Rachunek pamięci / Flora Bieńkowska, [et al.]*. – Warszawa, 2012. – S. 5–16. (Seria: *Biblioteka „Więzi”*; t. 280).
Przedruk z: *Rachunek pamięci / wstęp, oprac. Paweł Kądziała*. – Warszawa, 2012. – S. 5–16.
1145. Pani nie ma w domu // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2012, nr 4, s. 157–164.
1146. Posłowie // W: *Dwudziestolecie międzywojenne / Jerzy Kwiatkowski*. Wyd. 3, 5 dodr. – Warszawa, 2012. – S. 551–554. (Seria: *Wielka Historia Literatury Polskiej*). Zob. poz. 795.
1147. Szlachecki romantyk [posłowie] // W: *Krajobraz z chmurą / Witold Dąbrowski, wybr. Justyna Dąbrowska*. – Warszawa, 2012. – S. 219–221. (Seria: *Poetycka „Zeszytów Literackich”*; nr 6).
1148. Uratowani przez „Żegotę” // *Głos Nauczycielski*. – 2012, nr 50, s. 12–13.
1149. Zapomniany poemat Leśmiana // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2012, nr 1, s. 96–101.

III

1150. Ślady: opowiadania / Ludwik Hering. – Warszawa, 2011. – *Niezwykła książka [recenzja] // Teksty Drugie*. – 2012, nr 3, s. 261–267.

IV

1151. Die Besonderheiten des antisemitischen Diskurses / aus dem Polnischen von Lisa Palmes // W: *Der Holocaust in der polnischen Erinnerungskultur / Anna Wolff-Powęska, Piotr Forecki (Hrsg.)*. – Frankfurt am Main, [etc.], 2012. – S. 70–83. (Serie: *Geschichte, Erinnerung, Politik*; 2).

1152. Preface // W: *This timecoloured place: the time-space binarism in the novels of James Joyce* / Agnieszka Graff; pref. by ... – Frankfurt am Main, [etc.], 2012. – S. 7–10. (Series: Katowice Interdisciplinary and Comparative Studies; vol. 1).

V

1153. Panel dyskusyjny podczas konferencji o Janie Józefie Lipskim w dniu 19 września 2011 r. [wypowiedź w panelu] // W: *Jan Józef Lipski z perspektywy XXI wieku* / pod red. Konrada Rokickiego. – Warszawa, 2012. – S. 138–14, 145–147.
1154. Nienawiść, pogarda i antysemityzm w języku publicznym (wypowiedź w debacie) // W: *Marzec czterdzieści lat później, 1968–2008: sesja naukowa na Uniwersytecie Warszawskim, 8–9 marca 2008* / [red. jęz. Marek Gumkowski, Maria Ofierska]. – Warszawa, 2012. – S. 39–42. (Seria: *Debaty Otwartej Rzeczypospolitej*).
Sesja naukowa na Uniwersytecie Warszawskim 8–9 marca 2008.
1155. Wypowiedź w dyskusji: „Co robić?” – panel dyskusyjny w ramach konferencji „Literatura i socjalizm” // W: *Literatura i socjalizm* / pod red. Katarzyny Chmielewskiej, Doroty Krawczyńskiej i Grzegorza Wołowca. – Warszawa, 2012. – S. 240–242. (Seria: *Komunizm: idee – dyskursy – praktyki*).

VI

1156. Michał Głowiński / rozm. Teresa Torańska // W: *Są. Cz. 1, wywiady Teresy Torańskiej* / Edmund Wnuk-Lipiński, ..., [et al.]. – Warszawa, 2012. – S. 22–63. (Seria: *Biblioteka Newsweeka Rozmowy Torańskiej*; 8).
[Wywiad z M.G. przedrukowany z: zob. poz. 1111].
1157. „Pokłosie” jak wyrzut sumienia / rozm. Renata Kim // *Newsweek*. – 2012, nr 48, s. 48–51.
1158. Słowo, które może zabić / rozm. Tomasz Machała // *Newsweek*. – 2012, nr 17, s. 20–22.
1159. Trzymam się w pionie / rozm. Justyna Dąbrowska // W: *Spojrzenie wstecz: rozmowy* / Justyna Dąbrowska. – Wołowiec, 2012. – S. 81–90.
1160. Wsłuchać się w innego / rozm. Joanna Cieśla // *Polityka, dod. Niezbędnik Inteligenta*. – 2012, nr 11, s. 78–80.

IX

1161. Małe szkice [Titorelli, Leverkühn, Karenin; Dziennik intymny jako autokompromitacja, Na wysokim koniu, Żona poety] // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2012, nr 3, s. 125–128.

2013

I

1162. Podręczny słownik terminów literackich / ..., [et al.]; pod red. Janusza Sławińskiego. Wyd. 15. – Warszawa: Open, 2013. – 350 s.
Zob. poz. 550.

II

1163. Awangarda i mity romantyczne // W: „Wizja przeciw równaniu”. Wokół popaździernikowego sporu o wyobraźnię twórczą, t. 4 / Agata Stankowska. – Poznań, 2013. – S. 117–129. (Seria: Polemika Krytycznoliteracka w Polsce; t. 4).
Artykuł ogłoszony w: *Życie Literackie*. – 1958, nr 6, s. 2, 10–11.
1164. Między wulgarnością a infantylizacją // *Academia*. – 2013, nr 2, s. 43.
1165. O gatunkach literackich – po latach // W: Tradycja i przyszłość genologii / pod red. Dariusza Kuleszy. – Białystok, 2013. – S. 13–24.
1166. O Wisławie Szymborskiej słów kilka // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2013, nr 1, s. 41–45.
1167. Wędrownica // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2013, nr 3, s. 57–67.
1168. Wokół „Źródła Aretuzy” (Iwaszkiewicz – Przyboś) // W: Różne głosy: prace ofiarowane Stanisławowi Balbusowi na jubileusz siedemdziesięciolecia / pod red. Doroty Wojdy, Magdy Heydel, Andrzeja Hejmeja. – Kraków, 2013. – S. 169–177.

III

1169. Literaci. Relacje między literatami a władzami PRL w latach 1956–1970 / Konrad Rokicki. – Warszawa, 2011. – Rec.: Od Października do Grudnia (O książce Konrada Rokickiego) // *Pamiętnik Literacki*. – 2013, z. 1, s. 232–237.
1170. Moja żydowska dusza nie obawia się dnia sądu. Mordechaj Chaim Rumkowski. Prawda i zmyślenie / Monika Polit. – Warszawa, 2012. – Rec.: Mordechaj Chaim Rumkowski – postać rzeczywista i bohater legend // *Zagłada Żydów: studia i materiały*. – 2013, nr 9, s. 551–555.

V

1171. „Jeśli ma się masło na głowie...” [List do redakcji] // *Zdanie*. – 2013, nr 3–4, s. 128.
[Polemika z artykułem Andrzeja Lama: W one lata. Jak rósł w siłę IBL // *Zdanie*. – 2013, nr 1–2, s. 80–85].

1172. Julian Tuwim, Dyskusja z udziałem Aliny Molisak, Belli Szwarzman-Czaroty, Michała Głowińskiego i Piotra Matywieckiego // *Midrasz*. – 2013, nr 5, s. 12–20.
Spotkanie odbyło się 10 czerwca 2013 r. w Warszawie w ramach XVI Dni Książki Żydowskiej.
1173. Osobista przygoda duchowa // W: Rytm twórczego życia: jubileuszowe rozmowy o literaturze / Iwona Smolka oraz Żaneta Nalewajk; redakcja kwartalnika *Tekstualia*. – Gdańsk, 2013. – S. 190–195.
[Wypowiedź o Hannie Kirchner].
1174. Wieczór wspomnieniowy poświęcony Zbigniewowi Bieńkowskiemu // W: Rytm twórczego życia: jubileuszowe rozmowy o literaturze / Iwona Smolka oraz Żaneta Nalewajk; redakcja kwartalnika *Tekstualia*. – Gdańsk, 2013. – S. 14–18.
[Wypowiedź o Zbigniewie Bieńkowski].

VI

1175. Język – Stwórca / rozm. Magdalena Rogaczewska // *Liberté*. – 2013, nr XIV, s. 62–67.
1176. Każdy tekst mówi również to, czego nie mówi *expressis verbis* / rozm. Tomasz Stawiszyński // „Dziennik Opinii” [portal „Krytyki Politycznej”] z dnia 7 kwietnia 2013.
<http://krytykapolityczna.pl/kraj/glowinski-kazdy-tekst-mowi-rowniez-to-czego-nie-mwi-expressis-verbis/>
1177. Od milczenia do pisania / rozm. Marcin Zaborski // W: Biuro myśli znalezionych. – Jabłonna, 2013. – S. 276–294.
Spotkania w programie 3 Polskiego Radia. Rozmowa nagrana w kwietniu 2012 r.
1178. Zapamiętałem getto w szarości / rozm. Wojciech Karpieszuk // *Gazeta Stołeczna*, dod. do *Gazety Wyborczej*. – 19 kwietnia 2013, nr 92, s. 12–13.
1179. Zrobieni w Gombrowicza // *Wprost*. – 2013, nr 26, s. 102–104.
Wywiad nt. „Kronosa” W. Gombrowicza.

IX

1180. Małe szkice [Muzyka i straszne czasy, Paradoksy operetki, Przypisy dla starszych państwa, Księżniczki] // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2013, nr 3, s. 181–183.
1181. Małe szkice [Stare poetki, Już, Nazwiska, Piekarz pietruszka, czyli dalsze ciągi] // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2013, nr 2, s. 160–162.
1182. Małe szkice [Życie jako dzieło życia, Samookreślenia, Rudy, Pająki] // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2013, nr 4, s. 185–187.

2014

I

1183. Rozmaitości interpretacyjne, Trzydzieści szkiców / ... – Warszawa: Wyd. Fundacja Akademia Humanistyczna, Instytut Badań Literackich PAN, 2014. – 288 s. Rec.: [recenzja] / Gazda Grzegorz // *Zagadnienia Rodzajów Literackich*. – 2014, z. 1, s. 315–318; Literacka energia rozmaitości / Mizerkiewicz Tomasz // *Nowe Książki*. – 2015, nr 1, s. 52–53; Poezja, teoria czas / Żyłko Bogusław // *Odra*. – 2015, nr 6, s. 79–80.

Spis treści: Zapomniany poemat Leśmiana s. 7; Sacrum zlaicyzowane (Wokół wiersza Leśmiana *Dzień skrzydlaty*) s. 15; Leśmianowska „mgła – nierozeznawka” s. 25; Tajemnicze tango Leśmiana s. 35; Widzieć siebie – z czasu minionego (*Tamten* Bolesława Leśmiana i *Kilkunastoletnia* Wisławy Szymborskiej) s. 43; Proza żałobna Żeromskiego s. 51; Wokół *Źródła Aretuzy* (Iwaszkiewicz – Przyboś) s. 59; Eros i przemijanie (Wokół poematu Józefa Czechowicza *Hildur, Baldur i czas*) s. 71; Trzy poematy o języku (Tuwim – Jastrun – Bienkowski) s. 81; Awangardowy barok Zbigniewa Bienkowskiego (O cyklu *W imię twoje*) s. 95; Poezja a dyskurs publiczny (Wokół dwu wierszy Czesława Miłosza) s. 105; Trzy medaliony Ludwika Heringa s. 113; „A wszystkiemu się przyglądałem” (O opowiadaniach Janusza Odrowąża-Pieniążka) s. 121; Kapuściński: reportaż jako sztuka s. 129; Dziennikowe kwadratury koła s. 135; Literatura w Polsce Ludowej, literatura Polski Ludowej s. 141; Odpoczcwić literaturę polską! s. 151; Naśladowca wyobraźnia (Rzecz o eseju Kazimierza Wyki *Obrona van Meeegerena*) s. 157; Jan Józef Lipski – krytyk i znawca poezji s. 169; Wielki krytyk s. 183; O Warszawskim Kole Polonistów słów kilka s. 189; Roman Jacobson w Polsce s. 195; Czeskie koneksje s. 205; Czesław Zgorzelski – między formalizmem a tradycją romantyczną s. 213; Pani Mayenowa – próba portretu s. 225; Jakiego językoznawstwa potrzebuje poeta? S. 241; Glosy do rozważań J. M. Ellisa s. 245; O rozstaniu z teorią literatury s. 253; Monografia w C – dur s. 259; Tu mówi bieda (*O Dzieciach Sancheza* Oscara Lewisa) s. 269; Nota bibliograficzna s. 279; Indeks nazwisk s. 282.

II

1184. Epifania // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2014, nr 1, s. 168–171.
1185. Oczy donosiciela // *Zagłada Żydów: studia i materiały*. – 2014, nr 10, s. 853–860.
1186. O Wisławie Szymborskiej słów kilka // W: *Zachwyty i rozpacz: wspomnienia o Wisławie Szymborskiej / wyb., red. i oprac. Agnieszka Papińska*. – Warszawa, 2014. – S. 112–120. (Seria: *Twarze*).
1187. Proza żałobna Żeromskiego // W: *Żeromski: tradycja i eksperyment / idea i układ Jarosław Ławski, red. nauk.: Anna Janicka, Alina Kowalczykowska, Grzegorz Kowalski*. – Białystok – Rapperswil, 2013. – S. 197–202. (Seria: *Przełomy, Pogranicza: Studia Literackie ; 7*).

1188. Przedmowa // W: Ta, która ratowała Żydów. Rzecz o Irenie Sendlerowej / Halina Grubowska. – Warszawa, 2014. – S. 7–8.
1189. Statki // W: Zapomniane słowa / pomysł i red. Magdalena Budzińska. – Wołowiec, 2014. – S. 184–187.
1190. Strażnik dyscypliny // *Wielogłos*. – 2014, nr 1, s. 85–87.
[O Henryku Markiewiczzu].
1191. Wisławy Szymborskiej „Stary śpiewak” // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2014, nr 1, s. 73–78.
1192. Właściwe miejsce // *Tygodnik Powszechny*. – 2014, nr 43, s. 9.
1193. Zabójczy chleb // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2014, nr 4, s. 177–182.

IV

1194. Literary Studies and Cultural Studies // W: From Modern Theory to a Poetics of Experience. Polish Studies in Literary History and Theory / Grzegorz Grochowski, Ryszard Nycz (eds). – Frankfurt am Main, 2014. – S. 25–30. (Series: Cross-Roads. Polish Studies in Culture, Literary Theory, and History; vol. 4).
1195. Totalitarian Speech / ..., transl. by Stanley Bill. – Frankfurt am Main, [etc.]: Peter Lang, cop., 2014. – 352 s. (Serie: Studien zur Kulturellen und Literarischen Kommunismusforschung, 2194–181; Bd. 1).
1196. Wie wurde deutsche Musik unmittelbar nach dem Zweiten Weltkrieg in Polen gehört? / aus dem Polnischen von Włodzimierz Bialik // W: Ungeduld der Erkenntnis: eine klischeewidrige Festschrift für Hubert Orłowski / Włodzimierz Bialik, Czesław Karolak und Maria Wojtczak (hrsg.). – Frankfurt am Main, 2014. – S. 65–71.

V

1197. Kręgi obcości. Opowieść autobiograficzna [fragm.] // W: Nasz ślad: wspomnienia absolwentów filologii polskiej Uniwersytetu Warszawskiego (1951–1955). Cz. 2 / [oprac. tekstu Anna Szurczak, Zbigniew Książczak, Irena Przybyłowska-Hanusz]. – Warszawa, 2014. – S. 39–52.

VI

1198. Językowa kontynuacja PRL / rozm. Mira Suchodolska // *Dziennik Gazeta Prawna* [na weekend]. – 26–28 września 2014, nr 187, s. A2, A4–A5.
1199. Pytania o pamięć – siedemdziesiąta pierwsza rocznica Powstania w Getcie Warszawskim / rozm. Ruta Pragier // *Skarpa Warszawska*. – 2014, nr 4, s. 20–22.

IX

1200. Małe szkice [Bruneci, blondyni, Humanieści są pisarzami, Pani pismak] // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2014, nr 3, s.191–193.
1201. Małe szkice [Kuzynka, Tekst odcenzurowany, Urzeczowienie] // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2014, nr 2, s. 164–166.
1202. „... z uśmiechem dawał klucz” // *Academia*. – 2014, nr 3, s. 50.

2015

II

1203. Carska filizanka i inne truwaye // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2015, nr 2, s. 125–132.
1204. O Jerzym Timoszewiczu // *Teatr*. – 2015, nr 7/8, s. 110–111.
1205. Tuwim po latach // W: Tuwim współczesny. Szkice o twórczości Juliana Tuwima / pod red. Marii Makaruk. – Warszawa, 2015. – S. 37–43.
Pierwodruk tekstu ukazał się pod tytułem: „Tuwim po latach, czyli poeta w czyścicu” // *Tygodnik Powszechny*. – 2004, nr 1, s. 15; przedruk powtórzony w tomie: *Monolog wewnętrzny Telimeny i inne szkice / ...* – Kraków, 2007. – S. 276–284.
1206. Wielka pochwała Piotra Mitznera, uczonego i poety // *Tekstualia*. – 2015, nr 1, s. 5–6.
1207. Zawsze to samo // W: *Liberalizm polski / wybór i red. nauk. Ireneusz Krzemiński*. – Warszawa, 2015. – S. 496–511.
Przedruk z: *Przeglądu Politycznego*. – 2004, nr 65, s. 27–35.

IV

1208. Die Geschichte einer Pappel / aus dem Polnischen von Barbara Schaefer // *Jahrbuch Polen 2015. Umwelt*. – 2015, nr 26, s. 194–209.
1209. „Outskirts” by Czesław Miłosz: An Attempt at Interpretation // W: “Miłosz like the World”. Poet in the eyes of Polish literary critics / Zdzisław Łapiński (ed.), transl. by Grzegorz Czemieli. – Frankfurt am Main, 2015. – S. 263–275. (Series: Cross-Roads. Polish Studies in Culture, Literary Theory, and History; vol. 6).

V

1210. List kondolencyjny [po śmierci Kazimierza Bartoszyńskiego] // *Przestrzenie Teorii*. – 2015, nr 23, s. 297–298.
1211. Skutki niedoborów cenzorskiej czujności // W: Krall: rozmowa / Wojciech Tochman; [red. i koncepcja Mariusz Szczygieł]. – Warszawa, 2015. – S. 163–166.

VI

1212. „Pisanie jest ze swej natury niemoralne”; o narracji i Zagładzie / rozm. Marta Tomczok i Paweł Wolski // *Narracje o Zagładzie*. – 2015, nr 1, s. 141–160.

IX

1213. Małe szkice [Ludzie, Nieszczęsny Tetmajer, Arcydzieła do kotleta] // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2015, nr 3, s. 154–156.
1214. Małe szkice [Nazwy miejscowe, Austriackie dziecię, Złote zęby] // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2015, nr 1, s. 143–145.
1215. Małe szkice [Trochę komparatystyki, Muzyka oswojona, Singelka] // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2015, nr 4, s. 189–191.
1216. „... nie pięknej tuszy i struktury” // *Academia*. – 2015, nr 1, s. 50.

2016

I

1217. Carska filiżanka: szesnaście opowieści / ... – Warszawa: Wielka Litera, 2016. – 238 s. (Seria: Czytelnia Polska).
- Rec.: Pamięć o zapomnieniu / Leociak Jacek // *Tygodnik Powszechny*. – 2016, nr 15, dod. Książki w Tygodniku, s. 17; Bezdennność przeszłości / Łuszczkiewicz Piotr // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2016, nr 2, s. 188–191; Poruszanie sznurkami pamięci: opowiadania intymne / Nowacki Dariusz // *Gazeta Wyborcza*. – 2016, nr 68, s. 11; Spod „dna pamięci” / Orski Mieczysław // *eleWator: kwartalnik literacko-kulturalny*. – 2016, nr 2, s. 172–174; Archeologia pamięci / Pietrych Krystyna // *Nowe Książki: przegląd nowości wydawniczych*. – 2016, nr 7/8, s. 43–44; Medaliony przeciw milczeniu / Tomczok Marta // *Narracje o Zagładzie*. – 2016, nr 2, s. 297–302; Sploty pamięci // *Tygodnik Powszechny*. – 2016, nr 13, s. 84.
- Spis treści: Epifania s. 5; Kaszanka i śnieg s. 15; Zabójczy chleb 27; Pokutnik 39; Carska filiżanka i inne truwaje s. 53; Rusycysta Mordechaj s. 69; Najstarszy s. 85; Helmut (Z opowieści Dawida W.) s. 97; Rysunek s. 109; Mariusz s. 123; *Rapsodia rumuńska* s. 133; I ja miałem stracone noce s. 151; Bar Ganimed s. 173; Wędrownka s. 187; Śpiewaczka Klementyna s. 207; Pani niema w domu s. 225.
1218. Zła mowa: jak nie dać się propagandzie / ... – Warszawa: Wielka Litera, 2016. – 412, [3] s.
- Rec.: Stara, nowa mowa / Bratkowski Piotr // *Newsweek Polska*. – 2016, nr 39, s. 109
- Brak spisu treści.

II

1219. Dziadek z windy // *Nigdy więcej*. – 2016, nr 22, s. 144–145.
1220. Ja na kolana padłem // *Academia*. – 2016, nr 4/48, s. 74.

1221. Między grą słów a przekazywaniem mądrości // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2016, nr 2, s. 71–74.
1222. Między „Lalką” a „Ferdynurke” (O paradoksach „Oziminy” Wacława Berenta) // W: *Dynamika Wacława Berenta* / pod red. Aleksandry Wójtowicz. – Warszawa, 2016. – S.13–24.
1223. Poezja i wielkie gadanie (Norwid – Szymborska – Barańczak) // W: *Wśród ludzi, rzeczy i znaków: Krzysztofowi Pomianowi w darze* / red. nauk.: Andrzej Kołakowski, Andrzej Mencwel, Jacek Migasiński, Paweł Rodak, Małgorzata Szpakowska. – Warszawa, 2016. – S. 539–548.
1224. Przedmowa // W: *Nacjonalizm i „kwestia żydowska” w Rumunii lat trzydziestych XX wieku* / Leon Volovici; przekł. i posłowie Kazimierz Jurczak. – Kraków-Budapeszt, 2016. – S. 7–17.
1225. Sylwy współczesne a dziennik intymny // W: *Projekt na daleką metę: prace ofiarowane Ryszardowi Nyczowi* / red. nauk.: Zdzisław Łapiński, Anna Nasiłowska. – Warszawa, [2016]. – S. 163–167.
1226. Trzy broszury antysemitki księdza profesora Józefa Kruszyńskiego // *Kwartalnik Historii Żydów*. – 2016, nr 2, s. 367–379.
1227. Ty mów, a ja zdrów // *Academia*. – 2016, nr 1/45, s. 74.
1228. Ucieczka w folklor // *Konteksty. Polska Sztuka Ludowa: antropologia kultury, etnografia, sztuka*. – 2016, nr 3–4, s. 147–151.

III

1229. Wiwisekcja powszedniości. Studium wczesnej twórczości Marka Nowakowskiego (1957–1971) / Krzysztof Kosiński. – Warszawa, 2014. – Rec.: ... // *Kwartalnik Historyczny*. – 2016, R. CXXIII, nr 1, s. 196–201.

IV

1230. “Don’t Let the Past Run Wild”: The History of the Communist Party of the Soviet Union (Bolsheviks): Short Course as Mythical Narrative // W: *Studies on socialist realism : the Polish view* / Anna Artwińska, Bartłomiej Starnawski, Grzegorz Wołowiec (eds.) ; transl. by Maja Jaros with John M. Bates, Stanley Bill and Kalina Iwanek. – Frankfurt am Main, 2016. – S. 133–154. (Serie: Studien zur Kulturellen und Literarischen Kommunismusforschung; Bd. 3).
1231. Poetry and the ritual: poems for Bolesław Bierut’s 60th birthday / transl. Anna Warso // *Teksty Drugie*. – 2016, nr 2, s. 117–136.
Zob. poz. 508.
1232. Pokajanie / per. Vladimir Okuń // *Nowaja Polska*. – 2016, nr 7–8, s. 119–122.
1233. Realism and Demagoguery // W: *Studies on socialist realism: the Polish view* / Anna Artwińska, Bartłomiej Starnawski, Grzegorz Wołowiec (eds.);

- transl. by Maja Jaros with John M. Bates, Stanley Bill and Kalina Iwanek. – Frankfurt am Main, 2016. – S. 55–63. (Serie: Studien zur Kulturellen und Literarischen Kommunismusforschung; Bd. 3).
1234. Smertelnyj chleb / per. Anastasii Wekszinoj // *Nowaja Polska*. – 2016, nr 6, s. 41–44.

V

1235. List Profesora Michała Głowińskiego // *Przestrzenie Teorii*. – 2016, nr 25, s. 385–386.
[Dotyczy przestrzeni w literaturze].
1236. O Jerzym – trochę luźnych wspomnień // W: Miejsca wspólne – reaktywacja: w 25. rocznicę śmierci Profesora Jerzego Ziomka / pod red. Ewy Kraskowskiej. – Poznań, 2016. – S. 45–57. (Seria: Prace Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu).
1237. O Kazimierzu Budzyku // W: IBL w PRL II. Sylwetki. Wspomnienia / pod red. Elżbiety Kiślak. – Warszawa, 2016. – S. 101–112. (Seria: Z historii IBL PAN).
1238. Po marcu (Przyczynek do historii Instytutu Badań Literackich // W: IBL w PRL II. Sylwetki. Wspomnienia / pod red. Elżbiety Kiślak. – Warszawa, 2016. – S. 67–70. (Seria: Z historii IBL PAN).

VI

1239. Agresywne rymowanki / rozm. Kalina Błażejowska // *Tygodnik Powszechny*. – 2016, nr 24, s. 19–21.
1240. Dziwię się wszystkiemu / rozm. Remigiusz Grzela // *Zwierciadło*. – 2016, nr 9, s. 58–62.
1241. Język siecze / rozm. Katarzyna Czarnecka // *Polityka*. – 2016, nr 38, s. 24–25.
1242. Mowa publiczna dawniej i dzisiaj / rozm. Wiesław Łuka // *Res Humana*. – 2016, nr 4/143, s. 7–9.
1243. „Nie bardzo wiem, czym jest antropologia literatury”. Rozmowa z Michałem Głowińskim / rozm. Artur Hellich // *Niewinni Czarodzieje* [studentcki portal kulturalny]. – nr 27, z dnia 29 kwietnia 2016.
1244. Postęp to piękne złudzenie / rozm. Dorota Wodecka // *Książki: magazyn do czytania*. – 2016, nr 3, s. 64–67.
1245. Słownik poprawnej piszeczyny / rozm. Aleksandra Gumowska // *Newsweek*. – 2016, nr 4, s. 34–37.

IX

1246. Małe szkice [Niebo gwiazdziste, Upadek Paryża, Rue Jacques Mawas] // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2016, nr 1, s.164–166.

2017

II

1247. Historia jako zmyślenie (wokół „Żeglarza” Jerzego Szaniawskiego) // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2017, nr 1, s. 101–107.
1248. Impresjonistyczna elegia Jarosława Iwaszkiewicza // W: *Metafora, tekst, dyskurs* / red. Grzegorz Grochowski, Jan Kordys, Jacek Leociak, Maria Prussak. – Warszawa, 2017. – S. 291–304. (Seria: *Colloquia Mayenoviana*).
1249. Leśmianowskie bliźnięta // W: „Lecz nie było już świata...“ : miłość i śmierć / Bolesław Leśmian; całość ułożył, fot. wykonał i słowem wstępnym opatrzył Andrzej Nowakowski; teksty ..., [et al.]. – Warszawa-Kraków, 2017. – S. 83–89. (Seria: *Jubileusze – Narodowe Centrum Kultury*).
1250. Mowa publiczna dawniej i dzisiaj // W: *Lękomyśli, transformacja i ...* / Wiesław Łuka. – Warszawa, 2017. – S. 149–153.
1251. Nowomowa (rekonesans) // W: *Etyka słowa. 1, Wybór opracowań* / red. Jerzy Bartmiński, Stanisława Niebrzegowska-Bartmińska, Marta Nowosad-Bakalarczyk, Jadwiga Puzynina. – Lublin, 2017. – S. 77–93. (Seria: *Seria Wydawnicza Zespołu Etyki Słowa Rady Języka Polskiego Polskiej Akademii Nauk*).
1252. O Waławie Twardziku // W: *Wacek czyli Przypisy do konterfektu Profesora Waława Twardzika* / oprac. Roman Mazurkiewicz. – Kraków, 2017. – S. 113–115.
1253. Retoryka nienawiści // W: *Etyka słowa. 1, Wybór opracowań* / red. Jerzy Bartmiński, Stanisława Niebrzegowska-Bartmińska, Marta Nowosad-Bakalarczyk, Jadwiga Puzynina. – Lublin, 2017. – S. 147–155. (Seria: *Seria Wydawnicza Zespołu Etyki Słowa Rady Języka Polskiego Polskiej Akademii Nauk*).

VI

1254. Strukturalizm językowy Romana Jakobsena // W: *Hortus (In)Conclusus Polska i Ukraina: rozmowy o filozofii i literaturze* / idea książki, przekł. i red. nauk. Anton Marczyński ; ..., [et al.]. – Warszawa, 2017. – S. 151–153.

IX

1255. Małe szkice [Dwa zdziwienia, Pani Strączkowa, Jak zostałem prawdziwym Polakiem?, Pisarz?] // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2017, nr 4, s. 177–180.

2018

I

1256. Czas nieprzewidziany: długa rozprawa bez pana, wójta i plebana: rozmowa –rzeka / ..., Grzegorz Wołowiec. – Warszawa: Wielka Litera, 2018. – 494 s. Rec.: Kręgi obecności (o rozmowie-rzece pt. „Czas nieprzewidziany” Grzegorza Wołowca z Michałem Głowińskim) / Grzegorz Gazda // *Zagadnienia Rodzajów Literackich*. – 2019, vol. 62, nr 1 (129), s. 145–152; Potrzeba niuansowania / Fiut Aleksander // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2019, nr 1, s. 195–201; Michał Głowiński, Grzegorz Wołowiec – „Czas nieprzewidziany” – recenzja i ocena / Molendowski Leszek // *Histmag.org*. – 2019 <https://histmag.org/Michal-Glowinski-Grzegorz-Wolowiec-Czas-nieprzewidziany-recenzja-i-ocena-18241> [dostęp z dn. 10.06.2022].

II

1257. Nieostrzeżony wiersz Leśmiana // *Teksty Drugie*. – 2018, nr 5, s. 320–328.
1258. Posłowie // W: Niemieccy słuchacze!: przemówienia radiowe z lat 1940–1945 / Thomas Mann; przekł. Małgorzata Łukasiewicz. – Wrocław, 2018. – S. 213–223.

IV

1259. Myths in disguise / ...; transl. by Grzegorz Czemieli and Stanley Bill; ed. by Jan Burzyński. – Berlin: Peter Lang, 2018. – 195, [1] s. (Series: Cross-Roads. Polish Studies in Culture, Literary Theory, and History; vol. 10).
1260. Schwarze Jahreszeiten: meine Kindheit im besetzten Polen / ..., aus dem Polnischen von Peter Oliver Loew; mit einem nachwort von Anna Ar-twińska. – Darmstadt: Theiss, 2018. – 272 s.

V

1261. O Zofii Trojanowiczowej // W: „Nie kłaniać się okolicznościom”: nad romantycznymi lekturami Zofii Trojanowiczowej / pod red. Lidii Banowskiej, Jerzego Borowczyka, Elżbiety Lijewskiej. – Poznań, 2018. – S. 83–86. (Seria: Filologia Polska – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu nr 201). Księga „Nie kłaniać się okolicznościom”. Nad romantycznymi lekturami Zofii Trojanowiczowej stanowi owoc pierwszego z cyklu poznańskich sympozjów poświęconych literaturze i kulturze pierwszej połowy wieku XIX. Odbyło się ono na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w 2016 roku.

VI

1262. Językowe refleksje w rocznicę Marca '68 / rozm. prof. Mirosław Bańko // *Uniwersytet Warszawski: biuletyn informacyjny UW*. – 2018, nr 2, s. 11–13.

1263. Kilka słów o strukturalizmie w nauce o literaturze // *Konteksty Kultury*. – 2018, T. 15, z. 2, s. 158–162.
Tekst wygłoszony 25.04.2018 r. podczas uroczystości wręczenia prof. M. Głowińskiemu doktoratu honoris causa Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy.
1264. Marcowe słowa wracają dziś jak bumerang / rozm. Adam Willma // *Polska the Times*. – 2018, nr 20, s. 18.
1265. O polskim strukturalizmie / rozm. Grzegorz Wołowiec // *Nauka*. – 2018, nr 3, s. 27–50.
1266. Wokół intertekstualności. Sprawy powieści / rozm. Grzegorz Wołowiec // *Kwartalnik Artystyczny*. – 2018, nr 3, s. 135–149.

IX

1267. Czarna godzina / ... – Warszawa: Otwarta Rzeczpospolita, 2018. – 16 s.
Fragment „Czarnych sezonów”.
1268. Czarne sezony / ... Wyd. 3 dodr. – Kraków: Wydawnictwo Literackie, 2018. – 233, [2] s.
Zob. poz. 741.

2019

I

1269. Papuga i ratlerek: opowiadania i małe szkice / ... – Warszawa: Wielka Litera, 2019. – 389, [1] s.
Rec.: Kartografia pamięci / Lisowski Krzysztof // *Kwartalnik artystyczny*. – 2020, nr 1, s. 138–141; Drobna migawka w porządku świata / Sławomir Buryła // *Nowe Książki*. – 2020, nr 3, s. 16–17; Czułe spojrzenie Michała Głowińskiego / Marzena Dobosz // *Miasteczko Poznań: pismo społeczno-kulturalne*. – 2020, nr 1, s. 146–149; Po co wojna, skoro są fryzjerzy? / Stępień Paweł // *Głos kultury*. – 2020 <https://www.gloskultury.pl/po-co-wojna-skoro-sa-fryzjerzy-michal-glowinski-papuga-i-ratlerek-recenzja/> [dostęp z dn. 10.06.2022].
Spis treści: Od Autora s. 5. Część I – Opowiadania wybrane. Z tomu: *Magdalenka z razowego chleba (2001)*: Pani od matematyki s. 9; Czyn urodzinowy s. 20; Pochód żałobny – 9 marca 1953 s. 30; Agitatorzy s. 39; Jaś Kowalski s. 46; Starosta s. 58; Towarzyszka Kawon s. 66; Mundek s. 73; Profesor Marksizmu s. 85; Ośrodek s. 93; U fryzjera s. 102; Potęga stereotypu s. 110. Z tomu: *Historia jednej topoli i inne opowiadania (2003)*: Księga kredytowa s. 115; Podróż zimowa s. 125; Wuj Erazm s. 134; Zwykle umieranie s. 143; Trzy kobiety s. 154; Major Bieżancew s. 166; Z czerwonej masy rączka s. 177; Papuga i ratlerek s. 195; Pan Juliusz s. 202; Pamiętna lekcja s. 214; Klamka s. 228. Część II – Małe szkice (2008–2017): Rudy s. 241; Chodzić do kina s. 243; Piekarz Pietruszka, czyli dalsze ciągi s. 245; Upadek Paryża s. 247; Tran s. 249; Pianino s. 251; Komunały s. 253; Rewizja s. 255; Apteki s. 257; Pani Strączkowa s. 259; Docieklivy Bodzio s. 261; Dwa zdziwienia s. 263;

Rue Jacques Mawas s. 265; Mycie ulic s. 267; Żona poety s. 269; Jak zostałem prawdziwym Polakiem? s. 271; Pod wiatr (zachodni) s. 273; Urażone księżniczki s. 275; Wizerunki s. 277; Pani Hyde s. 279; Pani pismak s. 281; Uczony autarkiczny s. 283; Bruneci, blondyni s. 285; Riksza s. 287; Zaświadczenie s. 289; O przechodzeniu do historii s. 291; Siostry s. 293; Austriackie dziecię s. 295; Nazwiska s. 297; Kuzynka s. 299; Ludzie z rogami s. 301; Marchewka na słodko s. 303; Ludzie s. 305; Selekcja i transport s. 307; Samookreślenia s. 309; Nazwy miejscowe s. 311; Urzeczowienie s. 313; Singelka s. 315; Metafora czy katachreza? s. 317; Buty i głowa s. 319; Nieszczęsny Tetmajer s. 321; Klandestyni s. 323; Kicz znośny, kicz nieznośny s. 325; Karmnik deratyzacyjny s. 327; Dwójmówienie s. 329; Proporcje s. 331; Niebo gwiazdziste s. 333; Trochę komparatystyki s. 335; Stare poetki s. 337; Starzy kawalerowie s. 338; Humanisci są pisarzami s. 340; Magia dzienników s. 342; Dziennik intymny jako autokompromitacja s. 344; Życie jako dzieło życia s. 346; Titorelli, Leverkusen, Karenin s. 348; Na wysokim koniu s. 350; Dwie Irlandie s. 352; Pochwała reformacji, pochwała kontrreformacji s. 354; *Lascia ch'io pianga* s. 356; Muzyka oswojona s. 358; Muzyka i straszne czasy s. 360; Rapsodie nie-polskie s. 362; Ostatni kwartet s. 364; Arcydziała do kotleta s. 366; Paradoxy operetki s. 368; Mentalność kolejkowa s. 370; Bez wyjścia s. 372; Przypisy dla starszych państwa s. 374; Inteligentni przyjaciele zwierząt s. 376; Piękny szczur s. 378; Pająki s. 379; „(...) z uśmiechem dawał klucz” s. 381; Już s. 384.

II

1270. Zawsze nam grożą nosorożce // *Gazeta Wyborcza*, nr 16, dod. *Wyborcza na Sanki*. – 2019, s. 36–37.

III

1271. Ilustrowany słownik terminów literackich: historia, anegdota, etymologia / red. Zbigniew Kadłubek, Beata Mytych-Forajter, Aleksander Nawarecki. – Gdańsk, 2018. – Rec.: Słownikowy groch z kapustą // *Pamiętnik Literacki*. – 2019, z. 1, s. 245–253.

VI

1272. ... / rozm. Justyna Dąbrowska // W: Miłość jest warta starania: rozmowy z mistrzami / Justyna Dąbrowska. – Warszawa, 2019. – S. 240–251.
Zob. poz. 1159.
[Rozmowa została przeprowadzona w 2012 roku].
1273. Lęk przed zamknięciem / rozm. Katarzyna Kubisiowska // *Tygodnik Powszechny*, wyd. spec. *Polska Żydowska* – 2019, nr 1, s. 101–105.
1274. Odwaga znowu podrożała / ..., Grzegorz Wołowicz; rozm. Małgorzata Fiejdasz-Kaczyńska // *Wprost*. – 2019, nr 4, s. 78–82.

2020

II

1275. „*Idzie żołnierz borem lasem, podskakując sobie czasem [...]*” // *Teksty Dru-
gie*. – 2020, nr 5, s. 26–36.
1276. Posłowie // W: *Moje oko na spacerze: felietony arcysubiektywne* / Zbi-
gniew Bienkowski; oprac. Katarzyna Bienkowska. – Mikołów, 2020. –
S. 665–666.
1277. Posłowie // W: *Niemieccy słuchacze!: przemówienia radiowe z lat 1940–
1945* / Thomas Mann; przekł. Małgorzata Łukasiewicz. Wyd. 2 – Wrocław,
2020. – S. 213–223.

VI

1278. *Jacy jesteśmy naprawdę* / rozm. Dawid Karpiuk // *Newsweek Polska* – 2020,
nr 26, s. 22–26.

2021

I

1279. *Tęgie głowy: 58 sylwetek humanistów* / Warszawa: Wielka Litera, 2021.
– 527, [1] s.

Równoległe wydanie w postaci ebook: Plik tekstowy EPUB 6,41 MB; Rec.: O innych, czyli o sobie / Hellich Artur // *Kultura Liberalna*. – 2022, nr 679 (2) <https://kulturaliberalna.pl/2022/01/11/artur-hellich-recenzja-michal-glowinski-tegie-glowy-sylwetki-humanisci/> [dostęp z dn. 10.06.2022]; „Tęgie głowy” Głowińskiego: o zawiłych losach ludzi pióra / Jerzy Paszek // *Śląsk: miesięcznik społeczno-kulturalny*. – 2021, nr 11 (314), s. 58–59; Środek na jad / Strzałka Jan // *Polityka*. – 2021, nr 45, s. 70.

Spis treści: Źródła zdjęć s. 6; Od Autora s. 7; Andrzej Kijowski s. 9; Jan Śpiewak s. 15; Maria Rzeuska s. 21; Roland Barthes s. 28; Kazimierz Wyka s. 33; Ryszard Zengel s. 46; Kazimierz Budzyk s. 51; Miron Białoszewski s. 61; Jerzy Kwiatkowski s. 70; Roman Karst s. 75; Stefan Żółkiewski s. 80; Antoni Salamon s. 99; Jan Józef Lipski s. 104; Roman Zimand s. 125; Petar Vujičić s. 146; Stanisław Swen Czachorowski s. 152; Irena Maciejewska s. 162; Marta Fik s. 166; Miroslav Procházka s. 174; Krzysztof Jung s. 183; Maciej Krasicki s. 191; Maria Szypowska-Guyot s. 196; Adam Makowski s. 202; Grzegorz Sinko s. 219; Janusz Szpotański s. 226; Alina Źarska s. 248; Jan Garewicz s. 255; Joanna Pollakówna s. 164; Czesław Hernas 268; Stefan Morawski s. 275; Władysław Panas s. 283; Ireneusz Opacki s. 290; Stefan Amsterdamski s. 301; Irena Sendlerowa s. 312; Kazimierz Polański s. 337; Maria Dernałowicz s. 341; Andrzej Wasilewski s. 347; Jan Błoński s. 354; Ryszard Matuszewski s. 365; Henryk Krzyczkowski s. 373; Adam Sikora s. 380; Bohdan Pocij s. 386; Alina Brodzka s. 393; Hanna Świda-Ziemia s. 406; Małgorzata Baranowska s. 412; Teresa

Torańska s. 417; Marek Nowakowski s. 426; Václav Burian s. 437; Stanisław Barańczak s. 443; Pavol Winczer s. 453; Michał Jagiełło s. 459; Ryszard Przybylski s. 465; Jerzy Jedlicki s. 480; Aniela Uziembło s. 489; Jan Kulma s. 494; Lech Szczucki s. 499; Samuel Sandler s. 507; Paweł Szwed s. 514; Indeks nazwisk s. 518.

III

1280. Archiwum Ringelbluma: Antologia / oprac. Marta Janczewska, Jacek Leociak. – Wrocław, 2019. – Rec.: Głód i śmierć: o antologii Marty Janczewskiej i Jacka Leociaka, BNI, 334, Ossolineum 2019 // *Teksty Drugie*. – 2020, nr 6, s. 115–124.

VI

1281. Opowieści o życiach dziwnych / rozm. Dawid Karpiuk // *Newsweek Polska* – 2021, nr 38, s. 26–[29].

INDEKS OSOBOWY

Indeks wskazuje nazwiska autorów oraz pseudonimy autorów, współpracowników, recenzentów, tłumaczy, nazwiska osób będących przedmiotem opracowania.

A

Adamiak Marcin – 1053
Amiel Irit – 766, 1095
Amiet Élisabeth – 801
Amsenga B. J. – 358
Amsterdamski Stefan – 342, 882
Angenot de Marc – 470
Arnold Joanna – 361
Artwińska Anna – 1230, 1233, 1260
Âkovenko Serhiï – 1059

B

Bachórz Józef – 241, 526, 543
Baczyński Krzysztof Kamil – 129
Baer Joachim T. – 279
Balcerzan Edward – 144, 242, 397
Bakuła Bogusław – 1059
Banowska Lidia – 1261
Bańko Mirosław – 1262
Baran Henryk – 767
Barańczak Stanisław – 269, 909
Barthes Roland – 139
Bartmiński Jerzy – 556, 953, 1251, 1253
Bartoszewski Władysław – 690

Bartoszyński Kazimierz – 463
Bates John M. – 1230, 1233
Benjamin Walter – 278
Berent Waclaw – 1, 257
Bereś Stanisław – 857
Bialik Włodzimierz – 1196
Białoszewski Miron – 35
Bielecki Marian – 1093
Bielicka Izabela – 479
Bieńkowska Flora – 1144
Bieńkowska Katarzyna – 1276
Bieńkowski Zbigniew – 1276
Biernacka Barbara – 93
Biernacki Andrzej – 980
Bikont Anna – 775
Bill Stanley – 1195, 1230, 1233, 1259
Bílik René – 564
Birnbaum Henrik – 359
Biskupski Krzysztof – 328
Błażejowska Kalina – 1239
Błoński Jan – 37, 118, 171, 327, 379, 468
Błoński Krzysztof – 391
Bobrowski Ireneusz – 921
Bolecki Włodzimierz – 337

- Bolková Barbara – 893
Bołbot Katarzyna – 1132
Bondarev Aleksandr – 849
Bony Alain – 448
Borejsza Jerzy Wojciech – 328
Borkowska Grażyna – 490
Borowczyk Jerzy – 1261
Borowczyk Walerian – 265
Borowski Leon – 218
Borowski Tadeusz – 29
Brach-Czaina Jolanta – 552, 926
Brand William – 843
Bratny Roman – 49
Braunrot Bruno – 308
Breza Tadeusz – 114
Bristiger Michał – 562
Briusow Walery – 78
Broch Hermann – 102
Brodzka Alina – 59, 140, 424, 646, 891
Brodzka-Wald Alina zob. Brodzka Alina
Bryll Ernest – 95
Brzozowski Jacek – 1139
Brzuchnalska Lucyna – 61
Buczkowski Leopold – 417
Buczówna Mieczysława – 39
Budzińska Magdalena – 1189
Budzyk Kazimierz – 30, 119, 120
Bujnicki Tadeusz – 312
Burian Vaclav – 848, 893, 1032
Bursa Andrzej – 62
Burska Lidia – 830
Burzyński Jan – 1259
Bylina Stanisław – 679
- C**
Cataluccio Francesco – 430
Caumanns Ute – 846
Chachulski Tomasz – 1089
Chaciński Stanisław – 121
Chałubińska-Szurczak Anna zob. Szurczak Anna
Chamot-Čulig Genovefa – 254
Chmielecka Ewa – 979
Chmielewska Katarzyna – 1140, 1155
Chojak Jolanta – 1090
Chojnacki Sławomir – 516, 573
Chrzastowska Bożena – 355
Chymkowski Roman – 856
Cichy Michał – 695
Ciesielska Marta – 1107
Cieśla Joanna – 1160
Cieślikowska Teresa – 351
Coates Paul – 357, 389, 404
Conrad Jan – 987
Cudak Romuald – 1055
Cygielska Elżbieta – 960
Czachorowski Stanisław – 43, 104
Czachorowski Stanisław Swen zob. Czachorowski Stanisław
Czachowska Jadwiga – 187, 274
Czermińska Małgorzata – 235, 277, 388
Czarnecka Katarzyna – 1241
Czarnomorska Jolanta – 677
Czemiel Grzegorz – 1209, 1259
Czerwiński Marcin – 440
Czyż Stanisław – 70
Czyżak Agnieszka – 924
Czyżewski Marek – 1092
Červenka Miroslav – 172
- D**
Data Jan – 1078
Daume Doreen – 910
Dąbrowska Justyna – 1147, 1159, 1272
Dąbrowski Witold – 1147
Dąmbska Izydora – 306
Delaperrière Maria – 985
Dłuska Maria – 245
Dobosz Andrzej – 598
Dołowy-Rybińska Nicole – 1097
Domański Marek – 6

- Domosławski Artur – 777
Dorosz Beata – 1129
Doroszewski Witold – 189
Drozdowski Bohdan – 33
Duda Eugeniusz – 1001
Duszenko Konstantin – 654
Dutkiewicz Joanna – 1123
Dybiak Krzysztof – 400, 408
Dybel Paweł – 859
Dyke Carolynn van – 429
Dynak Władysław – 426
- E**
Eco Umberto – 597
Eekman Thomas – 359
Eng-Liedmeier Jeanne van der – 358
Engelking Barbara – 840
Erhardt Ludwik – 371
- F**
Fabjanowski Mateusz – 1123
Fahrenheit Lawrence – 843
Fedewicz Maria Bożenna – 390
Fieguth Rolf – 281, 282, 416
Fiejdasz-Kaczyńska Małgorzata – 1274
Fik Marta – 630, 649
Flaker Aleksandar – 253, 256, 268
Flukowski Stefan – 47
Forecki Piotr – 1151
Forková Veronika – 986
Freydlich Konrad – 115
Friedrich Hugo – 71
- G**
Gabara Uliana F. – 446
Garbal Łukasz – 1080
Gawryś Filip – 907
Gebert Lucyna – 1033
Ginczanka Zuzanna – 14
Gindin Sergej Iosifovič – 767
Głowacki Witold – 1036
Głowala Wojciech – 215
Godlewski Grzegorz – 922
Godzich Wład – 349
Goldmann Lucien – 154
Gombrowicz Witold – 416, 589, 681, 724, 918, 919, 954, 976, 1025, 1075
Gomulicki Janusz Wiktor – 103, 105
Gorczyńska Renata – 442
Graff Agnieszka – 1152
Graff Piotr – 283
Graszewicz Marek – 454
Grobelać Lucjan – 337
Grochowski Grzegorz – 1194, 1248
Grochowski Maciej – 500
Gronczewski Andrzej – 210
Gross Jan Tomasz – 841, 988, 1099
Grubowska Halina – 1188
Grupińska Anka – 858, 910
Gruszczyński Piotr – 489
Grützmacher Łukasz – 1077
Gryglewicz Tomasz – 413
Grzegorzczak Waldemar – 540
Grzegorzczak Renata – 650
Grzela Remigiusz – 1240
Grześczak Marian – 75
Gucewicz Krystyna – 377
Gumkowski Marek – 617, 1008, 1154
Gumowska Aleksandra – 1245
- H**
Haard Eric de – 481
Handke Ryszard – 216
Harasymowicz Jerzy – 32
Hartwig Julia – 25
Havránková Marie – 1012
Hawkes Terence – 456
Heistein Józef – 405
Hejmej Andrzej – 881, 1168
Hellich Artur – 1243

- Hempowicz Maryla – 683
Hering Ludwik – 1150
Herman Agnieszka – 572
Hertz Paweł – 13, 324
Heska-Kwaśniewicz Krystyna – 794
Heydel Magda – 1168
Hloušková Jasna – 482, 533
Hońdo Leszek – 1001
Hopfinger Maryla – 227, 275, 424
Horáková Jana – 929
Huelle Paweł – 983
Hutcheon Linda – 429
Hutnikiewicz Artur – 195
Hübner Irena – 1045
- I**
Hłakowiczówna Kazimiera – 9, 74
Inglot Mieczysław – 426
Iredyński Ireneusz – 64, 95
Iwanek Kalina – 1230, 1233
- J**
Jacobsen Per – 587
Jakubowski Jan Zygmunt – 103
Janczewska Marta – 1280
Janecki Stanisław – 631
Janicka Anna – 1187
Janion Maria – 159, 166, 211, 243, 366
Janowska Anita – 688
Janowska Katarzyna – 739, 908
Jarochowska Maria – 7
Jaros Maja – 1230, 1233
Jasińska Maria – 149
Jasnorzewska-Pawlikowska Maria – 28
Jastrun Mieczysław – 19, 54
Jawłowska Aldona – 342
Jaworski Kazimierz Andrzej – 15
Jaworski Roman – 333
Jaworski Stanisław – 379
Jedlicka Wanda – 102, 130
Jedlicki Jerzy – 979
Jensen Jørgen Steen – 587
Jęczmyk Janusz – 108
Jodłowiec-Dziedzic Anna – 1001
Josephson Erland F. – 844
Józefowicz Katarzyna – 542
Jurasz-Dudzik Łada – 882
Jurczak Kazimierz – 1224
Jurkowski Stefan – 576
Juzwenko Adolf – 956
- K**
Kaczyński Tadeusz – 244
Kałużek Zbigniew – 1271
Kaja Jan – 417
Kajtoch Jacek – 261, 293
Kalinowska Maria – 729, 1006
Kamińska-Maurugeon Magdalena – 1058
Kapuścińska Alicja – 1049
Karłowski Marcin – 658
Karolak Czesław – 1196
Karpieszuk Wojciech – 1178
Karpiuk Dawid – 1278, 1281
Karpowicz Tymoteusz – 110, 272
Karst Roman – 98
Karwat Krzysztof – 601
Kasjan Jan Mirosław – 321
Kądziała Paweł – 1048, 1129
Kertész Imre – 960
Kęczkowska Beata – 1017
Kierzek Paulina – 1005
Kim Renata – 1157
Kirchner Hanna – 266, 1107
Kiślak Elżbieta – 729, 1237, 1238
Kleiner Juliusz – 219
Klemperer Victor – 403, 796, 798
Klimowicz Mieczysław – 237
Kluba Anna – 796
Kluba Antoni – 796
Klukowska Runa – 587

- Kłoczowski Piotr – 442, 1048
Kłossowicz Jan – 288
Kmita Jerzy – 278
Kochańczykowa Alina – 1076
Kolano Dorota – 899
Kolbuszewski Jacek – 454, 653
Kolda Jindrich – 893, 930, 943
Kołakowski Andrzej – 1223
Kołakowski Leszek – 890
Konicka Hanna – 801
Kopciński Jacek – 633
Kopeć Zbigniew – 924
Kordys Jan – 1248
Korolczuk Włodzimierz – 855, 1064
Korotkich Krzysztof – 1003
Korpysz Tomasz – 1090
Kosiński Krzysztof – 1229
Kosiński Zbigniew – 115
Kostkiewiczowa Teresa – 355
Kot Wiesław – 541
Kowalczykowa Alina – 1187
Kowalik Tadeusz – 342
Kowalski Grzegorz – 1187
Kowalski Kazimierz – 836
Kowalski Sergiusz – 1092
Kozarzewski Jerzy – 836
Kozicka Dorota – 1051
Kozielecki Józef – 765
Koziołek Ryszard – 991
Krakowska-Naroźniak Joanna – 727
Kraskowska Ewa – 1236
Krawczyńska Dorota – 891, 1140, 1155
Kroll Walter – 253, 256, 268
Krowiranda Krzysztofa – 1016
Krzemień-Ojak Sław – 283
Krzemiński Ireneusz – 1207
Krzoska Markus – 1013
Książczak Zbigniew – 1068, 1197
Kubica Beata – 698
Kubisiowska Katarzyna – 1104, 1273
Kuc Monika – 514
Kuczera-Chachulska Bernadetta – 1089
Kukulska Agnieszka – 390
Kula Marcin – 726
Kulawik Adam – 385, 386
Kulesza Dariusz – 1165
Kuncewiczowa Maria – 34
Kurz Mariusz – 1108
Kuriata Czesław – 95
Kwiatkowski Jerzy – 117, 795, 835, 883, 925,
1056, 1126, 1146
Kwiecień Adam – 1128
- L**
- Lachmann Peter – 252, 256
Lachowska Dorota – 562
Lalewicz Janusz – 270, 424
Langerak Thomas – 481
Laskowski Janusz – 82
Laskowski Roman – 1029
Latawiec Bogusława – 517
Laub Gabriel – 132
Laurent Maryla – 802, 962
Lec Stanisław Jerzy – 57
Leociak Jacek – 515, 840, 891, 1103, 1248, 1280
Leopold Wanda – 249
Leszczyński Adam – 1085, 1136
Leśmian Bolesław – 72, 85, 122, 504, 518, 1249
Lewandowski Tomasz – 885
Lewiński Dominik – 984
Lewis Oscar – 1130
Lichniak Zygmunt – 56
Lijewska Elżbieta – 1261
Lipski Jan Józef – 246, 1080
Littell Jonathan – 1058
Loew Peter Oliver – 1260
Loth Roman – 274
Lubczyński Krzysztof – 1113

Ł

Łapiński Zdzisław – 212, 396, 398, 551, 577,
1209, 1225
Ławski Jarosław – 1003, 1187
Łuka Wiesław – 1242, 1250
Łukasiewicz Jacek – 1081
Łukasiewicz Małgorzata – 1258, 1277
Łukaszuk Małgorzata – 1009

M

Machała Tomasz – 1135, 1158
Maciąg Włodzimierz – 11, 219
Maciejewski Janusz – 183, 186, 224, 225, 298
Maciejewski Marian – 1009
Madonia Claudio – 965
Magdolna Balogh – 803, 842
Magdziak-Miszewska Agnieszka – 696, 697
Majcherek Janusz – 574, 603, 633
Makaruk Maria – 1205
Makowiecki Andrzej Z. – 193
Mandalian Andrzej – 8, 927
Mann Thomas – 1258, 1277
Marchetti-Rozen Valerio – 965
Marczyński Anton – 1254
Marinell Luigi – 433, 731, 1033
Markiewicz Henryk – 163, 208, 292, 296, 323,
329, 438, 443, 458, 463
Markiewka Tomasz – 634
Martuszevska Anna – 388
Matwin-Buschmann Roswitha – 799
Matywiecki Piotr – 1031
Mayen Józef – 238
Mayenowa Maria Renata – 170, 216, 271
Mazurkiewicz Roman – 1029, 1252
Mencwel Andrzej – 922, 1223
Meyer Krzysztof – 629
Michalski Cezary – 1065
Michałowska Teresa – 276
Migasiński Jacek – 1223
Miłośz Czesław – 442

Miodek Jan – 647, 956
Miodońska-Brookes Ewa – 385, 386
Misiołek Edmund – 239
Misior Paweł – 632
Młodożeniec Stanisław – 63
Moatti Christiane – 405
Morcinek Gustaw – 21
Morenec Volodimir – 1059
Mucharski Piotr – 739, 908
Mytych-Forajter Beata – 1271

N

Nalewajk Żaneta – 1016, 1173, 1174
Nałęcz Daria – 563
Nałkowska Zofia – 50, 266
Napiontkowa Maria – 727
Nasiłowska Anna – 605, 1225
Nawarecki Aleksander – 1271
Neuberg Jan – 1054
Niebrzegowska-Bartmińska Stanisława – 953,
1251, 1253
Niedworok Adolf – 95
Niedzielski Czesław – 151
Niendorf Mathias – 846
Niewiadomski Andrzej – 1076
Niklas Urszula – 283
Nilsson Nils Ake – 346
Novarro Desiderio – 1014
Nowak Ewa Izabela – 1082
Nowakowski Andrzej – 1001, 1249
Nowosad-Bakalarczyk Marta – 1251, 1253
Nycz Ryszard – 674, 676, 716, 719, 787, 878,
1194

O

Obirek Stanisław – 850
Odmark John – 348
Ofierska Maria – 1154
Okopieniowa Aleksandra zob. Okopień Alek-
sandra

- Okopień Aleksandra – 30, 65, 113, 157, 205, 258, 334, 338, 387, 393, 419, 494
Okopień-Sławińska zob. Okopień Aleksandra
Okuń Vladimir – 1232
Oleksowicz Bolesław – 1078
Ołędzka-Frybesowa Aleksandra – 1130
Orłowski Hubert – 278, 304
Ortwin Ostap – 187
Osęka Piotr – 726
Ostańkiewicz Czesław – 52
Ostaszewska Danuta – 1055
Ostrowska Bronisława – 380
Ośniałowski Marian – 84
Oszmiańska Halina – 879
Ożóg Jan Bolesław – 153
- P**
- Paczowska Maria – 81
Paczkowski Jerzy – 48
Painter George D. – 236
Pajdzińska Anna – 650
Palavestra Predraga – 431
Palmes Lisa – 1151
Panas Władysław – 428
Pankowski Rafał – 1066
Papieska Agnieszka – 1186
Paszek Jerzy – 314
Peretz Maya – 599
Petraitis O'Neill Elżbieta – 1001
Piechal Marian – 16, 142
Pilawski Krzysztof – 1134
Piorunowa Aniela – 159, 166
Piotrowska Ewa – 181
Pluta Feliks – 302
Pluta Jerzy – 277, 417
Podgórska Joanna – 1109
Podraza-Kwiatkowska Maria – 316, 621
Pogonowska Anna – 45
Polit Monika – 1170
Pollack Martin – 897, 931, 937
Pollak Seweryn – 77
Popovič Anton – 220
Poprawa Adam – 588
Poulet Georges – 327
Pragier Ruta – 1199
Prokop Jan – 146, 147, 148
Prussak Maria – 889, 903, 1248
Przyboś Julian – 58, 107
Przybyłowska-Hanusz Irena – 1068, 1197
Przychodniak Zbigniew – 677
Pszczółowska Lucylla – 214
Puchalska Mirosława – 1052
Pustkowski Henryk – 335, 402
Putrament Maria – 1030
Puzynina Jadwiga – 1251, 1253
Pyzik Agata – 1112
- R**
- Rajčić Biserka – 373, 414, 415, 418, 432
Raszewska Magdalena – 1048
Ratyński Paweł – 776
Rehder Peter – 453
Rejak Sebastian – 1047
Retkowska Halina – 575
Rieger Stefan – 730
Rodak Paweł – 516, 573, 1223
Rodzińska Aleksandra – 687
Rogaczewska Magdalena – 1175
Rokicki Konrad – 1153, 1169
Rolicz-Lieder Waclaw – 105
Rolleczek Natalia – 22
Różewicz Tadeusz – 23, 27, 53, 80, 127
Rudnicki Adolf – 2, 73
Rudzińska Kamila – 275
Rutkowska Maria – 305
Rychard Andrzej – 979
Rychter Ewa – 1093
Rydłowa Maria – 208
Rymkiewicz Jarosław Marek – 97

S

Sadecka Agnieszka – 1001

Salwa Piotr – 597

Sandauer Artur – 46

Sandler Samuel – 150

Sarna Paweł – 1096

Sawicka Jadwiga – 267

Sawicki Stefan – 428, 530

Schaeffer Barbara – 896, 1208

Schmid Herta – 453

Setschkareff Vsevolod – 453

Shore Marci – 800, 845, 988, 1099

Siciński Andrzej – 735

Siedlecka Joanna – 376

Sieradzki Ignacy – 456

Sikorski Janusz – 278

Sinielnikoff Roxana – 189

Sinko Grzegorz – 319

Skierski Zenon – 26

Skolimowski Jerzy – 83

Skrzypczyk Mirosław – 1139

Sławiński Janusz – 30, 31, 113, 146, 147, 148,
157, 162, 170, 173, 194, 196, 197, 203, 205,
209, 222, 258, 264, 290, 296, 299, 309, 312,
330, 339, 351, 379, 383, 419, 421, 450, 451,
464, 494, 550, 586, 615, 643, 644, 675, 699,
717, 718, 763, 788, 789, 827, 875, 876, 877,
972, 973, 1022, 1044, 1088, 1162

Słobodnik Włodzimierz – 10

Słucki Arnold – 17

Smoleński Paweł – 656, 941

Smoliński Jerzy Czesław – 95

Smolka Iwona – 1107, 1173, 1174

Sobieraj Tomasz – 885

Sobolewska Elżbieta – 960

Sobolewska Justyna – 1035, 1063

Sofulak Karolina – 1123

Spitzer Leo – 216

Srokowski Stanisław – 217, 884

Staemmler Klaus – 416

Staff Leopold – 127

Stala Marian – 360, 834

Stanisz Marek – 1139

Stankiewicz Barbara – 945

Stankowska Agata – 1163

Stanuch Stanisław – 79

Starnawski Bartłomiej – 1230, 1233

Staszewski Wojciech – 737

Stawiszyński Tomasz – 1176

Stefanowska Zofia – 322, 330

Steinke Klaus – 616

Stone Rochelle – 325

Stradecki Janusz – 55, 450, 699

Strzałka Jan – 1034

Subotin Stojan – 255

Suchcicka Katarzyna – 906

Suchodolska Mira – 1198

Sugiera Małgorzata – 878

Sulima Roch – 922

Sułkowski Bogusław – 213

Szadura Joanna – 953

Szaniawski Jerzy – 99

Szarota Tomasz – 837

Szarszewska Grażyna – 280

Szczęsna Joanna – 775

Szczygieł Mariusz – 1211

Szewc Piotr – 600, 694, 909

Szpakowska Małgorzata – 1223

Sztajnert Bernard – 86

Szurczak Anna – 1068, 1197

Szuszkiewicz Dorota – 944

Szwed Leon – 95

Szybist Maciej – 247

Szymańska Adriana – 689

Szymczyk Grażyna – 335, 402

Szypowska-Guyot Marie – 347, 445

Ś

Śpiewak Jan – 24, 44

Śpiewak Paweł – 933

Świda-Ziemba Hanna – 928
Świetlik Aleksandra – 602, 604
Święch Jerzy – 339
Świętochowski Aleksander – 150

T

Tabako Tomasz – 1092
Tatara Marian – 385, 386
Thom Françoise – 479
Thompson Ewa M. – 284
Tochman Wojciech – 1211
Tokarz Bożena – 356
Tomaszewski Mieczysław – 770
Tomaszewski Piotr – 1128
Tomczok Marta – 1212
Tonkonogowa Steġła – 963
Toporowski Marian – 130
Torańska Teresa – 992, 1111, 1156
Trávníček Jiří – 894, 895
Trojanowiczowa Zofia – 886, 889, 903
Truchanowski Kazimierz – 40, 60, 100
Trybuś Krzysztof – 677, 886
Trziszka Zygmunt – 417
Trznadel Jacek – 128
Trzynadłowski Jan – 155
Tuwim Julian – 136, 182, 248, 435
Tyńska Anna – 406, 447
Tyszczyk Andrzej – 530

U

Ulewicz Tadeusz – 208
Ulicka Danuta – 1053
Urbanowski Maciej – 1051

V

Vidlák Peter – 894, 895
Vogler Henryk – 36, 96
Volovici Leon – 1224
Vossler Karl – 216
Vujičić Petar – 176, 177, 178, 179, 431, 936

W

Walser Martin – 239
Wapińska Malwina – 1106
Warso Anna – 1231
Waszakowa Krystyna – 1090
Ważyk Adam – 41, 143, 152
Weinfeld Dawid – 180
Weinrich Harald – 303
Weintraub Jerzy Kamil – 12
Weintraub Wiktor – 273
Weiss Daniel – 500
Weiss Tomasz – 401
Weksziņoj Anastasia – 1234
Weststeijn Willem G. – 481
Węgrzyn Walentyna – 884
Wiegandt Ewa – 924
Wielowieyska Dominika – 738
Wiernik Bronisław – 76
Wilczak Dariusz – 1110
Willma Adam – 1264
Wincer Pavol – 165, 190, 202, 220, 279
Włodarczyk H  l  ne – 801
Wodecka Dorota – 1244
Wojda Dorota – 1168
Wojnowska Bożena – 652
Wojtczak Maria – 1196
Wolańczyk Maria – 890
Wolff Karin – 690
Wolff-Powęska Anna – 1151
Wolski Paweł – 1212
Wołkow Sołomon – 1030
Wołowicz Grzegorz – 1140, 1155, 1230, 1233,
1256, 1265, 1266, 1274
Wróblewski Bogusław – 1049, 1076
Wójtowicz Aleksandra – 1222
Wyganowski Wojciech – 106
Wygodzki Stanisław – 4
Wyka Kazimierz – 101, 109, 129, 201
Wyszyńska Małgorzata – 808

Z

Zabierowski Stefan – 356
Zaborek Dariusz – 1102
Zaborski Marcin – 1177
Zacharska Jadwiga – 313
Zaleski Marek – 830
Zaremba Marcin – 726
Zawada Andrzej – 588
Zawadzka Anna – 1105
Zaworska Helena – 195
Zdanowicz Katarzyna Ewa – 807
Zettinger Piotr – 844
Zgorzelski Czesław – 116, 322

Ziejka Franciszek – 834
Zieliński Andrzej – 240
Zieliński Marek – 375
Zieliński Stanisław – 38
Zychowicz Juliusz – 403

Ż

Żabicki Zbigniew – 140
Żeromski Stefan – 265
Żmigrodzka Maria – 228, 366
Żółkiewski Stefan – 227, 275
Žmegač Viktor – 253, 268

WYKAZ TYTUŁÓW CZASOPISM

A

A Krátkij kursz mint mitikus elbeszélés
A2: kulturní čtrnáctideník
Acta Sueco-Polonica
Acta Universitatis Wratislaviensis No 635. Romanica Wratislaviensia XX
Akademia
Akcent
Aneks Trybuny
Ansichten
Apokryf
Arka
Arkusz
Arterie

B

Bibliotheca Classica Orientalis: Dokumentation der altertums wissenschaftlichen Literatur der Sowjetunion und der Länder der Volksdemokratie
Biuletyn Historii Sztuki
Biuletyn Polonistyczny
Books Abroad. An international literary quarterly

C

Česká literatura
Charaktery

Chicago Review

Criterion

CSEO documentazione

Czas Kultury. Kultura, literatura, filozofia

D

Dekada Literacka
Dialog
Dialogue and Universalism
Die Horen
Dodatek Kultura
Duży Format
Dzieje Najnowsze
Dziennik
Dziennik Gazeta Prawna
Dziennik Zachodni
Dziś

E

eleWator. Kwartalnik literacko-kulturalny
Estetika: časopis pro estetiku a teorii umění
Ethos
Etyka
Europa [Magazyn Idei Dziennika]
Ex Libris
Express Bydgoski
Express Wieczorny

F*Fa-Art**Film**Forum Akademickie**Fraza. Pismo literacko-społeczne***G***Gazeta Krakowska**Gazeta Książki**Gazeta Magazyn**Gazeta na Święto**Gazeta o Książkach**Gazeta Stołeczna**Gazeta Święteczna**Gazeta Wyborcza**Gazeta Wyborcza Poznań**Glaukopis**Głos Nauczycielski***H***Hasifrut Quarterly for the Study of Literature**Holmi**Holocaust Studies and Materiale***I***Images. The International Journal of European
Film, Performing Arts and Audiovisual
Communication**Indeks. Pismo Uniwersytetu Opolskiego**Inter Finitimos. Jahrbuch zur deutsch-polnischen
Beziehungsgeschichte**Izraz***J***Jahrbuch Polen 2015. Umwelt**Jedność**Język Polski w Szkole Średniej***K***Kino**Klub. Literární Čtvrtletník**Književna Reč**Knjizevnost**Konteksty**Konteksty Kultury**Konteksty. Polska Sztuka Ludowa**Kontrapunkt**Kresy**Krytyka**Krytyka Polityczna**Książki. Gazeta**Książki. Magazyn do czytania**Książki. Magazyn literacki**Książki w tygodniku**Kultura**Kultura i Życie**Kultura Niezależna**Kurier Poranny**Kwartalnik Artystyczny**Kwartalnik Filmowy**Kwartalnik Historii Nauki i Techniki**Kwartalnik Historii Żydów**Kwartalnik Historyczny**Kwartalnik Pedagogiczny***L***Lampa**Lektura**Lettre Internationale. Ediția română**Liberté**Linguistics**Listy**Literární Noviny**Literatura**Literatura na świecie**Literary Studies in Poland**Lógr. Magazin pro moderni Kulturu***M***Magazyn Gazeta*

- Magazyn Literacki*
Magazyn Piątek
Metamorphoses
Midrasz
Miesięcznik Literacki
- N**
- Narracje o Zagładzie*
Nauka
Neohelicon
New Literary History
Newsweek [Polska]
Niewinni Czarodzieje
Niezbędnik Inteligenta
Nigdy więcej
Notes Wydawniczy
Nowa Fantastyka
Nowa Kultura
Nowa Okolica Poetów.
Nowa Res Publica
Nowaja Polska
Nowe Echo Podlasia
Nowe Książki
Nowe Książki. Przegląd nowości wydawniczych
Nowiny Literackie i Wydawnicze
Novoe Literaturnoe Obozrenie
Nurt
- O**
- Odra*
Ogród
- P**
- Pamiętnik Literacki*
PAUza Akademicka
Perspektywy
Pismo
Plus Minus
Podium
Poetica
- Poétique*
Pogranicza
Polin
Politika
Polityka
Polityka – Kultura
Polja
Polonistyka
Polska – Izrael
Polska the Times
Polska Żydowska
Pomocnik Historyczny
Pomorze. Dwutygodnik społeczno-kulturalny
Poradnik Inteligenta
Potop
Poznańskie Studia Polonistyczne. Seria Literacka
Pravo
Próby
Przedpole
Przegląd Artystyczno-Literacki
Przegląd Historyczny
Przegląd Humanistyczny
Przegląd Katolicki
Przegląd Kulturalny
Przegląd Polityczny
Przegląd Polski = Polish Review
Przegląd Powszechny
Przegląd Pruszkowski
Przekrój
Przestrzenie Teorii
Puls
- R**
- Relacje*
Replika
Res Facta Nova
Res Humana
Res Publica
Revue de Littérature Comparée

- Ricerche Slavistiche*
Rocznik Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza
Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego
Roczniki Humanistyczne
Rubikon
Ruch Literacki
Ruch Muzyczny
Russian Literature
Rzecz o Książkach
Rzeczpospolita
- S**
- Salon*
Skarpa Warszawska
Slavjanovedenie
Śląski Wawrzyn Literacki 2001
Slovenská Literatúra
Slovenské Pohľady
Slovo a Smysl
Słowo Powszechne
Słowo Żydowskie = Dos Jidisze Wort
Societas/Communitas
Sprawozdania z Prac Naukowych Wydziału Nauk Społecznych PAN
Stolica
Strumenti Critici
Student. Dwutygodnik społeczno-kulturalny
Studia Estetyczne
Studia Metodologiczne = Dissertationes Methodologicae
Studia Norwidiana
Studies in Polish Linguistics
Sztandar Młodych
Świat i Słowo
- T**
- Teatr*
Tekstualia
- Teksty*
Teksty Drugie
The Polish Review
Topos
Transit
Trybuna
Tsafon. Revue d'études juives du Nord
Tu i teraz. Tygodnik
Tvar
Twórczość
Tydzień
Tygodnik Kulturalny
Tygodnik Literacki
Tygodnik Powszechny
Tygodnik Solidarność
Tytuł
- U**
- Umjetnost Rijeki*
Uniwersytet Warszawski. Biuletyn informacyjny UW
- W**
- Warsztaty Polonistyczne*
Weimarer Beiträge. Studien und Mitteilungen zur Theorie und Geschichte der Deutschen Literatur
Wiadomości Historyczne
Wiadomości kulturalne
Wielogłos
Więź
Widzenia
Wigilijna
Wokanda
Wprost
Współczesność
Wyborcza na Sanki
- Z**
- Zagadnienia Rodzajów Literackich*

<i>Zagłada Żydów. Studia i materiały</i>	<i>Znak</i>
<i>Zbornik za Slavistiku</i>	<i>Zwierciadło</i>
<i>Zdanie</i>	
<i>Zeszyty Literackie</i>	<i>Ż</i>
<i>Zeszyty Naukowe Centrum Badań im. Edyty Stein</i>	<i>Życie</i>
<i>Zeszyty Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego</i>	<i>Życie Codzienne</i>
<i>Zeszyty Prasoznawcze</i>	<i>Życie Duchowe</i>
<i>Zeszyty Szkolne</i>	<i>Życie Literackie</i>
	<i>Życie Warszawy</i>
	<i>Życie z Książkami</i>

WYKAZ SKRÓTÓW

- ang. – angielski
[b. s.] – brak stron
Bd. (niem. *band*) – tom
collab. (franc. *collaboration*) – współpraca
cop. (ang. *copyright*) – prawa autorskie
cz. – część
czes. – czeski
dir. (franc. *direction*) – *sous la dir.* – pod kierunkiem
dod. – dodatek
dodr. – dodruk
dot. – dotyczy
ed. (ang. *editor*; wł. *editori*) – redakcja/a
eds. (ang. *editors*) – redaktorzy
et al. – i inni (= *et alli*)
ford. (węg. *fordítás*) – przetłumaczył/a
fot. – fotografia
fragm. – fragment
franc. – francuski
h. (niem. *heft*) – zeszyt
hrsg. (niem. *herausgeber*) – redaktor
i in. – i inni
IBL PAN – Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk
il. – ilustrator/ilustracje
im. – imieniem
kom. – komitet (redakcyjny)
m.st. – miasta stołecznego
nauk. – naukowa/y

niem. – niemiecki
not. – notuje
nr – numer
omów. – omówienie
oprac. – opracowanie, opracował/ła/li/ły
PAN – Państwowa Akademia Nauk
per. (ros. *perevod*) – przetłumaczył/a
pol. – polski/polskiego
popr. – poprawione (wyd. popr. – wydanie poprawione)
posł. – posłowie
poszerz. – poszerzone (wyd. poszerz. – wydanie poszerzone)
poz. – pozycja/e
pr. – pracy
pref. (ang. *preface*) – przedmowa
přel. (czes. *přeložil*) – przetłumaczył/a
prev. (chorw. *preveo*) – przetłumaczył/a
prev. (serb. *prevod*) – przetłumaczył/a
print. (ang. *printed*) – drukowane (2 *nd print.* – drugi wydruk)
przedm. – przedmowa
przejrz. – przejrzane
przekł. – przekład
przeł. – przełożył/ła/li
pt. – pod tytułem
PWN – Państwowe Wydawnictwo Naukowe
r/R – rocznik / rok
rec. – recenzja
red. – redakcja, redakcją, redakcyjny, redaktor/ka/rzy
rev. (ang. *review*) – przegląd
reż. – reżyser/reżyseria
ros. – rosyjski
rozm. – rozmowa
rozszerz. – rozszerzone (wyd. rozszerz. – wydanie rozszerzone)
s. / S. – stron/a/y
sest. (czes. *sestavil*) – zestawiał
skr. – skrócone
streszcz. – streszczenie
t. / T. – tom/u
tłum. – tłumaczenie
trad. (franc. *traduit*) – przetłumaczył/a
trad. (wł. *traduzione*) – przetłumaczył/a

transl. (ang. *translated by*) – przetłumaczył/a
UW – Uniwersytet Warszawski
uzup. – uzupełnione (wyd. uzup. – wydanie uzupełnione)
vol. – *volumin*
vorw. (niem. *vorwort*) – przedmowa
wg – według
wł. – właściwy
współ. – współpraca
wyb. – wybrał/a
wyd. – wydanie
wydawn. – wydawnictwo
wypow. – wypowiedź
z. – zeszyt
zbior. – zbiorowy/a (praca zbiorowa, przekład zbiorowy)
zebr. – zebrał/a
zm. – zmian/zmienione
zob. – zobacz

Bibliografie osobowe pełnią ważną rolę w badaniach naukowych. Dokumentując i systematyzując dorobek uczonych, stanowią punkt wyjścia do dalszych badań nad ich dokonaniem. Jest to zwłaszcza istotne w przypadku uczonych o znaczącym dla danej dyscypliny dorobku, a takim jest wybitny teoretyk i historyk literatury, Michał Głowiński, którego prace rejestruje recenzowana bibliografia. Jest on autorem różnego typu prac: monografii, artykułów w pracach zbiorowych i czasopismach, recenzji. Wypowiadał się również w wywiadach. Wszystkie te rodzaje publikacji zostały zestawione w omawianej bibliografii...

prof. dr hab. Anna Maria Gruca

Michał Głowiński należy do uczonych, którzy najsilniej wpłynęli na kształt polskiej nauki o literaturze drugiej połowy XX wieku i czasów nam współczesnych. Jest jednym ze współtwórców i kreatywnym kontynuatorem strukturalistycznego paradygmatu badawczego (w dojrzałej wersji znanego jako teoria komunikacji literackiej), który rozwijany od początku lat 60. w skomplikowanych warunkach postalinowskiej Polski Ludowej przyczynił się do modernizacji i ponownego otwarcia na świat naszego literaturoznawstwa. Osiągnięcia poznawcze, ale też organizacyjne, wydawnicze i edukacyjne tzw. szkoły warszawsko-poznańskiej trudno przecenić. Korzystamy z nich do dzisiaj, mimo znaczących przeobrażeń, jakie wraz z upływem czasu następowały zarówno w życiu społeczno-politycznym (historyczna cezura 1989 roku), jak i w obrębie samej polonistyki.

dr Grzegorz Wołowicz